

Skydd av miljön, renhållning, naturvård och jakt

Skydd av miljön och renhållning

K 1 Landskapslag (2008:124) om miljöskydd

Avdelning 1 - Miljöskydd

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

Syftet med denna lag är att främja en hållbar utveckling genom att undvika negativ miljöpåverkan samt genom att undanröja och begränsa skador av sådan påverkan.

Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska allmänna principer om försiktighet och akt-samhet, om prevention och minimering av olägenheter, om bästa praxis ur miljösynpunkt samt om förorenarens ansvar tillämpas.

2 §. Ansvarsfördelning och tillämpningsområde

Verksamhetsutövaren ansvarar för verksamhetens miljöpåverkan. Lagen gäller all verksamhet. Vid tillämpning av lagen ska negativ miljöpåverkan utanför landskapet beaktas lika som motsvarande påverkan inom landskapet.

3 §. (2015/14) Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

a) *Miljöpåverkan* är en sådan direkt eller indirekt, positiv eller negativ miljöeffekt som följer av att en verksamhet genomförs eller inte genomförs.

b) *Negativ miljöpåverkan* är sådan miljöpåverkan som medför

- 1) olägenhet för människors hälsa,
- 2) skada på naturen och dess funktioner,
- 3) hinder för eller väsentligt försvårande av nyttjandet av naturresurser,
- 4) minskad allmän trivsel eller försämring av kulturvärden,
- 5) försämring av miljöns lämplighet att nyttjas för rekreatiönsändamål,
- 6) skada på egendom eller olägenhet att nyttja den eller
- 7) annan jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

c) *Miljöförorening* är direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi till luft, vatten eller mark som kan medföra negativ miljöpåverkan.

d) *Utsläpp* är direkt eller indirekt miljöförorening från punktkällor eller diffusa källor.

e) *Utsläppsgränsvärde* är den mängd uttryckt med

särskilda parametrar alternativt den koncentration av eller nivå på ett utsläpp som inte får överskridas under givna tidsperioder.

f) *Olägenhet för människors hälsa* är störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka den enskilda människans eller befolkningens livsmiljö och hälsa menligt.

g) *Verksamhet* är en specifik aktivitet eller åtgärd som är varaktig, tillfällig eller av engångskaraktär.

h) *Verksamhetsutövare* är en juridisk eller fysisk person som bedriver en verksamhet samt den som har den faktiska beslutanderätten i fråga om verksamheten.

i) *Bästa tillgängliga teknik* är tekniskt och ekonomiskt genomförbara produktions- och reningsmetoder som är utvecklade till mest effektiva och mest avancerade stadium, samt planerings-, bygg-, underhålls-, drifts- och avvecklingsmetoder som gör det möjligt att hindra eller på mest effektiva sätt minska den förorening av miljön som verksamheten orsakar och som lämpar sig som grund för miljötillståndsvillkor eller miljögranskningsinstruktioner. En teknik är tekniskt och ekonomiskt genomförbar när den kan tas i allmänt bruk och till skäliga kostnader kan tillämpas inom branschen i fråga. I landskapsförordning kan närmare bestämmas om definitionen av bästa tillgängliga teknik.

j) *Ny teknik* är industriell teknik som, om den utvecklas kommersiellt, kan medföra en högre miljöskyddsnivå eller samma miljöskyddsnivå till lägre kostnader än bästa tillgängliga teknik.

k) *Mark* är det översta lagret av jordskorpan mellan berggrunden och ytan och består av mineralpartiklar, organiskt material, vatten, luft och levande organismer.

l) *Allmänheten* är en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

m) *Den berörda allmänheten* är den del av allmänheten som berörs eller kan beröras eller som har intresse av beslut om meddelande eller uppdatering av miljötillstånd eller miljötillståndsvillkor eller beslut om meddelande eller uppdatering av miljögranskningsbeslut eller miljögranskningsinstruktioner. Vid tillämpningen av denna definition ska icke-statliga organisationer som främjar miljövård och uppfyller eventuella krav i nationell lagstiftning anses ha intresse i denna fråga.

Definitioner i den lagstiftning som nämns i 10 § och bestämmelser utfärdade med stöd av sådan lagstiftning har om inget annat stadgas den betydelse som där anges.

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

2 kap. Allmänna kravbestämmelser

4 §. *Allmänna miljöhänsyn*

Vid all verksamhet ska förfaras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Verksamhetsutövaren ska därvid vidta sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan undviks, undanröjs eller begränsas.

I yrkesmässig verksamhet ska bästa tillgängliga teknik alltid tillämpas.

Gränsvärden, kvalitetsnormer eller andra specifika normer får aldrig åsidosättas.

Energianvändningen i verksamheten ska vara effektiv. (2015/14)

4a §. (2015/14) *Bedömning av bästa tillgängliga teknik*

Vid bedömning av innehållet i bästa tillgängliga teknik ska hänsyn tas till

- a) minskning av avfallsmängden och avfallens skadlighet,
- b) möjligheten att återanvända och återvinna ämnen som används och avfall som uppkommit vid produktionen,
- c) farligheten hos de ämnen som används vid produktionen samt möjligheterna att använda ämnen som är mindre skadliga än tidigare,
- d) utsläppens art, mängd och verkningar,
- e) arten och förbrukningen i fråga om råvaror,
- f) energianvändningens effektivitet,
- g) förebyggandet av risker i samband med verksamheten och olycksrisker samt förhindrandet av följder av olyckor,
- h) den tid som krävs för ibruktagande av bästa tillgängliga teknik och betydelsen av den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten samt de kostnader och den nytta som uppkommer vid förebyggandet och begränsningen av utsläpp,
- i) miljökonsekvenserna,
- j) produktionsmetoder och metoder för utsläppshantering som används i industriell skala,
- k) kunskapsutvecklingen i fråga om teknik och naturvetenskap,
- l) uppgifter om bästa tillgängliga teknik som publiceras av Europeiska kommissionen och internationella organ.

5 §. *Förorening av mark*

Ämnen och avfall får inte lämnas eller släppas ut i marken så att marken förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan.

Verksamhetsutövare som orsakat förorening som avses i 1 mom. ska sanera och återställa marken i ett sådant skick att negativ miljöpåverkan undanröjs eller om det inte är möjligt begränsas i så stor utsträckning som möjligt. Om föroreningen har skett med samtycke av områdets innehavare eller om innehavaren vid förvärv har känt till eller bort känna till föroreningen svarar innehavaren och verksamhetsutövaren solidariskt för åtgärder enligt denna bestämmelse.

6 §. *Platsval*

Verksamhet som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan får, om inte platsen i stads- eller byggnads-

plan reserverats för sådan verksamhet, endast förläggas till plats som är lämplig för ifrågasvarande verksamhet med beaktande av verksamhetens art samt sannolikhet för och omfattning av negativ miljöpåverkan.

7 §. *Verksamhetsutövarens organisation*

Verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan samt organisera sin verksamhet så att den sköts med iakttagande av den allmänna miljöhänsyn som avses i 4 §.

8 §. *Rapporteringskyldighet*

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten om sådan oförutsedd miljöförorening från den egna verksamheten som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa.

Avdelning 2 - Tillstånd och miljögranskning

3 kap. Allmänna bestämmelser om tillstånd och miljögranskning

9 §. *Tillstånds- och miljögranskningsmyndighet*

Prövningsmyndighet för tillstånd och miljögranskning enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

9a §. (2015/14) *Miljögranskningsplikt vid verksamhet av försöksnatur*

Miljögranskning i stället för miljötillstånd behövs för sådan kortvarig verksamhet av försöksnatur vars syfte är att testa ny teknik, råvaror eller bränslen, tillverknings- eller förbränningsmetoder eller en reningsanordning eller att i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall, om detta sker i syfte att klarlägga verksamhetens konsekvenser, användbarhet eller någon annan jämförbar omständighet.

10 §. *Krav på tillstånd och miljögranskning*

Tillstånd krävs för verksamhet som förutsätter tillstånd enligt

- a) vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen,
- b) landskapslagen (1981:3) om renhållning, nedan renhållningslagen,
- c) Europeiska gemenskapens rättsakter på miljöområdet vilka specificerats i landskapsförordning,
- d) (2013/110) 6 kap. landskapslagen (1998:82) om naturvård, nedan naturvårdslagen.

Tillstånd krävs för följande verksamheter:

- a) Kraftverk, pannanläggning eller annan anläggning som använder brännbara ämnen avsedd för produktion och distribution av fem megawatt eller mer.
- b) Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av fem megawatt eller mer.
- c) Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre.
- d) Hamn som i huvudsak är avsedd för handelsjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.
- e) Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.

f) Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer.

g) Djurhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av vattenlagen.

h) Bryggeri med en produktionskapacitet av minst en miljon liter per år.

i) Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vacuumimpregnering.

j) Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.

Den som utför eller ämnar utföra verksamhet som inte omfattas av krav på tillstånd enligt denna lag kan söka tillstånd härför även om tillståndsplikt inte föreligger.

Miljögranskning krävs för verksamheter som förutsätter miljögranskning enligt vattenlagen, renhållningslagen eller 6 kap. naturvårdslagen. Miljögranskning krävs därtill för verksamhet som landskapsregeringen med stöd av 52 § belagt med krav på miljögranskning. Miljögranskning krävs dock inte om verksamheten samtidigt är föremål för tillstånd eller ansökan om tillstånd enligt denna lag. (2013/110)

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

11 §. Krav på tillstånd och miljögranskning för ändrad eller utvidgad verksamhet

Tillståndsprövning och miljögranskning krävs, utöver vad som följer av 10 §, även för väsentlig utvidgning eller ändring av verksamhet som tidigare varit föremål för tillståndsprövning eller miljögranskning. Ändring eller utvidgning av omfattning som i sig själv kräver tillstånd eller miljögranskning enligt 10 § ska därvid alltid anses vara väsentlig.

Ärende som gäller ändring eller utvidgning av verksamhet avgörs enligt det förfarande som gäller ny verksamhet av motsvarande total omfattning.

12 §. Ansökan om tillstånd och miljögranskning

Ansökan om tillstånd eller miljögranskning lämnas till prövningsmyndigheten. Ansökan ska innehålla sådana uppgifter om sökanden, verksamheten och dess miljöpåverkan, part och förhållandena i övrigt som krävs för prövningen. För verksamheter som omfattas av krav på tillstånd enligt direktiv 2010/75/EG gäller de bestämmelser avseende ansökans innehåll som framgår av nämnda direktiv. (2015/14)

Prövningsmyndigheten ska, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland, utan dröjsmål tillkännage ansökan för allmänheten genom elektronisk publicering. Av publiceringen ska framgå vilken verksamhet ansökan avser, platsen för verksamheten, sökandens namn samt kontaktuppgifter till den enhet eller tjänsteman hos myndigheten som ansvarar för ärendets beredning. Under ärendets beredning ska därefter uppgifter om beredningens olika faser samt kända och beräknade datum av betydelse för ärendets beredning publiceras elektroniskt.

13 §. Hörande av part

Hörande av part i ärende som rör tillstånd eller miljögranskning enligt denna lag kan om antalet parter över-

stiger 30 eller om antalet är okänt ske genom annons i en på orten allmänt utkommande tidning.

14 §. Meddelande av beslut

Beslut om tillstånd eller miljögranskning ska, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland, tillkännages allmänheten genom elektronisk publicering under minst 21 dagar.

4 kap. Miljögranskning

15 §. Beslut med anledning av miljögranskning

Prövningsmyndigheten ska granska ansökan om miljögranskning. Om myndigheten finner grundad anledning att anta att verksamheten inte är förenlig med denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 §, ska myndigheten pröva dess laglighet. Myndigheten ska därvid meddela detta till den sökande och redovisa sina grunder för antagandet. Myndigheten kan informera om vad som måste iaktas för att verksamheten ska vara förenlig med lag samt om verksamheten helt eller delvis inte kan förverkligas i enlighet med lag. I 24, 24a och 53h §§ finns närmare bestämmelser om vilka instruktioner myndigheten kan meddela. (2015/14)

Görs ingen prövning eller krävs inga instruktioner som avses i 1 mom. ska myndigheten anteckna ansökan till kännedom samt meddela sökanden att ansökan inte föranleder vidare åtgärder.

I samband med granskning eller prövning av ansökan kan myndigheten besluta att ny miljögranskning ska göras inom viss tid samt om tidpunkt för eventuell revidering av instruktioner meddelade enligt 1 mom.

Besvär över beslut fattade av prövningsmyndigheten i enlighet med 1-3 mom. anförs hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvärmyndigheten kan förbjuda verkställighet av granskningsbeslut.

5 kap. Tillstånd

16 §. Meddelande om ansökan

Ansökan ska, under minst 21 dagar innan myndigheten beslutar i ärendet, meddelas elektroniskt utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland. I meddelande ska anges ärendets art samt var ansökan jämte övriga handlingar som under beredningen tillförts ärendet finns tillgängliga.

Var och en har rätt att under meddelandetiden skriftligen yttra sig över ansökan.

17 §. Förutsättningar för tillstånd

Tillstånd ska beviljas om verksamheten kan förverkligas i enlighet med denna lag och den lagstiftning som nämns i 10 §.

Om verksamheten inte uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom. ska tillståndet i första hand förenas med sådana villkor enligt 18, 24, 24a, 25, 26c, 26d, 26e och 53h §§ som skäligen kan krävas för att förutsättningarna ska vara uppfyllda. Om sådana villkor inte är tillräckliga för att verksamheten ska kunna förverkligas i enlighet med nämnda förutsättningar ska ansökan avslås. (2015/14)

18 §. Tillståndets innehåll och giltighetstid

I ett beslut om tillstånd ska noggrant anges tillståndshavaren, den verksamhet tillståndet avser, platsen för

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

verksamheten och eventuella utsläppspunkter samt de villkor som ska gälla för verksamheten. Avser beslutet rätt till förfogande över annans egendom enligt 3 kap. vattenlagen, ska särskilt anges vilken rätt som medges och de särskilda villkor som ska gälla för utnyttjande av denna samt i tillämpliga fall fastställas överenskomelse om ersättning. Avser tillståndet rätten att avskilja koldioxid ska det i tillståndet anges vilka särskilda villkor som ska gälla så att kraven i bestämmelserna om koldioxidströmmar i 5 och 6 §§ lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (FFS 416/2012) uppfylls. (2012/80)

Tillstånd ska beviljas tillsvidare om inte särskilda skäl föranleder att giltighetstiden begränsas.

I ett tillstånd som beviljats tillsvidare ska bestämmas inom vilken tid ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast ska lämnas.

I ett tidsbegränsat tillstånd ska anges när ansökan om nytt tillstånd senast ska lämnas. Av särskilda skäl kan också ett tillstånd som beviljats för en viss tid innehålla bestämmelser om revidering av villkor.

19 §. Tidpunkt för inledande av verksamheten

Prövningsmyndigheten kan, under förutsättning att sökanden ställer godtagbar säkerhet för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda samt för kostnaderna för återställande om verksamheten vid senare prövning befinns otillätlig, på sökandens begäran besluta att ett tillståndsbeslut får verkställas även innan det vunnit laga kraft ifall

- avvaktan annars kan antas förorsaka sökanden betydande skada eller olägenhet,
- verkställigheten inte medför bestående negativ miljöpåverkan som inte är ringa och
- beslutet inte gör ändringssökande onödigt.

Verkställighet enligt 1 mom. får inte beviljas för beslut om tillstånd enligt 3 kap. vattenlagen om tillstånd till förfogande över annans egendom. Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av tillståndsbeslutet.

20 §. Återkallande av tillstånd

Prövningsmyndigheten kan på initiativ av tillsynsmyndigheten besluta att återkalla tillstånd innan tillståndets giltighet löpt ut om

- tillståndet har beviljats till följd av att sökanden har lämnat oriktiga uppgifter,
- (2013/110) tillståndshavaren trots upprepade tillsynsåtgärder enligt 30 § åsidosätter villkor om minskande av verksamhetens negativa miljöpåverkan eller om täktverksamhet enligt 6 kap. naturvårdslagen,
- tillståndet överläts till verksamhetsutövare som efter prövning inte bedöms uppfylla förutsättningarna avseende verksamhetsutövaren eller
- förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom en revidering av tillståndsvillkoren i enlighet med 22 §.

I beslut om återkallande med stöd av 1 mom. c eller d punkten ska tid för avveckling av verksamheten som är skälig i förhållande till verksamhetens art, omfattning och gjorda investeringar ges.

21 §. Tillståndets upphörande

Tillstånd gäller tills dess giltighet löper ut. Om innehavare av tidsbegränsat tillstånd har lämnat in en ansö-

kan om nytt tillstånd inom den tid som stadgats i tillståndsbeslutet, upphör tillståndet dock att gälla först när beslut med anledning av ny ansökan vunnit laga kraft.

Tillståndet upphör trots vad som stadgas i 1 mom. även att gälla då

- det återkallas med stöd av 20 §,
- tillståndshavaren meddelar tillsynsmyndigheten att verksamheten inte påbörjas eller upphör,
- verksamheten varit nedlagd under fem år i följd,
- verksamheten inte påbörjats eller åtgärder av väsentlig betydelse för påbörjandet inte har vidtagits inom fem år från det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft eller
- ansökan om revidering av tillståndsvillkor enligt 22 § inte gjorts inom föreskriven tid.

22 §. Revidering av tillståndsvillkor

Tillståndsinnehavaren kan anhålla hos prövningsmyndigheten om revidering av tillståndsvillkor. Prövningsmyndigheten kan besluta att revidering av tillståndsvillkor, som gäller annan verksamhet än sådan som är tillståndspliktig enligt direktiv 2010/75/EG, inte behöver genomföras om revideringen är uppenbart onödig. Prövningsmyndigheten kan därvid besluta om ny tidpunkt för revidering. (2015/14)

Prövningsmyndigheten kan därtill på ansökan av tillsynsmyndigheten eller part besluta om revidering av tillståndsvillkor då

- den negativa miljöpåverkan som utnyttjandet av tillståndet medför är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprövningen,
- de omständigheter som rådde då tillståndet beviljades har ändrats väsentligt,
- den bästa tillgängliga tekniken har utvecklats så att verksamhetens negativa miljöpåverkan kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader för verksamhetsutövaren eller
- det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

Ansökan om revidering av tillståndsvillkor behandlas i tillämpliga delar som ansökan om tillstånd.

23 §. Överlåtelse av tillstånd

Tillstånd kan inte överlåtas annat än tillsammans med den verksamhet, den fastighet eller den anläggning som tillståndet avser. Överlåtelsen ska anmälas till tillsynsmyndigheten av förvärvaren.

Prövningsmyndigheten kan på ansökan av tillsynsmyndigheten, tillståndsöverlåtaren eller förvärvaren pröva huruvida förutsättningarna avseende verksamhetsutövarens organisation enligt 7 § finns.

6 kap. Instruktioner och villkor i samband med miljöprövning**24 §. Instruktioner och villkor för att minska negativ miljöpåverkan**

Prövningsmyndigheten kan i enlighet med 15 och 17 §§ besluta om instruktioner respektive villkor rörande

- förbud mot utsläpp, förebyggande och begränsning av utsläpp samt utsläppsplats varvid utsläppsgränsvärden ska anges för sådana förorenande ämnen som kan antas finnas i betydande mängder,
- avfallshantering samt om förebyggande och begränsning av avfall och av avfallets skadliga verkningar,

c) åtgärder vid störningar och exceptionella situationer,
d) (2015/14) åtgärder efter att verksamheten upphört såsom istandsättning och sanering av områden samt förebyggande av vidare utsläpp,

e) (2015/14) förebyggande och hindrande av förorening av mark och grundvatten och

f) (2015/14) andra åtgärder för att förebygga och begränsa negativ miljöpåverkan eller den skada som negativ miljöpåverkan medför.

Om det trots instruktioner eller villkor enligt 1 mom. krävs kan prövningsmyndigheten besluta om instruktioner respektive villkor som begränsar produktionsmängd.

Instruktioner och villkor enligt 1 mom. får inte vara utformade så att de föreskriver om användning av en specifik teknik.

Instruktioner och villkor enligt denna paragraf kan vara strängare än bestämmelser om gränsvärden, miljö kvalitetsnormer eller specificerade minimikrav. Sådana bestämmelser får inte åsidosättas i tillståndsvillkor och ska, om de är strängare än tillståndsvillkor, iakttas om de utfärdats efter att ett tillstånd beviljats.

24a §. (2013/110) *Instruktioner och villkor för taktverksamhet*

Prövningsmyndigheten kan i samband med miljöprövning av taktverksamhet enligt 6 kap. naturvårdslagen besluta om instruktioner respektive villkor som behövs av naturvårdsskäl eller för att trygga säkerheten kring en takt.

25 §. *Villkor om ställande av säkerhet*

Om inte verksamhetsutövaren anses vara solvent kan prövningsmyndigheten i tillståndsärende besluta om villkor om att verksamhetsutövaren ska ställa en ekonomisk säkerhet som är tillräcklig för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda.

26 §. *Föreskrifter om egenkontroll*

Prövningsmyndigheten kan i samband med granskning av ansökan om miljögranskning, beslut om tillstånd eller revidering av tillståndsvillkor besluta om sådana föreskrifter om egenkontroll och redovisning av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshantering, drift, miljöpåverkan samt av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet som krävs för utövande av tillsyn. Vid krav på egenkontroll av utsläpp ska mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod anges.

Föreskrifter enligt 1 mom. kan åläggas flera verksamhetsutövare gemensamt. Prövningsmyndigheten kan vid behov besluta om fördelning av kostnader för sådan gemensam kontroll.

Prövningsmyndigheten kan, om områdets innehavare inte själv gett sitt samtycke därtill och om det inte orsakar innehavaren nämnvärt men, bevilja verksamhetsutövaren rätt att beträda annan tillhörigt område för utövande av kontroll som avses i 1 mom.

Prövningsmyndigheten kan ålägga verksamhetsutövaren att lägga fram en plan för egenkontroll till tillsynsmyndigheten och besluta att verksamheten inte får inledas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt planen.

6a kap. Prövning av miljö tillstånd i fråga om industriutsläppsdirektivanläggningar

26a §. (2015/14) *Definitioner som gäller bästa tillgängliga teknik och statusrapport*

I detta kapitel avses med

a) *industriutsläppsdirektivanläggning* en anläggning med verksamhet som omfattas av bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, nedan industriutsläppsdirektivet,

b) *referensdokument* ett dokument som har upprättats i enlighet med artikel 13 i industriutsläppsdirektivet och som beskriver tillämpad teknik, utsläpp och förbrukningsnivåer, teknik som beaktats för fastställandet av bästa tillgängliga teknik och slutsatser om bästa tillgängliga teknik samt ny teknik i den verksamhet som dokumentet gäller,

c) *slutsatser* ett beslut av Europeiska kommissionen som har antagits med stöd av artikel 13.5 i industriutsläppsdirektivet och som innehåller de delar av referensdokumentet där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs, en beskrivning av denna, information för att bedöma dess tillämplighet, utsläppsnivåer som hänger samman med denna, kontroll som hänger samman med denna, förbrukningsnivåer som hänger samman med denna och vid behov åtgärder för avhjälpande av föroreningskada på platsen,

d) *utsläppsnivåer* de intervall för utsläpp som erhålls under normala driftförhållanden med användning av en bästa tillgänglig teknik eller en kombination av flera bästa tillgängliga tekniker, såsom de beskrivs i slutsatserna, uttryckta som ett genomsnitt under en bestämd tidsperiod, under specificerade referensförhållanden,

e) *statusrapport* information om statusen i mark och grundvatten med avseende på förorening med relevanta farliga ämnen.

26b §. (2015/14) *Kapitlets tillämpningsområde*

Utöver vad som föreskrivs i 5-6 kap. ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid miljö tillståndsprövningen för industriutsläppsdirektivanläggningar. Detta kapitel ska dock inte tillämpas på forskningsverksamhet, utvecklingsverksamhet eller utprovning av nya produkter och processer.

26c §. (2015/14) *Villkor om uppföljning och kontroll*

Miljö tillståndet ska förenas med behövliga villkor om utsläppkontroll och kontroll av verksamheten samt om kontroll av miljö påverkan och tillståndet i miljön efter avslutad verksamhet. Miljö tillståndet ska dessutom förenas med behövliga villkor om uppföljning och kontroll av avfallshantering.

För genomförandet av kontrollen ska det i miljö tillståndet bestämmas om mätmetoder och mätfrekvenser. I miljö tillståndet ska det också anges hur uppföljnings- och kontrollresultaten ska bedömas och hur de ska ges in till tillsynsmyndigheten. Verksamhetsutövaren kan också åläggas att lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Verksamhetsutövaren ska lämna tillsynsmyndigheten resultaten av utsläppskontrollen samt andra uppgifter som behövs för tillsynen på det sätt som närmare anges i miljö tillståndet. Resultaten av utsläppskontrollen och

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

andra för tillsynen behövliga uppgifter om hur miljö tillståndet följs ska lämnas till tillsynsmyndigheten minst en gång om året.

I villkor som gäller kontrollen av verksamhetens påverkan på vattnen och den marina miljön ska hänsyn tas till vad som ansetts behövligt för övervakningen i sådana övervakningsprogram som avses i 5 kap. 18 § vattenlagen. Uppgifterna från kontrollen av verksamheten kan utnyttjas vid övervakningen och utarbetandet av förvaltningsplaner enligt 5 kap. vattenlagen.

26d §. (2015/14) *Villkor som gäller skydd av mark och grundvatten*

Utövaren av tillståndspliktig verksamhet ska sköta den regelbundna förvaltningen, servicen och kontrollen av åtgärder, till exempel konstruktioner, som genomförs för förebyggande och hindrande av utsläpp i mark och grundvatten. Miljö tillstånd ska förenas med behövliga villkor om detta.

Verksamhetsutövaren ska utföra periodisk kontroll av mark och grundvatten med beaktande av sådana farliga ämnen vid anläggningen som kan orsaka förorening av mark eller grundvatten (relevanta farliga ämnen). På basis av en systematisk bedömning av risken för förorening meddelas i tillståndet behövliga villkor om kontroll och om tidsintervallen för periodisk kontroll.

26e §. (2015/14) *Villkor om effektiv energianvändning*

Miljö tillståndet för en industriutsläppsdirektiv anläggning ska vid behov förenas med behövliga villkor om effektiv energianvändning och om förbättring av effektiviteten. Villkoren ska vara tekniskt, ekonomiskt och produktionsmässigt genomförbara, och de kan gälla

- 1) utredning och hantering av effektiviteten i energianvändningen,
- 2) fastställande och användning av indikatorer som beskriver effektiviteten i energianvändningen vid uppföljningen av effektiviteten,
- 3) säkerställande av att det när en ny anläggning byggs eller när en anläggning som redan är i användning byggs om väsentligt görs en sådan övergripande bedömning av hur förorening av miljön kan förebyggas och hindras som baserar sig på bästa tillgängliga teknik och där man utöver utsläpp även beaktar energieffektivitet.

I miljö tillståndet kan det bestämmas att verksamhetsutövaren ska ge tillståndsmyndigheten uppgifter, om hur energieffektiviteten utvecklas.

Miljö tillståndsvillkor behöver dock inte meddelas om verksamhetsutövaren har anslutit sig till ett energieffektivitetsavtal för näringslivet eller ett annat motsvarande frivilligt arrangemang, i vars energihanteringssystem verksamhetsutövaren fastställer indikatorer för effektiviteten i energianvändningen och förbinder sig att ständigt förbättra energieffektiviteten.

26f §. (2015/14) *Tillämpning av slutsatser vid prövning av miljö tillstånd*

Utsläppsgränsvärdena för, kontrollen av och andra miljö tillståndsvillkor för industriutsläppsdirektiv anläggningar ska för uppfyllande av kravet på bästa tillgängliga teknik basera sig på slutsatser. Utsläppsgränsvärden ska anges i miljö tillståndet så att de ut-

släppsnivåer som anges i slutsatserna inte överskrider under normala driftsförhållanden.

Om det inte anges några utsläppsnivåer i slutsatserna ska miljö tillståndet förenas med behövliga miljö tillståndsvillkor för att en miljöskyddsnivå som motsvarar den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i slutsatserna ska uppnås. Om den teknik som används vid anläggningen inte har beskrivits i slutsatserna, ska bästa tillgängliga teknik bedömas enligt kriterierna i 4a § när utsläppsgränsvärdena bestäms.

Om den verksamhet eller den typ av produktionsprocess som avses i miljö tillståndsansökan eller alla miljö konsekvenser av verksamheten eller processen inte har beskrivits i slutsatserna, ska miljö tillståndsvillkoren i behövliga delar fastställas på grundval av bästa tillgängliga teknik enligt kriterierna i 4a §. Verksamhetsutövaren ska höras i fråga om de miljö tillståndsvillkor som meddelas enligt detta moment, om villkoren väsentligt avviker från vad sökanden i sin miljö tillståndsansökan har framfört om bästa tillgängliga teknik, begränsning av utsläpp och kontroll.

Närmare bestämmelser om hörande enligt 3 mom. får utfärdas genom landskapsförordning.

26g §. (2015/14) *Tillämpliga slutsatser*

Slutsatser som trätt i kraft efter det att miljö tillståndsärende inlets tillämpas endast om det är skäligt för sökanden med beaktande av innehållet i miljö tillståndsansökan och slutsatserna och tidpunkten för slutsatsernas ikraftträdande.

Om kommissionen inte har antagit slutsatser om den verksamhet som avses i miljö tillståndsansökan, tillämpas vid miljö tillståndsprovningen motsvarande avsnitt i de referensdokument som kommissionen antagit före den 7 januari 2011 och som avses i artikel 13.7 i industriutsläppsdirektivet. De ska tillämpas på samma sätt som slutsatser, med undantag för efterlevnaden av utsläppsnivåer.

Efter att kommissionen har antagit ett beslut om slutsatser ska landskapsregeringen utan dröjsmål informera om dem på sin webbplats.

26h §. (2015/14) *Fastställande av utsläppsgränsvärden*

De utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 26f § 1 mom. ska anges för samma eller kortare tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

Gränsvärdena, tidsperioderna och referensförhållandena får med avvikelse från 1 mom. anges på ett annat sätt, om det behövs på grund av utsläppens eller kontrollens natur. Minst en gång om året ska verksamhetsutövaren på det sätt som närmare anges i miljö tillståndet lämna tillsynsmyndigheten ett sammandrag av resultaten av kontrollen av utsläppen i fråga. Resultaten ska anges för samma tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

26i §. (2015/14) *Gränsvärden som är lindrigare än utsläppsnivåerna*

Om de utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 26f § 1 mom. skulle leda till oskäligt höga kostnader jämfört med miljövinster till följd av anläggningens geografiska läge eller tekniska egenskaper

eller de lokala miljöförhållandena vid den, kan lindrigare utsläppsgränsvärden än vad som föreskrivs i det momentet fastställas i miljötillståndet. De lindrigare utsläppsgränsvärdena får dock inte överskrida de utsläppsgränsvärden som anges i en landskapsförordning utfärdad med stöd av 42 § eller ha konsekvenser som avses i 17 § eller äventyra uppfyllandet av miljökvalitetskrav.

Förutsättningarna för lindrigare utsläppsgränsvärden ska bedömas på nytt när miljötillståndet ses över med stöd av 26k och 26l §§ eller när miljötillståndet ändras med stöd av 22 § 2 mom. a), c) eller d) punkterna.

26j §. (2015/14) *Tillfälliga undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik*

För utprovning och användning av ny teknik kan prövningsmyndigheten på verksamhetsutövarens begäran medge tillfälliga undantag från utsläppsnivåerna och övriga krav på bästa tillgängliga teknik för högst nio månader. Undantaget kan beviljas som ett led i ett anhängigt miljötillståndsärende eller i ett beslut med anledning av en miljögranskning enligt 9a § om verksamhet av försöksnatur.

26k §. (2015/14) *Översyn av miljötillstånd till följd av nya slutsatser*

När kommissionen har offentliggjort ett beslut om slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid en industriutsläppsdirektivianläggning ska anläggningens miljötillstånd ses över, om det inte stämmer överens med gällande slutsatser, denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller om lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 26i § har fastställts i miljötillståndet.

Verksamhetsutövaren ska till tillsynsmyndigheten lämna in en utredning med tillhörande motiveringar om behovet att se över miljötillståndet. Utredningen ska lämnas in inom sex månader från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna. Tillsynsmyndigheten kan på begäran förlänga tidsfristen för utredningen.

Tillsynsmyndigheten bedömer om miljötillståndet ska ses över enligt 1 mom. Om miljötillståndet inte behöver ses över ska myndigheten meddela verksamhetsutövaren sin bedömning om detta och behandlingen av översynsärendet avslutas. Om miljötillståndet behöver ses över ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att lämna in en ansökan om översyn till tillsynsmyndigheten. Ansökan ska lämnas in senast den dag som tillsynsmyndigheten bestämmer, som kan vara tidigast sex månader från åläggandet. Olika verksamhetsutövare kan åläggas att lämna in sina ansökningar samtidigt eller vid olika tidpunkter beroende på hur myndigheten organiserar sitt arbete eller på grund av antalet anhängiga ärenden eller verksamhetsutövarnas olika situationer. Något åläggande behövs inte om ett miljötillståndsärende som gäller verksamheten i fråga redan är anhängigt och kraven enligt 1 mom. beaktas. Tillsynsmyndigheten kan meddela åläggandet även om verksamhetsutövaren har försummat att göra den utredning som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska lämnas till tillsynsmyndigheten får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26l §. (2015/14) *Översynsförfarandet*

Prövningsmyndigheten ska på verksamhetsutövarens begäran se över miljötillståndet på de grunder som anges i 26k § 1 mom. och vid behov ange lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 26i §. Om ibruktageandet av bästa tillgängliga teknik kräver längre tid än de fyra år som avses i artikel 21 i industriutsläppsdirektivet, får tidsfristen för ibruktageandet av tekniken förlängas i miljötillståndsvillkoren enligt de grunder som anges i 26i §.

I ett miljötillstånd får verksamhetsutövaren åläggas att iaktta slutsatser om anläggningens huvudsakliga verksamhet tidigast när fyra år har förflutit från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna, om inte sökanden i sin miljötillståndsansökan har uppgett sig iaktta en tidigare tidpunkt.

På ansökan tillämpas vad som i 12 § föreskrivs om miljötillståndsansökan. Ett ärende som gäller översyn av ett miljötillstånd ska avgöras skyndsamt. Myndigheten iakttar vid prövningen i tillämpliga delar det normala miljötillstånds-förfarandet.

Närmare bestämmelser om maximala handläggningstider för översyn av tillstånd och om andra krav som gäller översynsförfarandet får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26m §. (2015/14) *Statusrapport om mark och grundvattnet*

Om det i den verksamhet som bedrivs vid en industriutsläppsdirektivianläggning används, lagras eller produceras eller på något annat sätt uppstår relevanta farliga ämnen som avses i 26d §, ska verksamhetsutövaren utarbeta en statusrapport om marken och grundvattnet. Rapporten ska bifogas miljötillståndsansökan.

Statusrapporten ska innehålla sådana uppgifter om föroring av mark och grundvatten orsakad av relevanta farliga ämnen utifrån vilka markens och grundvattnets tillstånd kan fastställas så att en jämförelse kan göras med markens och grundvattnets tillstånd när verksamheten upphör. Statusrapporten ska innehålla

a) uppgifter om hur den plats där verksamheten är placerad används när rapporten utarbetas och hur den har använts tidigare,

b) tillräckliga uppgifter om mätningar som beskriver markens och grundvattnets tillstånd när statusrapporten utarbetas,

c) en bedömning av markens och grundvattnets tillstånd på basis av de uppgifter som avses i 1 och 2 punkterna.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i statusrapporten får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

26n §. (2015/14) *Åtgärder som gäller mark och grundvattnet när verksamheten vid en industriutsläppsdirektiv-anläggning avslutas*

Om en statusrapport om marken och grundvattnet enligt 26m § ska ha utarbetats i samband med verksamheten vid en industriutsläppsdirektiv-anläggning, ska verksamhetsutövaren när den verksamhet som avses i den paragrafen avslutas bedöma markens och grundvattnets tillstånd i förhållande till det ursprungliga tillståndet. Vid bedömningen ska de relevanta farliga ämnen som avses i 26d § särskilt granskas och till bedömningen ska en utredning fogas om eventuella åtgärder som behövs för att återställa marken eller grundvattnet till ursprungligt tillstånd. Bedömningen ska sändas till tillsynsmyndigheten. Myndigheten fattar utifrån bedömningen ett beslut som ska innehålla förelägganden om de åtgärder som behövs för återställande av tillståndet, om markens eller grundvattnets tillstånd till följd av verksamheten avviker avsevärt från det ursprungliga tillståndet. Åtgärdernas tekniska genomförbarhet får då beaktas. Föreläggandena kan avse t.ex. att bortskaffa, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenande ämnen och att ta vara på marksubstanser. Beslutet ska meddelas och information om beslutet ska ges enligt vad som föreskrivs i 14 §.

Om det ursprungliga tillståndet inte har utretts eller om området i sitt ursprungliga tillstånd kan orsaka olägenhet för hälsan eller miljön ska graden av förorening utredas och det förorenade området saneras enligt vad som föreskrivs i 5 §.

Myndigheten ska på sin webbplats informera om de åtgärder som industriutsläppsdirektiv-anläggningen vidtagit i fråga om mark och grundvattnet när verksamheten avslutades.

26o §. (2015/14) *Regelbunden tillsyn vid industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska för den regelbundna tillsynen av industriutsläppsdirektiv-anläggningar enligt denna lag göra upp en plan för sitt område (*tillsynsplan*). Tillsynsplanen ska innehålla uppgifter om områdets miljöförhållanden, om verksamheter som medför risk för förorening och om tillgängliga resurser och metoder för tillsyn. Planen ska innehålla en beskrivning av grunderna för ordnandet av tillsynen och för riskbedömningen samt en beskrivning av samarbetet mellan de myndigheter som svarar för tillsynen. Tillsynsplanen ska ses över regelbundet.

Tillsynsmyndigheten ska genom periodiska inspektioner regelbundet övervaka tillståndspliktiga industriutsläppsdirektiv-anläggningar. Den periodiska inspektionen av industriutsläppsdirektiv-anläggningar ska beroende på verksamhetens risknivå utföras med minst ett och högst tre års mellanrum. Vid en sådan anläggning ska det inom sex månader göras en extra inspektion om det vid tillsynen konstateras ett allvarligt fall av bristande efterlevnad av krav som ställts på anläggningen i denna lag eller krav som föreskrivits eller meddelats med stöd av den.

Tillsynsmyndigheten ska utarbeta ett program som gäller periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga industriutsläppsdirektiv-

anläggningar (*tillsynsprogram*). Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om de objekt som tillsynen gäller och om de regelbundna tillsynsåtgärder som vidtas i fråga om dem. Tillsynsprogrammet ska hållas uppdaterat.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av tillsynsplanen och tillsynsprogrammet och om innehållet i dem, om periodiska inspektioner, om bedömning av miljörisiker samt om genomförandet av annan regelbunden tillsyn och om informationen i samband med den får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26p §. (2015/14) *Inspektion vid olyckor, olägenheter och överträdelser vid industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Om det på grund av en olycka, en anmälan om olägenhet, bristande efterlevnad av tillståndet eller av någon annan orsak finns skäl att anta att verksamheten medför olägenhet för människors hälsa eller någon betydande annan i 3 § 3 mom. avsedd följd eller risk för sådan, ska tillsynsmyndigheten inspektera verksamheten eller utreda saken på något annat ändamålsenligt sätt. Om ett tillståndsärende som gäller verksamheten samtidigt är anhängigt ska inspektionen eller utredningen i den mån det är möjligt göras innan tillståndsärendet avgörs.

Avdelning 3 - Miljötillsyn

7 kap. Allmänna bestämmelser om tillsyn

27 §. Tillsyn och tillsynsmyndighet

Tillsyn enligt denna lag syftar till att tillse och genomdriva efterlevnad av bestämmelserna i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning.

Tillsynsmyndighet enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Kommunen är tillsynsmyndighet för verksamhet som förutsätter kommunalt avloppstillstånd enligt 6 kap. 20 § 2 mom. vattenlagen.

En person som tillsynsmyndigheten förordnat därtill har rätt att för tillsynen vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten är befogad till enligt denna lag.

27a §. (2012/32) *Tvårvillkorsövervakning*

Landskapsregeringen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den till den del det är fråga om tillsynen över efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskrav som avses i Europeiska unionens rättsakt om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitikens och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare ((EG) nr 73/2009).

Landskapsregeringen ska underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om brister som landskapsregeringen konstaterar i samband med den i 1 mom. avsedda övervakningen.

28 §. Tillsynsbefogenheter

Tillsynsmyndigheten har rätt att av en verksamhetsutövare eller en annan myndighet utan hinder av bestämmelser om tystnadsplikt få de upplysningar och handlingar som den behöver för sin verksamhet.

Tillsynsmyndigheten har rätt att i tillsynssyfte göra inspektioner. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att

- a) beträda annans område,
- b) få tillträde till platser där det finns grundad anledning att anta att verksamhet som kan medföra negativ miljöpåverkan bedrivs eller har bedrivits,
- c) dokumentera verksamhet och dess miljöpåverkan samt att
- d) göra undersökningar, utföra mätningar och ta prov.

Tillsyn får inte utövas på plats som omfattas av hemfriden med mindre att det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

Någon 28a § har aldrig funnits.

28b §. (2011/73) *Inspektioner*

Tillsynsmyndigheten ska med jämna mellanrum inspektera verksamheter som enligt landskapslagen (1981:3) om renhållning är tillstånds- och granskningspliktiga samt verksamhetsutövare som producerar farligt avfall. Inspektioner som avser insamling och transport ska omfatta det insamlade och transporterade avfallens mängd, art, ursprung och destination.

Närmare bestämmelser om utförande av inspektion, om inspektionsrapporternas innehåll och om delgivning får utfärdas genom landskapsförordning. (2015/14)

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

8 kap. Tillsynsåtgärder

29 §. (2011/40) *Åtgärder vid försummad miljöprovning*

Bedriver någon verksamhet utan föregående tillståndsprovning eller miljögranskning trots att sådan krävs ska tillsynsmyndigheten förplikta verksamhetsutövaren att inom en viss tid ansöka om tillstånd eller miljögranskning. Tidsfristen får inte vara längre än två månader och beslutet ska förenas med hot om att verksamheten annars avbryts.

Om verksamheten medför bestående negativ miljöpåverkan som är betydande kan tillsynsmyndigheten besluta att med omedelbar verkan helt eller delvis förbjuda verksamheten till dess att tillstånds- eller miljögranskningsärendet avgjorts.

30 §. *Åtgärder vid åsidosättande av övriga bestämmelser*

Åsidosätter en verksamhetsutövare en annan bestämmelse i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelse, beslut eller villkor som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att inom viss tid rätta till försummelsen samt förbjuda verksamhetsutövaren att fortsätta eller upprepa överträdelsen. Beslutet ska förenas med vite eller med hot om att verksamheten till den del den innebär ett åsidosättande annars avbryts eller att myndigheten på den ansvariges bekostnad låter utföra det som lämnats ogjort. (2011/40)

Beslut enligt 1 mom. kan i brådskande fall interimistiskt fattas av för tillsynen förordnad tjänsteman. Sådant ärende ska utan dröjsmål föras till en behörig beslutsfattare. Interimistiskt beslut är i kraft tills dess att en behörig beslutsfattare avgjort ärendet.

Tillsyn enligt denna paragraf omfattar inte rådighetsfrågor som regleras i 2 kap. vattenlagen.

30a §. (2011/40) *Anmälan av överträdelser*

Tillsynsmyndigheten ska anmäla överträdelser som avses i 29 och 30 §§ till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras om gärningen med hänsyn till omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks.

31 §. *Åläggande att avhjälpa skada*

Om åsidosättande som avses i 30 § medför eller har medfört negativ miljöpåverkan som inte är ringa kan tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att avhjälpa skadan vid vite eller äventyr att avhjälpandet annars utförs på verksamhetsutövarens bekostnad. Beträffande miljöförhållanden och omständigheter som rådde före överträdelsen ska utredningar göras på verksamhetsutövarens bekostnad, såvida sådan utredning inte är uppenbart obehövlig.

31a §. (2009/58) *Avhjälpan av betydande miljöskador*

Om en överträdelse eller försummelse enligt 29 eller 30 §§ medför betydande negativ miljöpåverkan på vatten eller en naturskada som avses i 2a § landskapslagen (1998:82) om naturvård, ska tillsynsmyndigheten utöver vad som bestäms i 29 och 30 §§ ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder som avses i landskapslagen (2009:56) om tillämpning i landskapet av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Om betydande negativ miljöpåverkan på vatten eller en naturskada har orsakats av en olycka eller av något annat oförutsett, ska myndigheten ålägga den verksamhetsutövaren som orsakat skadan att vidta hjälpåtgärder som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om betydande negativ miljöpåverkan på vatten eller naturskador som avses i denna paragraf och om överhängande hot om sådana.

31b §. (2009/58) *Bedömning av miljöpåverkan på vatten*

Vid en bedömning av hur betydande den negativa miljöpåverkan på vatten enligt 31a § är ska bland annat de faktorer beaktas som påverkar vattenkvaliteten och vattenanvändningen inom det aktuella området, inklusive vad som har angetts i den förvaltningsplan som avses i 5 kap. 23 § vattenlagen. Närmare bestämmelser om bedömning av hur betydande den negativa miljöpåverkan är och om faktorer som ska beaktas vid bedömningen utfärdas genom landskapsförordning.

32 §. *Åläggande om redovisning av miljöpåverkan*

Tillsynsmyndigheten kan, om det finns grundad anledning att anta att verksamhet inte är förenlig med denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelser och beslut givna med stöd av sådan lagstiftning, ålägga en verksamhetsutövare att redovisa verksamhetens miljöpåverkan.

33 §. *Ingripande vid fara*

Om verksamhet eller anläggning innebär betydande fara för negativ miljöpåverkan eller allvarlig olägenhet kan, om den ansvarige inte omedelbart kan åläggas vidta rättelse, tillsynsmyndighet på landskapets bekostnad avhjälpa faran. Kostnaderna härför ska, om faran beror

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

på försummelse från verksamhetsutövarens sida, återkrävas av denna.

34 §. Ålägganden vid avslutande av verksamhet

Om tillståndsbeslut eller beslut med anledning av miljögranskning inte innehåller tillräckliga bestämmelser eller om verksamheten inte är tillstånds- eller miljögranskningspliktig kan tillsynsmyndigheten besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått i samband med eller efter avslutande av verksamhet som krävs för att en verksamhet ska avslutas på ett sätt som är förenligt med denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut utfärdade med stöd av sådan lagstiftning.

Avdelning 4 - Straff och ersättningsansvar

9 kap. Straff**35 §. Miljöförstöring**

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet släpper ut eller lämnar ämne, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi eller något annat sådant i miljön i strid med denna landskapslag, i 10 § nämnda landskapslagar eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller villkor så att gärningen är ägnad att förorena miljön eller orsaka fara för hälsan döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år.

För miljöförstöring döms även den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet framställer, överläter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

- artikel 3 eller 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser eller
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ner ozonskiktet. (2011/40)
- (2015/14) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver, nedan *förordningen om exportförbud för kvicksilver*.

36 §. Grov miljöförstöring

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor eller

b) (2011/40) begått brottet trots villkor som meddelats med stöd av 24 § eller trots påbud eller förbud som har givits med anledning av ett förfarande som avses i 29 eller 30 §§,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska för *grov miljöförstöring* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

37 §. Miljöförseelse

Om miljöförstöringen med hänsyn till den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande ska gärningsmannen dömas för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För miljöförseelse döms även den som försummar skyldigheten i 10 och 11 §§ att ansöka om tillstånd eller miljögranskning om inte gärningen ska bestraffas som miljöförstöring.

38 §. Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet ingriper i miljön på det sätt som avses i 35 §, med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter, orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

39 §. Brott mot landskapslagen om miljöskydd

Den som på annat än ovan i detta kapitel nämnt sätt uppsåtligen eller av oaktsamhet

- inleder tillståndspliktig verksamhet före det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft,
- inleder miljögranskningspliktig verksamhet före ansökan om miljögranskning avgjorts,
- åsidosätter en skyldighet som grundar sig på en instruktion, ett villkor, en föreskrift eller ett åläggande givet av en myndighet med stöd av denna lag eller
- (2015/14) bryter mot förbudet i 5 § 1 mom. eller mot en landskapsförordning som utfärdats med stöd av denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 §,
- (2015/14) åsidosätter skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 6 i förordningen om exportförbud för kvicksilver

ska dömas till böter för *brott mot landskapslagen om miljöskydd* om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag.

40 §. Straffbestämmelser i speciallagar

Begås ett brott som avses i 9 kap. vattenlagen tillämpas i första hand bestämmelserna i nämnda kapitel och landskapslag. Straffbestämmelserna i renhållningslagen tillämpas vid sidan av bestämmelserna i detta kapitel.

40a §. (2011/40) Juridiska personers straffansvar

På miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaktsamhet tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

10 kap. Ersättning**41 §. Tillämpliga bestämmelser**

Om annat inte bestäms på något annat ställe i lag ska miljöskador som orsakas av verksamhet som avses i denna lag i tillämpliga delar ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994). På ersättningsfrågor i samband med vattentillstånd tillämpas vattenlagen.

Ändringar i lagen om ersättning för miljöskador gäller i landskapet om inte annat bestäms i denna lag.

Avdelning 5 - Övriga bestämmelser

11 kap. Förordningsmakt

42 §. *Utsläpp*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om rikt- och gränsvärden för, begränsning av, förbud mot samt övervakning och kontroll av

- utsläpp av hälso- eller miljöfarliga ämnen i miljön eller allmänt avlopp,
- särskilt störande buller eller skakningar under bestämda tider och
- utsläpp eller deponering av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.

Se LF (2008:130) om miljöskydd, LF (2001:38) om tillämpning av vissa riksförfattningar i landskapet Åland rörande åtgärder mot förorening av luften, LF (2015:16) om tillämpning av vissa riksbestämmelser på Åland om avfallsförbränning och LF (2007:3) om deponering av avfall.

43 §. *Miljö kvalitet*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda miljö kvalitetsnormer och andra bestämmelser om miljö kvalitet samt om övervakning av miljö kvaliteten som är behövliga för att klara de allmänna förutsättningarna som avses i 1 §.

44 §. *Särskilda bestämmelser för enskilda typer av verksamheter*

Landskapsregeringen kan för en viss typ av verksamhet genom landskapsförordning besluta om närmare bestämmelser avseende begränsning och kontroll av samt metoder för att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan och risk för sådan påverkan. Landskapsregeringen kan samtidigt besluta att miljögranskning av ifrågavarande typ av verksamheter endast ska avse dessa bestämmelser och kan därvid undanta verksamheten från miljögranskning enligt denna landskapslag och den lagstiftning som nämns i 10 § i övrigt.

Se LF (2008:130) om miljöskydd, LF (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften, LF (2015:16) om tillämpning på Åland av vissa riksbestämmelser om avfallsförbränning och LF (2007:3) om deponering av avfall.

45 §. *Bemyndigande att utföra verksamhet utan föregående miljögranskning*

Landskapsregeringen kan för en enskild typ av verksamhet besluta att hela eller delar av föreskriven miljögranskning inte krävs om verksamheten utförs av en person som uppfyller av landskapsregeringen fastställda krav och som landskapsregeringen bemyndigat att utan föregående granskning utföra ifrågavarande verksamhet. Bemyndigandet kan ges för högst fem år i taget.

Den som bemyndigats enligt 1 mom. svarar för att åtgärd som vidtagits inom ramen för bemyndigandet utförs i enlighet med vad som följer av denna lag. Den bemyndigade ska, vid äventyr att bemyndigandet annars återkallas, informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för åtgärder som den vidtagit inom ramen för bemyndigandet. Bemyndigande som återkallats kan återfås efter ny prövning, dock tidigast efter tre år från återkallandet. Vid beslut om bemyndigande ska den

bemyndigade informeras om förutsättningarna för återkallande.

46 §. *Rapporteringsplikt*

Landskapsregeringen kan, om det av synnerliga skäl krävs för övervakningen av särskilt betydande miljöförhållanden, genom landskapsförordning besluta om rapporteringsplikt för genomförande av viss typ av åtgärd. Verksamhetsutövaren kan därvid åläggas att inom 30 dagar efter verksamhetens genomförande informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för den aktuella verksamheten.

Se LF (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften.

47 §. *EG-förordningar*

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta att bestämmelser om tillsyn i denna lag ska gälla även i fråga om tillsyn över efterlevnaden av EG:s förordningar inom området miljö rätt samt att sådana bestämmelser utöver vad som följer av 15 och 17 §§ ska utgöra grund för beslut med anledning av ansökan om miljögranskning respektive förutsättningar för tillstånd.

48 §. *Mark*

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning inta närmare bestämmelser om

- de med hänsyn till olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark och om de halter som ska läggas till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet,
- behandling och isolering av förorenade marksubstanter,
- de tekniska krav som ställs på saneringen samt om
- kontroll och tillsyn.

Landskapsregeringen kan utfärda i 1 mom. avsedda landskapsförordningar som i tillämpliga delar gäller även avlagringar på bottnen i vattenområde.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

49 §. *Ämnen*

I det fall att användningen av ett bränsle, ämne, preparat eller en produkt medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön kan landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om

- begränsning av eller förbud mot tillverkning, överlåtelse eller användning av bränslet, ämnet, preparatet eller produkten och om
- sammansättningen och märkningen av ämnet, preparatet eller produkten.

Bestämmelser om kemikalier finns härutöver i landskapslagen (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Om konsument säkerhet föreskrivs skilt. (2012/47)

Se LF (2008:130) om miljöskydd och LF (2012:45) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om begränsning av användning av PCB och PCT.

50 §. *Information till allmänheten*

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om myndigheternas skyldigheter att informera allmänheten om föroreningar i miljön och deras verkningar.

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

Utöver vad som följer av 12, 13, 14 och 16 §§ samt förvaltningslagens 6 kap. kan närmare bestämmelser om myndigheternas skyldighet att informera allmänheten, vilka följer av Europeiska unionens rättsakter på miljöområdet, utfärdas genom landskapsförordning. (2013/102)

Se LF (2008:130) om miljöskydd och LF (2008:108) om utvinningsavfall.

Republikens president har förordnat att 51 § ska förfalla.

52 §. Miljögranskningsplikt

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta att verksamhet som medför risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa inte får bedrivas utan föregående miljögranskning.

Om det genom landskapsförordning bestäms att viss verksamhet kräver miljögranskning för vilken enligt tidigare gällande bestämmelser inte har krävts miljögranskning ska samtidigt föreskrivas om den tid inom vilken ansökan om miljögranskning ska lämnas in. Denna tid ska vara minst ett år från det att landskapsförordningen trätt i kraft.

12 kap. Övriga bestämmelser**53 §. Planer och program för miljöskydd**

Landskapsregeringen antar de planer och program för miljöskydd som avses i Europeiska gemenskapens rättsakter.

53a §. (2011/28) Luftkvalitet

Landskapsregeringen ska i den utsträckning det är möjligt trygga en god luftkvalitet med beaktande av vad som föreskrivs om luftföroreningar med stöd av denna lag och vad som i 53b och 53c §§ föreskrivs om planer för tryggande av luftkvaliteten.

53b §. (2011/28) Luftkvalitetsplan

Om det gränsvärde för luftföroreningar som föreskrivs med stöd av denna lag överskrids eller om det finns en risk för att det kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en luftkvalitetsplan på medellång och på lång sikt för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas. En luftkvalitetsplan behövs inte om det är fråga om en sådan överskridning av föreskrivna gränsvärden för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som avses i 53e § och som uppenbart beror på partikelbelastning som orsakas av sandning i samband med vinterunderhåll av gator och vägar. Landskapsregeringen kan enligt egen prövning göra upp en luftkvalitetsplan också för hur målvärdena för ozon ska uppnås.

Luftkvalitetsplanen ska innehålla information om hur luftkvaliteten försämrats samt om nödvändiga åtgärder för förbättrande av luftkvaliteten vilka riktar sig mot trafiken och andra verksamheter som orsakar utsläpp. Vid behov ska planen även innehålla åtgärder för skyddande av befolkningsgrupper som är känsliga för luftföroreningar. Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i en luftkvalitetsplan.

53c §. (2011/28) Handlingsplan på kort sikt

Om det tröskelvärde för larm i fråga om svaveldioxid eller kvävedioxid som föreskrivs med stöd av denna lag

överskrids eller om det finns en risk för att det kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en handlingsplan på kort sikt för hur den fara som orsakas av överskridandet ska kunna minskas och hur den tid då tröskelvärdet överskrids ska kunna förkortas. Om tröskelvärdet för larm i fråga om ozon överskrids eller om det föreligger en risk för att det kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en handlingsplan på kort sikt endast om risken för överskridande, dess varaktighet eller graden av ett sådant överskridande därigenom kan minskas. Landskapsregeringen kan enligt egen prövning göra upp en handlingsplan på kort sikt också för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas och målvärdena för ozon ska kunna uppnås.

En handlingsplan på kort sikt ska i tillämpliga delar innehålla de uppgifter som avses i 53b § 2 mom. samt de motsvarande åtgärder i enlighet med 53b § 2 mom. genom vilka luftkvaliteten kan påverkas så snabbt som möjligt.

Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i en handlingsplan på kort sikt.

53d §. (2011/28) Förfarande för när planer ska göras upp och upplysningar lämnas

En luftkvalitetsplan ska göras upp inom 18 månader efter utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet har överskridits eller en risk för att det ska överskridas har konstaterats. En handlingsplan på kort sikt ska göras upp utan dröjsmål efter att tröskelvärdet för larm har överskridits eller då en risk för att det ska överskridas har konstaterats.

Landskapsregeringen ska i tillräckligt god tid ge allmänheten möjlighet att framföra sina åsikter om utkastet till planer. Detta ska göras genom att ärendet kungörs på landskapsregeringens anslagstavla eller i en tidning med allmän spridning på orten samt därtill publiceras elektroniskt.

Information om en godkänd plan samt om hur de framförda åsikterna har beaktats ska lämnas till allmänheten så som det föreskrivs i 2 mom.

53e §. (2011/28) Överskridning av gränsvärden orsakad av sandning

Inom ett område där det gränsvärde för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som föreskrivs med stöd av denna lag uppenbart överskrids på grund av partikelbelastning som orsakas av sandning i samband med vinterunderhåll av gator och vägar kan landskapsregeringen i stället för en luftkvalitetsplan göra en utredning om överskridande och dess orsaker samt om åtgärder för minskning av halterna. Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i utredningen.

Utredningen ska göras inom sju månader efter utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet överskridits. Bestämmelserna i 53d § 2 och 3 mom. om hur allmänheten ska ges möjlighet att delta ska iakttas när utredningen görs.

53f §. (2011/28) *Förlängning av tidsfristen för gränsvärdena för kvävedioxid*

Inom ett område där det finns en risk för att de gränsvärden för kvävedioxid som föreskrivs med stöd av denna lag kommer att överskridas efter att den föreskrivna tidsfristen löpt ut kan landskapsregeringen göra en bedömning om tidsfristen ska förlängas med högst fem år räknat från den 1 januari 2010 på de villkor som anges i artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa, nedan kallat luftkvalitetsdirektivet.

Om villkoren för förlängning av tidsfristen uppfylls enligt landskapsregeringens bedömning ska landskapsregeringen därefter dock senast den 30 september 2011 sända den till Europeiska kommissionen för ytterligare bedömning.

Landskapsregeringen fattar beslut i ärendet på basis av den ståndpunkt som Europeiska kommissionen tagit och som avses i artikel 22.4 andra och tredje stycket luftkvalitetsdirektivet. Landskapsregeringen ska lämna information om beslutet till allmänheten antingen i en tidning med allmän spridning eller publiceras elektroniskt.

Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om villkoren för förlängning av tidsfristen.

53g §. (2011/28) *Kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar*

De mätningar, test, utredningar och undersökningar som verkställigheten av denna lag förutsätter ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

53h §. (2013/102) *Villkor och instruktioner om utvinningsavfall*

I ett miljötillstånd eller ett miljögranskningsbeslut för gruvdrift, verksamhet som är jämförbar med gruvdrift, anrikningsanläggning, stenbrott, annan stenbrytning, stenkrossning och torvtvinning ska det meddelas nödvändiga villkor eller instruktioner om det avfall som uppkommer vid lösgörande av organiska eller oorganiska substanser som förekommer naturligt i berggrunden eller i marken eller vid lagring, anrikning eller annan förädling av dessa (*utvinningsavfall*) samt villkor eller instruktioner om planen för hantering av utvinningsavfall inom verksamheten och iakttagandet av planen.

I ett miljötillstånd eller miljögranskningsbeslut för ett område som används för deponering av utvinningsavfall (*deponi för utvinningsavfall*) ska det meddelas nödvändiga villkor eller instruktioner om anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin samt villkor eller instruktioner om en intern räddningsplan för deponin för utvinningsavfall, om deponin kan medföra allvarlig fara för människors hälsa, egendom eller miljön på grund av felaktig verksamhet eller deponins strukturella stabilitet eller på grund av farligt avfall eller hälso- och miljöfarliga kemikalier som deponerats där (*deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka*). Vid definitionen av en deponi för utvinningsavfall beaktas den risk som deponin medför, ursprunget och beskaffenheten av det utvinningsavfall som deponeras och deponeringstiden. Närmare bestämmelser om definitionen av deponier för utvinningsavfall och bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd och LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53i §. (2013/102) *Plan för hantering av utvinningsavfall*

För sådan gruvdrift, verksamhet som förbereder eller är jämförbar med gruvdrift, anrikningsanläggning, stenbrott, annan stenbrytning, stenkrossning eller torvtvinning som förutsätter miljötillstånd eller miljögranskningsbeslut och där det uppkommer utvinningsavfall ska det utarbetas en plan för hantering av utvinningsavfall. En sådan plan behövs dock inte om stenbrytningen eller stenkrossningen är knuten till mark- och vattenbyggnad.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska utarbetas så att uppkomsten av utvinningsavfall förebyggs och dess skadlighet minskas samt återvinning och säker behandling av avfallet främjas. I planen för hantering av utvinningsavfall ska det redogöras för områdets miljö, utvinningsavfallet, återvinningen av utvinningsavfallet, deponierna för utvinningsavfallet, miljöpåverkan, åtgärder för att förebygga förorening av miljön, kontroll av verksamheten och åtgärder när verksamheten läggs ned. Närmare bestämmelser om planens mål och innehåll utfärdas genom landskapsförordning.

Verksamhetsutövaren ska utvärdera och vid behov justera planen för hantering av utvinningsavfall minst vart femte år och underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska ändras, om utvinningsavfallets mängd eller beskaffenhet eller arrangemangen för behandling eller återvinning av avfallet ändras avsevärt. I detta fall ska miljötillståndet ändras så som föreskrivs i 11 § eller 22 § 3 mom. eller det beslut som meddelats med anledning av miljögranskning ändras så som föreskrivs i 11 §.

Se LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53j §. (2013/102) *Deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka*

Verksamhetsutövaren för en deponi för utvinningsavfall ska känna till den risk för storolycka som deponin medför och sörja för planeringen, anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin så att storolyckor avvärrs.

För en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka ska det utarbetas en handling över säkerhetsprinciperna samt tas i bruk ett säkerhetsledningssystem och en intern räddningsplan. Den risk för storolycka som deponin medför ska beaktas när dessa utarbetas. I den interna räddningsplanen ska de åtgärder anges med vilka verkningarna av en eventuell olycka avvärrs, de negativa konsekvenserna minimeras och undanröjandet av spåren efter en olycka förbereds samt de åtgärder som behövs för att varna befolkningen och underrätta myndigheter. I räddningsplanen ska redogöras för handlingen över säkerhetsprinciperna och säkerhetsledningssystemet. Planen ska utvärderas och vid behov justeras minst vart tredje år och tillsynsmyndigheterna ska underrättas om detta. Närmare bestämmelser om definitionen av deponier för utvinningsavfall och bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför utfärdas genom landskapsförordning.

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

stämmelser om handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet samt om den interna räddningsplanen och hur planen ska lämnas till tillsynsmyndigheterna utfärdas genom landskapsförordning.

Verksamhetsutövaren ska bland sina anställda utse en ansvarig person, som ska se till att verksamheten vid deponin för utvinningsavfall stämmer överens med handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet och den interna räddningsplanen.

Verksamhetsutövaren ska ge de personer och samslutningar som kan beröras av en storolycka vid deponin för utvinningsavfall information om säkerhetsåtgärderna för avvärjande av risken för storolycka. Uppgifterna om säkerhetsåtgärder ska uppdateras minst vart tredje år och om betydande ändringar ska informeras. Närmare bestämmelser om informationsskyldigheten utfärdas genom landskapsförordning.

Genom landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riks-förordningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005) i landskapet. Bestämmelserna i denna paragrafs 1-4 mom. tillämpas inte om kraven i 30-32 §§ i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas på en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

Se LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53k §. (2015/14) *Särskilda bestämmelser om kvicksilver*

Vid behandlingen av tillstånds- och anmälningsärenden enligt denna lag ska bestämmelserna i artiklarna 2, 3.1, 4.1, 4.2 och 6 i förordningen om exportförbud för kvicksilver iakttas.

Vid tillsynen över att artiklarna 2, 3.1, 4.1 och 6 i förordningen om exportförbud för kvicksilver följs, iakttas vad som föreskrivs om tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och villkor och förelägganden som meddelats med stöd av den.

53l §. (2015/14) *Sammanställande av uppgifter om utsläpp*

Landskapsregeringen ska vid behov sammanställa uppgifter om utsläpp och prognoser om utsläpp som påverkar miljön negativt. Vad som ska sammanställas kan beslutas närmare i landskapsförordning utgående från krav i EU-bestämmelser. I landskapsförordningen kan beslutas att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska sammanställa vissa uppgifter.

54 §. Handräckning

Polisen är skyldig att ge handräckning för verkställigheten av denna landskapslag, den lagstiftning som nämns i 10 § och med stöd av den utfärdade bestämmelser och beslut.

55 §. Tystnadsplikt

Den som vid utförandet av i denna lag förutsatta uppgifter har erhållit information om ett företags ekonomiska ställning eller om annans affärs- eller yrkeshemlighet eller om enskilda personers personliga förhållanden ska hemlighålla dessa uppgifter, om inte den till vars förmån tystnadsplikt är föreskriven samtycker till att uppgifterna lämnas ut. Sådana uppgifter får inte

utnyttjas till egen eller någon annans fördel. Verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetsuppgifter är likväl inte sekretessbelagda.

Utän hinder av tystnadsplikten får den som vid utförandet av uppgifter enligt denna landskapslag har tagit del av sådan information som avses i 1 mom. lämna ut uppgifterna till

a) landskapsmyndigheter för utförande av uppgifter som avses i denna landskapslag och till

b) åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott.

56 §. Skydd för undersökningsredskap

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna instrument för mätning av miljökvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

13 kap. Ikraftträdelse**57 §. Ikraftträdelse**

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

Åtgärder för lagens verkställighet får vidtas före lagens ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd. De förordningar som har antagits med stöd av landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd ska utan hinder av lagens ikraftträdande förbli gällande om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

58 §. Befintliga verksamheter

För befintliga verksamheter gäller följande:

a) Giltiga tillstånd som är givna enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd fortgår den tid som tillståndet gäller.

b) Verksamheter som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för granskningsplikt men som har giltiga tillstånd givna enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska ansöka om miljögranskning senast tre månader innan tillståndet upphör att gälla.

c) Verksamhet som har varit föremål för anmälan enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd behöver inte lämna en ansökan om miljögranskning varvid av landskapsregeringen i anledning av anmälan utfärdade föreskrifter fortsätter att gälla.

d) Ansökan om tillstånd eller miljögranskning för verksamhet som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för tillståndsplikt eller granskningsplikt men som tidigare inte har varit föremål för tillstånds- eller anmälningsplikt enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska göras inom ett år från denna lags ikraftträdande.

59 §. Anhängiga anmälningsärenden

Anmälningsärenden som är anhängiga hos Ålands landskapsregering överförs, tillsammans med den beredning som föranstalts, på tjänstens vägnar till prövningsmyndigheten när denna lag träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2013:110):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Bestämmelserna i 20-23, 27-28 och 30-34 §§ landskapslagen om miljöskydd ska tillämpas på taktillstånd som beviljats och villkor rörande taktillstånd som ut-

färdats med stöd av landskapslagen (1998:82) om naturvård före denna lag träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2015/14):

Denna lag träder i kraft den 16 mars 2015.

K 2 Landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd

1 kap. (2015/15) Allmänna bestämmelser

1 §. Tillståndsplikt och miljögranskningsplikt

I bilaga 1 till denna förordning anges verksamheter för vilka tillstånd eller miljögranskning krävs.

2 §. Beslut om miljögranskningsplikt

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan i enskilda fall besluta att annan verksamhet än den som anges i bilaga 1 är miljögranskningspliktig, om det är frågan om en liknande verksamhet vilken medför en sådan risk för negativ miljöpåverkan som inte anses vara ringa.

3 §. EG-rättsakter som ska beaktas vid prövning och tillsyn

Bestämmelser om tillsyn i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, ska tillämpas vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets tillsyn över efterlevnaden i enskilda fall av följande EG-bestämmelser. Följande EG-bestämmelser ska även utgöra grund för beslut med anledning av ansökan om miljögranskning eller tillstånd: (2015/15)

1) (2012/81) Krav på verksamhetsutövare i kapitlen II, III och V i EG-förordningen (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

2) Artiklarna 3.1, 3.2, 4.1, 5, 7.1 – 7.3 och 7.4a i EG-förordningen (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG.

3) Artiklarna 3, 4, 5.3, 6 – 8 i EG-förordningen (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser.

3a §. (2015/15) Förorenande ämnen vid fastställande av gränsvärden för utsläpp

I bilaga 1a till denna förordning anges de viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp.

Gränsvärdena för utsläpp av förorenande ämnen gäller den punkt där utsläppet lämnar anläggningen, och när värdena bestäms ska man bortse från en eventuell utspädning som gjorts före den punkten. För indirekta utsläpp av förorenande ämnen till vatten får resultatet av rening i ett reningsverk beaktas när gränsvärden för utsläpp fastställs för anläggningen i fråga, under förutsättning att en likvärdig nivå för miljöskyddet i dess helhet garanteras och att detta inte leder till en högre föroreningsbelastning på miljön.

3b §. (2015/15) Titandioxid

Statsrådets förordning om miljöskyddskrav för anläggningar som producerar titandioxid (FFS 712/2014) ska tillämpas i landskapet.

Ändringar i riksförordningen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

4 §. Kommunalt avloppstillstånd

Kommunalt avloppstillstånd enligt 6 kap. 20 § 2 mom. vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland krävs för avloppsanläggning för hushålls- eller motsvarande avloppsvatten med en maximal belastning motsvarande högst 25 personekvivalenter. För sådan anläggning krävs inte miljögranskning. I bilaga 2 till denna förordning anges förutsättningarna för beviljande av kommunalt avloppstillstånd.

Med en personekvivalent avses den mängd nedbrytbart organiskt material som har en biokemisk syreförbrukning på 70 gram per dygn under sju dygn. Med hushålls- eller motsvarande avloppsvatten avses avloppsvatten från bostadshus, fritidshus, flerfamiljshus, stugby, hotell, gästhem, skola, kontor, restaurang, café, campingplats och andra liknande anläggningar.

5 §. Upphävd (2015/15).

6 §. Särskilda bestämmelser vid borring i berg

I bilaga 3 till denna förordning finns närmare bestämmelser om utförande av borring i berg.

Undantag från kravet i sista streckpunkten i bilaga 3 gäller för borring som var planerad före förordningens ikraftträdande den 1 december 2008. För sådant fall ska ansökan om miljögranskning lämnas in senast den 31 juli 2009. (2009/26)

2 kap. (2015/15) Särskilda bestämmelser om industriutsläppsdirektivanläggningar

6a §. (2015/15) Innehållet i tillståndsansökan och uppgifter som ska fogas till ansökan

En tillståndsansökan för en industriutsläppsdirektiv-anläggning ska utöver vad som annars föreskrivs om ansökan innehålla

1) en redogörelse för åtgärder för skydd av mark och grundvatten och en bedömning, utifrån risken för förorening, av behovet av kontroll av mark och grundvatten och om tidsintervallen för eventuella periodiska kontroller,

2) uppgift om den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen, om det vid anläggningen bedrivs flera sådana verksamheter som avses i bilaga 1,

3) en beskrivning av de tekniker som syftar till att förebygga eller minska utsläpp från anläggningen,

4) vid behov ett motiverat förslag om tillämpning av lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 26i § i miljöskyddslagen,

5) en redogörelse för användningen och uppkomsten av relevanta farliga ämnen i verksamheten och en bedömning av behovet att utarbeta en statusrapport.

Bestämmelser om skyldighet att foga en statusrapport till en ansökan som gäller en industriutsläppsdirektiv-anläggning finns i 26m § i miljöskyddslagen.

6b §. (2015/15) Ytterligare uppgifter i fråga om grundvattenområden

Ansökningar som gäller verksamhet på grundvattenområden som är lämpliga för vattenförsörjning ska, om det behövs för tillståndsprövningen, innehålla

1) en allmän hydrogeologisk beskrivning av grundvattenområdet,

2) utredning om grundvattnets tillstånd och markens beskaffenhet,

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

3) uppgifter om grundvattennivån och flödesriktningarna,
4) en redogörelse för åtgärder för förhindrande av utsläpp i mark och grundvatten samt andra planerade åtgärder för att skydda grundvattnet,

5) utredning om brunnar och vattentäkter samt om vilka effekter projektet har på dem,

6) en redogörelse för skyddsområden och skyddsområdesbestämmelser som avses i 5 kap. 3 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland.

6c §. (2015/15) *Ansökan om översyn av tillstånd för en industriutsläppsdirektivanläggning på grund av nya slutsatser*

En ansökan om översyn av tillstånd för en industriutsläppsdirektivanläggning på grund av nya slutsatser ska innehålla de uppgifter som behövs för att utreda tillståndets aktualitet i enlighet med grunderna i 26k § 1 mom. i miljöskyddslagen. För detta ändamål ska ansökan innehålla utredning om

1) vilka slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen,

2) vilka andra slutsatser verksamheten omfattas av än de som gäller den huvudsakliga verksamheten,

3) på vilket sätt miljötillståndet motsvarar de nya kraven i de slutsatser som avses i 1 och 2 punkten.

Ansökan ska vid behov innehålla en redogörelse för de nya krav verksamheten omfattas av enligt miljöskyddslagen och förordningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen, och för hur dessa krav iaktas.

Med *nya krav* avses i denna paragraf krav som inte tidigare har tillämpats vid tillståndsprövningen för verksamheten eller vid bedömningen av behovet av översyn eller översynen av det tidigare tillståndet. Om tillämpningen endast har gällt vissa delar av verksamheten, anses kraven vara nya i förhållande till de andra delarna av verksamheten.

Ansökan ska vid behov innehålla uppgifter för en bedömning enligt 26f § 2 och 3 mom. i miljöskyddslagen.

Till ansökan ska det fogas behövliga resultat av utsläppskontroller och andra uppgifter med stöd av vilka verksamheten kan jämföras med den i slutsatserna beskrivna bästa tillgängliga tekniken och de utsläppsnivåer som hänför sig till den. Till ansökan ska det vid behov även fogas utredning om vilka tekniker sökanden tar i bruk eller på vilka andra sätt sökanden ser till att verksamheten överensstämmer med slutsatserna och lagstiftningen. Dessutom ska sökanden ange huruvida ändringen påverkar den befintliga verksamheten och bedöma ändringens konsekvenser för miljön. Tillräcklig utredning om ändringarna i verksamheten ska läggas fram med iakttagande av vad som föreskrivs om innehållet i en tillståndsansökan.

Om verksamhetsutövaren ansöker om fortsatt tillämpning av lindrigare utsläppsgrensvärden enligt 26i § i miljöskyddslagen eller om att nya lindrigare värden fastställs, ska ansökan innehålla de uppgifter som avses i 6a § 1 mom. 4 punkten.

6d §. (2015/15) *Information till allmänheten och dess deltagande*

Prövningsmyndigheten ska se till att den berörda allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i följande förfaranden

1) prövningen av tillstånd för nya anläggningar,

2) prövningen av tillstånd för en väsentlig ändring,

3) prövningen eller uppdateringen av tillstånd för en anläggning för vilken tillämpning av 26i § i miljöskyddslagen föreslås,

4) uppdateringen av ett tillstånd för en anläggning eller av tillståndsvillkoren för en anläggning som förorsakar sådan betydande förorening att nya eller reviderade gränsvärden behöver införas i tillståndet. Det förfarande som anges i direktiv 2010/75/EU bilaga IV ska tillämpas för sådant deltagande.

En tillståndsansökan ska meddelas efter det att ärendet har utretts tillräckligt detaljerat. Av meddelandet ska det framgå åtminstone

1) ärendets art,

2) sökandens identifikations- och kontaktuppgifter,

3) en verksamhetsbeskrivning,

4) platsen för verksamheten,

5) uppgifter om väsentliga utsläpp och om avfall som uppkommer,

6) uppgift om vilken myndighet som avgör ärendet och vem som kan ge ytterligare uppgifter,

7) uppgift om var och hur länge ansökningshandlingarna hålls framlagda för allmänheten,

8) uppgift om framställande av anmärkningar och framförande av åsikter,

9) uppgift om ett eventuellt offentligt hörande,

10) uppgift om tillståndsansökan eventuellt gett upphov till samråd mellan Finland och en annan medlemsstat i Europeiska unionen i fråga om verksamhetens gränsöverskridande konsekvenser,

11) uppgift om huruvida förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet.

Ansökningshandlingarna ska sändas till kommunen för att hållas framlagda på den plats som nämns i meddelandet. Med kommunens samtycke kan handlingarna sändas i elektronisk form.

Efter det att ett beslut om prövning, omprövning eller uppdatering av tillstånd har fattats ska prövningsmyndigheten göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet när det gäller punkterna 1, 2 och 6

1) beslutets innehåll, inbegripet en kopia av tillståndet och senare uppdateringar,

2) de skäl som beslutet grundar sig på,

3) resultaten av de samråd som hållits innan beslutet fattades och en förklaring av hur de har beaktats i beslutet,

4) titeln på de BAT-referensdokument som är relevanta för den aktuella anläggningen eller verksamheten,

5) hur tillståndsvillkor, inklusive gränsvärdena för utsläpp, har fastställts i förhållande till bästa tillgängliga teknik och utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik,

6) om ett undantag medges enligt 26i § i miljöskyddslagen, de särskilda skälen för undantaget baserat på de kriterier som fastställs i den paragrafen och föreskrivna villkor.

Tillsynsmyndigheten ska göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet, åtminstone när det gäller punkt 1

1) relevanta uppgifter om de åtgärder som vidtagits av verksamhetsutövaren efter det att verksamheten definitivt har upphört,

2) resultaten av utsläppskontrollen som fordras enligt tillståndsvillkoren eller miljögranskningsinstruktionerna och som myndigheten förfogar över.

Bestämmelserna i 1, 4 och 5 mom. ska tillämpas med de begränsningar som fastställs i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 2003/4/EG.

6e §. (2015/15) *Skyldighet att motivera hur slutsatserna har iakttagits och namnen på referensdokumenten*

Utöver vad som annars föreskrivs om tillståndsbeslut, ska det i tillståndsbeslutet för en industriutsläppsdirektivanläggning anges namnen på och publiceringsåret för de referensdokument som använts i ärendet när det gäller bästa tillgängliga teknik, och dessutom vilka slutsatser som betraktats som slutsatser om den huvudsakliga verksamheten. Av tillståndsbeslutets motivering ska det dessutom framgå hur tillståndsvillkoren, i synnerhet utsläppsgrensvärdena, har fastställts i förhållande till bästa tillgängliga teknik och de utsläppsnivåer som hänför sig till den.

I tillståndsbeslutets motivering ska också de särskilda skäl anges enligt vilka de till bästa tillgängliga teknik hänförliga utsläppsnivåerna har lindrats enligt 26i § i miljöskyddslagen. Grunderna för de lindrigare utsläppsgrensvärdena ska också anges i motiveringen.

6f §. (2015/15) *Handläggningstid för ärenden som gäller översyn av tillstånd för industriutsläppsdirektivanläggningar*

Ett i 26l § i miljöskyddslagen avsett ärende som gäller översyn av tillstånd ska avgöras så snart som möjligt och senast tio månader efter det att ärendet blev anhängigt, om inte ärendets omfattning, brister i ansökan, antalet översynsärenden eller andra särskilda skäl förutsätter en längre handläggningstid. I vilket fall som helst ska ärendet avgöras så att den tidsfrist på fyra år som anges i direktiv 2010/75/EU artikel 21.3 kan följas. En eventuell begäran om komplettering av ansökan ska framföras inom en månad från det att ärendet blev anhängigt. En eventuell tilläggsbegäran om komplettering av ansökan ska också framföras skyndsamt.

6g §. (2015/15) *Tillsynsplan*

En tillsynsplan enligt 26o § i miljöskyddslagen ska innehålla

1) en allmän uppskattning av riskerna för förorening av miljön på det område som planen omfattar,

2) uppgifter om de tillståndspliktiga och miljögranskningspliktiga verksamheter som omfattas av myndighetens tillsynsansvar som en förteckning eller ett separat elektroniskt register,

3) en beskrivning av förfarandet för att utarbeta tillsynsprogrammet,

4) uppgift om hur bedömningen av miljörisker utförs, vilka grunderna för bedömningen är och hur den styr utarbetandet och övervakningen av tillsynsprogrammet,

5) uppgift om huruvida tillsynsmetoder som baseras sig på stickprov används vid periodiska inspektioner, till vilken del stickprov används och på vilka grunder stickproven utförs,

6) en beskrivning av inledande och användning av inspektioner enligt 26p § i miljöskyddslagen; om myndigheten inte har närmare anvisningar om saken räcker det med en hänvisning till förfaranden enligt 26p § i miljöskyddslagen och till förfaranden om rätt att inleda ärende,

7) uppgift om tillsynsresurserna i form av årsverken och andra nyckeltal som beskriver tillsynen,

8) en beskrivning av myndighetssamarbetet vid tillsynen.

6h §. (2015/15) *Periodiska inspektioner och riskbedömning*

Kontrollfrekvensen för periodiska inspektioner ska bestämmas utifrån en systematisk bedömning av miljöriskerna. Tillsynsmyndigheten ska i sin bedömning beakta åtminstone följande grunder:

1) de eventuella och faktiska konsekvenser verksamheten har på hälsan och miljön med hänsyn till utsläppsnivåerna och utsläppstyperna, olycksrisken och hur känslig den lokala miljön är,

2) hur väl miljöskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats och de föreskrifter, förelägganden och i synnerhet tillståndsvillkor eller miljögranskningsinstruktioner som utfärdats med stöd av den följts i verksamheten,

3) verksamhetsutövarens deltagande i miljölednings- och miljövisionsordningen,

4) annan tillsyn över anläggningen, om den helt eller delvis motsvarar tillsyn enligt denna lag.

6i §. (2015/15) *Tillsynsprogram*

Ett tillsynsprogram enligt 26o § i miljöskyddslagen ska innehålla

1) en plan över de periodiska kontroller över olika typer av tillståndspliktiga och miljögranskningspliktiga verksamheter som ska genomföras under programperioden,

2) uppgift om andra än i 1 punkten avsedda åtgärder inom den regelbundna tillsynen,

3) en beskrivning av hur målen i tillsynsprogrammet för den föregående perioden uppnåtts.

6j §. (2015/15) *Upprättande av inspektionsberättelser vid inspektion av industriutsläppsdirektivanläggningar*

När det vid en industriutsläppsdirektivanläggning görs en inspektion som avses i 26o § eller 26p § i miljöskyddslagen, ska det av inspektionsberättelsen till väsentliga delar framgå om kraven i miljötillståndet följs i verksamheten och vid behov hurdana ytterligare åtgärder som ska utföras för uppfyllande av kraven. Inspektionsberättelsen ska delges verksamhetsutövaren senast två månader från inspektionen.

6k §. (2015/15) *Årlig bedömning av utsläpp från industriutsläppsdirektivanläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska årligen jämföra de resultat av kontroll av utsläpp som den fått med stöd av 26h § i miljöskyddslagen med de utsläppsnivåer vars efterlevnad insamlingen av resultaten syftar till att säkerställa.

6l §. (2015/15) *Information om ikraftträdande av slutsatser*

Landskapsregeringen ska underrätta prövnings- och tillsynsmyndigheten om nya slutsatser utan dröjsmål efter att slutsatserna trätt i kraft.

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål efter att ha blivit underrättad enligt 1 mom. informera verksamhetsutövare vid industriutsläppsdirektivplanläggningar om ikraftträdandet av nya slutsatser som gäller anläggningens huvudsakliga verksamhet och om skyldigheten enligt 26k § i miljöskyddslagen att lämna in en utredning.

6m §. (2015/15) *Tidsfrister för och information om bedömning av behovet av översyn i fråga om tillstånd för industriutsläppsdirektivplanläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska granska den utredning som avses i 26k § i miljöskyddslagen och göra en bedömning i enlighet med 3 mom. i den paragrafen samt meddela ett eventuellt åläggande om översyn av tillståndet så snart som möjligt och senast tre månader från det att ärendet inleddes, om inte verksamhetens omfattning, utredningens bristfällighet eller det stora antalet anläggningar som ska bedömas förutsätter en längre handläggningstid.

I det fall att översynsärendena anhopar sig ska bedömningsförfarandet ordnas så att de verksamheter som uppenbart ska åläggas tillståndsprövning identifieras och bedöms så snart som möjligt. Även i fråga om andra verksamheter ska bedömningen göras och ett eventuellt åläggande om översyn av tillståndet meddelas senast inom ett år från det att slutsatserna för den huvudsakliga verksamheten publicerades. Bedömningen ska dateras och den ska innehålla ett motiverat slutresultat av bedömningen.

Tidsfristerna ska utsättas så att å ena sidan tillsynsmyndigheten har tillräckligt med tid att göra bedömningen och att å andra sidan prövningsmyndigheten har tid att avgöra ärendet som gäller översyn av tillståndet i god tid innan fyra år har förflutit från det att slutsatserna för anläggningens huvudsakliga verksamhet publicerades. Hänsyn ska dessutom tas till att verksamhetsutövaren ska ha tillräckligt med tid att investera i eventuella ändringar.

Information om bedömningar som gjorts samt åläggandena som meddelats ska publiceras på myndighetens webbplats.

6n §. (2015/15) *Uppföljning och bedömning av behovet av ändring i fråga om tillstånd för industriutsläppsdirektivplanläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen över industriutsläppsdirektivplanläggningar följa om det föreligger sådana grunder för ändring av tillstånd som avses i 22 § i miljöskyddslagen och vid behov inleda ett ärende som gäller ändring av tillståndet.

När prövningsmyndigheten bedömer behovet av ändring av tillståndet för en industriutsläppsdirektivplanläggning ska myndigheten beakta de uppgifter som fås genom anläggningens utsläppskontroller och inspektionerna av verksamheten.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2008. Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd.

Bilaga 1 (2015/15)

I denna bilaga avses med

- a) ML landskapslagen (2008:124) om miljöskydd,
- b) VL vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,
- c) VF vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland,
- d) RL landskapslagen (1981:3) om renhållning,
- e) T att tillståndsplikt gäller samt med
- f) G att miljögranskningsplikt gäller.

I denna bilaga förtecknas i ett antal avsnitt med underpunkter sådana verksamheter som kräver tillstånd (T) eller miljögranskning (G). För att ge överskådlighet nämns i förteckningen lagrum i ML, VL eller RL med stöd av vilka tillståndsplikt eller miljögranskningsplikt gäller. Dessa har i vänstermarginalen markerats med ett paragraftecken (§).

Miljögranskning krävs inte för tillståndspliktiga verksamheter.

De verksamheter som kräver tillstånd med stöd av bilaga 1 i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, nedan industriutsläppsdirektivet, har markerats med en stjärna (*). Nedanstående tröskelvärden för industriutsläppsdirektivet hänförs sig vanligen till produktionskapacitet eller produktionsresultat. Om flera verksamheter som bedrivs i en och samma anläggning omfattas av samma verksamhetsbeskrivning och den innehåller en tröskel, adderas produktionskapaciteten för dessa verksamheter. För avfallshanteringsverksamhet ska denna beräkning gälla vid verksamhetsnivåerna 5.5 och 5.7 a och 5.7 b.

1	Vattenpåverkande verksamhet		
§	6:16 § 1 mom. c punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kilogram fosfor eller 1 500 kilogram kväve.	T	
§	6:17 § 1 mom. a punkten VL: Utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening. (se 6,7 §§ VF)	T	
§	6:17 § 1 mom. b punkten VL: Direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening. (se 5 § VF)	T	
§	6:17 § 1 mom. c punkten VL: Återinföring till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.	T	
§	6:17 § 1 mom. d punkten VL: Konstgjord infiltration till grundvatten.	T	

2	Primärnärings		
§	10 § 2 mom. g punkten ML: Djurhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av VL. (se 2 § VF)	T	
2.1*	Intensiv uppfödning av fjäderfä eller svin, a) med mer än 40 000 platser för fjäderfä b) med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller c) med mer än 750 platser för suggor.	T	
2.2	Djurhållande verksamhet med minst 30 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av VL. (se 2 § VF)		G
2.3	Pälsdjursfarm för minst 250 avelshonor av mink eller iller eller för minst 50 avelshonor av rävm eller sjubb eller för minst 50 avelshonor av andra pälsdjur eller annan pälsdjursfarm som med avseende på stallgödselproduktion eller miljöpåverkan motsvarar en pälsdjursfarm för 250 avelshonor av mink.		G
§	6:16 § a punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från fiskodling med en produktion om 20 ton fisk per år.	T	
2.4	Fiskodling med en produktion av minst 1 ton fisk per år.		G
3	Avloppsanläggning		
§	6:16 § b punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från reningsverk med en kapacitet som uppgår till 900 personekvivalenter.	T	
3.1	Avloppsanläggning med en kapacitet som uppgår till mer än 25 personekvivalenter.		G
4	Livsmedelsindustri		
4.1*	Slakteri för en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn.	T	
4.2	Slakteri för en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per år.		G

4.3*	Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade: a) Enbart animaliska råvaror (andra än enbart mjölk) för en produktionskapacitet på mer än 75 ton produkter per dygn. b) Enbart vegetabiliska råvaror för en produktionskapacitet på mer än 300 ton produkter per dygn eller 600 ton per dygn om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett år. c) Animaliska och vegetabiliska råvaror, både i kombinerade och separata produkter, där produktionskapaciteten för färdiga produkter i ton per dygn överstiger — 75 om A är minst 10, eller — $[300 - (22,5 \times A)]$ i alla andra fall, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av produktionskapaciteten för färdiga produkter. Förpackningen ska inte inkluderas i produktens slutliga vikt. Denna underpunkt ska inte tillämpas då råvaran är endast mjölk.	T	
4.4	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror, utom mjölk, fisk och skaldjur, för en produktion av mer än 200 ton per år.		G
4.5	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av fisk- och skaldjursprodukter för en produktion av mer än 25 ton per år.		G
4.6*	Framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 200 ton mjölk per dygn (årsmedelvärde).	T	
4.7	Anläggning för framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 50 ton per år.		G
4.8	Anläggning för produktion av mer än 10 ton glass per år.		G
4.9	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av vegetabiliska råvaror för en produktion av mer än 1 000 ton per år, med undantag av verksamheter som avses i punkt 4.12.		G

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

4.10	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter, eller produkter av sådana oljor eller fetter, för en produktion av mer än 100 ton per år.		G
4.11	Anläggning för beredning eller konservering av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på mer än 2 000 ton råvara per år eller anläggning för enbart tvättning eller rensning av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på mer än 2 000 ton råvara per år, om verksamheten medför utsläpp av vatten som inte leds till ett tillståndspliktigt avloppsreningsverk.		G
4.12	Anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker.		G
4.13	Bageri som förbrukar mer än 15 ton torrjäst eller 50 ton annan jäst per år.		G
4.14	Anläggning för tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av mer än 1 000 ton per år.		G
4.15	Anläggning för framställning av mer än 250 kubikmeter läskedryck per år.		G
§	10 § 2 mom. h punkten ML: Bryggeri med en produktionskapacitet av minst en miljon liter per år.	T	
4.16	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsning eller destillation motsvarande mer än 10 ton ren etanol per år.		G
4.17	Anläggning för framställning av mer än 1 ton malt eller jäst.		G
4.18	Anläggning för framställning av djurfoder för en produktion av mer än 500 ton spannmålsfoder eller mer än 100 ton per år annat foder, dock inte grovfoder i form av halm, hö eller ensilage. Med framställning menas malning, blandning eller pelletering av råvaror till bruksfärdigt djurfoder. Med spannmålsfoder avses foder som innehåller mer än 50 viktprocent spannmål. Foder som framställs och används inom den egna djurhållningen ska inte räknas in i ovanstående mängder. Denna punkt omfattar inte bearbetning av slaktbiprodukter och annat animaliskt avfall, tillverkning av oljekakor från vegetabiliska oljor och fetter eller tillverkning av mjöl eller pelletar av kött eller fisk.		G
4.19	Tobaksfabrik.		G
4.20	Kafferosteri för en produktion av mer än 10 ton per år.		G

5	Avfallshantering		
§	28b § 1 mom. RL: Verksamhet som yrkesmässigt eller i en offentlig anläggning återvinner eller bortskaffar avfall, inklusive beredning före återvinning eller bortskaffande, med undantag av vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall samt obehandlat träavfall.	T	
§	28i § RL: - återvinning och bortskaffande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 28b § 2 mom. - yrkesmässig insamling av avfall, - yrkesmässig transport av avfall och - yrkesmässig försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller bortskaffande.		G
5.1	Behandlingsanläggning som inte är tillståndspliktig där uttjänta produkter yrkesmässigt tas omhand för att tillvarata delar till försäljning, återanvändning eller annan materialåtervinning.		G
5.2	Avslutande av deponi.		G
5.3*	Bortskaffande eller återvinning av djurkroppar eller animaliskt avfall där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.	T	
5.4	Sådan deponi för utvinningsavfall som avses i landskapsförordningen (2008:108) om utvinningsavfall.	T	
5.5*	Bortskaffande eller återvinning av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter: a) Biologisk behandling. b) Fysikalisk-kemisk behandling. c) Sammansmältning eller blandning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5 och 5.6 inleds. d) Omförpackning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5 och 5.6 inleds. e) Återvinning/regenerering av lösningsmedel. f) Återvinning/regenerering av organiska material utom metaller och metallföreningar. g) Regenerering av syror eller baser. h) Återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar. i) Återvinning av komponenter från katalysatorer. j) Omraffinerig av olja eller annan återanvändning av olja. k) Invallning.	T	
5.6*	Bortskaffande eller återvinning av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar a) för icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme, b) för farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn.	T	

5.7*	<p>a) Bortskaffande av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 50 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter och med undantag för verksamheter som omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse:</p> <p>i) Biologisk behandling. ii) Fysikalisk-kemisk behandling. iii) Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning. iv) Behandling av slagg och aska. v) Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter.</p> <p>b) Återvinning, eller en kombination av återvinning och bortskaffande, av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 75 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av direktiv 91/271/EEG:</p> <p>i) Biologisk behandling. ii) Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning. iii) Behandling av slagg och aska. iv) Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter.</p> <p>När den enda avfallshanteringsverksamhet som bedrivs är anaerob biologisk nedbrytning, ska tröskelvärdet för kapacitet för denna verksamhet vara 100 ton per dygn.</p>	T	
5.8*	Avfallsdeponier enligt definitionen i artikel 2 g i direktiv rådets 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avfallsdeponier för inert avfall.	T	
5.9*	Tillfällig lagring av farligt avfall som inte omfattas av punkt 5.8 i avvaktan på någon av de verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5, 5.6, 5.8 och 5.10 med en totalkapacitet på mer än 50 ton med undantag för tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet uppkommer.	T	
5.10*	Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton.	T	
5.11*	Oberoende utförd rening av avloppsvatten utanför anläggningens område som inte omfattas av direktiv 91/271/EEG och som släpps ut av en anläggning som omfattas av industriutsläppsdirektivets bilaga 1.	T	

6	Energi		
6.1*	Förbränning av bränsle i anläggningar med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt.	T	
§	10 § 2 mom. a punkten ML: Kraftverk, pannanläggning eller annan anläggning som använder brännbara ämnen avsedd för produktion och distribution av 5 megawatt eller mer.	T	
6.2	Kraftverk, pannanläggning eller annan anläggning som använder brännbara ämnen avsedda för produktion och distribution av minst 1 megawatt.		G
§	10 § 2 mom. b punkten ML: Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av 5 megawatt eller mer	T	
6.3	Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av minst 500 kilowatt.		G
6.4*	Olje- eller gasraffinaderi.	T	
6.5*	Koksverk.	T	
6.6*	a) Anläggning för överföring av kol till gas- eller vätskeformiga produkter. b) Förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt.	T	
6.7	Förgasnings- eller kondensverk för trä, torv eller kol eller annan anläggning för tillverkning av fast, flytande eller gasformigt bränsle.		G
6.8*	Avskiljning av koldioxidströmmar från anläggningar som omfattas av geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG.	T	
7	Lager		
§	10 § 2 mom. f punkten ML: Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer.	T	
7.1	Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för minst 100 kubikmeter.		G
7.2	Distributionsstation för flytande bränsle där volymen hos cisterner är minst 10 kubikmeter.		G
8	Transport		
§	10 § 2 mom. c punkten ML: Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre.	T	
8.1	Flygplats eller helikopterplatta med minst 500 flygrörelser per år.		G
§	10 § 2 mom. d punkten ML: Hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.	T	

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

8.2	Depå för fler än 50 bussar eller lastbilar eller arbetsmaskindepå av motsvarande storlek.		G
8.3	Kemikaliebangård eller terminal där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas från ett transportmedel till ett annat eller från ett transportmedel till ett upplag eller från ett upplag till ett transportmedel.		G
8.4	Anläggning för tvättning av mer än 5 000 personbilar per år eller mer än 1 000 tvättar per år av andra fordon såsom lastbilar eller traktorer.		G
9	Metallindustri		
9.1*	Anläggning för rostning och sintring av metallhaltig malm, inbegripet svavelhaltig malm.	T	
9.2*	Anläggning för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som är mer än 2,5 ton per timme.	T	
9.3	Anläggning för produktion av mer än 1 ton järn, stål eller järnlegeringar per år.		G
9.4	Valsverk eller smidesverkstad för järnmetall.		G
9.5*	Anläggning för behandling av järnbaserade metaller <ul style="list-style-type: none"> a) genom varmvalsning med en kapacitet av mer än 20 bruttoton stål per timme, b) genom hammarsmide där slagkraften per hammare överstiger 50 kilojoule och när den använda värmeeffekten överstiger 20 megawatt eller c) genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 bruttoton stål per timme. 	T	
9.6*	Järn- eller stål-gjuteri med en produktionskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T	
9.7	Gjuteri eller annat smältverk med en produktionskapacitet av minst 200 ton per år.		G
§	10 § 2 mom. e punkten ML: Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.	T	
9.8	Varv avsett för båtar vilka är längre än 12 meter.		G
9.9*	Anläggning <ul style="list-style-type: none"> a) för produktion av icke-järnmetaller utifrån malmer, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer, eller b) för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av ickejärnmetaller inklusive återvinningsprodukter, (färskning, formgjutning etc.) med en smältningskapacitet av mer än 4 ton per dygn för bly och kadmium eller av mer än 20 ton per dygn för övriga metaller. 	T	
9.10*	Anläggning för ytbehandling av metaller eller plaster som använder en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadet har en volym som överstiger 30 kubikmeter.	T	
9.11	Varmdopningsanläggning eller ackumulatortfabrik.		G
9.12	Valsverk, smidesverkstad eller drageri för mer än 1 ton andra metaller än järnmetaller.		G
9.13	Anläggning för elektrolytisk eller kemisk ytbehandling av metaller eller plaster, anläggning för tillverkning av mönsterkort, betningsanläggning, fosfateringsanläggning eller anläggning för anodisering av aluminium.		G
10	Mineralindustri		
10.1	Gruvdrift, provbrytning och maskinell guldgrävning.		G
10.2	Anläggning för anrikning av malmer eller mineraler.		G
10.3	Stenbrott eller stenbrytning som är anknuten till annat än jordbyggnadsverksamhet och där stenmaterial behandlas minst 50 dagar per år.		G
10.4	Permanent stenkross, asfaltstation eller anläggning för kalkstenmalning eller flyttbara stenkrossar, asfaltstationer eller anläggningar för kalkstensmalning eller andra anläggningar som finfördelar material, som är förlagd till ett visst område och i användning minst 50 dagar om året.		G
10.5*	Tillverkning av cement, kalk och magnesiumoxid: <ul style="list-style-type: none"> a) Tillverkning av klinker (cement) i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn. b) Tillverkning av kalk i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn. c) Tillverkning av magnesiumoxid i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn. 	T	
10.6	Anläggning för framställning av cement, kalk, krita eller kalkprodukter.		G

10.7	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton betong, varor av betong eller cement per år.		G
10.8*	Anläggning för produktion av asbest och för tillverkning av asbestbaserade produkter.	T	
10.9*	Anläggning för produktion av glas, inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av glasfibrer, med en smältningsskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T	
10.10	Anläggning för tillverkning av glas, glasfibrer eller andra glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (marg), smältning eller syrabehandling av glas, där glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar eller där mer än 5 ton andra glasråvaror per år förbrukas.		G
10.11*	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive sådana för tillverkning av mineralull, med en smältningsskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T	
10.12	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive sådana för tillverkning av mineralull.		G
10.13*	Anläggning för tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn, och/eller en ugnskapacitet som överstiger 4 kubikmeter och med en sättningsdensitet per ugn på mer än 300 kg per kubikmeter.	T	
10.14	Anläggning för tillverkning av lättgrus eller lättbetong.		G
10.15	Anläggningar för tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 1 ton per år.		G
10.16	Anläggning för tillverkning av gipsskivor och fibercementskivor.		G
10.17*	Anläggning för framställning av kol (hårt kol) eller av grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.	T	
11	Kemisk industri		
	Produktion enligt verksamhetskategorierna i punkterna 11.1, 11.2, 11.8, 11.10, 11.11 och 11.12 avser, vid tillämpning av dessa punkter, tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges i dessa punkter där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala.		

11.1*	Kemisk fabrik för framställning av kemiska, organiska produkter såsom a) kolväten (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska), b) syrenehållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar, acetater, etrar, peroxider, epoxiharter, c) svavelnehållande organiska föreningar, d) kväveinhållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, nitratföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater, e) fosfororganiska föreningar, f) halogenerade kolväten, g) metallorganiska föreningar, h) plaster (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa), i) syntetgummi, j) färgämnen och pigment samt såsom k) ytaktiva ämnen och tensider.	T	
11.2*	Kemisk fabrik för framställning av oorganiska kemikalier såsom a) gaser, såsom ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluorväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid (fosgen), b) syror, kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrighet, c) baser, såsom ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid, d) salter, såsom ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silvernitratt samt såsom e) icke-metaller, metalloxyder eller andra oorganiska föreningar såsom kalciumkarbid, kisel och kiselkarbid.	T	
11.3	Anläggning för tillverkning av smörjolja.		G
11.4	Anläggning för tillverkning av färg, lack eller tryckfärg för en produktion av mer än 1 ton per år.		G
11.5	Anläggning för tillverkning av plastprodukter där processen omfattar polymerisation eller mer än 1 ton andra plastprodukter per år.		G
11.6	Anläggning för tillverkning av konstfibrer eller lim.		G
11.7	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per år.		G
11.8*	Kemisk anläggning för framställning av gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium (enkla eller sammansatta).	T	
11.9	Anläggning för tillverkning av gödselmedel baserade på andra ämnen än fosfor, kväve eller kalium.		G
11.10*	Kemisk anläggning för framställning av växtskyddsmedel eller biocider.	T	

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

11.11*	Kemisk anläggning med kemisk eller biologisk tillverkning av läkemedel, även mellanprodukter.	T	
11.12*	Kemisk anläggning för framställning av sprängämnen.	T	
11.13	Fabrik där titandioxid framställs.	T	
12	Textilindustri		
12.1*	Garveri för en produktion av mer än 12 ton produkter per dygn.	T	
12.2	Anläggning för garvning eller annan beredning av läder eller pälskinn för en produktion av mer än 2 ton färdigt läder eller färdigt pälskinn per år.		G
12.3*	Anläggning för förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller för färgning av fibrer eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.	T	
12.4	Anläggning för förbehandling eller färgning av fibrer eller textilier av mer än 10 ton fibrer eller textilier per år.		G
12.5	Tvätterier för mer än 1 ton tvättgods per dygn.		G
12.6	Kemtvätt.		G
13	Skogsindustri		
13.1*	Industriell anläggning för a) framställning av pappersmassa av trä eller andra fibrösa material, eller för b) framställning av papper, papp eller kartong där produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn. c) OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor där produktionskapaciteten överstiger 600 kubikmeter per dygn.	T	
13.2	Anläggning för framställning av mer än 1 ton returfiber massa per år och tillverkning av mer än 1 ton per år papper eller kartong.		G
13.3	Anläggning för tillverkning av träfiberskivor, fanér eller plywood, med undantag för verksamhet som avses i punkt 13.4.		G
13.4	Anläggning för tillverkning av mer än 500 kubikmeter spånskivor eller andra produkter av spån per år.		G
13.5	Sågverk vars produktionskapacitet är minst 6 000 kubikmeter sågvirke per år.		G
§	10 § 2 mom. i punkten ML: Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vacuumimpregnering.	T	
13.6*	Behandling av trä och träprodukter med kemikalier där produktionskapaciteten överstiger 75 m ³ per dygn av annat slag än behandling uteslutande mot blånadssvampar.	T	
13.7	Träskyddsbehandlingsanläggning eller annan anläggning som använder träskyddskemikalier.		G

13.8	Upplag av obarkat virke i vatten där minst 500 kubikmeter virke kan förvaras.		G
13.9	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande samt pellets eller briketter baserat på mer än 3 000 kubikmeter råvara per år.		G
14	Fritidsanläggningar		
§	10 § 2 mom. j punkten ML: Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.	T	
14.1	Utomhus belägen motorsportbana.		G
14.2	Utomhus belägen permanent skjutbana.		G
14.3	Djurpark där djurens årliga sammanlagda utsöndring, i färskt träck eller urin, är minst 3 000 kilogram kväve eller minst 390 kilogram fosfor.		G
14.4	Nöjespark.		G
15	Vattenföretag		
§	6:15 § 2 mom. f punkten VL: Byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter.	T	
15.1	Muddrings-, grävnings- eller fyllnadsarbete i vattenområde, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 50 kvadratmeter.		G
15.2	Deponering av muddermassor i vattenområde.		G
15.3	Borring i berg efter energi eller vatten oavsett djup.		G
15.4	Utläggning av slingor i vattnet för värme- eller kylanläggning.		G
§	6:15 § 2 mom. d punkten VL Tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år.	T	

15.5	<p>Uttag av vatten från en sjö, från det att vatten inte längre rinner ut från sjön, där det sammanlagda årliga vattenuttaget sänker vattenytan</p> <p>a) med mer än 10 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för</p> <ul style="list-style-type: none"> – Möträsk i Finström och Saltvik (18 000 kubikmeter), – Stora Svartträsk i Finström (9 600 kubikmeter), – Tjudö träsk i Finström (81 000 kubikmeter), – Olofnsnäs träsk i Geta (37 600 kubikmeter), – Östra Kyrksundet i Sund (197 500 kubikmeter), – Västra Kyrksundet i Sund (56 200 kubikmeter), – Lilla Svartträsk i Finström (1 700 kubikmeter) och – Degerbergsfjärden i Jomala (6 500 kubikmeter) samt <p>b) med mer än 2,5 centimeter (vattenvolymen som det motsvarar inom parentes) för</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vestmyra träsk i Hammarland (2 650 kubikmeter), – Bränneriträsket i Finström (880 kubikmeter), – Storträsk i Finström (15 020 kubikmeter), – Bjärströms träsk i Finström (6 300 kubikmeter), – Kvarnträsk i Finström (4 470 kubikmeter), – Slussfjärden i Finström (2 410 kubikmeter), – Norra Långsjön i Saltvik (12 390 kubikmeter) och – Dalsträsk i Saltvik (6 310 kubikmeter), <p>c) utom i de fall som anges i 2 kap. 7 § vattenlagen för landskapet Åland, från</p> <ul style="list-style-type: none"> – Norrträsk i Finström, – Bolstaholms träsk i Geta, – Koldon träsk i Finström, – Katthavet och Kungsöfjärden i Jomala, – Höckböle träsk i Geta och – Länabba träsk i Finström samt <p>d) med mer än 5 centimeter för övriga sjöar.</p>	G		<p>15.7</p> <p>Uttag av hushållsvatten från en sjö då vatten inte längre rinner ut från sjön och det totala årliga vattenuttaget motsvarar en volym som sänker vattenytan</p> <p>a) med mer än 10 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för</p> <ul style="list-style-type: none"> – Markusbölefjärden i Finström (145 300 kubikmeter), – Långsjön i Finström och Jomala (138 000 kubikmeter), – Lavsböle träsk i Saltvik (27 300 kubikmeter) samt <p>b) med mer än 5 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dalkarby träsk i Jomala (8 300 kubikmeter), – Toböle träsk i Saltvik (25 800 kubikmeter) eller för – Oppsjön i Kökar (10 600 kubikmeter). <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. e punkten VL: Täkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman.</p> <p>15.8</p> <p>Täkt av mer än 10 kubikmeter grundvatten per dygn, varvid flera anläggningars uttag ur samma grundvattentillgång ska räknas samman.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. a punkten VL: Anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. b punkten VL: Utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. c punkten VL: Annan med 6:15 § 2 mom. a och b punkterna (se ovan) jämförbar olägenhet för samfärdseln.</p> <p>15.9</p> <p>Uppförande av vägbank i vatten om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 500 kvadratmeter.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. g punkten VL: Anläggande av våtmark över 5 hektar.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. h punkten VL: Markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täckdikning med dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter.</p> <p>§</p> <p>6:15 § 2 mom. i punkten VL: Uppdämning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.</p>	G
15.6	<p>Annat vattenuttag än för hushållsvatten och det som anges i 2:7 § VL då vatten inte längre rinner ut från</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dalkarby träsk i Jomala, – Markusbölefjärden i Finström, – Långsjön i Finström och Jomala, – Borgsjön i Sund, – Lavsböle träsk i Saltvik, – Toböle träsk i Saltvik, – Oppsjön i Kökar, eller från <p>– annan sjö där hushållsvatten tas för fler än 50 personer eller medeluttaget för hushållsvatten överskrider 10 kubikmeter per dygn.</p>	G			G

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

§	6:15 § 1 mom. VL: Tillstånd för utförande av vattenföretag krävs om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden.	T	
§	6:18 § a – g punkterna VL: Utförande av vattenföretag om det kan medföra a) fara för människors hälsa, b) sådant förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna som är betydande, c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist, d) ändring eller stängning av kungsådra, e) olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande, f) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring som inte är ringa eller g) betydande minskning av naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller rekreativsmöjligheterna.		G
16	Övrigt		
16.1	Sjukhus med flera än 200 vårdplatser.		G
16.2	Begravningsplats.		G
16.3	Krematorium.		G
16.4	Anläggning i vilken sandblåstring sker utomhus.		G
16.5	Anläggning som avses i 3 och 4 §§ statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar försakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar (FFS 435/2001).		G
16.6	Sanering av förorenad mark, sediment eller grundvatten som riskerar att medföra en betydande miljöpåverkan.		G
16.7*	Anläggning som är avsedd för ytbehandling av material, föremål eller produkter och som använder organiska lösningsmedel, i synnerhet för appreturer, tryckning, bstrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 ton per år.	T	

- 3) kolmonoxid,
- 4) flyktiga organiska föreningar,
- 5) metaller och deras föreningar,
- 6) stoft,
- 7) asbest, suspenderade partiklar och fibrer,
- 8) klor och dess föreningar,
- 9) fluor och dess föreningar,
- 10) arsenik och dess föreningar,
- 11) cyanider,
- 12) ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har karcinogena eller mutagena egenskaper eller kan påverka fortplantningen,
- 13) polyklorerade dibensodioxiner och polyklorerade dibensofuraner.

Utsläpp i vatten

För en ämnesförteckning över de viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp i vatten, se ämnen i bilaga 3 i vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland. Utöver ämnena i vattenförordningens bilaga 3 är även ämnen som bidrar till eutrofiering och övriga kolväten viktiga förorenande ämnen vid fastställande av gränsvärden för utsläpp.

Bilaga 2

Kommunalt avloppstillstånd för ny- eller ombyggnad av små avloppsanläggningar motsvarande högst 25 personekvivalenter (pe).

1. Reningskrav

Avloppsanläggningen ska klara följande reningskrav:
- Fosforreduktionen ska vara minst 80 procent.
- Kvävereduktionen ska vara minst 40 procent.
- Reduktionen av organiska ämnen räknat som reduktion av BOD₇-värde ska vara minst 90 procent.

Målsättningen är att minst 50 procent av fosfor i avloppsvattnet ska kunna återvinnas.

Den procentuella reningsgraden kan bestämmas utgående från uppmätta koncentrationvärden (uttryckt i t.ex. milligram per liter) för organiska ämnen, fosfor och kväve i renat och orenat avloppsvatten (toalett-vatten och BDT-vatten). Då det i praktiken är svårt att på ett tillförlitligt sätt mäta koncentrationer i orenat avloppsvatten speciellt från avloppsanläggningar för enfamiljshus, så kan reningsgraden beräknas utgående från uppmätta koncentrationvärden i renat avloppsvatten och från schablonvärden enligt tabellen nedan för helt orenat avloppsvatten. Beräkningen kan göras då det är möjligt att som grund för den använda ett specifikt avloppsvattenflöde (uttryckt i t.ex. liter per person och dygn) och då det renade avloppsvattnet som prov tas på inte har späts ut med yt- eller grundvatten. Ett sådant specifikt avloppsvattenflöde som ofta kan användas för avloppsanläggningar för enfamiljshus är 150 liter per person och dygn (l/pd). En bedömning måste dock alltid göras i det enskilda fallet om det är rimligt att anta att avloppsvattenflödet är 150 l/pd.

Bilaga 1a (2015/15)

De viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp

Utsläpp i luft

- 1) svaveloxider och andra svavelföreningar,
- 2) kväveoxider och andra kväveföreningar,

Tabell med schablonvärden						
belastningens ursprung	organiska ämnen (BOD ₇ -värde)		fosfor		kväve	
	gO ₂ /pd	%	gP/pd	%	gN/pd	%
fekalier	15	30	0,6	30	1,5	10
urin	5	10	1,2	50	11,5	80
BDT-vatten	30	60	0,4	20	1,0	10
sammantaget	50	100	2,2	100	14,0	100

BOD₇ = Biological Oxygen Demand. BOD₇-värdet är ett mått på den mängd syre som behövs för att under sju dygn bryta ner en viss mängd organiska ämnen

BDT = bad-, disk- och tvättvatten

g = gram

pd = person och dygn

O₂ = syre

P = fosfor

N = kväve

Om utsläppet av avloppsvatten sker till en vattentäkt, badstrand eller annan speciellt känslig recipient kan kommunen besluta om strängare krav än vad som förskrivs i denna bilaga. Reningskrav ska fastställas utgående från att möjligheten att använda vattenområdet, för det ändamål för vilket det har tagits i bruk, inte försämrats.

2. Andra krav

Dagvatten och dräneringsvatten får inte ledas till avloppsanläggningen. Slambrunnar som hör till avloppsanläggningen ska tömmas tillräckligt ofta, så att slam inte försämrar reningen i anläggningen.

Innan en ny- eller ombyggd anläggning tas i bruk ska den synas och godkännas av kommunen.

För en avloppsanläggning med en maximal belastning motsvarande flera än 5 pe ska finnas en beskrivning av avloppssystemet samt en aktuell bruks- och underhållsanvisning. Reningen i anläggningen ska regelbundet kontrolleras och vid behov redovisas.

Lokaliseringen av en avloppsanläggning ska göras enligt vattenlagen (1996:61) och landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

3. Undantag från genomförandekrav vid ombyggnad

3.1 Avloppsanläggning för högst 5 pe med enbart slamavskiljare

A. Kommunen kan bevilja undantag på grund av att avloppsvattnets påverkan på vattenmiljön bedöms vara liten och avloppsanläggningen nyttjas av högst två personer som är födda år 1935 eller tidigare.

B. Kommunen kan bevilja undantag senast till den 1 januari 2013, om fastighetsinnehavaren förbinder sig att ansluta fastighetens avlopp till ett

- kommunalt avloppsprojekt som är beslutat att genomföras i det aktuella området i överensstämmelse med kommunens avloppsplanering eller till

- privat avloppsprojekt som omfattar minst fem hushåll. C. Kommunen kan bevilja undantag om avloppsvattnet släpps ut i ett dike och

- dikets längd från utsläppspunkten till dikesmynningen är minst 200 meter eller om
- avståndet från utsläppspunkten till havet eller en sjö är minst 200 meter.

Undantag enligt punkt C kan dock inte beviljas om
- det finns särskilda skäl som motiverar en tidigare ombyggnad av avloppsanläggningen
- avloppsvattnet släpps ut i ett tillrinningsområde för dricksvattentäkterna Borgsjön, Dalkarby träsk, Lavsböle träsk, Långsjön/Markusbölefjärden, Oppsjön eller Toböle träsk.

Undantag enligt punkt C kan avse längst tiden fram till den 1 januari 2009.

3.2 Andra avloppsanläggningar för högst 5 pe än de i avsnitt 3.1

Undantag kan göras för tiden fram till den 1 januari 2014 för anläggningar vid vilka inte kraven enligt denna bilaga uppfylls men vid vilka reningen är bättre än i anläggningar med enbart slamavskiljning.

Bilaga 3 (2011/93)

Krav vid borring i berg

1. Allmänna krav

1.1 Vid borring ska vattnets salthalt i borrhålet kontrolleras med konduktivitetmätare. Om ledningsförmågan överskrider 700 mikrosiemens per centimeter ska vattenprov tas och kloridhalten analyseras vid ett laboratorium.

1.2 På de platser kloridhalten i vattnet överskrider 100 milligram per liter ska borrhålet tätas enligt kapitel 3. så att grundvattnet inte riskerar att förenas.

1.3 Om annan förorening observeras i borrhålet ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet informeras.

1.4 Att öka vattenkapaciteten genom sprängning i brunnen är inte tillåtet.

1.5 Foderrör ska drivas ner minst 2 meter i fast berg, dock minst 6 meter från markytan.

1.6 Svettskarvar mellan foderrör ska vara täta och hållfasta mot arbetstryck.

1.7 Tätning mellan foderrör och berg ska genomföras och vara tät.

1.8 Senast en månad efter att borrhålsarbetet är slutfört ska den som utfört borrhålsarbetet skicka en kopia av brunnsprotokollet till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet där det ska framgå brunnens slutliga placering och djup, markens beskaffenhet samt ledningsförmåga och eventuell uppmätt kloridhalt i vattnet i borrhålet.

1.9 Foderrörens kvalitet ska vara hållbar och beständig. I första hand ska foderrör av stål användas.

2. Särskilt om energibrunnar

2.1 Borrhålskollektorn ska vara en helsvetsad plast-rörskollektor enligt svenska SS-EN 12201 eller motsvarande med fabriksstillverkad returböj.

K 3 LF (2001:38) om ... åtgärder mot förorening av luften

2.2 Kollektorslangen ska inspekteras för eventuella transportskador och vid behov provtryckas innan ned-sänkning i borrhål. Provtryckning ska genomföras efter installation och rekommenderas ske i samband med provkörning av värmepumpen.

2.3 Borrhålslocket ska vara fast förankrat i foderröret för att förhindra upptryckning av kollektorn vid eventuell isbildning på slangen. Locket ska även vara tättslutande för att förhindra att ytvatten och eller jord tränger in i brunnen. Vid upptryckande (artesiskt) vatten ska åtgärder vidtas för att förhindra grundvattenutflöde.

2.4 Svetsning av plaströskopplingar ska genomföras med lämpligt material och svetsutrustning, invändig stödhylsa vid mekaniska kopplingar.

2.5 Rörgrav ska fyllas med lämpligt material som inte kan skada slangen.

2.6 Kollektorslang i mark ska isoleras med markbeständigt material genom husvägg och vidare 0,5 meter utanför husvägg.

2.7 Energibrunns läge på fastigheten ska anges med noggrannheten +/- 0,1 meter. Lägesuppgifterna ska anges med bricka på husgrund eller annan väl synlig plats.

2.8 Anläggningen ska utformas så att den automatiskt stängs av vid läckage från kollektorslangen. Om läckage eller annat fel uppstår på anläggningen ska det åtgärdas utan dröjsmål. Om läckage på kollektorslangen sker i brunnen ska kollektorslangen pumpas fri från köldbärarvätska och tas upp och repareras eller bytas ut. Därefter ska pumpen monteras och brunnen pumpas ur, tills vattnet vare sig smakar eller doftar köldbärarvätska. Vid läckage till omgivningen ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet informeras.

2.9 Etylenglykol får inte användas vid nyinstallationer som frostskyddsmedel i kollektorn, utan biologiskt framställt etanol rekommenderas.

2.10 Borrhål får placeras med mindre än 20 meters mellanrum inom egen fastighet. Den som utför borrhållningen får avgöra avstånd och djup mellan de egna brunnarna. Avståndet till borrhål på intilliggande fastighet måste vara minst 20 meter.

2.11 Avståndet vid markytan mellan borrhål kan minskas genom att vinkla hålen ifrån varandra, skyddsavståndet 20 meter till grannfastighetens borrhål ska då uppfyllas på en nivå under markytan som motsvarar 40 procent av borrhålsdjupet. Borrhållningen ska utföras med extra styrning för att säkerställa borrhålets riktning.

2.12 Skyddsavståndet mellan en energibrunn och en enskild borrhåll vattentäkt ska vara minst 30 meter och till grävd brunn minst 20 meter.

2.13 Nyinstallation av energibrunnar får inte ske inom 100 meters avstånd från borrhåll grundvattentäkter som nyttjas av flera än 10 personer eller där medeluttaget överskrider 2 kubikmeter per dygn.

2.14 Nyinstallation av energibrunnar är inte tillåten inom 100 meters avstånd från ytvattentäkterna Dalkar-by träsk i Jomala, Markusbölefjärden i Finström, Långsjön i Finström och Jomala, Borgsjön i Sund, Lavsböle träsk och Toböle träsk i Saltvik och Oppsjön i Kökar.

2.15 Energibrunnar närmare än 30 meter från en enskild avloppsanläggning ska placeras högre i terrängen än den enskilda avloppsanläggningen. Detta är speciellt viktigt i närheten av borrhåll vattentäkter.

2.16 Vid borrhåll inom 300 meter från strandlinjen vid saltsjön vid normalvattenstånd eller nedanför 5 meters höjdkurvan över havsytan vid normalvattenstånd ska förutom kontrollen enligt punkten 1.1 och eventuellt punkten 1.2 avläsning av konduktiviteten eller kloridhalter utföras i botten av brunnen tidigast en vecka och senast sex månader efter avslutad borrhållning. Detta gäller inte en brunn där det redan vid borrhållstillfället uppmätts en kloridhalt i vattnet som överskrider 100 milligram per liter och som därför ska tätas. Om konduktiviteten i vattnet överskrider 700 mikrosiemens per centimeter eller kloridhalten i vattnet överskrider 100 milligram per liter ska tätning enligt kapitel 3 göras.

3. Tätning

Borrhålet ska tätas genom injektering av tätningmaterial eller på motsvarande av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet godkänt sätt så att det är säkerställt att det inte finns någon hydraulisk kontakt mellan söt-vatten- och saltvattenförande skikt i brunnen. Tätningmaterialet ska inte påverka grundvattnets kemi negativt och tåla frysning.

K 3 Landskapsförordning (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften

1 §. (2015/27) Med de avvikelser som anges i denna förordning ska följande författningar tillämpas i landskapet Åland:

Regler om luftkvaliteten

1. Statsrådets beslut om riktvärden för luftkvalitet och målvärde för svavelnedfall (FFS 480/1996)

2. (2017/24) Statsrådets förordning om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (FFS 113/2017)

3. (2017/24) Statsrådets förordning om luftkvaliteten (FFS 79/2017)

Regler om utsläpp

4. Statsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996)

5. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp som leds ut i luften från vissa verksamheter och anläggningar som använder organiska lösningsmedel (FFS 64/2015)

6. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering (FFS 837/2005)

7. Statsrådets förordning om återvinning av bensinångor vid distributionsstationer (FFS 1085/2011)

8. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar (FFS 936/2014)

Regler om produkters sammansättning

9. Statsrådets beslut om svavelhalten för stenkol (FFS 888/1987)

10. Statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja och lätt brännolja (FFS 413/2014)

11. 6 kap. 4-7 samt 10 och 12 §§ statsrådets förordning om miljöskydd för sjöfarten (FFS 76/2010)

12. Statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen (FFS 1206/2010)

1a §. (2015/17) Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar tillämpas i landskapet på sådana förbränningsanläggningar som har en bränsleeffekt på minst 50 megawatt och som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle (stor förbränningsanläggning). På sådana förbränningsanläggningar tillämpas även 1b-1d §§.

Den i 1 mom. nämnda förordningen tillämpas dock inte på

1) anläggningar där förbränningsprodukterna används direkt för uppvärmning, torkning eller annan behandling av föremål eller material,

2) efterförbränningsanläggningar som är konstruerade att rena rökgaser genom förbränning och som inte används som separata förbränningsanläggningar,

3) anordningar för regenerering av katalysatorer för katalytisk krackning,

4) anordningar för omvandling av svavelväte till svavel,

5) reaktorer som används inom den kemiska industrin,

6) koksugnsblock,

7) cowperapparater,

8) tekniska anordningar som används för att producera drivkraft för fordon, fartyg eller luftfartyg,

9) gasturbiner och gasmotorer som används på offshoreplattformar,

10) anläggningar där det bränsle som används är något annat fast eller flytande avfall än det fasta eller flytande avfall som klassificeras som biomassa,

11) anläggningar där diesel-, gas eller flerbränslemotorer undersöks, utvecklas eller testas.

I landskapet tillämpas inte bestämmelserna i 10-12 §§ i den förordning som nämns i 1 mom.

1b §. (2015/17) När rökgaserna från två eller flera separata pannor, gasturbiner eller förbränningsmotorer (energiproducerande enhet) leds ut genom en gemensam skorsten som innehåller en eller flera rökkanaler ska den kombination med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt som dessa enheter utgör betraktas som en enda stor förbränningsanläggning och deras bränsleeffekt ska räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs. När bränsleeffekten för stora förbränningsanläggningar fastställs beaktas inte energiproducerande enheter vars bränsleeffekt är under 15 megawatt.

När minst två sådana i 1 mom. avsedda energiproducerande enheter vars sammanräknade bränsleeffekt är minst 50 megawatt och vars drift har inletts enligt ett miljötillstånd som har beviljats eller beviljas den 1 juli 1987 eller därefter har uppförts eller uppförs så att rökgaserna från dem, enligt tillståndsmyndighetens prövning och med beaktande av tekniska och ekonomiska omständigheter kan ledas ut genom en gemensam skorsten, ska kombinationen av dessa energiproducerande

enheter betraktas som en enda förbränningsanläggning och deras bränsleeffekter ska räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs.

1c §. (2015/17) I miljötillståndet för en stor förbränningsanläggning ska det, för uppfyllande av Art 37 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, uppställas tillräckliga krav på vilka förfaranden som ska följas om reningsutrustningen i anläggningen fungerar dåligt eller havererar.

Verksamhetsutövaren för en stor förbränningsanläggning ska utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om störningar i tillgången på bränsle samt om störningar och fel i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet.

Om utrustningen för rening av rökgaser vid en energiproducerande enhet har havererat eller drabbats av driftsstörningar, ska verksamhetsutövaren driva anläggningen med bränslen som orsakar små mängder utsläpp eller begränsa driften vid anläggningen.

Vid störningar i tillgången på bränsle får tillsynsmyndigheten för en begränsad tid bevilja verksamhetsutövaren rätt att vid en energiproducerande enhet som använder bränsle med en låg svavelhalt avvika från de utsläppsgränsvärden som fastställts för enheten eller rätt att vid en energiproducerande enhet som använder gasformiga bränslen använda något annat än gasformigt bränsle.

1d §. (2015/17) Till en ansökan om miljötillstånd för en stor förbränningsanläggning med en nominell elektrisk effekt på 300 megawatt eller mera ska det fogas en utredning om förutsättningarna för avskiljande av koldioxid. Om det utifrån utredningen eller annan information kan bedömas att det finns förutsättningar för att avskilja koldioxid, ska det i miljötillståndet bestämmas att lämpligt utrymme ska avsättas vid anläggningen för den utrustning som krävs för att avskilja och komprimera koldioxid.

Av den utredning som avses i 1 mom. ska det framgå

1) om det vid anläggningen finns lämpliga lagringsplatser,

2) om transporten är tekniskt och ekonomiskt genomförbar, samt

3) om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt att eftermontera utrustning för avskiljning av koldioxid.

2 §. (2010/78) Uppföljningen i landskapet enligt reglerna om luftkvaliteten i 1 § ska göras i tillräcklig omfattning. Uppgifterna från de närmaste uppföljningsområdena i riket ska användas.

Med avvikelse från statsrådets förordning om begränsning av utsläpp som leds ut i luften från vissa verksamheter och anläggningar som använder organiska lösningsmedel gäller i landskapet miljögranskningsplikt i de fall verksamheter enligt riksförordningen är tillståndspliktiga eller registreringspliktiga. (2015/17)

3 mom. upphävt (2015/17).

3 §. Ändringar i författningarna i 1 § skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

4 §. De förvaltningsuppgifter som ska skötas av statliga myndigheter eller kommuner enligt författningarna i 1 § handhas i landskapet av landskapsregeringen eller, i

K 4 LF (2010:81) om ... anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt växthusgaser

förekommande fall, av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. (2007/132)

Om författningarna i 1 § hänvisar till bestämmelser i rikslagstiftningen och motsvarande bestämmelser finns i landskapslagstiftningen skall hänvisningen anses avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

5 §. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2001. Genom denna förordning upphävs landskapsstyrelsens beslut (1996:69) om tillämpning i landskapet Åland av vissa statsrådsbeslut rörande åtgärder mot förorening av luften.

Ikraftträdandebestämmelse (2017/24):

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2017.

K 4 Landskapsförordning (2010:81) om tillämpning i landskapet Åland av statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser

1 §. Statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser (FFS 452/2009), nedan kallad ozonförordningen, tillämpas i landskapet. Ändringar i ozonförordningen ska gälla i landskapet från den tidpunkt de träder i kraft i riket.

Statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser (FFS 452/2009) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som förordningen hade innan den upphävdes den 19 september 2016 genom Statsrådets förordning om kompetenskrav för den som hanterar anordningar som innehåller fluorerade växthusgaser eller ämnen som bryter ned ozonskiktet (FFS 766/2016).

2 §. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska sköta förvaltningsuppgifterna enligt förordningen. Certifikat som utfärdats av Säkerhetsteknikcentralen ska gälla även i landskapet. Hänvisningar till rikets miljöskyddslag i ozonförordningens 13 § ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

K 5 Landskapsförordning (2015:16) om tillämpning på Åland av vissa riksbestämmelser om avfallsförbränning

1 §. Med de avvikelser som anges i denna förordning ska i landskapet tillämpas följande riksbestämmelser om avfallsförbränning:

1) statsrådets förordning om avfallsförbränning (FFS 151/2013) samt

2) 17 § statsrådets förordning om miljöskydd (FFS 713/2014).

2 §. Om den riksförfattning eller de riksbestämmelser som anges i 1 § ändras, ska ändringarna gälla även i landskapet från den tidpunkt då de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna förordning.

Hänvisningarna i den riksförfattning och den riksbestämmelse som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka har motsvarighet i landskapslagstiftningen, ska avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Statsrådets förordning om avfallsförbränning tillämpas i landskapet på avfallsförbränningsanläggningar där fast eller flytande avfall förbränns.

Förordningen tillämpas dock inte på

1) förgasnings- och pyrolysanläggningar, om de gaser som uppstår genom termisk behandling av avfall renas i sådan omfattning att de innan de förbränns inte längre utgör avfall och de inte kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av naturgas,

2) anläggningar där endast följande slag av avfall förbränns:

a) vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall,

b) vegetabiliskt avfall från livsmedelsindustrin, om den värme som alstras vid förbränningen återvinns,

c) vegetabiliskt fiberhaltigt avfall som uppstår vid produktion av nyfibermassa eller vid pappersproduktion från massa, om avfallet förbränns på produktionsplatsen i en samförbränningsanläggning och den värme som alstras återvinns,

d) träavfall, med undantag för sådant träavfall som härstammar från bygg- och rivningsverksamhet eller annan verksamhet, som kan innehålla organiska halogenföreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller ytbehandling,

e) korkavfall,

f) radioaktivt avfall,

g) djurkroppar, som förbränns enligt vad som föreskrivs om behandlingen av dem i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),

h) avfall som uppkommer vid prospektering och utvinning av olje- och gasfyndigheter från offshoreplattformar och som förbränns på dessa,

3) försöksanläggningar som används för forskning och provning i syfte att förbättra förbränningsprocessen och som förbränner mindre än 50 ton avfall per år.

4 §. Vid tillämpningen av statsrådets förordning om avfallsförbränning ska på Åland med

1) avfallsförbränningsanläggning avses en enhet avsedd för termisk behandling av avfall, med eller utan återvinning av alstrad värme, med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering eller genom pyrolysis, förgasning eller plasmprocess eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns, och med

2) samförbränningsanläggning, en enhet vars huvudsakliga ändamål är energialstring eller tillverkning av materiella produkter och som utnyttjar avfall som normalt bränsle eller tillskottsbränsle eller där avfall behandlas termiskt för att det ska kunna bortskaffas med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering såväl som genom pyrolysis, förgasning eller plasmprocess

eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns.

Som en i 1 mom. 1 punkten avsedd avfallsförbränningsanläggning betraktas även en anläggning där samförbränningen av avfall utförs på ett sådant sätt att anläggningens huvudsakliga ändamål i högre grad kan anses vara termisk behandling av avfall än energialstring eller tillverkning av materiella produkter.

Om andra processer än oxidering används för termisk behandling av avfall, ska avfallsförbränningsanläggningen eller samförbränningsanläggningen omfatta både förbränningsprocessen och den termiska behandlingsprocessen före förbränningsprocessen.

5 §. När bränseffekten för en samförbränningsanläggning fastställs ska bestämmelserna i 1b § landskapsförordningen (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften iakttas.

6 §. Denna förordning träder i kraft den 16 mars 2015 och genom förordningen upphävs landskapsförordningen (2003:33) om avfallsförbränning.

K 6 Landskapsförordning (2005:51) om tillämpning i landskapet Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning som Europeiska gemenskapen förutsätter

1 §. Med de avvikelser som anges i denna förordning skall i landskapet Åland tillämpas statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning som Europeiska gemenskapen förutsätter (FFS 801/2004).

2 §. Hänvisas i riksförordningen till bestämmelser i rikslagstiftning vilka har motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningen avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

Hänvisningen i riksförordningen till 25a § rikets miljöskyddslag skall enligt denna förordning avse

1) en befolkningskoncentration med över 100 000 invånare vilken på basis av invånartätheten kan anses vara ett område med stadskarakter,

2) allmänna vägar med en trafikmängd på över tre miljoner fordon per år,

3) järnvägar med en trafikmängd på över 30 000 tåg per år, och

4) flygplatser som används för civil luftfart och som har en trafiktäthet på mer än 50 000 starter eller landningar sammanlagt per år, med undantag av starter och landningar som utförs enbart för övningsändamål med lätta luftfartyg.

3 §. De förvaltningsuppgifter som enligt riksförordningen ankommer på statliga myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsregeringen.

4 §. Ändringar i riksförordningen skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

LF (2005:51) om ... bullerbekämpning som EG förutsätter

K 6

5 §. Istället för 9 § riksförordningen skall följande gälla. Landskapsregeringen skall tillställa kommissionen

1) före den 30 december 2007 ett sammandrag av bullerutredningar som gjorts för de områden som avses i 6 § 1 mom. riksförordningen,

2) före den 30 december 2008 ett sammandrag av de handlingsplaner för bullerbekämpning som gjorts för de områden som avses i 6 § 1 mom. riksförordningen,

3) före den 30 december 2012 och därefter vart femte år ett sammandrag av de bullerutredningar som gjorts för de områden som avses i 2 § 2 mom. i denna förordning,

4) före den 18 januari 2013 och därefter vart femte år ett sammandrag av de handlingsplaner för bullerbekämpning som gjorts för de områden som avses i 2 § 2 mom. i denna förordning och

5) före den 31 december 2008 och därefter vart femte år ett meddelande om alla de områden som anges i 2 § 2 mom. denna förordning.

K 7 Landskapslag (2011:111) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

1 §. Inledande bestämmelse

Med de avvikelser som anges i denna lag ska rikets lag om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (FFS 446/2007), nedan kallad rikslagen, tillämpas i landskapet.

Ändringar i rikslagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Avvikelser från rikslagstiftningen

Hänvisningar i rikslagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Förordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen beslutar.

5 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

K 8 Landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om krav på deponering av avfall och om tillståndspliktig deponering.

Denna förordning skall inte tillämpas på

1) spridning av slam, inklusive avloppsslam och slam från muddringsverksamhet och liknande material, för gödnings- eller jordförbättringsändamål,

2) användning av lämpligt inert avfall vid restaurering och utfyllnadsarbete eller för byggnadsändamål i deponier,

3) deponering av icke-farligt muddrings slam i vattenområde, från vilket det har avlägsnats, eller på land i närheten av sådant område,

4) deponering av icke-förorenad jord eller icke-farligt inert avfall som uppkommer vid prospektering och utvinning, behandling och lagring av mineraltillgångar samt vid drift av stenbrott.

2 §. Syfte

Syftet med denna förordning är att förebygga och minska negativ miljöpåverkan som deponering av avfall kan orsaka miljön och människors hälsa.

3 §. Definitioner

Följande beteckningar används i denna förordning med den betydelse som anges nedan: (2013/10)

1) *Avfall, farligt avfall och icke farligt avfall.* Begreppen avfall och farligt avfall har samma betydelse som i renhållningslagen och i landskapsregeringens med stöd av 2 § renhållningslagen fattade beslut om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande. Icke-farligt avfall är avfall som inte är farligt enligt nämnda definition.

2) *Deponi.* Deponi är en upplagsplats för avfall på jorden eller under mark, inklusive

- interna upplag för avfall som har uppkommit inom den egna verksamheten, samt

- platser som används under mer än ett år för tillfällig lagring av avfall men med uteslutande av

- anläggningar där avfall omlastas för att beredas för vidare transport för återvinning, behandling eller slutligt omhändertagande på annan plats samt

- platser där avfall som skall återvinnas eller behandlas inom tre år eller där avfall som skall slutligt omhändertas inom ett år lagras.

3) *Inert avfall.* Inert avfall är avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar. Inert avfall löses inte upp, brinner inte och reagerar inte fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt, inte heller bryts det ned biologiskt eller inverkar på andra material det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller människors hälsa. Den totala lakbarheten och det totala föroreningsavfallet i avfallet samt ekotoxiciteten hos avfallet skall vara obetydliga och får inte äventyra kvaliteten på yt- eller grundvatten.

4) (2013/10) *Biologiskt nedbrytbart avfall.* Biologiskt nedbrytbart avfall är avfall som kan genomgå anaerob eller aerob nedbrytning, såsom livsmedels- och trädgårdsavfall, papper och kartong.

5) *Geologisk barriär.* En geologisk barriär föreligger när de geologiska och hydrogeologiska förhållandena under och i närheten av en deponi innebär en fastläggande förmåga som är tillräcklig för att förebygga en potentiell risk för mark och grundvatten.

6) *Lakvatten.* Lakvatten är vätska som rinner genom det deponerade avfallet och som tränger ut ur eller stannar kvar i en deponi.

7) *Deponigas.* Deponigas är gas som genereras från det deponerade avfallet.

Se LL (1981:3) om renhållning.

4 §. Deponiklasser

Varje deponi skall hänföras till någon av klasserna

- deponi för farligt avfall,
- deponi för icke-farligt avfall eller
- deponi för inert avfall.

2 kap. Allmänna krav

5 §. Avfall som inte får deponeras

Följande avfall får inte deponeras:

1) *Avfall som,* beroende på de förhållanden som råder i en deponi, är explosivt, frätande, oxiderande, mycket brandfarligt eller brandfarligt, enligt definitionen i bilaga 3 till direktiv 91/689/EEG.

2) *Avfall i flytande form,* inräknat spillvatten men med undantag av slam som har en hög torrhalt.

3) *Sjukvårdsavfall och annat kliniskt avfall* från medicinska eller veterinärmedicinska verksamheter som är smittfarligt och således innehåller levande mikroorganismer eller deras toxiner samt som enligt vetenskap eller grundad misstanke förorsakar sjukdom hos människor eller andra levande organismer.

4) *Avfall som har genomgått utspädning eller blandning* enbart i syfte att uppfylla kriterierna för mottagning av avfall vid en deponi eller kriterierna för att anses vara tillåtet att deponera.

5) *Kasserade däck,* undantaget cykeldäck, från bilar, arbetsmaskiner eller andra fordon eller kross av sådana däck.

6) *Annat biologiskt nedbrytbart avfall* än

- fallvilt samt

- sådant som får grävas ned utan hinder av gällande bestämmelser om bortscaffande av animaliska biprodukter på avlägsna områden och om bortscaffande av döda sällskapsdjur.¹⁾

Vid en deponi som är tillståndspliktig enligt miljöskyddslagen får endast sådant avfall tas emot som överensstämmer med den förteckning som har upprättats för miljötillståndet för deponien som avses i 20 § 2 punkten denna förordning.

1) Jord- och skogsbruksministeriets förordning om bortscaffande av animaliska biprodukter på avlägsna områden och om bortscaffande av döda sällskapsdjur (FFS 1374/2004).

5a §. (2013/10) Tillfällig lagring av metalliskt kvicksilver

För tillfällig lagring i mer än ett år av metalliskt kvicksilver gäller dessutom bilaga 1 till denna förordning.

6 §. Deponering vid deponier av olika deponiklasser

Vid en deponi för icke-farligt avfall får utöver icke-farligt avfall och inert avfall deponeras även stabilt icke-reaktivt farligt avfall med lakningsegenskaper som är likvärdiga med dem som gäller för icke-farligt avfall. Icke-reaktivt farligt avfall får dock inte deponeras i utrymmen som är avsedda för biologiskt nedbrytbart icke-farligt avfall.

Vid en deponi för inert avfall får deponeras endast avfall som uppfyller de kriterier som gäller inert avfall.

7 §. Behandling före deponering

Innan avfall deponeras skall det ha sorterats och behandlats på ett sådant sätt att dess mängd eller farlighet minskas, hanteringen underlättas eller återvinningen gynnas.

8 §. Skyldighet att avsluta deponi

Verksamhetsutövaren är skyldig att avsluta en deponi eller del av deponi som inte längre är i bruk eller som saknar nödvändigt tillstånd enligt miljöskyddslagen. För tillståndspliktiga deponier finns särskilda bestämmelser om skyldighet att avsluta och efterbehandla en deponi i denna förordnings 5 kap.

3 kap. Särskilda krav om tillståndspliktiga deponier (2008/136)**8a §. (2008/136) Inledande bestämmelse**

I detta kapitel finns särskilda krav om tillståndspliktiga deponier.

9 §. (2008/136) Avfallsplan och kontrollplan

Verksamheten får inte motverka de mål som anges i en avfallsplan, som har upprättats i enlighet med 8 § renhållningslagen.

Prövningsmyndigheten ska besluta att verksamhetsutövaren för en deponi ska ha en sådan egenkontrollplan (kontrollplan) som avses i 26 § miljöskyddslagen. I kontrollplanen ska ingå uppgifter om hur verksamhetsutövaren ska säkerställa att deponin uppfyller de tillämpliga krav som gäller för deponin.

Se LL (2008:124) om miljöskydd.

10 §. Beredskapsplan

Verksamhetsutövaren skall tillse att en beredskapsplan finns som skall följas om de rikt- eller gränsvärden för grundvattenkvalitet som gäller för en deponi, överskrids i sådan omfattning att beredskapsplanen i enlighet med tillståndsvillkoren skall tas i bruk. Beredskapsplanen skall omfatta tillräckliga åtgärder för att undanröja en skada som följer av att gränsvärden har överskridits.

11 §. Efterbehandlingsgaranti

Verksamhetsutövaren skall ställa en ekonomisk eller motsvarande garanti som är tillräcklig för att säkerställa att denne fullföljer de skyldigheter att avsluta och efterkontrollera en deponi, som krävs i enlighet med denna förordning eller enligt tillståndsvillkoren för deponin.

12 §. Deponins utformning

En deponis botten och sidor skall bestå av en geologisk barriär som skyddar mark, grundvatten och yt-vatten. Den geologiska barriären skall uppnå följande krav på permeabilitet (genomtränglighet) och mäktighet (tjocklek):

Deponi för	Permeabilitet	Mäktighet
farligt avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁹ meter per sekund	≥ 5 meter
icke-farligt avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁹ meter per sekund	≥ 1 meter
inert avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁷ meter per sekund	≥ 1 meter

Om den geologiska barriären inte på ett naturligt sätt uppfyller ovanstående villkor, kan den kompletteras på konstgjord väg och förstärkas på annat sätt som ger ett likvärdigt skydd. En barriär som framställts på konstgjord väg bör vara minst 0,5 meter tjock och ha ett geologiskt underlag som är så stabilt att sättningar, som kan orsaka skador på barriären, förhindras.

En deponi för farligt avfall eller icke-farligt avfall skall vara försedd med en konstgjord botten tätning och ett minst 0,5 meter tjockt dräneringsskikt samt ha system för

1) kontroll av regnvatten som tränger in i deponin,
2) förhindrande av att ytvatten och grundvatten tränger in i det deponerade avfallet samt för

3) insamling och behandling av förorenat vatten och lakvatten från deponin, så att vattnet uppfyller de krav för vattenkvaliteten som enligt tillståndsvillkoren gäller för att det skall få släppas ut.

Tillståndsmyndigheten kan meddela undantag från bestämmelserna i 1 och 2 mom. om den bedömer att uppsamling och behandling av lakvatten inte är nödvändig eller att deponin inte utgör någon risk för mark och vatten. Kraven på permeabilitet och mäktighet får dock aldrig understiga de krav som ställs på en deponi för inert avfall.

13 §. Gashantering

Verksamhetsutövare för en deponi som tar emot biologiskt nedbrytbart avfall skall se till att deponigas från deponin insamlas, behandlas och utnyttjas. Om sådan gas inte kan användas för energiproduktion skall den packas.

14 §. Intrångskontroll

En deponi skall vara inhägnad med stängsel eller med liknande anordning och ha läsbara grindar. Där skall finnas installationer och rutiner ägnade att upptäcka och hindra illegal eller okontrollerad deponering. Verksamhetsutövaren skall se till att okontrollerat tillträde till deponin hindras samt att grindarna är låsta när deponin är obemannad.

15 §. Avfallets mottagning

I samband med att avfall tas emot skall medföljande handlingar kontrolleras. Avfall får endast tas emot om avfallsinnehavaren eller verksamhetsutövaren genom lämplig dokumentation klarlagt att avfallet får tas emot enligt tillståndets förteckning över vilka typer av avfall som får deponeras vid den aktuella deponin. Vid leverans av farligt avfall skall kontroll ske även av de identifieringshandlingar som krävs enligt artikel 5.3 rådets direktiv 91/689/EEG och vid leverans av avfall från utlandet skall kontroll ske även av de handlingar som krävs enligt europaparlamentets och rådets förordning nr 1013/2006 om transport av avfall. Om det sker

K 8 LF (2007:3) om deponering av avfall

upprepade och regelbundna leveranser av samma typ av avfall, är det tillräckligt att dokumentationen visas fram vid den första leveransen.

En besiktning av varje avfallslast skall göras vid in-farten och vid tipsåret, för att kontrollera om avfallet är detsamma som beskrivits i de medföljande handlingarna.

Verksamhetsutövaren skall tillhandahålla ett skriftligt mottagningsbevis avseende varje leverans som mottas vid deponin.

16 §. Avfallens placering

Mottaget avfall skall placeras på ett sådant sätt att ojämna sättningar, skred eller ras som kan skada tät-skikt eller andra skyddsåtgärder undviks.

17 §. Dokumentation och registrering av mottaget avfall
I det register som en verksamhetsutövare skall föra i enlighet med 28 l § renhållningslagen skall verksamhetsutövaren, utöver vad som sägs i nämnda bestämmelse, anteckna följande uppgifter.

- 1) Egenskaper hos det deponerade avfallet.
- 2) Avfallens leveransdatum.
- 3) Avfallsproducentens identitet eller insamlarens identitet om det är frågan om hushållsavfall och annat avfall som på grund av sina egenskaper eller sin sammansättning liknar hushållsavfall.
- 4) När farligt avfall deponeras, skall dess exakta placering inom deponin antecknas.

Uppgifterna i registret skall på begäran göras tillgängliga för statistiska ändamål åt landskapets och Europeiska gemenskapens behöriga statistiska organ.

18 §. Kontroll- och övervakningsförfaranden under drift
Verksamhetsutövaren skall under en deponis driftstid iaktta följande:

- 1) Med iakttagande av god laboratoriesed och genom anlåtande av ackrediterat laboratorium skall genomföras provtagning av och mätning av lakvatten, ytvatten, grundvatten och deponigas i den omfattning och enligt den specifikation som av tillståndsmyndigheten bedöms vara nödvändig för att uppfylla kraven i bilaga III till rådets direktiv 1999/31/EG.
- 2) Verksamhetsutövaren skall utan dröjsmål meddela tillsynsmyndigheten om all negativ miljöpåverkan som visar sig vid ovanstående provtagning och mätning.
- 3) Verksamhetsutövaren skall årligen redovisa alla ovan nämnda provtagnings- och mätningsresultat till tillsynsmyndigheten.
- 4) Verksamhetsutövare skall bistå tillsynsmyndighetens personal med den hjälp som tillsynen förutsätter.

4 kap. Miljötillstånd för deponiverksamhet**19 §. Ansökan om tillstånd**

En ansökan om tillstånd för en deponi skall utöver vad som följer av miljöskyddslagen innehålla följande uppgifter.

- 1) En beskrivning av de typer och en uppskattning av de totala mängder av avfall som ansökan avser.
- 2) En beskrivning av de hydrogeologiska och geologiska egenskaperna, inklusive uppgifter om kvaliteten på grundvattnet på den föreslagna platsen.
- 3) Föreslagna metoder för att förebygga och minska förorening.

4) Ett förslag till kontrollplan som avses 9 §.

5) Förslag till avslutnings- och efterkontrollplan.

6) En redogörelse för sökandens ekonomiska eller motsvarande garanti för att garantera iakttagandet av de skyldigheter, inräknat efterbehandlingsåtgärder, som följer av denna förordning eller av tillståndsvillkoren.

20 §. Tillståndets innehåll

Tillståndet, som tillståndsmyndigheten utfärdar, skall utöver vad som följer av miljöskyddslagen innehålla följande uppgifter.

- 1) Uppgift om vilken deponiklass tillståndet avser.
- 2) En förteckning över vilka typer av avfall som får deponeras. Vid avgörande av vilket avfall som kan tas emot vid deponin skall tillståndsmyndigheten tillämpa bestämmelserna i rådets beslut 2003/33/EG om kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid avfallsdeponier i enlighet med artikel 16 i, och bilaga II till, direktiv 1999/31/EG.
- 3) Uppgift om den totala mängd avfall som får deponeras för varje typ av avfall.
- 4) Uppgift om de krav som ställs på deponin som rör förberedande arbeten och förfarandena för övervakning samt den kontroll som skall utföras enligt kontrollplanen för deponin.
- 5) Uppgift om rapporteringsskyldighet under deponis driftstid samt under den tid deponin avslutas och efterbehandlas.
- 6) Gränsvärden för grundvattenkvalitet.

5 kap. Avslutning och efterkontroll**21 §. Avslutningsfas**

Avslutningsfas omfattar tiden för aktiva åtgärder för utsläppsbegränsning och kontroll efter att en deponi avslutats och sluttäckning skall inledas. Om inget annat framgår av tillståndsbeslutet påbörjas avslutningsfasen för en deponi, som har beviljats tillstånd enligt miljöskyddslagen, senast i samband med att tillståndet annars upphör att gälla.

Verksamhetsutövaren skall när avslutningsfasen påbörjas se till att den deponi eller del av deponi som avslutas förses med sluttäckning. Sluttäckningen skall vara så konstruerad att mängden lakvatten som passerar genom täckningen inte överskrider eller kan antas överskrida 5 liter per kvadratmeter och år för deponier för farligt avfall och 50 liter per kvadratmeter och år för deponier för icke-farligt avfall.

Tillståndsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från kraven på genomsläpplighet i 2 mom., om det kan ske utan risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

22 §. Godkännande av avslutning

För att en deponi eller del av en deponi skall anses vara definitivt avslutad krävs att tillsynsmyndigheten godkänner avslutandet. Godkännandet skall föregås av en inspektion varvid tillsynsmyndigheten utvärderar samtliga rapporter som har lagts fram av verksamhetsutövaren.

Avslutningen får inte godkännas om inte verksamhetsutövaren har visat att denna har fullgjort sina skyldigheter enligt miljöskyddslagen, den lagstiftning som nämns i 10 § samma lag och sådana regler och till-

ståndsvillkor som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning. (2008/136)

23 §. Efterkontrollfas

Efterkontrollfas omfattar tiden för kontroll av miljöpåverkan efter avslutningsfasen. Sedan tillsynsmyndigheten har godkänt avslutningen pågår efterkontrollfasen så länge som tillsynsmyndigheten, med beaktande av hur länge deponin kan ha en negativ miljöpåverkan, kräver det.

Verksamhetsutövarens skall under hela efterkontrollfasen svara för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. Detta inbegriper analys av deponigas och lakvatten från deponin samt för övervakning av grundvattentillståndet i deponins närområde. Verksamhetsutövarens skall underrätta tillsynsmyndigheten om sådan negativ miljöpåverkan som visar sig vid kontroll av verksamhetens miljöpåverkan.

6 kap. Särskilda bestämmelser

24 §. Kostnaden för deponering av avfall

Verksamheten skall drivas på ett sådant sätt att de avgifter som tas ut för mottagning av avfall täcker kostnaderna för att inrätta och driva densamma. Dessa kostnader skall så långt möjligt också innefatta kostnader för eventuell ställd garanti samt beräknade kostnader för avslutning och efterkontroll av platsen under sammanlagt minst 30 år.

25 §. (2007/37) Meteorologiska data

Vid bedömning och sammanställning av kontroll som utförs i enlighet med 18 och 23 §§ skall, om inte insamlingsmetod angivits i tillståndet och uppgifter insamlats på platsen, såsom meteorologiska data användas uppgifter från närmast belägna meteorologiska station.

7 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

26 §. Ikraftträdande

Denna landskapsförordning träder i kraft den 1 mars 2007.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2001:76) om deponering av avfall.

27 §. Övergångsbestämmelser

Från och med den 31 december 2007 måste samtliga deponier uppfylla alla förordningens krav.

Hänvisningen i förordningens 15 § till Europaparlamentets och rådets förordning nr 1013/2006 skall innan den 12 juli 2007 avse rådets förordning nr 259/93 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen.

För deponier som var i drift vid ikraftträdandet av landskapsförordning (2001:76) om deponering av avfall gäller övergångsbestämmelserna i 31 § nämnda förordning enligt deras lydelse vid tidpunkten för denna förordnings ikraftträdande, dock så att sådan prövning som krävs enligt nämnda 31 § skall avse bestämmelserna i denna förordning.

Bilaga (2013/10)

Tillfällig lagring i mer än ett år av metalliskt kvicksilver

A Krav som ska tillämpas vid tillfällig lagring:

1) Metalliskt kvicksilver ska lagras åtskilt från annat avfall.

2) Behållare ska lagras i uppsamlingsbassänger som är försedda med lämplig beläggning som gör att de saknar sprickor och hål och är ogenomträngliga för metalliskt kvicksilver; de ska ha en tillräckligt stor volym för den lagrade kvantiteten kvicksilver.

3) Lagringsplatsen ska vara försedd med konstruerade eller naturliga barriärer som klarar att skydda miljön från kvicksilverutsläpp och som har en tillräckligt stor volym för den totala lagrade kvantiteten kvicksilver.

4) Lagringsplatsens golv ska vara täckt av ett material som är kvicksilverbeständigt. Det ska finnas en lutning mot en uppsamlingsbrunn.

5) Lagringsplatsen ska vara utrustad med ett brandskyddssystem.

6) Lagringen ska organiseras på ett sådant sätt att det säkerställs att alla behållare är lätt åtkomliga.

B Metalliskt kvicksilver ska uppfylla följande krav:

1) En kvicksilverhalt på mer än 99,9 viktprocent.

2) Inga föroreningar som kan korrodera kolstål eller rostfritt stål (t.ex. salpetersyra och kloridsaltlösningar).

C Inneslutning

Behållare som används för lagring av metalliskt kvicksilver ska vara korrosions- och stötsäkra. Svetsfogar ska därför undvikas. Behållarna ska i minimum uppfylla följande krav:

1) Behållarmaterial: kolstål (minst ASTM A36) eller rostfritt stål (AISI 304, 316L).

2) Behållarna ska vara gas- och vätsketäta.

3) Behållarens utsida ska vara beständig mot lagringsförhållandena.

4) Behållarens konstruktionstyp ska klara fallprov och täthetsprov enligt kapitel 6.1.5.3 och 6.1.5.4 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods, testhandboken.

Behållarens fyllnadsgrad får vara högst 80 volymprocent för att säkerställa att tillräckligt tomrum finns tillgängligt och att varken läckor eller permanent deformation av behållaren kan inträffa till följd av att vätskan expanderar på grund av hög temperatur.

D Godkännande

Endast behållare med intyg enligt avsnitt E uppfyllande kraven nedan får godkännas.

För ett godkännande ska följande krav uppfyllas:

1) Endast metalliskt kvicksilver som uppfyller de fastställda minimikriterierna enligt avsnitt B får godkännas.

2) Behållarna ska undergå okulär besiktning före lagringen. Skadade, läckande eller korroderade behållare ska inte godtas.

3) Behållarna ska vara försedda med en hållbar stämpel som anger behållarens identifieringsnummer, konstruktionsmaterialet, tomvikten, tillverkarens uppgifter och konstruktionsdatumet.

K 9 LF (2008:108) om utvinningsavfall

4) Behållarna ska vara försedda med en permanent monterad plakett där intygets referensnummer anges.

E Intyg

Det intyg som avses i avsnitt D ska innehålla följande:

- 1) Avfallsproducentens namn och adress.
  - 2) Namn och adress på den som är ansvarig för deponeringen.
  - 3) Plats och datum för deponeringen.
  - 4) Mängden kvicksilver.
  - 5) Kviksilvrets renhetsgrad och, om relevant, en beskrivning av föroreningarna, inklusive analysrapporten.
  - 6) Bekräftelse av att behållarna har använts uteslutande för transport/lagring av kvicksilver.
  - 7) Behållarnas identifieringsnummer.
  - 8) Eventuella särskilda kommentarer.
- Intygen ska utfärdas av avfallsproducenten eller, om detta inte går, av den person som är ansvarig för hanteringen.

F Krav avseende övervakning, inspektion och beredskap

Ett kontinuerligt system för övervakning av kvicksilverångor med en känslighet på minst 0,02 mg kvicksilver/m³ ska installeras på lagringsplatsen. Sensorer ska placeras på marknivå och i huvudhöjd. Det ska innefatta ett visuellt och akustiskt varningssystem. Systemet ska underhållas varje år.

Lagringsplatsen och behållarna ska besiktigas okulärt av en bemyndigad person minst en gång i månaden. När läckor upptäcks ska verksamhetsutövaren omedelbart vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att förhindra alla utsläpp av kvicksilver i miljön och återställa en säker lagring av kvicksilver. Alla läckor ska anses ha betydande negativ miljöpåverkan i enlighet 18 § punkt 2.

Beredskapsplaner och tillfredsställande skyddsutrustning som är lämplig för hantering av metalliskt kvicksilver ska finnas tillgängliga på lagringsplatsen.

G Register

Alla dokument som innehåller sådan information som avses i avsnitten B-F, inklusive det intyg som medföljer behållaren, samt dokumentation avseende lageruttag och avsändning av metalliskt kvicksilver efter den tillfälliga lagringen samt destination och planerad behandling ska arkiveras i minst tre år efter det att lagringen upphört.

K 9 Landskapsförordning (2008:108) om utvinningsavfall

1 §. (2013/23) *Bestämmelser om utvinningsavfall*

Med de avvikelser som anges i denna förordning ska statsrådets förordning om utvinningsavfall (FFS 190/2013) tillämpas i landskapet.

2 §. *Särskilda bestämmelser*

Ändringar i riksförordningen som anges i 1 § ska tillämpas i landskapet från det att de träder ikraft i riket. Hänvisningar till bestämmelser i rikslagsstiftningen ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. De uppgifter som enligt bestämmelserna i riksförordningen ska handhas av riksmyndigheterna ska i landskapet handhas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vad avser tillstånds- och tillsynsärenden och i övrigt av landskapsregeringen.

3 §. (2013/104) *Allmänna miljöhänsyn och bästa tillgängliga teknik*

Vid all verksamhet ska utvinningsavfall hanteras utan risk för människors hälsa och utan att förfaranden eller metoder tillämpas som kan skada miljön, i synnerhet utan risk för vatten, luft, jord, fauna och flora, utan att skapa olägenhet genom buller eller lukt och utan skadlig inverkan på landskapet eller platser av särskilt intresse.

Åtgärder vid verksamhet ska bland annat grundas på bästa tillgängliga teknik, utan att någon särskild teknik eller metod föreskrivs, men med hänsyn till utvinningsavfallsanläggningens tekniska egenskaper, dess geografiska läge och de lokala miljöförhållandena.

4 §. (2013/104) *Definitioner*

I denna förordning avses med:

a) *Allmänheten* en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

b) *Den berörda allmänheten* den del av allmänheten som berörs eller kan beröras av en olycka eller som har intresse av den beslutsprocess i miljöärenden som avses i 5-8 §§; vid tillämpningen av denna definition ska icke-statliga organisationer som främjar miljövård och uppfyller eventuella krav i nationell lagstiftning anses ha intresse i denna fråga.

c) *Deponi för utvinningsavfall* en i 53h § 2 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd avsedd deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka. Utvinningsavfall innefattar avfall som uppkommer vid prospektering, utvinning och bearbetning av mineraltillgångar och drift av stenbrott och som hör till direkt från dessa verksamheter.

d) *Upplag* en konstruerad anläggning för deponering av fast avfall på markytan.

e) *Fördämning* en konstruerad struktur för att hålla tillbaka eller stänga in vatten och/eller avfall i en damm.

f) *Damm* en naturlig eller konstruerad anläggning för deponering, tillsammans med olika mängder fritt vatten, av finkornigt avfall, normalt sett anrikningsavfall, som uppkommit vid anrikning av mineraltillgångar och vid rening och återvinning av processvatten.

5 §. (2013/104) *Beslut om miljö tillstånd för utvinningsavfallsanläggningar*

Utöver de uppgifter som anges i 53h, 18 och 24-26 §§ landskapslagen (2008:124) om miljöskydd (nedan miljöskyddslagen), 28e § landskapslagen (1981:3) om renhållning (nedan renhållningslagen) samt 9 § riksförordningen ska miljö tillståndet för deponi för utvinningsavfall omfatta:

a) Planen för hantering av utvinningsavfall enligt 4 § riksförordningen.

b) Lämpliga arrangemang för finansiell säkerhet eller motsvarande som krävs enligt 10 § riksförordningen.

c) Uppgifter som verksamhetsutövaren tillhandahållit i enlighet med 3 § landskapslagen (2006:82) om

miljökonsekvensbedömning (nedan MKB-lagen), om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt den lagen.

d) Uppgift om vilken kategori utvinningsavfallsanläggningen tillhör i enlighet med de kriterier som avses i 2 § 1 mom. 7 och 8 pp. samt 2 § 2 mom. riksförordningen.

6 §. (2013/104) Uppgifter som ska ingå i ansökan om miljötillstånd

Följande uppgifter ska fogas till ansökan:

a) En intern räddningsplan enligt 53j § i miljöskyddslagen eller utredning för bedömning av risken för storolyckor. Genom landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005) i landskapet. Utredningen för bedömning av risken för storolyckor ska göras upp enligt den lagstiftningen.

b) Planen för hantering av utvinningsavfall enligt 4 § riksförordningen.

c) Lämpliga arrangemang för finansiell säkerhet eller motsvarande som krävs enligt 10 § riksförordningen.

d) Uppgifter som verksamhetsutövaren tillhandahållit i enlighet med 3 § MKB-lagen, om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt den lagen.

e) Uppgifter om den föreslagna förläggningplatsen för deponin för utvinningsavfall och om alternativa förläggningplatser.

7 §. (2013/104) Beviljande av miljötillstånd

Utöver vad som följer av 17 § miljöskyddslagen ska det, för att miljötillstånd ska beviljas, på fullgott sätt visas att avfallshanteringen inte direkt strider mot eller på annat sätt stör tillämpningen av den eller de relevanta avfallshanteringsplaner som avses i 8 § renhållningslagen.

8 §. (2013/104) Omprövning av miljötillstånd

Utöver vad som följer av 22 § miljöskyddslagen ska prövningsmyndigheten regelbundet ompröva och, om så behövs, uppdatera villkoren för miljötillståndet på grundval av de övervakningsresultat som i enlighet med 11 § riksförordningen rapporteras av verksamhetsutövaren eller de inspektioner som utförs i enlighet med 13 och 14 §§ riksförordningen.

9 §. (2013/104) Information till allmänhetens och dess deltagande

Utöver vad som följer av 12, 13, 14, 16 §§ och 22 § 2 mom. miljöskyddslagen samt 6, 9 och 10 kap. förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland ska allmänheten på ett tidigt stadium under miljötillståndsbehandlingen, eller senast så snart som information rimligtvis kan ges, genom offentliggörande eller på annat lämpligt sätt, exempelvis elektroniska medier där sådana finns att tillgå, informeras om följande:

a) Ansökan om miljötillstånd.

b) Uppgift att miljötillståndsansökan är föremål för samråd mellan Finland och en annan medlemsstat i Europeiska unionen på grund av verksamhetens gränsöverskridande effekter.

c) Uppgift om ett offentligt hörande.

d) Uppgifter om de myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka information kan erhållas eller till

vilka kommentarer eller frågor kan lämnas, samt uppgifter om tidplanen för att inkomma med kommentarer eller frågor.

e) Typ av eventuella beslut.

f) I förekommande fall uppgifter om förslag till uppdatering av miljötillstånd eller miljötillståndsvillkor.

g) Angivande av när, var eller hur relevant information kommer att göras tillgänglig.

h) Detaljerade bestämmelser om allmänhetens deltagande.

Den berörda allmänheten ska inom rimliga tidsramar få tillgång till följande:

a) de viktigaste rapporter och rekommendationer som myndigheten har fått in vid den tidpunkt då allmänheten informeras i enlighet med 1 mom.

b) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation, all information utöver den som avses i 1 mom. och som är av vikt för beslutsfattande i enlighet med 5-8 §§; men som först blir tillgänglig efter det att den berörda allmänheten har informerats i enlighet med 1 mom.

Resultaten av de samråd som hållits i enlighet med denna paragraf ska ges vederbörlig hänsyn vid beslutsfattandet.

Lämpliga åtgärder ska vidtas för att se till att allmänheten i enlighet med 1 mom. informeras om en uppdatering av villkoren för tillståndet i enlighet med 8 §.

10 §. (2013/104) Verksamhetsutövarens ansvar

Vid inspektion av anläggningar för kontroll att villkoren i miljötillståndet är uppfyllda enligt 13 och 14 §§ riksförordningen ska en bekräftelse på att villkoren är uppfyllda inte på något sätt minska verksamhetsutövarens ansvar enligt villkoren i miljötillståndet.

K 10 Landskapsförordning (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

1 §. Syfte

Syftet med denna förordning är att främja återvinningen av avfall genom att ange de förutsättningar som ska uppfyllas för att sådant avfall som avses i förordningen ska kunna användas i markbyggnad utan att miljötillstånd enligt 28b § 1 mom. landskapslagen (1981:3) om renhållning (renhållningslagen) behövs.

2 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på återvinning som sker yrkesmässigt av betongkross (avfallskategori 10 13 14 och 17 01 01), flygaska (avfallskategori 10 01 03 och 10 01 17), bottenaska (avfallskategori 10 01 01 och 10 01 15), ren returafalt (avfallskategori 17 03 02) eller tjärasfalt (avfallskategori 17 03 01).

Återvinningen får ske i följande markbyggnadsprojekt:

1) allmänna vägar, kommunalvägar, gator, cykelvägar och gångbanor samt de områden i direkt anslutning till dem som är nödvändiga för väghållning eller trafik, med undantag av bullerskydd,

2) parkeringsplatser,

3) lagringsområden, vägar på industri- och avfallsbehandlingsområden samt områden avsedda för flygtrafik.

K 10 LF (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

Förordningen tillämpas på sådan markbyggnad som avses i 2 mom. endast om byggandet genomförs enligt en plan för anläggande av ett allmänt område, ett tillstånd eller en anmälan i enlighet med plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland eller enligt en vägplan som avses i landskapslagen (1957:23) om allmänna vägar eller i landskapslagen (1964:16) om kommunalvägar.

Förordningen tillämpas även på grundförstärkning och asfaltering av enskilda vägar samt allmänna vägar och kommunalvägar, trots att markbyggnaden inte sker enligt en sådan vägplan som avses i landskapslagen om allmänna vägar eller i landskapslagen om kommunalvägar. För enskilda vägar tillämpas förordningen endast för återvinning av ren returafalt enligt 5 §. (2011/22)

3 §. Definitioner

I denna förordning avses med:

1) *innehavare av återvinningsplats* en fysisk eller juridisk person, som med stöd av ägande- eller arrenderätt besitter den plats där avfall återvinns genom användning i markbyggnad,

2) *täckning* skydd av den konstruktion som innehåller avfall med ett minst 10 cm tjockt skikt av naturligt stenmaterial i syfte att förhindra att avfallet sprids,

3) *återvinningsplats* det markbyggnadsprojekt där avfallet återanvänds,

4) *ren returafalt* uppbruten asfalt som innehåller högst 70 mg/kg 16-PAH,

5) *tjärasfalt* uppbruten asfalt som innehåller stenkolstjära med ett innehåll av 70-1000 mg/kg 16-PAH.

4 §. Undantag från miljötillståndsplikten

Avfall får återvinnas utan sådant miljötillstånd som avses i 28b § 1 mom. renhållningslagen, om kvalitetskontrollen och återvinningen av avfallet sker enligt denna förordning. Återvinningsverksamhet som anges i 6 och 7 § ska ha genomgått miljögranskning vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM). Återvinningsverksamhet som anges i 5 § ska rapporteras till ÅMHM inom 30 dagar efter att verksamheten genomförts. Rapporten ska innehålla uppgifter om plats och tidpunkt för återvinningsverksamheten.

Undantaget från miljötillståndsplikt enligt 1 mom. gäller även för krossning som sker på annan plats än återvinningsplatsen om krossningen sker som en del av återvinningen. Kraven i 5-7 §§ ska även följas vid krossning av avfall.

5 §. Krav vid återvinning av ren returafalt

Vid återvinning av ren returafalt ska innehavaren av återvinningsplatsen utöver vad som bestäms i renhållningslagen och landskapslag (2008:124) om miljöskydd (miljöskyddslagen) samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att

1) kvalitetssäkringssystemet i bilaga 2 följs och att avfallet inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) det inte då ren returafalt blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då naturligt stenmaterial, bitumen eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som

är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

3) endast den mängd ren returafalt som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består återvunnen ren returafalt är högst 50 cm i bärlagret i normala fall (exklusive slitytan), undantagsvis mera om platsförhållandena kräver det,

4) den återvunna rena asfalten inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

5) avståndet mellan den återvunna rena asfalten och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 12 m,

6) den återvunna rena asfalten används i bär- eller slitlagret,

7) krossning av returafalten som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före returafalten läggs ut och

8) lagringen av den rena asfalten på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av avfallet sker skyddat, i normalfallet inte mer än 12 månader före återvinningen.

6 §. Krav vid återvinning av tjärasfalt

Vid återvinning av tjärasfalt som innehåller 70-1000 mg/kg 16-PAH ska innehavaren av återvinningsplatsen utöver vad som bestäms i renhållningslagen och miljöskyddslagen samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att

1) kvalitetssäkringssystemet som anges i bilaga 2 följs och att tjärasfalten inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) tjärasfalten endast återvinns i allmänna vägar, kommunalvägar och gator,

3) det inte då tjärasfalten blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då naturligt stenmaterial och bitumen eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

4) endast den mängd återvunnen tjärasfalt som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består av återvunnen tjärasfalt är högst 25 cm,

5) den återvunna tjärasfalten inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

6) avståndet mellan den återvunna tjärasfalten och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 30 m,

7) återvinning av tjärasfalt inte sker vid markområde som är känsligt för vattenförorening, såsom Natura 2000-områden eller tillrinningsområde för dricksvattentakt som är skyddad enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,

8) tjärasfalten återvinns och används vid markbyggnadsprojekt som bundet bärlager under ny asfaltbeläggning där slitlagret ska bestå av asfaltbetongen AC slit (ABT) eller något annat material som ger motsvarande skyddsnivå i syfte att minska mängden regnvatten som infiltrerar igenom,

9) återvinning av tjärasfalt sker genom kall återvinning med tillsats av naturligt stenmaterial och bitumen eller motsvarande bindemedel,

10) krossning av tjärasfalt som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före tjärasfaltens läggs ut och

11) lagringen av tjärasfalt på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av tjärasfalt sker skyddat, i normalfallet inte mera än 12 månader före återvinningen.

7 §. Krav vid återvinning av betongkross, flygaska eller bottenaska

Vid återvinning av betongkross, flygaska eller bottenaska ska innehavaren av återvinningsplatsen utöver vad som bestäms i renhållningslagen och miljöskyddslagen samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att

1) halten och utlakningen av skadliga ämnen i avfallet, som bestämts enligt bilaga 2, inte överskrider de gränsvärden som anges i bilaga 1 och att avfallet inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) det inte då avfall som avses i bilaga 1 blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då kalk, cement eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

3) endast den mängd avfall som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består av avfallet är högst 150 cm, dock så att återvunnen flyg- och bottenaska är högst 20 cm,

4) den konstruktion som består av avfall inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

5) avståndet mellan en konstruktion som består av avfall och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 12 m,

6) en konstruktion som består av avfall täcks eller beläggs,

7) krossning av betongen som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före betongen läggs ut,

8) tillfällig lagring av avfall och annan verksamhet på återvinningsplatsen ordnas så att spridning av avfallet till omgivningen förhindras och så att verksamheten inte heller medför någon annan fara eller skada för hälsan eller miljön,

9) lagringen av avfallet på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av avfallet sker skyddat, inte mer än 12 månader före återvinningen.

Ikraftträdandebestämmelse (2010:79):

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2010. Anmäld enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG; sådant det lyder ändrat genom 98/48/EG.

Bilaga 1

I denna bilaga anges de avfall som hör till tillämpningsområdet för denna förordning samt gränsvärdena för halten och utlakningen av skadliga ämnen. De angivna avfallskategorierna framgår av miljöministeriets förordning (1129/2001) om en förteckning över de vanligaste typerna av avfall och över problemavfall som [enligt Ålands landskapsstyrelsens beslut (1998:92) om

avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande] ska gälla i landskapet.

1. Betongkross (avfallskategori 10 13 14, 17 01 01 och 17 01 07)

Med betongkross avses avfall som producerats av rivna betongkonstruktioner eller av betongavfall från nybygge och betongindustrin genom att krossa det till högst 150 millimeter stora bitar. Krossat betongavfall får innehålla högst 30 viktprocent tegelkross.

Skadligt ämne	Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Grundläggande undersökningar ¹			Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Kvalitetskontroller ¹		
	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion
PCB ²	1			1		
PAH ³	20					
Mineraloljor ⁴	500					
DOC ⁵		500	500			
Antimon (Sb)		0,06	0,06			
Arsenik (As)	50	0,5	0,5	50		
Barium (Ba)		20	20			
Kadmium (Cd)	10	0,02	0,02	10	0,02	0,02
Krom (Cr)	400	0,5	0,5	400	0,5	0,5
Koppar (Cu)	400	2	2	400	2	2
Kvicksilver (Hg)		0,01	0,01			
Bly (Pb)	300	0,5	0,5	300	0,5	0,5
Molybden (Mo)		0,5	0,5			
Nickel (Ni)		0,4	0,4			
Vanadin (V)		2	2			
Zink (Zn)	700	4	4	700		
Selen (Se)		0,1	0,1			
Fluorid (F)		10	50			
Sulfat (SO ₄ ²⁻)		1 000	1 000		1 000	1 000
Klorid (Cl ⁻)		800	800			

¹ Se 2 punkten i bilaga 2.

² Polyklorerade bifenylter, kongener 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180 totalt.

³ Polyaromatiska kolväten, föreningar totalt (antracen, acenaften,

K 10 LF (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

acenaftilen, benso(a)antracen, benso(a)pyren, benso(b)fluoranten, benso(g,h,i)perylene, benso(k)fluoranten dibenso(a,h)antracen, fenantren, fluoranten, fluoren, indeno(1,2,3-cd)pyren, naftalen, pyren, chrysen)

⁴ Oljekolvätefraktioner C10-C40.

⁵ Löst organiskt kol.

2. Flygaska (avfallskategori 10 01 03 och 10 01 17) och bottenaska (avfallskategori 10 01 01 och 10 01 15)

Med flyg- och bottenaska från förbränning av torv och träbaserat material avses avfall som avskiljts mekaniskt eller elektriskt från rökgaser som uppstått vid förbränning av torv, träflis, barkavfall, fiberhaltigt vegetabiliskt avfall från produktion av nyfiberpappersmassa eller pappersproduktion från massa, obehandlat träavfall eller annat med dessa jämförbara träbaserade material eller en blandning av dessa, eller som avlägsnats från förbränningskammarens botten.

Skadligt ämne	Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Grundläggande undersökningar ¹			Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Kvalitetskontroller ¹		
	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion
PCB ²	1					
PAH ³	20/40 ⁴					
Mineraloljor ⁴	500					
DOC ⁵		500	500			
Antimon (Sb)		0,06	0,18			
Arsenik (As)	50	0,5	0,5	50		
Barium (Ba)	3 000	20	60	3 000		
Kadmium (Cd)	15	0,04	0,04	15		
Krom (Cr)	400	0,5	3	400	0,5	3
Koppar (Cu)	400	2	6	400		
Kvicksilver (Hg)		0,01	0,01			
Bly (Pb)	300	0,5	1,5	300	0,5	1,5
Molybden (Mo)	50	0,5	6	50	0,5	6
Nickel (Ni)		0,4	0,2			
Vanadin (V)	400	2	3	400	2	3
Zink (Zn)	2 000	4	12	2 000		

Selen (Se)		0,1	0,5		0,1	0,5
Fluorid (F)		10	50		10	50
Sulfat (SO ₄ ²⁻)		1 000	10 000		1 000	10 000
Klorid (Cl)		800	2 400		800	2 400

¹ Se 2 punkten i bilaga 2.

² Polyklorerade bifenyl, kongener 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180 totalt.

³ Polyaromatiska kolväten, föreningar totalt (antracen, acenaften, acenaftilen, benso(a)antracen, benso(a)pyren, benso(b)fluoranten, benso(g,h,i)perylene, benso(k)fluoranten dibenso(a,h)antracen, fenantren, fluoranten, fluoren, indeno(1,2,3-cd)pyren, naftalen, pyren, chrysen)

⁴ Täckt konstruktion/belagd konstruktion

⁵ Löst organiskt kol.

Bilaga 2

Kvalitetskontroll av avfall

I denna bilaga anges de allmänna principer som förutsätts för kvalitetskontroll av avfall vid sådan återvinning som avses i denna förordning. Vid asfaltbeläggning följs samma kvalitetskontroll som för beläggning i normala fall (Svenska vägverkets publikation VVTBT eller annan motsvarande teknisk beskrivning).

1. Kvalitetssäkringssystem

Den som överlämnar avfallet ska ha ett kvalitetssäkringssystem, som innehåller åtminstone följande punkter:

- 1) kvalitetskontroller
  - provtagningsplan och utvärdering av provtagningens representativitet samt anvisningar om provtagning, framställning av prover och insändande av dem för analys
  - undersöknings- och analysmetoder, de skadliga ämnen och övriga egenskaper som ska övervakas samt övervakningsfrekvenser
  - gränsvärden för de skadliga ämnen som ska undersökas
  - behandling av avvikelser i kvaliteten och godtagbara avvikelser
  - kvalitetssäkring av provtagning och undersökningar
  - dokument över kvalitetskontrollens uppföljning och rapporteringsanvisningar
- 2) ansvariga personer och deras behörighet
- 3) anvisningar om mottagning av avfall (i synnerhet om det är fråga om avfall som levereras från flera ställen för behandling för att bli återvinningsbart), lagring, behandling och leverans till återvinningsplats
- 4) utvärderings- eller auditeringsplan för kvalitetssäkringssystemet
- 5) vid behov särskilda renhetskrav såsom andelen ämnen som inte hör till avfallet
- 6) uppföljning och rapportering
  - protokoll över kvalitetskontrollen för varje provtagnings- och undersökningsgång
  - observerade kvalitetsavvikelser och åtgärder som vidtagits med anledning av dem
  - mängd, kvalitet och leveransplats för det avfall som levereras till återvinning.

2. Undersökningar

Avfallets kvalitet ska klarläggas genom grundläggande undersökningar och genom kvalitetskontroller. De mätningar, test, utredningar och undersökningar som görs ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder. Vid minsta misstanke om att den uppbrutna asfalten innehåller mer än 70 mg/kg 16-PAH ska provtagning ske.

Att avfallet omfattas av förordningen påvisas genom grundläggande undersökningar. Dessa undersökningar ska omfatta åtminstone bestämning av avfallets sammansättning och utlakningen av skadliga ämnen enligt standardiserade analys- och testmetoder. Minst med fem års mellanrum, eller när det i verksamheten som producerar avfallet sker förändringar som väsentligt kan inverka på avfallets beskaffenhet, ska tillräckliga ytterligare undersökningar utföras för att säkerställa att avfallet alltfjämt motsvarar de grundläggande undersökningarna. Samtidigt ska kvalitetssäkringssystemet justeras och vid behov förnyas.

Avfallets kvalitet ska följas en tillräckligt lång tid i enlighet med kvalitetssäkringssystemet. Minimikravet avses vara fem på varandra följande undersökningar enligt provtagningsplanen. Om avfallets kvalitet inte har följts en tillräckligt lång tid, kan godkännandet av avfallet för sådan användning som avses i förordningen bedömas utgående från grundläggande undersökningar som görs för avfallspartiet i fråga.

I resultaten från kvalitetskontroller kan en överskridning på högst 30 procent av gränsvärdet tillåtas, om medelvärdet för bestämningarna under de senaste två åren följer de gränsvärden som krävs. Om det inte finns att tillgå resultat från kvalitetskontroller från en tid på två år, räknas medelvärdet utgående från den tid kvalitetskontroll pågått, dock minst från fem på varandra följande undersökningar.

Provtagningen ska göras enligt 2.1 punkten och bestämningarna av skadliga ämnen enligt 2.2 punkten. Vid undersökningarna kan det i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande även användas metoder som baserar sig på standarder eller tekniska specifikationer som används i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet, eller i en EFTA-stat som är part i EES-avtalet och som uppfyller de centrala kraven i de metoder som anges i 2.1 och 2.2 punkten.

2.1 Provtagning

Provtagning och framställning av prover ska göras enligt standarderna SFS-EN 932-1 och SFS-EN 932-2 samt standard SFS-EN 14899. Prover ska i första hand tas från en kontinuerlig avfallsström. Provtagaren ska ha den tillräckliga kompetens som förutsätts för uppgiften. Avvikelser från de krav gällande provtagning som är i enlighet med standarderna kan göras om provtagning enligt dessa på grund av avfallets beskaffenhet inte kan genomföras på ett sätt som är tekniskt och ekonomiskt rimligt.

2.2 Analysmetoder

Vid analyserna av de skadliga ämnen som ingår i och utlaskas från avfall ska i första hand standardiserade metoder användas och i andra hand metoder som i fråga om analyskänslighet, noggrannhet och repeterbarhet

LF (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

K 11

konstaterats vara tillräckliga. Laboratoriet ska vara ackrediterat.

Halten av skadliga ämnen i avfall

I förbehandlingen av prov för att bestämma metaller ska extrahering med syra och mikrovågsassisterad nedbrytning enligt standard SFS-EN 13656 eller extrahering med aqua regia enligt standard SFS-EN 13657 användas.

Vid bestämningen av metaller ska standardiserade metoder (ICP – MS, ICP – AES eller AAS) användas. I enlighet med principen om ömsesidigt erkännande kan andra metoder användas i stället för dessa, om det är känt att resultaten från dem motsvarar resultaten från de nämnda metoderna.

Vid bestämningen av mineralolja (oljekolvätefraktioner C10 – C40) ska en metod enligt standard SFS-EN 14039 användas.

För bestämning av polyklorerade bifenyler (PCB) ska en metod enligt standard SFS-EN 15308 användas.

Utlakning av skadliga ämnen från avfall

För bestämning av utlakningen av skadliga ämnen ska ett perkolationstest enligt standard CEN/TS 14405 användas. I kvalitetskontrollen kan även ett tvåstegs-skaktest enligt standard SFS-EN 12457-3 användas.

Halten av skadliga ämnen i lakvatten ska bestämmas enligt standarderna SFS-EN 12506 (pH, As, Ba, Cd, Cl⁻, Co, Cr, CrVI, Cu, Mo, Ni, NO₂⁻, Pb, total-S, SO₄²⁻, V och Zn) och SFS-EN 13370 (ammonium, AOX, ledningsförmåga, Hg, fenolindex, TOC, lättlöstgämlig CN⁻ och F⁻).

K 11 Landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

1 §. Syfte

Denna förordning syftar till att undvika miljöförorening till följd av användning eller deponering av massor som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.

2 §. Definitioner

Med *massor* avses i denna förordning jord- och muddermassor samt andra motsvarande massor.

Med *jordmassor* avses i denna förordning mineraljordar såsom lera, silt, sand, grus och sten/block samt organiska jordar så som gyttja, dy och torv.

Med *muddermassor* avses i denna förordning sediment som har avlägsnats från vattenområde.

De definitioner som återfinns i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland gäller i tillämpliga delar även denna förordning.

3 §. Deponering och användning av massor i eller nära vattenområde

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för vattenanvändning i bilaga 1 till denna förordning får inte användas eller deponeras i vattenområde eller under högsta högvattennivå på ett sådant sätt att förorenande ämnen riskerar att laka ut i ytvattnet.

Muddermassor får inte deponeras på land och inte heller användas på land eller i vattenområde på ett sådant sätt att de kan spridas i eller till vattenområde.

K 11 LF (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

Andra massor än muddermassor får inte deponeras i vattenområde.

Deponering av muddermassor i vattenområde ska så långt det med beaktande av företagens art och omständigheterna i övrigt är möjligt undvikas. Vid bedömning av plats för deponering av muddermassor i vattenområde ska eftersträvas att massorna sedimenteras så snabbt och koncentrerat som möjligt under icke syrefria förhållanden. Muddermassor får dock inte deponeras på mindre än 10 meters djup. Om möjligt ska deponering av muddermassor i vattenområde under perioden mellan 1 april och 30 september undvikas. (2008/134)

4 §. Känslig markanvändning

Inom områden där markanvändningen kan komma att ställa krav på markens kvalitet får endast massor med föroreningshalter som understiger gränsvärdena för känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning användas eller deponeras.

5 §. Mindre känslig markanvändning

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för känslig markanvändning men understiger gränsvärdena för mindre känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning får endast användas eller deponeras inom område som genom plan- eller byggnadsbeslut eller med stöd av annat myndighetsbeslut reserverats för användning som inte ställer krav på markkvalitet.

Användning som enligt 1 mom. inte ställer krav på markkvalitet kan vara kontor, industri, vägar eller motsvarande. I områden där grundvattenuttag sker skall dock gälla de lägre gränsvärdena.

6 §. (2008/134) Hantering av förorenade massor

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för mindre känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning ska behandlas som avfall i den ordning som följer av landskapslagen (1981:3) om renhållning.

7 §. Undantag

Tillsynsmyndigheten kan i enskilda fall meddela undantag från bestämmelserna i 4-6 §§. Motsvarande undantag för massor som härrör från tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder kan meddelas av tillståndsmyndigheten i samband med beslut i tillståndsärende. Undantag enligt denna paragraf kan dock endast meddelas för visst markanvändningsändamål och under förutsättning att sökanden kan visa att undantaget inte medför ökad risk för människors hälsa eller för miljön.

8 §. Ikraftträdandebestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2007.

Bilaga 1**Gränsvärden för vattenanvändning**

Ämne	mg/kg TS
Metaller	
Arsenik	15
Bly	40
Kadmium	0,5
Koppar	50
Krom (tot.)	65
Kvicksilver	0,1
Nickel	45
Zink	170
Polyaromatiska kolväten	
benso(a)antrasen	0,03
chrysen	1,1
benso(k)fluoranten	0,2
benso(a)pyren	0,3
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,6
naftalen	0,01
fenantren	0,05
antrasen	0,01
fluoranten	0,3
benso(ghi)perylen	0,8
Total olja	50
DDT + DDE + DDD	0,01
Ämne	µg/kg TS
PCB er (IUPAC nummer)	
28	1
52	1
101	4
118	4
138	4
153	4
180	4
Tributyltenn	3
Ämne	ngWHO-TEQ/kg
dioxiner och furaner (PCDD och PCDF)	20

Bilaga 2

KM - känslig markanvändning

MKM GV - mindre känslig markanvändning med grundvattenuttag

MKM - mindre känslig markanvändning

Gränsvärden för markanvändning (mg/kg TS)

Ämne	KM	MKM GV	MKM
Arsenik	10	10	30
Bly	120	300	300
Kadmium	3	12	12
Kobolt	20	100	250
Koppar	100	200	200
Krom (III)	120	250	250
Krom (VI)	4	15	18
Kvicksilver	2	8	10
Nickel	25	200	200
Vanadin	100	200	200
Zink	250	700	700
Cyanider total	25	180	200
Cyanider fri	0,8	3,5	8
Summa fenol och kresol	4	15	15
Summa klorfenoler utan pentaklorfenol	0,5	5	5
Pentaklorfenol	0,25	5	5
Summa mono- och diklorbensenen	4	15	15
Summa triklorbensener	1	10	10
Summa tetra- och pentaklorbensener	0,3	2	2
Hexaklorbensenen	0,015	2	2
Dibromklormetan	1	4	40
Bromdiklormetan	0,4	2	4
Koltetraklorid	0,18	0,8	1
Triklormetan	1	5	8
Trikloretan	0,3	1,5	8
Tetrakloreten	0,7	3	60
1,1,1-trikloretan	35	100	100
Diklormetan	0,15	0,6	12
Nitrotoluen (2,4-di)	0,4	3,5	20
PCB totalt	0,04	1,5	1,8
Dioxin, (TCDD-ekvivalenter)	0,000025	0,0002	0,0002
Naftalen	10	40	40
Alifat C_5-C_8	40	150	200
Alifat C_8-C10	80	400	400
Alifat C10-C16	100	500	500

Alifat C16-C35	100	1000	1000
Summa Alifater C5-C16	100	500	500
Bensen	0,02	0,1	0,7
Summa toluen, etylbensen och xylen	20	60	60
Aromat C_8-C10	25	60	60
Aromat C10-C35	20	40	40
PAH Summa cancerogena	1,2	15	15
PAH övriga	10	15	15
MTBE	1,2	5	40

K 12 Landskapsförordning (2012:45) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om begränsning av användning av PCB och PCT

1 §. Tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som anges i denna förordning ska statsrådets beslut om begränsning av användning av PCB och PCT (FFS 1071/1989) tillämpas på Åland.

Ändringar av den riksförfattning som anges i 1 mom. ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket.

Statsrådets beslut om begränsning av användningen av PCB och PCT (FFS 1071/1989) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som beslutet hade innan det upphävdes den 1 januari 2017 genom SRF om begränsning av användningen av PCB-utrustning och om behandling av PCB-avfall (FFS 958/2016).

2 §. Särskilda bestämmelser

Förbudet i 3 § i statsrådets beslut om begränsning av användningen av PCB och PCT att föra in PCB, PCT och produkter som innehåller dessa ämnen i landet ska även gälla införsel till Åland.

Ikraftträdandebestämmelse (2012:45):

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2012.

Genom denna förordning upphävs 4 § 6 mom. landskapsförordningen (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

K 13 Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland

Vattenlagens allmänna del

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Syfte och tolkning

Vatten och vattenområden inom landskapet skall användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Inverkan utanför landskapet på vatten eller i miljön av åtgärd utförd inom landskapet skall beaktas på

K 13 Vattenlag (1996:61)

samma sätt som inverkan inom landskapet. Åtgärd som direkt eller indirekt kan inverka på vatten får inte vidtas om den kan motverka en uthållig utveckling.

För att uppnå syftet enligt 1 mom. skall ytvatten och grundvatten samt ekologiska förhållanden i våtmarker, sötvatten och saltsjön nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

2§. Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på nyttjande, skydd och vård av ytvatten och grundvatten. Lagen är tillämplig på markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder inom landskapet som riskerar att påverka ytvattens eller grundvattens förekomst, beskaffenhet eller ekologiska betydelse inom eller utanför landskapet. Lagens tillämpningsområde är inte begränsat till fasta föroreningskällor.

3§. (2015/84) Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag är innebörden av följande termer och begrepp denna:

- 1) *ytvatten* är vatten i vattenområde oavsett djup,
- 2) *grundvatten* är vatten i mark eller berggrund,
- 3) *vattenområde* är område som inte endast tillfälligt är täckt av ytvatten och vars gräns mot land bedöms enligt medelvattenståndet, dock så att brunn, cistern och konstjord damm inte är vattenområden enligt denna lag,
- 4) *vattenföretag* är åtgärder som har verkningar med avseende på vatten såsom bortledande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning och rensning,
- 5) *vattenfarlig verksamhet* är användning av mark eller vattenområde som kan medföra förändring av vattenkvaliteten genom förorening eller på annat sätt samt utsläppande av avloppsvatten,
- 6) *grundvattenfarlig verksamhet* är sådan vattenfarlig verksamhet som kan medföra förändring av grundvattenkvaliteten eller försämra tillgången på grundvatten,
- 7) *dikning* är sådant bortledande av vatten i avvattningsssyfte som sker i dike,
- 8) *vattentäkt* är bortledande av vatten för vattenförsörjning eller bevattning,
- 9) *avloppsvatten* är vatten som varit i särskilt bruk men som inte längre ska användas samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats, upplag eller annat område där främmande ämnen kan finnas i skadlig omfattning,
- 10) *vattenkvalitet* är vattens kemiska och fysikaliska tillstånd samt vattens ekologiska tillstånd,
- 11) *kvalitetsnorm* är gränsvärde för vattenkvalitet eller värde för förekomsten av eller egenskap hos en eller flera organismer i vattenområde,
- 12) *föroreningsområde* är vattenområde där kvalitetsnorm inte uppfylls,
- 13) *påverkan* är orsakande av effekt eller risk för effekt,
- 14) *förbättringsoverskott* är den extra vattenkvalitetsförbättring som följer av att vattenkvalitetsförbättrande åtgärd skapar bättre vattenkvalitet än vad som krävs enligt denna lag,

15) *vattenförbättringsplan* är en plan för visst föroreningsområde vari ska anges hur vattenkvaliteten ska förbättras, när förbättringen ska ha uppnåtts samt vari regleras markanvändning och andra företag som kan inverka på förhållande som kvalitetsnormerna avser,

16) *blandningszon* är ett vattenområde intill utsläppspunkt för avloppsvatten, mynning av dike eller plats för vattenbruk inom vilket vattenkvalitetsnormer inte är tillämpliga,

17) *undantagszon* är ett för tillgodoseende av ett från allmän synpunkt särskilt viktigt ändamål, som inte kan tillgodoses på annat sätt, bestämt och avgränsat vattenområde för vilket särskilda bestämmelser utfärdats,

18) *översvämning* är när mark som normalt inte står under vatten tillfälligt täcks med vatten varmed innefattas översvämningar från öppet vatten i angränsande landområden dock så att översvämningar från avloppsvattensystem inte innefattas,

19) *översvämningsrisk* är när det är sannolikt att ett visst område kommer att drabbas av en översvämning som leder till ogynnsamma följder för människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet,

20) *marina vatten* är vatten, havsbotten och underliggande jordlager som ligger på havssidan av den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

21) *kustvatten* är ytvatten, havsbotten och underliggande jordlager innanför en linje en sjömil utanför den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

22) *förorening* är en genom mänsklig verksamhet direkt eller indirekt tillförsel av ämnen eller värme till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på akvatiska (*vattenbaserade*) ekosystem eller på terrestra (*landbaserade*) ekosystem som är direkt beroende av akvatiska ekosystem eller som medför skada på materiell egendom eller försämrar eller hindrar möjligheterna att utnyttja de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön,

23) *vattenförekomst* är en avgränsad och betydande förekomst av vatten såsom en sjö, ett kustvattenområde eller en avgränsad volym grundvatten,

24) *konstjord vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som skapats genom mänsklig verksamhet,

25) *kraftigt modifierad vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som till följd av fysiska förändringar genom mänsklig verksamhet på ett väsentligt sätt har ändrat karaktär,

26) *ekologisk potential* är kvaliteten hos en kraftigt modifierad vattenförekomst, klassificerad i enlighet med de relevanta bestämmelserna i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan kallat vattendirektivet,

27) *rännil* är en naturligt skapad vattenfåra, vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer, där det inte ständigt rinner vatten och där fisk inte kan vandra i nämnvärd omfattning,

28) *dike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer,

29) *större utfallsdike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är större än tio kvadratkilometer,

30) *vattendrag* är sjöar, tjärnar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler, större utfallsdiken och andra motsvarande konstgjorda vattenområden, dock inte rännilar, diken och källor,

31) *avrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till havet vid ett enda utlopp, eller vid en enda mynning eller ett enda delta,

32) *delavrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till en viss punkt i ett vattendrag (normalt en sjö eller ett dikestillopp),

33) *miljökvalitetsnormer* är koncentrationen av ett visst förorenande ämne eller en viss grupp av förorenande ämnen i vatten, sediment eller biota, vilken med hänvisning till skyddet av människors hälsa och miljön inte bör överskridas.

2 kap. Rådighet över vatten

1 §. Inledande bestämmelse

I detta kapitel finns bestämmelser om vem som med iakttagande av lagens övriga bestämmelser råder över vatten samt under vilka förutsättningar annan än de som råder över visst vatten har rätt att utnyttja vatten och vattenområde. Rätt enligt denna lag undantar inte från skyldigheten att följa bestämmelser i annan lag.

2 §. Rätten att utföra vattenföretag

För att utföra ett vattenföretag krävs rätt eller rådighet enligt detta kapitel samt att vattenföretaget utförs i enlighet med lagens övriga bestämmelser.

3 §. Rådigheten över vatten

Den som äger en fastighet råder över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

I vattendrag råder vardera sidans ägare över det vatten som ansluter sig till respektive sida räknat från vattendragets mittlinje.

Med ägare enligt denna paragraf jämställs den som har ständig besittningsrätt till fastighet.

4 §. Samfällt vatten

Delägare i samfällt vattenområde råder över området på samma sätt som ägare, med beaktande av att han vid nyttjandet av området och därpå befintligt vatten inte får vidta åtgärder som vållar men eller störning för andra delägare eller utgör hinder för dem att på motsvarande sätt tillgodogöra sig området.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller i tillämpliga delar även samfällt område som inte är täckt av vatten, när fråga är om rätten att nyttja inom området befintligt grundvatten.

5 §. Lega av vatten

Beträffande lega av vattenområde gäller i tillämpliga delar vad om lega av jord för annat ändamål än byggnad och bedrivande av jordbruk är bestämt.

6 §. Öppet vatten

Var och en har rätt att med undvikande av onödig störning färdas på vattenområde som är öppet. Vattenområde anses öppet om det inte på grund av laglig rätt stängts. Det sagda äger motsvarande tillämpning i fråga om färdande över is.

7 §. Nyttjande av vatten

Var och en har rätt till vattentäkt på vattenområde för hem- och boskapshushållning samt rätt att bada i vattenområde, begagna dess vatten till tvätt, vattnande av djur och för annat dylikt ändamål, om det kan ske utan att annans mark orättmätigt beträds och utan att områdets ägare eller annan försakas men eller störning.

Om rätt till vattentäkt för släckning av brand finns särskilda bestämmelser.

8 §. Strandägares rätt

Ägare eller innehavare av strand som inte är ägare av eller delägare i vattenområde har rätt att framför stranden i vattenområdet för sitt enskilda behov utsätta anöppningspål för båt eller anlägga brygga samt båthus, badhus, tvätthus, bastubyggnad eller annan sådan byggnad, om det kan ske utan att vålla ägaren av vattenområdet skada eller avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap. Här avsedd rätt föreligger inte i fråga om hamnområde eller annat vattenområde som tagits i särskilt bruk.

9 §. Undanröjande av hinder

Var och en som lider men av uppslamning eller av grund eller som åsamkas annan därmed jämförbar olägenhet vid nyttjande av vattenområde har rätt att vidta för undanröjande av hindret nödvändig åtgärd, om det kan ske utan att vålla ägaren avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap.

Beträffande det som avlägsnas från vattenområde genom åtgärd som avses i 1 mom. gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 6 och 7 §§ stadgas om jord och muddermassor.

3 kap. Förfogande över annans egendom

1 §. Inledande bestämmelse

I detta kapitel regleras förutsättningarna för att utan ägares eller rättsinnehavares medgivande ta annan tillhörig egendom i anspråk eller på annat sätt använda annans egendom eller inverka på annans rätt till egendom. I 6 kap. finns bestämmelser angående ansökan om och tillstånd till förfogande över annans egendom.

Beviljande av rätt enligt detta kapitel med avseende på vattenföretag medför inte att företaget är tillåtligt enligt bestämmelser i andra kapitel i denna lag.

Vattenföretag i allmänhet

2 §. Användning och överdämning av annans mark

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att för viss tid eller ständigt lösa in annans egendom, ta sådan i anspråk med nyttjanderätt eller sätta annans mark under vatten.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det visas att vattenföretagaren äger eller besitter större delen av det område som behövs för ändamålet i 1 mom. Åtgärden skall dessutom vara nödvändig för genomförande av vattenföretaget eller oundgängligen behövas för en byggnad eller annan anläggning, som är väsentlig för

K 13 Vattenlag (1996:61)

utförandet eller utnyttjandet av vattenföretaget, eller för att skydda allmänt eller enskilt intresse.

3 §. Undanskaffande av annans byggnad m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att skaffa undan byggnader och anläggningar.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att byggnad eller anläggning är till uppenbart hinder för vattenföretaget samt att kostnaderna för utförandet annars blir oskäligt höga.

4 §. Uppförande av mindre anläggning på annans mark i anslutning till vattenföretag

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annan tillhörigt område tillfälligt dämna upp vatten samt att för viss tid eller ständigt uppföra

a) bro, trumma eller brygga med tillhörande anordningar,
b) pumpinrättning med därtill hörande ledning eller
c) annan mindre anläggning som är nödvändig för vattenföretaget.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

5 §. Undersökningar på annans mark m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annans mark eller vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra vattenföretag och av verkningarna av ett planerat företag.

6 §. Rensning, uppläggning av massor m.m.

Den som utför eller ämnar utföra annat vattenföretag än allmän farled kan beviljas rätt att på annan tillhörigt område utföra rensningsarbete eller lägga upp jord eller muddermassa.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning samt att området inte berör tomt, trädgård, upplag, badstrand, hamn eller annat i särskilt bruk taget område.

Farleder och hamnar**7 §. Placering av muddermassor från farled**

Muddermassa som härrör från allmän farled får placeras på annans vattenområde om området inte påverkas i nämnvärd omfattning eller tagits i särskilt bruk.

Den som i andra fall än som sägs i 1 mom. vill placera muddermassa på annans vattenområde kan beviljas rätt till detta om området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

8 §. Rätt att placera anordningar och vidta åtgärder vid allmän farled

Den som anlägger eller förbättrar allmän farled har rätt att i vattenområde eller på strand förlägga remmare, märken, fyror och andra anordningar som behövs för utmärkande av farleden och säkerställande av samfärdseln. Denna rätt innefattar också rätt att använda naturföremål samt rätt att avlägsna sikthinder.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att märken och anordningar inte förläggs på område som tagits i särskilt bruk såsom tomt, trädgård, upplagsområde och badstrand. Om det är oundgängligen nödvändigt att använda visst sådant område, kan dock rätt beviljas därtill.

9 §. Vattenområde vid allmän farled

Den som skall inrätta eller driva allmän lastnings- eller ankringsplats eller allmän hamn i anslutning till allmän farled kan beviljas rätt att nyttja eller inlösa vattenområde.

10 §. Vattenområde vid enskild farled

Den som skall inrätta eller driva enskild lastnings- eller ankringsplats eller hamn i anslutning till enskild farled kan beviljas rätt att nyttja annan tillhörigt vattenområde.

11 §. Strandägares rätt för enskild hamn

Strandägare som vill inrätta eller driva enskild hamn kan för sådant ändamål beviljas nyttjanderätt till annan tillhörigt område.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att hamnen används för samfärdsel som inte är av ringa vikt samt att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

Förebyggande av fara**12 §. (2008/125) Tillfälliga åtgärder för att avvärja fara**

Tillsynsmyndigheten kan förordna om utförande av sådana tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara för människors liv eller hälsa eller omfattande egendomsskador orsakad av förändring av vattenområde till följd av exceptionella naturförhållanden eller övermäktig tilldragelse.

Markavvattning och avlopp**13 §. Dikning av annans mark**

Dikning som avses i 10 kap. får utföras på annans mark och därtill hörande erforderlig skyddsvall eller pumpstation anläggas under förutsättning att åtgärden behövs för en ändamålsenlig markavvattning eller för att förebygga att annans område blir vattendränkt eller orsakas annan skada samt att kravet i 2 mom. uppfylls.

Om dikning eller anläggning, som avses i 1 mom. utförs genom annans mark skall, om så kan ske utan oskäliga kostnader, detta göras i rågång eller på annan plats som medför minsta möjliga olägenhet för markägarna. Utanför rågång får öppet dike inte läggas på annans område som har tagits i särskilt bruk. Genom annans täckdikade område får dikning utföras endast om det är oundgängligen nödvändigt.

14 §. Användning av annans dike och avloppsledning

För avvattning av mark får vatten ledas in i annan markägares öppna dike eller rensade bäck. Om sådant inledande av vatten i annan markägares täckdike medför att grövre rör måste läggas ner eller andra arbeten utföras, skall dessa tilläggsarbeten utföras av den som leder in vattnet i diket.

Bestämmelser om ersättning och framtida deltagande i underhåll, förbättring och utvidgning av dike finns i 7 och 10 kap.

Den som avleder avloppsvatten har rätt att använda annans avloppsledning om detta är ändamålsenligt. Därvid tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna i 11 kap.

15 §. Avloppsanläggning

Rätt kan ges att på annans mark placera reningsverk och andra avloppsanläggningar vilkas omfattning inte

är obetydlig eller att för ändamålet lösa in annans mark.

Härvid skall samma regler tillämpas som gäller för anläggningar som har samband med vattenföretag.

Vattentäkt

16 §. Ytvattentäkt

Den som inte råder över vatten kan beviljas rätt till ytvattentäkt på annans vattenområde.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det inte gör det omöjligt för ägaren av vattenområdet att använda vattnet på samma sätt som den som begärt rätten.

Om vattentäkt för hem- och boskapsushållning finns bestämmelser i 2 kap. 7 §. Hur fördelning mellan olika intressenter skall göras regleras i 12 kap. 2 § och 13 kap. 19 §.

17 §. Grundvattentäkt

För enskilt behov kan rätt beviljas till grundvattentäkt på annans område om nyttan av tåkten är avsevärt större än skadan och annan olägenhet av densamma.

För allmänt behov kan rätt beviljas om nyttan av tåkten är större än skadan och annan olägenhet av densamma.

Vid uppskattningen av nytta och skada, men eller annan förlust som avses i 1 och 2 mom. skall bestämmelserna i 12 kap. 5 § tillämpas.

Hur rätt till grundvattentäkt skall fördelas mellan flera när vattnet inte räcker till alla regleras i 12 kap. 6 § och 13 kap. 19 §.

18 §. Grundvattentäkt för enskilt behov

Trots vad i 19 § stadgas kan den, som inte på annat sätt till skäliga kostnader kan erhålla hushållsvatten i tillräcklig mängd, beviljas rätt till tåkt av grundvatten på annans mark. Sådan rätt kan också beviljas för att tillgodose industriell eller annan ekonomisk verksamhet för vilket tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att vattnet även räcker för ägarens, på hans mark bosatta personers, där väntad bosättnings samt där belägna företags behov samt att tåkten inte medför nämnvärda störningar eller andra olägenheter för markägaren.

19 §. Grundvattentäkt för allmänt behov

Företag som försörjer en kommun eller ett större antal förbrukare med huvudsakligen hushållsvatten, samt annan som behöver grundvatten för att tillgodose ett allmänt behov, kan ges rätt till tåkt av grundvatten på annans område. Om vattnet skall ledas till plats utanför orten, får sådan rätt ges endast om ortens behov av vatten ändå kan tillgodoses i skälig omfattning.

20 §. Begränsning i rätt till grundvattentäkt

Rätt till tåkt av grundvatten kan begränsas till förmån för grundvattentäkt på annat område som tillgodoser allmänt behov.

Rätt till tåkt av grundvatten kan under viss tid begränsas i visst område om tillgången på grundvatten för hushållsändamål på orten hotas av långvarig torra eller andra omständigheter.

21 §. Anordningar på annans mark för vattentäkt

Beträffande markägares skyldighet att tåla att led-

ningar och andra anordningar för vattentäkt placeras på hans mark gäller det som bestäms i 123 § byggnadslagen (1979:61) för landskapet Åland.

Innehavaren av vattentäkt kan när annans område behövs för ändamålet ges rätt att lösa in området eller ständig besittningsrätt för att där placera bassänger eller andra anläggningar eller anordningar för behandling av vattnet.

Byggnadslag (1979:61) för landskapet Åland har ersatts av plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland.

4 kap. Allmänna kravbestämmelser

1 §. Inledande bestämmelse

Vattenföretag skall utföras och vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med företaget eller verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget eller verksamheten omöjliggörs. Särskilt skall eftersträvas att grundvattnet och vattenmiljön skadas så litet som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet skall dessutom utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen.

2 §. Skydd för vattenkvalitet

Vattenföretag får inte utföras och vattenfarlig verksamhet får inte utövas om detta i något vattenområde kan försvåra uppfyllandet av kvalitetsnorm eller andra krav för vattenkvalitet som föreskrivs i 5 kap.

Vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som medges i förbättringsplan eller som innebär utnyttjande av förbättringsoverskott i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. är trots vad i 1 mom. stadgas tillåtna.

3 §. Väsentlig olägenhet

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-7 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivas annat än om nyttan härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning. (2001/32)

1 mom. hindrar inte vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som tydligt har medgetts i vattenförbättringsplan.

4 §. Hänsyn till andra allmänna och enskilda intressen

I enlighet med 1 § skall vattenföretag utföras och vattenfarlig verksamhet utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen än som avses i 2 och 3 §§, varvid särskilt skall beaktas företagets eller verksamhetens inverkan på

a) fiskbeståndet och möjligheten att bedriva fiske,

b) samfärdseln,

c) möjligheterna att på det berörda området i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt

d) rekreativmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivselen i omgivningen.

K 13 Vattenlag (1996:61)

5 §. Planers inverkan

Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet får inte strida mot vattenförbättringsplan, byggnadsordning, stads- eller byggnadsplan eller fastställt general- eller regionplan. Gäller i andra än i nämnda fall särskilda bestämmelser för byggande eller annan användning av bestämt mark- eller vattenområde får företaget eller verksamheten inte heller strida mot dem.

6 §. Platsvalet

Vattenfarlig verksamhet får endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet.

7 §. Skåliga skyddsåtgärder

Den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet skall, om inte längre gående krav gäller enligt annat lagrum i denna lag, vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iakttä de försiktighetsmått i övrigt som skåligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Skyldigheten att avhjälpa olägenheter kvarstår även efter att vattenfarlig verksamhet har upphört.

Omfattningen av åliggande enligt 1 mom. skall bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är i fråga. Hänsyn skall tas till de tekniska svårigheter att uppnå bästa möjliga resultat, som kan föreligga därför att vattenanläggning har uppförts vid en tid då mindre stränga vattenvårdskrav gällde och därför blir dyrare att förbättra. Avhjälpan av olägenheter enligt 1 mom. sista meningen skall dock ske oavsett kostnaderna, om förebyggandet av den risk som föranleder krav på avhjälpan hade kunnat åstadkommas utan oskåliga kostnader.

Om det är uppenbart eller i ett tillståndsärende utrett att försiktighetsmått enligt 2 mom. är alltför kostsamt i förhållande till nyttan kan lindrigare försiktighetsmått väljas. Vid denna avvägning mellan kostnad och nytta skall särskild hänsyn tas till beskaffenheten av det vatten som kan bli påverkat och betydelsen av vattnets beskaffenhets samt till kostnaden för skyddsåtgärd och den ekonomiska verkan i övrigt av försiktighetsmåten.

I vattenförbättringsplan får bestämmas att den kostnadsminskning som följer av lindrigare försiktighetsmått enligt 3 mom. skall betalas till en vattenförbättringsfond. Denna betalning skall i alla tillämpliga sammanhang behandlas som en utgift för försiktighetsmått.

Närmare bestämmelser om vattenförbättringsfonder utfärdas genom landskapsförordning.

8 §. Grundvattenfarliga ämnen

Direkta utsläpp till grundvatten av grundvattenfarliga ämnen är förbjudna. I landskapsförordning anges de ämnen som är grundvattenfarliga enligt denna paragraf.

Vattenfarlig verksamhet som kan medföra att grundvatten förorenas med grundvattenfarligt ämne får inte utövas om inte alla förebyggande tekniska åtgärder vidtas som behövs för att förhindra sådan påverkan på grundvatten. I landskapsförordning kan intas närmare

bestämmelser om de förebyggande tekniska åtgärder som behövs enligt denna paragraf.

8a §. (2008/125) Utsläpp till allmänt avlopp

Det är förbjudet att i allmänt avloppsledningsnät leda in ämne som kan medföra men för ledningsnätets eller i ett till nätet anslutet reningsverks funktion.

9 §. Särskilda försiktighetskrav

Om det är ägnat att förenkla genomförandet av kraven i detta kapitel eller att tillgodose syftet med 5 kap., kan landskapsregeringen fastställa minimikrav för bestämda åtgärdsdrag eller verksamhetsdrag avseende utsläpp, teknisk utrustning samt sådan hantering av kemiska ämnen, preparat och varor som direkt eller indirekt kan medföra risk för vattenkvaliteten eller vattenmiljön. Dessa minimikrav skall bestämmas på grundval av de principer som fastslås i 6 § samt 7 § 1 och 2 mom.

2-3 mom. upphävda (2005/54).

Se LF (2007:57) om odling av regnbågslax och lax i havet och ÅLRB (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

5 kap. Bestämmelser om vattenkvalitet (2008/125)**Gemensamma bestämmelser om yt- och grundvattenkvalitet****1 §. Ytvattenkvalitet**

Det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda ytvatten så att det är i sådant skick och har sådan beskaffenhet att där kan finnas sådana växter och djur som utgör för området normal flora och fauna utan påverkan av människan. Beskaffenhetsen skall också vara sådan att ingen som helst hälsofara kan orsakas av vattnet eller dess användning för olika ändamål.

Undantag från 1 mom. gäller i områden som utgör föroreningsområde, blandningszon eller undantagszon, för vilka särskilda bestämmelser gäller i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

2 §. Grundvattenkvalitet

Det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte kan medföra hälso- eller miljöfara.

3 §. Vattenskyddsområde

Landskapsregeringen kan bestämma att visst område skall vara vattenskyddsområde vilket innebär att området åtnjuter särskilt skydd till förebyggande av förorening eller annan skadlig förändring av vattenkvaliteten. Vattenskyddsområde får inte ges större omfattning än vad som är lämpligt för ändamålet.

Inom vattenskyddsområde får inte finnas cistern, upplag, dike, ledning eller annan anläggning som kan skada eller på annat sätt förorena vattnet. Där får heller inte bedrivas verksamhet som kan medföra i 1 mom. avsedda följder. Landskapsregeringen kan för visst vattenskyddsområde förordna om ytterligare skyddsåtgärder eller inskränkningar i rätten att nyttja området samt om tillståndsplikt för olika typer av verksamheter och åtgärder.

Landskapsregeringen kan ge tillstånd till viss åtgärd eller verksamhet inom vattenskyddsområde om det är utrett att detta kan ske utan risk för försämring av vattenkvaliteten.

4 §. Kvalitetsnormer

Landskapsregeringen skall utfärda sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att klara de allmänna förutsättningar för vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 och 2 §§. (2005/54)

Kvalitetsnormer kan utfärdas för grundvatten, avgränsade vattenområden eller för alla vattenområden av viss typ och kan avse såväl kemiska och fysiska egenskaper hos vatten som ekologiska förhållanden i vattenområde.

3 mom. upphävt (2005/54).

5 §. Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm

Kvalitetsnormer utfärdade enligt 4 § 1 mom. skall omprövas senast vart femte år.

Om kvalitetsnorm gäller för visst område eller för hela landskapet och det visar sig att den inte är tillräcklig för att syftet med den skall uppnås, kan kvalitetsnormen redan före omprövningstiden enligt 1 mom. skärpas eller kompletteras med ytterligare kvalitetsnormer varvid 1 § 1 mom. tillämpas.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsregeringen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 13-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas. (2001/32)

6 §. Rättsverkan av kvalitetsnorm

Om kvalitetsnorm inte är uppfylld i ett ytvattenområde eller grundvattenområde, gäller vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

Ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet i ytvattenområde, dess tillrinningsområde eller i ett område där kvalitetsnorm avseende grundvatten gäller, får inte utföras eller bedrivs om därigenom riskeras att vattenkvaliteten ytterligare försämras eller att förbättring därigenom kan försvåras. Undantag härifrån är

- att det är väl utrett att ingen ökad påverkan av detta slag kommer att inträffa,
- att åtgärden eller verksamheten innebär utnyttjande av förbättringsöverskott i enlighet med 12 § och hinder enligt 3 mom. inte föreligger eller
- att gällande vattenförbättringsplan finns och medger åtgärden eller verksamheten.

Om kvalitetsnorm avser hälsa får inte ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd kvittas mot förbättringsöverskott enligt b punkten.

Särskilda bestämmelser om ytvattenkvalitet

7 §. Blandningszon

När kvalitetsnormer utfärdas skall i nödvändig omfattning blandningszon, dess art, föreningstyp och storlek bestämmas samt, om så kan behövas för miljö-

vården, särskilda normer utfärdas för sådana zoner. Blandningszonens storlek får inte överstiga vad som är tekniskt nödvändigt med hänsyn till utsläppets art, föreningstyp och storlek.

Om landskapsregeringen inte beslutat om blandningszonens storlek är blandningszonen för avloppsvatten vattenområde inom 100 meters och för dikes utlopp inom 25 meters radie räknat från utsläppspunkten. För vattenbruk skall blandningszonen vara vattenområde inom 100 meters radie räknat från vattenbruksanläggningens yttre omkrets.

Oavsett bestämmelserna i 1 och 2 mom. får ingens föreligga ett blandningszon, eller flera blandningszoner tillsammans, täcker mer än en tredjedel av avståndet mellan närmast liggande stränder.

8 §. Undantagszon

Landskapsregeringen kan bestämma att visst vattenområde skall vara undantagszon. För undantagszon kan särskilda kvalitetsnormer eller andra bestämmelser som rör vattnets kvalitet utfärdas. Om det anses behövligt kan landskapsregeringen dessutom utfärda andra bestämmelser rörande markanvändning eller andra åtgärder som kan påverka miljöförhållandena i undantagszon.

I 6 kap. regleras förutsättningarna för beviljande av tillstånd att förändra vattenområde till annan mark.

9 §. Särskilda kvalitetsnormer

Om inte kvalitetsnormer gäller för syre, kväve eller fosfor i visst sötvattenområdes ytvatten får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte riskerar att försämra syreförhållandena eller öka halterna av kväve respektive fosfor i vattenområdet.

Om inte kvalitetsnormer gäller för vattenområde i saltsjön syftande till att begränsa övergödning, såsom kvalitetsnormer avseende ekologiska förhållanden eller kvalitetsnormer i enlighet med 4 § 1 mom., får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte kan bidra till ökad övergödning i området eller att förbättringsöverskott utnyttjas enligt bestämmelserna i 12 §.

Särskilda bestämmelser om grundvattenkvalitet

10 §. Kvalitetsnormer

Om kvalitetsnormer för grundvatten avser hälsa skall de gälla lika i hela landskapet medan kvalitetsnormer avseende miljöaspekter får bestämmas gälla för viss del av landskapet eller hela landskapet.

För vattenkvaliteten i brunnar tillämpas utöver denna lag landskapslagen (2016:84) om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen. Vatten i brunn ska dock uppfylla utfärdade kvalitetsnormer för grundvatten om inte annat särskilt stadgats. Om vid provtagning i brunn vattnet har sämre kvalitet än kvalitetsnormer föreskriver, ska grundvattnet i området anses vara motsvarande dåligt om inte annat förhållande påvisas genom särskild provtagning eller på annat betryggande sätt. (2016/87)

K 13 Vattenlag (1996:61)

11 §. Särskild kvalitetsnorm avseende nitrat

Om kvalitetsnormer avseende nitrat i grundvatten inte har införts får ingen ändring av jordbruksdrift ske om den medför annan än obetydlig ökning av nitrathalten i mark eller grundvatten.

Gemensamma bestämmelser om förbättringsöverskott och förbättringsplaner**12 §. Utnyttjande av förbättringsöverskott**

Oavsett krav, restriktioner och förbud i denna lag för åtgärd eller verksamhet som kan påverka vattenkvaliteten får i den utsträckning som anges i denna lag och i landskapsförordning ny eller ändrad verksamhet eller annan åtgärd ändå komma till stånd om detta har direkt samband med ett förbättringsöverskott. Med direkt samband likställs att den som har skapat förbättringsöverskottet medger att annan utnyttjar detta.

Förbättringsöverskott får inte sammanlagt utnyttjas mer än till två tredjedelar.

Närmare bestämmelser om förbättringsöverskott utfärdas genom landskapsförordning.

13 §. Vattenförbättringsplan

För föroreningsområde och område där kvalitetsnormer för grundvatten inte uppnås, eller risk finns att sådana normer inte uppnås, skall landskapsregeringen upprätta och fastställa en vattenförbättringsplan.

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsregeringen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandansvaret kan delegeras till en kommun eller Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Om sådan delegering har skett, skall landskapsregeringen övervaka genomförandet och vid behov antingen skyndsamt ingripa i en enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet. (2007/117)

14 §. Förfarande

Innan vattenförbättringsplan fastställs skall förslaget vara utställt under minst en månad.

Sedan tiden för utställning enligt 1 mom. gått ut skall landskapsregeringen upprätta ett skriftligt, preliminärt ställningstagande till planförslaget vari beaktas de synpunkter på förslaget som givits under utställningstiden. Detta ställningstagande skall redovisas vid ett sammanträde där sakägare skall beredas tillfälle att yttra sig över det. Vid sammanträdet skall protokoll föras.

Tidigast tre veckor efter att protokoll som avses i 2 mom. offentliggjorts får landskapsregeringen besluta om planförslaget.

15 §. Rättsverkan av förbättringsplan

Utöver vad som medges enligt denna paragraf får inte markanvändningsåtgärd eller verksamhet inledas, flyttas, utvidgas eller på andra sätt utföras eller bedrivs i strid mot fastställd vattenförbättringsplan. Åtgärd eller verksamhet som bedrevs när planen ställdes ut får dock tills myndighet i enskilt fall bestämmer annat fortsätta oförändrad förutsatt att den inte strider mot annan bestämmelse i denna lag eller annan författning.

Utan tillstånd från prövningsmyndigheten får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillät-

ligt enligt 4 och 6 kap. denna lag samt om det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall ska tillstånd sökas hos prövningsmyndigheten som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt. (2008/125)

16 §. Utnyttjande av förbättringsöverskott inom förbättringsplan

Oavsett bestämmelserna i 15 § får markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras i strid mot vattenförbättringsplan, om därigenom förbättringsöverskott, skapat av den som vill utföra markanvändningsåtgärden eller verksamheten, utnyttjas enligt 12 §.

Landskapsregeringen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsöverskott, får utnyttjas efter prövningsmyndighetens tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsöverskottet eller att den som har skapat förbättringsöverskottet medger att sökanden utnyttjar detta. (2008/125)

17 §. Revidering av vattenförbättringsplan

Vattenförbättringsplan skall revideras när det finns anledning anta att planen inte är tillräcklig för att nå den vattenkvalitet som föreskrivs i kvalitetsnormer eller senast vart tredje år.

För revideringen av vattenförbättringsplan skall tillämpas bestämmelserna i 14 §.

Bestämmelser om övervakning, vattenkvalitet, åtgärdsprogram, förvaltningsplaner och förteckning över skyddade områden (2005/54)**18 §. (2005/54) Övervakning**

Med övervakning avses i denna lag att söka en sammanhållen och mångsidig helhetsbild av vattenkvaliteten och dess förändring i syfte att kunna vidta ändamålsenliga åtgärder för att skydda vattenkvalitet och en hållbar användning av vatten. För övervakningsåtgärder äger landskapsregeringen de befogenheter som enligt 28 § landskapslagen (2008:124) om miljöskydd gäller för tillsyn. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning delegera övervakningsuppgifterna till en landskapsregeringen underlydande myndighet. (2008/125)

För övervakningen ska utarbetas, fastställas och genomföras ett övervakningsprogram. Övervakningsprogram för ytvattnen ska minst omfatta ekologisk och kemisk kvalitet inräknat väsentliga faktorer som styr dessa, såsom vattenflöden, nedfall från luften, näringsläckage från bottnar, utsläpp i vatten samt ekologisk potential. Övervakningsprogram för grundvatten ska omfatta övervakning av kemisk kvalitet och kvantitativ kvalitet. Om ett vattenskyddsområde avgränsats eller en kvalitetsnorm gäller för området ska övervakningsprogrammet omfatta tillämpliga frågor som rör områdets skyddsbehov. Vid utarbetandet av övervakningsprogram ska beaktas uppgifter från tillsyn och

från sådan egenkontroll som ska utföras av en verksamhetsutövare. Landskapsregeringen ska med beaktande av kraven i artikel 11 Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektivet om en marin strategi), nedan kallat marindirektivet, fastställa ett samordnat övervakningsprogram för bedömningen av vattenkvaliteten i områdena med marina vatten med beaktande av kraven i bilaga III och V marindirektivet. Samordningen ska ske med berörda organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §. (2010/92)

Om det vid övervakning konstateras finnas en försämrad vattenkvalitet eller en betydande risk för en försämrad vattenkvalitet skall information om detta ges till berörda myndigheter och betydande verksamhetsutövare.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om omfattningen av och innehållet i övervakningsprogram där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. (2010/92)

19 §. (2010/92) *Avrinningsdistrikt*

Om inte landskapsregeringen beslutar annat utgör landskapet ett avrinningsdistrikt som avses i artikel 3 vattendirektivet. Landskapsregeringen kan vid behov besluta om avgränsning av avrinnings- och delavrinningsområden inom ett avrinningsdistrikt.

19a §. (2010/92) *Bedömning av vattenområden*

För ett avrinningsdistrikt och för marina vatten ska landskapsregeringen göra en bedömning som innefattar en analys av dessa områdens karakteristika, en översyn av sådan påverkan och effekt på vattenkvaliteten som orsakats områdena till följd av mänsklig verksamhet samt en ekonomisk analys av vattenanvändningen inom områdena. Analyserna och översynen ska genomföras med beaktande av kraven i bilaga II, III och V vattendirektivet samt bilaga III marindirektivet, där ekologiska, kemiska, ekonomiska och sociala faktorer av avgörande betydelse ska beaktas. Analyserna och översynen och nödvändiga uppdateringar av dessa ska göras minst vart sjätte år. Till den del bedömningen gäller marina vatten ska samordningen ske med berörda organisationer och myndigheter i enlighet med 26 §.

Landskapsregeringen kan besluta att ett avrinnings- eller delavrinningsområde ska utgöra en kraftigt modifierad vattenförekomst om de åtgärder som skulle krävas för att uppnå god ekologisk kvalitet enligt 20 § denna lag i detta område skulle vara oproportionerligt dyra eller tekniskt svår genomförbara eller skulle innebära betydande negativ inverkan på miljön i stort eller på betydande samhällsverksamheter, såsom sjöfart inklusive hamnanläggningar, vattenreglering eller dricksvattenförsörjning.

Landskapsregeringen ska vidare göra en bedömning av vilka översvämningsrisker som finns i ett avrinningsdistrikt. Bedömningen ska göras med beaktande av kraven i artiklarna 4, 5 och 6 Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker, nedan kallat översvämningsdirektivet. Landskapsregeringen ska vidta

lämpliga åtgärder så att denna bedömning kan samordnas med den bedömning som ska göras enligt 1 mom.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad som ska ingå i de bedömningar som avses i 1 och 3 mom. samt tidsplanerna för dem där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå.

19b §. (2012/42) *Grundvattenområden*

Ett område med grundvatten vilket används för uttag av vatten som är avsett att användas som hushållsvatten för mer än 50 personer eller från vilket det tas i genomsnitt mer än 10 kubikmeter vatten per dygn kan benämnas grundvattenområde. Detsamma gäller ett sådant område som är avsett för sådan framtida användning och som landskapsregeringen beräknar att kan tillhandahålla ovan angivna vattenmängder. Landskapsregeringen beslutar vilka områden som är grundvattenområden och gränserna för dessa.

20 §. (2010/92) *Klassificering av vattenkvalitet och miljökvalitet*

Ytvatten i sjöar och kustvatten ska klassificeras på grundval av ekologisk och kemisk kvalitet. Dessa ytvattens ekologiska kvalitet ska klassificeras som hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig medan ytvattens kemiska kvalitet ska klassificeras som god eller otillfredsställande. Med god ytvattenkvalitet avses i 18-25 §§ att ytvatten i sjöar och kustvatten har klassificerats ha god ekologisk kvalitet och god kemisk vattenkvalitet.

Kraftigt modifierade vattenförekomsternas kvalitet ska klassificeras utgående från deras ekologiska potential som maximal, god eller måttlig.

Grundvatten ska klassificeras enligt kemiska och kvantitativa egenskaper som god eller otillfredsställande. Med god grundvattenkvalitet avses i 18-25 §§ att en grundvattenförekomst har klassificerats ha goda kemiska och kvantitativa egenskaper.

Klassificering av ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten ska utföras av landskapsregeringen med beaktande av vad som följer av bilaga V vattendirektivet.

Landskapsregeringen ska fastställa kriterier för en god miljökvalitet i marina vatten med beaktande av kraven i bilaga I och III marindirektivet. Innan kriterierna fastställs ska en samordning ske med berörda organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om förfarandet vid klassificering av ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvattnen och vid fastställandet av god miljökvalitet för marina vatten.

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

21 §. (2010/92) *Kvalitetsmål för ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten och marina vatten*

Landskapsregeringen ansvarar för att allt vatten i landskapet skyddas på ett ändamålsenligt sätt så att vattenkvaliteten inte försämras och att den vid behov förbättras. Det övergripande målet ska vara att när det gäller ytvatten i sjöar och kustvatten uppnå god vattenkvalitet, när det gäller grundvatten att uppnå god vat-

K 13 Vattenlag (1996:61)

tenkvalitet och säkerställa en balans mellan uttag och grundvattenbildning, samt när det gäller kraftigt modifierade vattenförekomster uppnå ekologisk kvalitet och kemisk ytvattenkvalitet senast den 31 december 2015. När det gäller marina vatten ska det övergripande målet vara att uppnå god miljö kvalitet senast den 31 december 2020. För skyddade områden som ingår i den förteckning som avses i 25 § ska det övergripande målet vara att de normer och mål som gäller för det enskilda området ska vara uppfyllda senast den 31 december 2015. Om fler än ett av målen enligt denna paragraf avser en viss vattenförekomst ska det strängaste målet gälla. (2015/84)

För ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten kan landskapsregeringen förlänga tidsfristen i syfte att stegvis uppnå målet i 1 mom. om de naturliga förhållandena omöjliggör tillräckligt snabb förbättring. Landskapsregeringen kan även förlänga tidsfristen högst tolv år på grund av tekniska skäl eller om förbättringarna bedöms bli oproportionerligt kostsamma. Landskapsregeringen kan även fastställa mindre stränga kvalitetsmål för särskilda yt- och grundvattenområden om den mänskliga påverkan eller de naturliga förhållandena är sådana att det blir omöjligt eller oproportionerligt dyrt att uppfylla målen. De mindre stränga kvalitetsmålen ska fastställas så att ingen fortsatt försämring av vattenkvaliteten i det särskilda området sker och att bästa möjliga kvalitet uppnås.

För marina vatten ska landskapsregeringen fastställa vägledande miljömål i syfte att stegvis uppnå målen i 1 mom. med beaktande av kraven i bilaga III och IV marindirektivet. Före miljömålen är fastställda ska hänsyn tas till befintliga mål på nationell nivå, gemenskapsnivå samt internationell nivå och samordning ske med organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §.

Landskapsregeringen ska säkerställa erforderligt skydd för identifierade vattenförekomster som kan användas för dricksvattenframställning i syfte att minska dess nivå av vattenrening. Landskapsregeringen får i syfte att upprätthålla en god vattenkvalitet besluta att vattenförekomsterna ska innefattas i särskilda skyddsområden om behov av detta kan anses föreligga.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning även utfärda närmare bestämmelser om kriterierna för miljömålen samt för undantag från kraven på att uppnå en god vatten- och miljö kvalitet inom de tidsramar som anges i 1 mom. där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. Landskapsregeringen ska i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om kriterierna för minskning av farliga och förorenande ämnen. I detta ska ingå sådana ämnen som avses i artikel 16 och 17 vattendirektivet och som upptas i bilagorna VIII och IX vattendirektivet samt i bilaga II i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljö kvalitetsnormer.

21a §. (2015/84) *Avvikelser från kvalitetsmålen*

En tillfällig försämring av vattenkvaliteten i en vattenförekomst strider inte mot kvalitetsmålen i 21 § om försämringen är ett resultat av omständigheter som orsakas av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller som inte rimligtvis hade kunnat förutses,

eller om försämringen är ett resultat av omständigheter till följd av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses. För att försämringen inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomförbara åtgärder så snart som möjligt vidtas för att förebygga ytterligare försämring och för att undvika risk för att kvalitetsmålen inte uppnås i andra vattenförekomster som inte påverkas av omständigheterna samt för att återställa vattenförekomsten till dess tidigare kvalitetsnivå. Effekterna av omständigheterna ska ses över årligen. Åtgärderna ska anges i åtgärdsprogrammet och de får inte äventyra återställandet av vattenförekomstens kvalitet när omständigheterna inte längre föreligger. Förutsättningar och indikatorer för vilka omständigheter som är exceptionella och som rimligtvis inte kan förutses ska anges i förvaltningsplanen. Nästa uppdaterade version av förvaltningsplanen ska innehålla en sammanfattning av effekterna av de omständigheter som avses i detta moment och av de åtgärder som vidtas eller ska vidtas i samband med dem.

Att god grundvattenkvalitet, god ekologisk kvalitet eller, i förekommande fall, god ekologisk potential inte uppnås eller att en försämring av kvaliteten hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs strider mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya förändringar i en ytvattenförekomsts fysiska karaktäristika eller förändringar i nivån hos grundvattenförekomster. Att en försämring från hög kvalitet till god kvalitet hos en ytvattenförekomst inte förebyggs strider heller inte mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverksamheter. För att förändringarna inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomförbara åtgärder vidtas för att mildra de negativa konsekvenserna för vattenförekomstens kvalitet. Ytterligare förutsättningar för de förändringar som anges ovan är att de särskilt motiveras i förvaltningsplanen samt att kvalitetsmålen ses över vart sjätte år. Förändringarna ska kunna motiveras med ett allmänintresse av större vikt eller med att fördelarna för miljön och samhället med att uppnå kvalitetsmålen i 21 § inte uppväger de fördelar som förändringarna innebär för människors hälsa, människors säkerhet eller för en hållbar utveckling. De nyttiga mål som förändringarna medför ska heller inte kunna uppnås på något annat sätt som skulle vara betydligt bättre för miljön, antingen av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader.

22 §. (2005/54) *Åtgärdsprogram*

Landskapsregeringen ska upprätta ett åtgärdsprogram som är ägnat att uppnå och bevara en effektiv och hållbar vattenanvändning med en god vattenkvalitet, förebygga en försämring av vattenkvaliteten samt att uppfylla kvalitetsmålen enligt 21 §. När det gäller ytvatten ska genomförandet av åtgärdsprogrammet innefatta nödvändiga åtgärder i syfte att gradvis minska förorening från ämnen som är skadliga för vattenmiljön och för att utsläpp och spill av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön ska upphöra eller stegvis elimineras. När det gäller grundvatten ska genomförandet av åtgärdsprogrammet innefatta åtgärder som är nödvändiga för att motverka varje eventuell betydande tendens till ökning av koncentrationen av alla

föreningar som orsakas av mänsklig verksamhet för att gradvis minska föreningen av grundvattnet. Av åtgärdsprogrammet ska framgå lagstiftnings-, budget-, informations-, tillsyns- och övervakningsbehov samt de administrativa behov som genomförandet av en åtgärd fordrar. Till den del programmet gäller marina vatten ska samordning ske med berörda myndigheter och organisationer utanför landskapet i enlighet med 26 §. Allmänheten ska informeras om åtgärdsprogrammet, uppmanas att ta del av det och ges tillfälle att avge synpunkter på det. Information till allmänheten om ett förslag till åtgärdsprogram ska ges genom annons i minst en i landskapet allmänt utkommande tidning. Förslaget ska med tillhörande allmänna handlingar, senast ett år före den period som åtgärdsprogrammet avser, hållas tillgängligt för allmänheten under minst sex månader. Under denna tid ska även förslaget nödvändiga handlingar publiceras i elektronisk form. (2015/84)

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om hur arbetet med att upprätta ett åtgärdsprogram ska genomföras, tidsplanen för utformningen och omfattningen av arbetet samt vilka uppgifter som ska ingå i ett åtgärdsprogram där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. (2010/92)

Ett första åtgärdsprogram skall antas utan dröjsmål, dock senast den 22 december 2009. Åtgärdsprogrammet skall antas av landskapsregeringen. Landskapsregeringens allmänna förvaltning, underlydande myndigheter och kommunala myndigheter skall i tillämpliga delar i sina respektive planer och beslut beakta det antagna åtgärdsprogrammet.

23 §. (2005/54) Förvaltningsplan

Landskapsregeringen ska i en förvaltningsplan sammanställa uppgifter om ett avrinningsdistrikt. I en förvaltningsplan skall åtminstone ingå

1) en beskrivning av ett avrinningsområdes karaktäristika,

2) en beskrivning av sådan påverkan och effekt på vattenkvalitet som orsakats av mänsklig verksamhet,

2a) (2010/92) en bedömning av översvämningens risker i distriktet samt en plan för hantering av dessa risker,

3) uppgifter som identifierar och beskriver skyddade områden,

4) en beskrivning av nätverk som upprättats för övervakning av vattenkvalitet och redovisning av resultat från sådana övervakningsprogram,

5) en förteckning över fastställda miljömål,

6) en sammanfattande ekonomisk analys av vattenanvändningen,

7) en sammanfattning av antagna åtgärdsprogram och syftet med dessa,

8) en förteckning över detaljerade program och förvaltningsplaner,

9) en sammanfattning av de åtgärder för information till allmänheten och samråd som vidtagits, resultaten härav och de ändringar i planen som gjorts till följd av detta,

10) (2015/84) en förteckning över behöriga myndigheter,

11) (2015/84) uppgifter om sådana kontaktpunkter och förfaranden som finns för information riktad till allmänheten,

12) (2015/84) förutsättningar och indikatorer för omständigheter som är exceptionella och som rimligtvis inte kan förutses och som avses i 21a § 1 mom.,

13) (2015/84) en beskrivning och förklaring av motiven för förändringar som avses i 21a § 2 mom.

En första förvaltningsplan skall antas utan dröjsmål, dock senast den 22 december 2009. Allmänheten skall informeras om planen, uppmanas att ta del av den och ges tillfälle att lämna synpunkter på förslag. Information till allmänheten om ett förslag till förvaltningsplan skall ges genom annons i minst en i landskapet allmänt utkommande tidning. Förslaget skall med tillhörande allmänna handlingar, senast ett år före den period som förvaltningsplanen avser, hållas tillgängligt för allmänheten under minst sex månader. Under denna tid skall även förslaget nödvändiga handlingar publiceras i elektronisk form.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om hur arbetet med att sammanställa en förvaltningsplan ska genomföras, tidsplanen för utformningen och omfattningen av arbetet samt vilka uppgifter som ska ingå i en förvaltningsplan. (2010/92)

24 §. (2005/54) Översyn av förvaltningsplan och åtgärdsprogram

Förvaltningsplan och åtgärdsprogram skall fortlöpande ses över och om det bedöms ändamålsenligt vid behov revideras. Översyn skall ske minst vart sjätte år, varvid bestämmelserna om information i 5 kap. 22 och 23 §§ skall beaktas. Nya eller reviderade åtgärder som antagits enligt ett uppdaterat program skall träda i kraft inom tre år efter att de antagits.

I en reviderad förvaltningsplan skall åtminstone ingå en beskrivning av

1) behövliga ändringar eller uppdateringar av miljömål sedan offentliggörandet av föregående förvaltningsplan,

2) gjorda framsteg för att nå miljömål, inklusive en redovisning av verkan av åtgärder som genomförts under föregående förvaltningsplanperiod, med en förklaring till varför ett eller flera miljömål inte har uppnåtts,

3) orsaken till varför en planerad åtgärd för att nå fastställda miljömål inte har vidtagits under den föregående förvaltningsplanperioden samt

4) orsaken till varför en oplinerad åtgärd för att nå fastställda miljömål har vidtagits under den föregående förvaltningsplanperioden.

25 §. (2005/54) Förteckning över skyddade områden

Landskapsregeringen för en särskild förteckning över vattenskyddsområden samt andra yt- och grundvattenområden vilka enligt lagstiftningen kräver ett särskilt skydd. I förteckningen skall anges

1) de vattenförekomster som används för uttag av hushållsvatten avsett att användas som dricksvatten och som ger mer än 10 kubikmeter per dag i genomsnitt eller betjänar mer än 50 personer samt de vattenförekomster som är avsedda för sådan framtida användning,

K 13 Vattenlag (1996:61)

2) områden som har fastställts för skydd av ekonomiskt betydelsefulla vattenlevande djur- eller växtarter,

3) vattenförekomster som har fastställts som rekreationsvatten, inklusive områden som fastställts som badvatten enligt direktiv 76/160/EEG (om kvaliteten på badvatten),

4) områden som är känsliga för näringsämnen, inklusive områden som fastställts som sårbara enligt direktiv 91/676/EEG (om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket) och områden som fastställts som känsliga områden enligt direktiv 91/271/EEG (om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse) samt

5) områden som har fastställts för skydd av livsmiljöer eller arter där bevarandet eller förbättrandet av vattens status är en viktig faktor för deras skydd, inklusive relevanta Natura 2000-områden som fastställts enligt direktiv 92/43/EEG (om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) och direktiv 79/409/EEG (om bevarande av vilda fåglar).

För varje förekomst eller område som upptas i förteckningen skall anges den landskaps- och gemenskapslagstiftning på vilken noteringen i förteckningen grundas samt var varje i förteckningen avsett område är lokaliserat.

Förteckningen ska regelbundet ses över och revideras vid behov. (2010/92)

26 §. (2010/92) Internationell samordning

Med utgångspunkt från befintliga program och etablerad miljöverksamhet ska landskapsregeringen samarbeta med berörda organisationer och myndigheter i regioner utanför landskapet. Samarbetet ska ske i enlighet med de internationella överenskommelser vilka bringats i kraft i landskapet och som är tillämpliga på de i denna paragraf avsedda områdena.

6 kap. Tillståndsprövning och miljögranskning (2008/125)

Allmänna bestämmelser

1 §. (2008/125) Om prövning och prövningsmyndighet

I detta kapitel finns närmare bestämmelser om när tillstånd eller miljögranskning krävs för vattenföretag, förfogande över annans egendom och vattenfarlig verksamhet. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

2 §. (2008/125) Särskilt om ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom

Av ansökan som avser tillstånd enligt 3 kap. denna lag ska, avseende förfogande över annans egendom, utöver vad som följer av landskapslagen om miljöskydd särskilt framgå vilken rätt till förfogande över annans egendom som begärs.

3 §. Rätt till tillståndsprövning

Den som utfört eller ämnar utföra vattenföretag samt den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet kan söka tillstånd härför även om tillståndsplikt inte föreligger. Om inte annat är särskilt bestämt gäller för sådan ansökan samma regler om handläggning och beslut som för tillståndsärenden i övrigt enligt denna lag.

4 §. (2008/125) Förutsättningar för tillstånd och beslut med anledning av miljögranskning

Tillstånd får ges och beslut med anledning av miljögranskning får fattas endast om det är utrett att denna lags bestämmelser liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen är uppfyllda.

5 §. Upphävd (2008/125).

6 §. Upphävd (2001/32).

7-9 §§. Upphävda (2008/125).

10 §. Upphävd (2001/32).

11 §. Upphävd (2008/125).

12 §. Upphävd (2001/32).

13 §. Återbetalning av ersättning efter återkallande eller ändring av tillstånd

Ersättning för skada som betalats enligt bestämmelserna i 7 kap. behöver inte återbetalas när ett tillstånd återkallats eller ändrats. Om det måste anses oskäligt att ingen återbetalning sker, med hänsyn till fördel ersättningstagare erhåller genom återkallande eller ändring av tillstånd, skall dock tillståndshavaren vara oförhindrad att begära att ersättningen eller viss del av denna återbetalas. Sådant yrkande skall handläggas i den ordning som gäller för tvistiga ersättningsfrågor enligt denna lag.

14 §. Upphävd (2008/125).

Krav på tillståndsprövning och miljögranskning (2008/125)

15 §. (2008/125) Krav på tillstånd för vattenföretag

Tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom krävs om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkännt åtgärden.

Tillstånd krävs utöver vad som följer av 1 mom. alltid för utförande av vattenföretag om företaget innebär

a) anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled,

b) utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats,

c) annan med a och b punkterna jämförbar olägenhet för samfärdseln,

d) tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggnings uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år,

e) tåkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggnings uttag ur samma vattenförekomst räknas samman,

f) byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den botenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter,

g) anläggande av våtmark över 5 hektar,

h) markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täckdikning med

dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter av jordbruksmark eller

i) uppdamning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.

16 §. (2008/125) *Krav på tillstånd för vattenfarlig verksamhet*

Tillstånd krävs för tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från

a) fiskodling med en produktion om 20 ton fisk per år, b) reningsverk med en kapacitet som uppgår till 900 personekvivalenter eller

c) annan verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kg fosfor eller 1 500 kg kväve.

17 §. (2008/125) *Krav på tillstånd för utsläpp av grund- och ytvattenfarliga ämnen*

Tillstånd krävs för

a) utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening,

b) direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening,

c) återinföring till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

d) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges de yt- och grundvattenfarliga ämnen som kräver tillstånd enligt denna paragraf.

Tillstånd för verksamheter som är tillståndspliktiga enligt denna paragraf ges för begränsad tid och får inte meddelas förrän det har konstaterats att grundvattnet och särskilt dess kvalitet blir föremål för regelbunden övervakning och dokumentation.

18 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för vattenföretag*
Miljögranskning för utförande av vattenföretag krävs om företaget kan medföra

a) fara för människors hälsa,

b) sådant förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna som är betydande,

c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist,

d) ändring eller stängning av kungsådra,

e) olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande,

f) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring som inte är ringa eller

g) betydande minskning av naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller rekreationsmöjligheterna.

19 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för vattenfarlig verksamhet*

Miljögranskning krävs för inledande, uppförande och ändring av verksamhet som kan medföra sådan påverkan som avses i 18 § och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

20 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för ledande av avloppsvatten*

Miljögranskning krävs oavsett vad i 18 och 19 §§ stadgas för ledande eller omhändertagande av avlopps-

vatten på annat sätt än genom ledande till allmänt avloppsnät.

Miljögranskning enligt 1 mom. krävs dock inte för avloppsanläggningar för hushålls- eller motsvarande avloppsvatten med en maximal belastning motsvarande högst 50 personekvivalenter om landskapsregeringen genom landskapsförordning meddelat närmare bestämmelser om reningsanordningar och metoder för rening av avloppsvatten samt om andra miljöskydds krav som ska gälla för anläggningarna och samtidigt beslutat att miljögranskning inte behövs. För sådana anläggningar krävs kommunalt avloppstillstånd. För beviljande av kommunalt avloppstillstånd krävs att sökanden kan visa att bestämmelserna meddelade med stöd av denna bestämmelse är uppfyllda.

21 §. *Tillståndsplikt inom visst område*

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsregeringen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsregeringen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-17 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 18-20 §§.

Se LF (2016:25) om undantag från miljöstillståndsplikt för fiskodlingar vid utrotning av VHS.

22 §. Upphävd (2008/125)

Mellanrubriken upphävd (2008/125)

23-27 §§. Upphävda (2008/125)

Mellanrubriken upphävd (2008/125)

28-29 §§. Upphävda (2008/125)

30 §. Upphävd (2001/32)

31 §. *Övriga bestämmelser*

I övrigt gäller i tillämpliga delar vad om tillstånd som omfattar vattenföretag är stadgat i 25-27 §§.

7 kap. Ersättning och inlösen

Allmänna bestämmelser

1 §. *Inledande bestämmelse*

Skada eller annan olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, som utgörs av ändrad vattenkvalitet eller är en följd av sådan effekt, skall ersättas eller inlösas i den omfattning och under de förutsättningar som gäller enligt bestämmelserna i detta kapitel. Samma gäller skada eller annan olägenhet till följd av utnyttjande av rätt enligt 3 kap. att ta i anspråk eller på andra sätt förfoga över eller påverka annans egendom.

2 §. *Expropriation*

Om inte annat bestäms i detta kapitel skall allt sådant förfogande som avses i 3 kap. denna lag, oavsett att sådant förfogande även får ske för enskilt intresse, jämfällas med expropriation.

Ersättningsfrågor enligt denna lag skall bedömas med tillämpning av bestämmelserna i 4 kap. landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och

K 13 Vattenlag (1996:61)

särskilda rättigheter, dock så att vid inlösen eller beviljande av rätt till ständig besittning av annans mark och vad där finns samt vid rätt att varaktigt sätta mark och vad där finns under vatten skadan skall ersättas med 150 procent av det värde som sägs i 23 § nämnda lag.

För övriga frågor som har samband med sådant förfogande och prövning av sådant som avses i 3 kap. denna lag skall, med beaktande av 4 mom. nedan, tillämpas bestämmelserna i 5-10, 12, 13 och 15 kap. landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter med undantag av 88 och 89 §§ i 15 kap.

Det som i landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter sägs om expropriationsnämnd ska i ersättningsfrågor enligt denna lag gälla prövningsmyndigheten. (2008/125)

3 §. Markägares rätt till inlösen

Om annan tillhörig mark till följd av vattenföretag varaktigt sätts under vatten eller på annat sätt omedelbart försämrats skall om ägaren så begär marken och vad där finns lösas in om inte försämringen är av övergående natur.

Inlöses en del av en fastighet eller tas den i anspråk med nyttjanderätt och uppkommer på grund härav vid nyttjandet av den återstående delen avsevärt men skall, om inte försämringen är av övergående natur, hela fastigheten lösas in om ägaren så begär.

Om bruks- eller marknadsvärde av annans egendom minskas till följd av åtgärd som orsakar skada enligt 4 § a och b punkten skall, om så befinns skäligt, på ägarens begäran bestämmas att fast eller lös egendom skall lösas in.

Det som i 1-3 mom. bestäms om skyldighet att lösa in egendom gäller i tillämpliga delar även nyttjanderätt eller annan särskild rätt till sådan egendom.

4 §. Skadegrunder

Ersättning skall betalas för inte obetydlig skada eller olägenhet på människors hälsa och på egendom om skadan eller olägenheten beror på

a) genomförande av vattenföretag såsom byggande i vatten, dikning, vattentäkt och annat sådant och skadan har samband med översvämning eller annan vattenståndsändring, ändrad tillgång på vatten eller försämrade möjligheter att utnyttja vattenområde och vatten över vilket den skadelidande har rådighet,

b) anläggningsarbete, grävning eller andra åtgärder med mark eller i vattenområde som orsakar skada eller olägenhet som anges i föregående punkt eller som medför försumpning av mark eller andra markskador till följd av förändrade vattenförhållanden i mark eller vattenområde,

c) förekomsten av anläggning, vatten- eller avloppsledning, andra anordningar eller diken som orsakar skada eller olägenhet som anges i b punkten eller

d) vattenfarlig verksamhet.

Om vållande inte kan påvisas skall ersättning ändå betalas utom när orsaken till skadan eller olägenheten är naturtilldragelse eller annan övermäktig händelse vars effekter skäligen inte kunnat förebyggas.

5 §. Ersättning för skada eller förlust till följd av förfogande över annans egendom

Oavsett bestämmelserna i 4 § kan ersättning beta-

las till den vars egendom eller rätt tas i anspråk enligt 3 kap. eller inlöses enligt 3 §.

6 §. Skada som ersätts

Ersättning vid skada enligt 4 § skall betalas för

a) förlust eller försvårande av möjlighet att utnyttja nyttjanderätt eller äganderätt till fast eller lös egendom,

b) sänkning av egendoms marknadsvärde och förlust av annan förmån med förmögensvärde som har sin grund i äganderätten,

c) kostnader för flyttning och ändring av egendom,

d) hindrande eller avsevärt försvårande av möjligheterna att på annan grund än äganderätt eller annan särskild rätt nyttja ett vattenområde eller dess strand för yrkesmässigt fiske eller annat viktigt lovligt ändamål samt för

e) förlust som orsakas av avbrott i rörelse om avbrottet har samband med sådan skada som enligt a-d punkten är ersättningsgill.

7 §. Solidariskt betalningsansvar

Om det i ett företag av vilket föranleds ersättningskyldighet finns flera deltagare svarar de solidariskt för betalningen av ersättningen.

8 §. Prövning av ersättning

Om tillstånd för vattenföretag eller annan åtgärd meddelas enligt denna lag skall frågan om ersättningskyldighet och ersättningens omfattning samtidigt prövas.

1 mom. hindrar inte att fråga om ersättning för skada, men eller förlust kan prövas vid annan tidpunkt.

Särskilda skadegrunder**9 §. Skada orsakad av farleds inrättande**

För nyttjande av vattenområde som farled enligt 3 kap. 7 och 8 §§ skall ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

Om nyttjandet av vattenområde enligt 1 mom. medför en avsevärd inskränkning av möjligheterna att utöva enskild rätt till fiske eller om anläggning eller anordning som lovligen uppförts för utövandet av viss rätt blir onyttig, skall ersättning betalas för denna skada.

10 §. Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

För skada orsakad av farkost som trafikerar vattenområde skall ersättning betalas även om vållande inte föreligger när skadan avser mark, inrättning, upp- lag, fångstredskap eller annan egendom och beror på sammanstötning, vågsvall, gnistor eller annat sådant. Därvid skall beaktas det som särskilt är bestämt om begränsning av redares ansvarighet och om sjöpanträtt.

Skada som avses i 1 mom. som uppstår utanför farled till följd av farkosters användning av allmän eller enskild farled skall fullt ut betalas av den som ansvarar för farleden. Farledsinnehavaren kan söka ersättning av den vars farkost vållat skada varvid vad som stadgas i första meningen är tillämpligt på regresskravet.

Ersättningskyldighet föreligger inte i fråga om skada som vid samfärdsl på vattenområde åsamkas föremål som utan laglig rätt lagts ut i kungsådra eller i allmän farled. Detsamma gäller beträffande fångstredskap som lagts ut i sådan farled, om inte skadan orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Om den som färdas på vattenområde på annat än i 1 mom. angivet sätt upp-

såtligen eller av grov oaktsamhet skadar utanför farled utlagd fångstredskap, skall ersättningen erläggas enligt denna lag.

Om skada som avses i 1-3 mom. till någon del orsakats av att den skadade egendomen inte varit i behörigt skick eller lämnats utan behörig tillsyn skall ersättningen jämkas med hänsyn härtill.

Om ersättande av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 674/1994) är föreskrivet. (2001/32)

Skada som enligt 5 kap. 79 § rikets vattenlag (FFS 264/1961) är att anse som flottningsskada skall ersättas i enlighet med denna lag.

11 §. Skada orsakad av vattentäktsuttag

För vattentäkt eller annat nyttjande som avses i 3 kap. 16-21 §§ eller vattentäkt enligt 2 kap. skall ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

Om åtgärd enligt 1 mom. medför försämrad tillgång på vatten för ägare eller innehavare av särskild rättighet skall ersättning betalas för denna skada om den inte är obetydlig.

8 kap. Tillsyn

1 §. (2008/125) Tillsyn

Om tillsyn och tillsynsmyndighet i enlighet med denna lag stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

Med beaktande av bestämmelserna i 1 mom. är landskapsregeringen skyldig att övervaka efterlevnaden av denna lag till den del övervakningen gäller sådan tillsyn som avses i 27a § 1 mom. landskapslagen om miljöskydd. (2012/33)

Landskapsregeringen är skyldig att underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om brister som landskapsregeringen konstaterar i samband med den i 2 mom. avsedda övervakningen. (2012/33)

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet hade på ansökan av A gett ett i 15 § i landskapslagen (ÅFS 2008:124) om miljöskydd avsett miljögranskningsbeslut, som hade gällt den utfyllnad av samfällt vattenområde som A utfört. Sedan Ålands förvaltningsdomstol på besvär av B upphävt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut, gällde det för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra bland annat om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skulle anses ha besvärsrätt över Ålands förvaltningsdomstolens beslut. Eftersom den materiella frågan i saken gällde byggande i vattendrag, skulle med hänsyn till 27 § 23 punkten i självstyrelselagen för Åland frågan om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets besvärsrätt bedömas utgående från principerna i den lag som gällde i riket när ansökan avgjordes och som materiellt närmast motsvarade vattenlagen för landskapet Åland, nämligen vattenlagen (FFS 587/2011) och dess 15 kap. 2 §. Enligt nämnda lagrum fick ändring i beslut som meddelats med stöd av nämnda lag sökas av den statliga tillsynsmyndigheten. Då Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt 8 kap. 1 § i vattenlagen för landskapet Åland och 27 § 2 mom. i landskapslagen om miljöskydd är tillsynsmyndighet i landskapet Åland, ansågs Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ha rätt att anföra besvär över Ålands förvaltningsdomstols beslut. **HFD 19.8.2016 liggare 3443 (2016:121).**

2-9 §§. Upphävda (2008/125).

9 kap. Straffbestämmelser

1 §. Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med

bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att grundvatten eller ytvatten skadas eller nedskräpas eller så att fara för hälsan uppstår döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år. (2008/125)

För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på annat sätt än det som avses i 1 mom. utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att miljön försämras.

2 §. Grov miljöförstöring

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan,

b) (2008/125) begått brottet trots uttryckligt påbud eller förbud som myndighet givit med stöd av denna lag eller som

c) till grundvatten utsläppt ämne som avses i 4 kap. 8 § 1 mom. och brottet även bedömt som helhet är grovt, döms för *grov miljöförstöring* till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

3 §. Miljöförseelse

Om miljöförstöring, med hänsyn till att den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande, möjligheten att återställa miljön i ursprungligt skick eller andra omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet, är ringa döms för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 §. (2008/125) Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan, döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

4a §. (2011/41) Juridiska personers straffansvar

På miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaktsamhet tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

5 §. Brott mot tillståndsplikt

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utan föregående tillstånd vidtar åtgärd eller bedriver verksamhet som enligt 6 kap. kräver tillstånd döms för *brott mot tillståndsplikt* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som, utan att samtidigt bryta mot annan bestämmelse, uppsåtligen eller av vårdslöshet utnyttjar förbättringsoverskott utan uppfyllande av tillståndsplikten i 5 kap. 16 § 2 mom. döms för brott mot tillståndsplikt till böter.

6 §. (2008/125) Brott mot miljögranskningsplikt

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet bryter mot krav på miljögranskning enligt 6 kap. döms för *brott mot miljögranskningsplikt* till böter eller fängelse i högst sex månader.

K 13 Vattenlag (1996:61)

7 §. Brott mot tillståndsvillkor

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet bryter mot villkor i tillståndsbeslut enligt denna lag döms för *brott mot tillståndsvillkor* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet avser villkor av grundläggande betydelse för tillståndsgivningen, till fängelse i högst två år.

8 §. Brott mot bestämmelse grundad på plan

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot vattenförbättringsplan enligt 4 kap. 5 § döms för *brott mot bestämmelse grundad på plan* till böter eller fängelse i högst två år.

9 §. Brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot bestämmelser för vattenskyddsområde eller mot av landskapsregeringen utfärdade bestämmelser enligt 5 kap. 3 § 2 mom. andra meningen döms för *brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde* till böter eller fängelse i högst två år.

10 §. (2001/32) Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav

Den som uppsåtligen bryter mot av landskapsregeringen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsdrag eller verksamhetsslag enligt 4 kap. 9 § döms för *brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav* till böter.

11 §. Brott mot kvalitetsnormer

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet i strid mot 4 kap. 2 § jämförd med 5 kap. 6, 8, 9 eller 11 §§ vidtar ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet döms för *brott mot kvalitetsnormer* till böter eller fängelse i högst två år. Vid ringa vårdslöshet döms ej till straff.

12 §. Brott mot bestämmelse om nyttjande

Den som uppsåtligen utan laga rätt hindrar annan att i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller tillstånd befara vattendrag eller på annat sätt nyttja vatten- eller jordområde döms för *brott mot bestämmelse om nyttjande* till böter eller fängelse i högst sex månader.

13 §. Lämnande av oriktiga uppgifter

Den som, i tillstånds- eller miljögranskningsärende där han är sökande eller i tillsynsärende rörande vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som han utövar eller låter utöva, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar felaktiga uppgifter eller förtiger uppgifter av betydelse för bedömningen i ärendet döms för *lämnande av oriktiga uppgifter* till böter eller fängelse i högst två år. Om den skada eller fara för skada som vållats yt- eller grundvattens kvalitet, på grund av lämnande av oriktiga uppgifter, är synnerligen stor med beaktande av den åsamkade eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter och brottet bedömt som helhet är grovt ska den sökande dömas till fängelse i högst två år. (2008/125)

Om någon på uppdrag av den som är ansvarig för ett vattenföretag eller en vattenfarlig verksamhet uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar sådan felaktig uppgift som avses i 1 mom. straffas denne på samma sätt som sägs i 1 mom.

Vattenlagens speciella del

10 kap. Dikning

Inledande bestämmelser

1 §. Dikning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får dikning enligt detta kapitel utföras om det behövs för att erhålla en ändamålsenlig avvattning av mark. (2008/125)

Med dikning avses upptagande av nytt dike och utvidgande eller uträdande av befintligt dike eller bäck samt rensning av bäck om åtgärden inte inverkar på vattenståndet i en högre liggande sjö.

Till dike räknas på vardera sidan en minst 60 cm bred zon om inte bredare zon föreskrivits eller är nödvändig på grund av markens beskaffenhet.

2 §. Underhåll

Den eller de som utfört dikning skall tillse att dikningen underhålls så att annans område inte skadas.

3 §. Dikning på annans mark

Närmare bestämmelser om när dikning på annans mark får utföras finns i 3 kap. 13-15 §§. I 6 kap. 8 § finns bestämmelser om tillstånd till förfogande över annans egendom och i 14 kap. finns bestämmelser om vattenförrättning.

Innan dikning utförs på annans mark skall markägaren höras om inte förrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

Om dikningsförrättning skall ske i enlighet med 14 kap. och om markägaren yrkar på det skall vid sådan förrättning beslut fattas var grävningssmassor som tas upp vid dikningen skall läggas. Om inget sådant beslut fattats skall grävningssmassorna, om inte markägaren omedelbart tar dem tillvara, läggas vid sidan av diket eller på annan lämplig plats där de inte orsakar nämnvärd olägenhet.

4 §. Kostnadsansvar

Den som för avvattning av sin mark leder in vatten i annan markägares dike är skyldig att, enligt de grunder som gäller för gemensam dikning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det ändrade vattenflödet samt att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av diket.

Med undantag av vad i 1 mom. stadgas får inte i annan tillhörigt rör eller täckdike vatten ledas in utan markägarens samtycke om det är möjligt att utan oskäliga kostnader på annat sätt avleda vatten.

5 §. Dikning genom allmän väg

Om ny trumma eller bro byggs i väg eller om befintlig dikning utvidgas eller fördjupas skall åtgärden på begäran av den som dikar eller dikat utföras så att marken ovanför vägen avvattas till minst 1,2 meters djup.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anholder om det.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. skall utföras och bekostas av väghållaren. Det åligger även väghållaren att underhålla bron eller trumman.

6 §. *Dikning genom enskild väg och ägoväg*

Om i 5 § 1 mom. avsedda åtgärder utförs i fråga om enskild väg eller ägoväg har den som dikar eller dikat samma rätt som beträffande allmän väg men det åligger honom att betala kostnaderna för att återställa vägen, bron eller trumman i ett minst likvärdigt skick eller, om väghållaren begär det, själv utföra åtgärderna varvid vägen, bron eller trumman skall återställas i minst likvärdigt skick. För underhållet av bron eller trumman svarar väghållaren.

7 §. *Dikning i planlagt område*

Bestämmelserna om dikning är tillämpliga även i fråga om område där stads- eller byggnadsplan gäller. Om sådant område skall avvattas kan på sakägares ansökan föreskrivas att det skall behandlas som ett särskilt avsnitt i enlighet med 12 §. Nyttotagare i fråga om området är vederbörande kommun.

Gemensam dikning

8 §. *Deltagare*

Om dikning är till nytta för flera markägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, dikningen utföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som har nytta av visst dikningsföretag har rätt att ta del i den gemensamma dikningens utförande, drift och förvaltning samt har på begäran av deltagare i företaget skyldighet att delta i det gemensamma företaget i förhållande till nyttan av dikningen. Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam dikning på det sätt som särskilt är föreskrivet.

9 §. *Nytta av dikning*

Deltagarna i den gemensamma dikningen deltar i kostnaderna i förhållande till den nytta företaget har för deras mark, varvid som nytta anses den ökning av markens värde som följer av förbättrad avkastningsförmåga eller ökad möjlighet att använda marken på ett mer inkomstbringande sätt.

Beträffande mark som används eller kan användas som tomt, vägområde, upplagsområde eller för annat särskilt ändamål skall som nytta anses ökning av markens bruksvärde.

10 §. *Kostnad för dikning*

Till kostnaderna för gemensam dikning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som dikningsföretagets utförande och underhåll föranleder.

11 §. *Beräkning av kostnadsandel*

Den för viss deltagare enligt 9 och 10 §§ beräknade kostnadsandelen får inte utan deltagarens samtycke överstiga den kostnad som uppkommit om dikningen av deltagarens mark utförts eller drivits som ett fristående företag.

12 §. *Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt*

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 9 och 10 §§ konstateras att kostnaderna för dikning av visst avsnitt med flera ägare, med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter, blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i företaget kan företaget indelas i avsnitt avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt dike där inte behöver upptas för avvattning av annat avsnitt kan överenskommas att dikning inte skall utföras förrän den som är i behov av diket anhåller om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den som drar nytta av företaget att ta del i kostnaderna för dikningen.

13 §. *Dikningsplan*

Om någon av deltagarna i företaget begär det skall över gemensam dikning uppgöras en särskild plan, dikningsplan, med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Dikningsplan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka begärt dikning.

Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare bestämmelser om dikningsplaner.

14 §. *Dikningsdjup*

Vid bestämmandet av dikets djup vid gemensam dikning skall markens beskaffenhet, lutningsförhållandena och avvattningsbehovet beaktas. Är fråga om avvattning av odlad jord skall, om inte annat avtalats, öppen dikning utföras för avvattning till 1,2 meters djup. Följer härav oskäligt stora kostnader i förhållande till nyttan av dikningen, skall dock mindre djup fastställas.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anhåller om det.

15 §. *Kostnader för underhåll*

Kostnaderna för underhåll av dikning fördelas enligt samma grunder som dikningskostnaderna i enlighet med 9 och 10 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam dikning blir onyttigt för någon deltagare därför att nytt dike upptagits, skall deltagaren befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

16 §. *Betalning av kostnadsandel*

Deltagare i gemensam dikning som inte anhållit om dikning eller förenat sig om sådan anhållan är skyldig att ta del i de kostnader som föranleds av dikning till det djup som avses i 14 § och med högst det belopp som motsvarar den nytta dikningen har för deltagarens mark.

Om en deltagares kostnadsandel förblir obetald skall de övriga deltagarna betala den obetalda andelen i samma inbördes relation som gäller för betalningen av dikningskostnaderna. Betalas andelen senare skall medlen återbetalas enligt samma grunder.

17 §. *Förfarandebestämmelser*

Beträffande gemensam dikning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följas.

K 13 Vattenlag (1996:61)

18 §. Dikningssammanslutning

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall dikningssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan dikningssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensam dikning uppnåtts.

11 kap. Avlopp**Allmänna bestämmelser****1 §. Avledande av avloppsvatten**

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får avloppsvatten avledas enligt detta kapitel. (2008/125)

Beträffande behandling av avloppsvatten ur hälso- och miljösynpunkt finns särskilda bestämmelser i landskapslagen om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen. Likaså finns särskilda bestämmelser om avledande av avloppsvatten inom område med detaljplan i plan och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland samt beträffande avloppsregleringen i samhällen, i landskapslagen (1979:29) om allmänna vatten- och avloppsverk. Dessutom finns bestämmelser om bekostande av avloppsanläggningar i landskapslagen (1974:23) om avloppsvattenavgift och i landskapslagen (1983:31) om understöd för vatten- och avloppsprojekt. (2016/87)

2 §. Avloppsanläggnings underhåll

Användaren av avloppsanläggning skall tillse att avloppsanläggningen underhålls så att kravbestämmelserna i 4 kap. uppfylls.

3 §. Avloppsanläggning på annans mark

Närmare bestämmelser om när avloppsanläggning på annans mark och nyttjande av annans avloppsanläggning får utföras finns i 3 kap. 15 §.

4 §. Kostnadsansvar

Den som leder in avloppsvatten i annans avloppsanläggning är skyldig att, enligt de grunder som enligt 6-9 §§ gäller för gemensam avloppsanläggning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det ändrade flödet genom avloppsanläggningen. Skyldighet föreligger även att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av avloppsanläggningen. Måste härvid avloppsanläggning eller till anläggningen hörande anordningar utvidgas eller förnyas för att ny deltagare skall kunna anslutas finns ingen skyldighet för tidigare deltagare att delta i utvidgningen eller förnyandet.

Gemensam avloppsanläggning**5 §. Deltagare**

Om avloppsanläggning är till nytta för flera sakägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, avloppsanläggningen uppföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som kan ha nytta av viss avloppsanläggning har rätt att delta i den gemensamma avloppsanläggningens uppförande, drift och förvaltning om inte anslutningen förorsakar en oskälig ökning av kostnaderna. Den som har väsentlig nytta av befintlig eller planlagd avloppsanläggning och inte kan avleda avloppsvatten på ett förmånligare sätt, har på annan deltagares begäran skyldighet att delta i den gemensamma avloppsanläggningen.

Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam avloppsanläggning på det sätt som är särskilt föreskrivet.

6 §. Nyttja av avloppsanläggning

Deltagare i gemensam avloppsanläggning deltar i de gemensamma kostnaderna i förhållande till den nytta anläggningen medför med hänsyn till den mängd vatten som avleds och dess beskaffenhet. Om den härvid beräknade nyttan för någon deltagare, med hänsyn till ökat markvärde eller andra omständigheter, är uppenbart större skall nyttan beräknas till vad som är skäligt.

7 §. Kostnad för avloppsanläggning

Till kostnaderna för gemensam avloppsanläggning skall hänföras kostnader som avser uppförande, drift och förvaltning, varmed till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som avloppsanläggningens uppförande och underhåll föranleder.

8 §. Beräkning av kostnadsandel

Om beräkningen av kostnadsandelarna ger till resultat att en deltagare får en större kostnad än om dennes del av avloppsanläggningen utförts som fristående anläggning skall kostnadsandelen sänkas så att den motsvarar sistnämnda kostnad.

9 §. Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 6-8 §§ konstateras att kostnaderna för avloppsanläggning av visst avsnitt med flera deltagare med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i anläggningen kan den indelas i områden avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt avlopp där inte behöver anordnas för att avleda vatten från annat avsnitt kan överenskommas att avloppsanläggning inte skall utföras förrän den som är i behov av avloppsanläggningen anholder om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den som drar nytta av avloppet att ta del i kostnaderna för avloppsanläggningen.

10 §. Ny deltagare i avloppsanläggning

Den som inträder som deltagare i befintlig gemensam avloppsanläggning är skyldig att enligt i 6-9 §§ angivna grunder ta del i kostnaderna för anordnandet av anläggningen, beräknade enligt dess värde vid anslutningstidpunkten, samt i kostnaderna för dess underhåll. Om anläggningen eller till den hörande anordningar till följd av anslutningen måste utvidgas eller förnyas, är den nya deltagaren skyldig att bekosta dessa åtgärder.

Till den del dessa åtgärder medför nytta även för övriga deltagare skall kostnaderna fördelas mellan deltagarna i enlighet med vad som är skäligt.

Om nyttan av en gemensam avloppsanläggning väsentligt ökar eller minskar för en deltagare i anläggningen skall dennes andel av kostnaderna bestämmas på nytt om någon sakägare kräver det och om de förändrade förhållandena inte beaktas på annat överenskommet eller fastställt sätt. Bestämmelserna i 1 mom. skall härvid i tillämpliga delar följas.

11 §. *Kostnader för underhåll*

Kostnaderna för underhåll av avloppsanläggning fördelas enligt samma grunder som avloppsanläggningskostnaderna enligt 6-9 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam avloppsanläggning blir onyttig för någon deltagare därför att ny avloppsanläggning anordnats skall denne befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

12 §. *Förfarandebestämmelser*

Beträffande gemensam avloppsanläggning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följas.

13 §. *Avloppssammanslutning*

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall avloppssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan avloppssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensam avloppsanläggning uppnåtts.

12 kap. Vattentäkt

Allmänna bestämmelser

1 §. (2008/125) *Vattentäkt*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får enligt detta kapitel vattentäkt utföras om det är ändamålsenligt för att tillgodose behov av vatten.

1a §. (2008/125) *Fastställande av nivåbegränsning för ytvattentäkt*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta om fastställande av lägsta vattennivå vid vilken ytvattentäkt av bevattningsvatten ur visst vattenområde får ske. Landskapsregeringen äger rätt att med pegel utmärka sådan nivå i naturen eller på byggnad.

2 §. *Bevattningssammanslutning*

Om flera tillsammans eller var för sig ansökt om att utnyttja samma vattentillgång kan tillstånd ges till bildande av bevattningssammanslutning i enlighet med 13 kap. för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter.

Vattentäkt på annans område

3 §. *Vattentäkt på annans område*

Den som beviljats tillstånd för vattentäkt på annans område skall tillse att täkten inte orsakar otillåten på-

verkan samt beakta att områdets ägare, i den utsträckning som svarar mot ägarens behov, skall kunna använda området på samma sätt som tillståndshavaren om inte annat överenskommits. Vattentäkten får heller inte äventyra möjligheterna för annan som inlett vattentäkt att tillgodose sitt behov av vatten.

4 §. *Företråde till vattentäkt*

Om flera söker tillstånd till vattentäkt och vattnet inte förslår för alla skall företråde ges vattentäkt för samhällets behov. Samma företrädesrätt har enskild sökande som avser att använda vatten för hushållsändamål, varmed avses även täkt för sjukhus, härbärgerings- eller förplägnadsrörelse, badinrättningar och med dem jämförbara inrättningars behov. Vattentäkt för bevattning skall därnäst ges företråde och herefter vattentäkt för industris behov.

Särskilt om grundvattentäkt

5 §. *Nytta och skada*

Som nytta av grundvattentäkt skall utöver företagets allmänna fördelar en förbättrad avkastning eller ett ökat bruksvärde beaktas samt annan omedelbar förmån.

Som skada, men eller annan förlust av förmån skall beaktas sådan skadlig förändring som avses i 4 kap. 1-4 §§ samt sökandens rätt till inlösen eller att tillgodöra sig annans egendom som företaget förutsätter. Om någon vars rätt kränks av ett företag har samtyckt till detsamma skall härvid inte sådan skadlig förändring beaktas som rör endast denne.

Om penningvärdet av ett företags nytta eller skada är svårt att uppskatta skall särskilt beaktas de förändringar företaget har för hälsan och miljön.

6 §. *Företråde till grundvattentäkt*

Om flera ansöker om tillstånd till täkt av grundvatten och vattnet inte räcker till alla skall företråde ges sökande för vilken tillgången till grundvatten är särskilt viktig och vars verksamhet har betydelse från allmän synpunkt. I fråga om sökande som i detta avseende är likvärdiga skall bestämmelserna i 4 § i tillämpliga delar följas.

7 §. *Begränsning av grundvattenuttag*

Täkt av grundvatten på annans mark kan efter ansökan begränsas om härigenom tillgången på grundvatten ökas eller säkerställs på annan mark beträffande vilken tillstånd till täkt av grundvatten för allmänt behov meddelats.

Den som utför täkt av grundvatten i visst område kan under viss tid åläggas begränsa sitt uttag om tillgången på grundvatten för hushållsändamål hotas av långvarig torra eller andra omständigheter.

13 kap. Sammanslutningar

Allmänna bestämmelser

1 §. *Sammanslutningar*

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall

a) dikningssammanslutning bildas om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter,

K 13 Vattenlag (1996:61)

b) avloppssammanslutning bildas om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter eller

c) bevattningssammanslutning bildas om flera tillsammans eller var för sig efter ansökan beviljats tillstånd att inom sådan sammanslutning utnyttja samma vattentillgång.

Om deltagarna avtalar om det kan diknings- eller avloppssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensamt företag uppnåts.

Beträffande de sammanslutningar som bildas i enlighet med denna lag tillämpas lagen om samfälligheter (FFS 758/1989) om inte annat i denna lag särskilt stadgas.

2 §. Bildande av sammanslutning

Om inte deltagarna avtalat annat bildas en diknings-sammanslutning vid dikningsförrättning och en bevattningssammanslutning vid bevattningsförrättning, varvid stadgar för sammanslutningen antas och syssломän utses. Avloppssammanslutning bildas vid sammanträde till vilket förslagsställaren bevisligen och i god tid kallat övriga deltagare i den gemensamma avloppsledningen.

3 §. Rösträtt och röstning

Deltagare i en sammanslutning har rösträtt i sammanlutningen enligt sin andel av kostnaderna.

Beslut vid sammanslutningsstämma fattas med enkel röstövertikt. Beslut om inställande av företag får endast fattas om ärendet nämnts i kallelsen till stämman och alla de som anhållit om företaget eller förenat sig om anhållan biträder beslutet.

4 §. Stadgar

I stadgarna för sammanslutning skall anges

a) sammanslutningens namn samt den kommun som utgör dess hemort,

b) antalet syssломän som skall utses och tiden för deras uppdrag,

c) hur syssломännens arvode skall fastställas,

d) hur syssломännen skall sammankallas om de är fler än en,

e) hur beslut skall fattas vid syssломännens sammanträde,

f) om syssломännen åt en eller flera bland sig kan fördela särskilda uppgifter att handhas utan de övrigas medverkan,

g) hur sammanslutningens namn skall tecknas,

h) räkenskapsperioden och grunderna för räkenskapsföringen samt hur räkenskaperna skall granskas,

i) när och hur sammanslutningsdeltagarna skall kallas till stämman samt hur andra meddelanden skall bringas till deras kännedom samt

j) andra bestämmelser som deltagarna i sammanslutningen finner ändamålsenliga.

Om det är möjligt skall, innan företag inleds, stadgarna för en sammanslutning och uppgift om företaget syssломän tillställas landskapsregeringen samt de kommuner inom vilka diknings-, avlopps- eller bevattningsföretaget utförs.

5 §. Syssломans ställning

Syssломännen för sammanslutningens talan vid domstol och företräder även i övriga fall sammanslutningen.

Stämningar och andra meddelanden anses ha kommit till sammanslutningens kännedom när någon av dess syssломän i laga ordning fått del av dem.

Finner syssломännen att ett beslut som sammanslutningens stämman fattat strider mot en lag, en av myndighet meddelad föreskrift eller mot sammanslutningens stadgar får de inte verkställa beslutet.

6 §. Klander av sammanslutningsbeslut

Om sammanslutningsstämma fattat ett beslut som strider mot sammanslutningens stadgar, en lag eller en av myndighet meddelad föreskrift och inskränker beslutet en deltagares rättigheter eller pålägger deltagaren skyldigheter så har beslutet ingen giltighet mot deltagare som inte biträtt beslutet. Frågan om beslutets giltighet kan upptas till avgörande vid förkortad diknings- eller bevattnings-förrättning.

Om beslut som sammanslutningsstämma fattat eller åtgärd som syssломän vidtagit, i annat än i 1 mom. nämnt avseende, strider mot i lagrummet nämnda normer kan det upphävas av prövningsmyndigheten, om klandertalan anhängiggjorts. Beträffande av stämman fattat beslut ska klandertalan anhängiggöras senast den sextionde dagen efter dagen då beslutet fattades och beträffande av syssломän vidtagen åtgärd senast den sextionde dagen efter dagen då den klanderberättigade fick vetskap om åtgärden. Rätt att klandra beslutet eller åtgärden har den som var deltagare i sammanslutningen eller syssломän för denne vid tidpunkten då beslutet fattades eller åtgärden utfördes. Den som godkänt beslutet eller åtgärden saknar dock klanderrätt. (2008/125)

Även beslut eller åtgärd som inte är lagstridigt enligt 2 mom. kan klandras under i momentet angivna förutsättningar om de som medverkat till beslutet eller åtgärden på sammanslutningens eller enskild deltagares bekostnad berett sig själva eller annan uppenbart orättmätiga förmåner.

7 §. Syssломans ansvar

Syssломän som genom åtgärd som avses i 6 § 3 mom. eller annars uppsåtligt eller av oaktsamhet åsamkat sammanslutningen eller enskild deltagare i sammanlutningen skada är skyldig att ersätta denna.

Skadestånd som avses i 1 mom. kan sänkas om oaktsamheten är ringa och det med hänsyn till skadans omfattning eller andra omständigheter befinns skäligt.

Om flera är ersättningsskyldiga skall skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem enligt vad som befinns skäligt med beaktande av graden av skuld och övriga omständigheter. För betalningen av skadestånd till den skadelidande svarar de ersättningsskyldiga solidariskt. Den vars skadeståndsskyldighet begränsats enligt 2 mom. svarar dock endast för sin egen del av skadeståndets belopp.

8 §. Betalning av sammanslutningskostnader

Deltagarna i en sammanslutning skall betala förskott på kostnaderna enligt vad stämman beslutar. För betalning som inte erlagts inom utsatt tid är deltagare skyldig att erlagga sexton procents årlig ränta på det obetalda beloppet om inte stämman annat beslutar. En deltagare som inte anhållit om utförande av företaget och som heller inte förenat sig om sådan anhållan kan inte åläggas skyldighet att betala förskott på kostnaderna.

När företaget utförts skall sysslomännen upprätta eller från vederbörande myndighet införskaffa justerad uträkning beträffande fördelningen av kostnaderna och underställa den stämman för godkännande. Om det framgår att nyttan av företaget fördelad mellan deltagarna avsevärt avviker från den uppskattning enligt vilken deltagarnas andelar tidigare fastställts, skall kostnadsfördelningen ändras så att den motsvarar den nytta de enskilda deltagarna dragit av företaget. På samma sätt skall förfaras när ny deltagare antas.

Sammanslutningsstämmans beslut om kostnadsfördelning avseende diknings- eller bevattningsföretag skall prövas vid förkortad diknings- eller bevattningsförrättning, om en deltagare i sammanslutningen anhåller om det inom tre månader från dagen då beslutet fattades.

9 §. Utomstående nyttotagare

Om det sedan diknings-, avlopps- eller bevattningsföretag slutförts framgår att det medfört avsevärd nytta för någon som inte är deltagare i sammanslutningen och som inte antas till deltagare i sammanslutningen, skall denne på anhållan av sammanslutningen vid vattenförrättning åläggas att ta del i kostnaderna med ett skäligt belopp som inte överstiger värdet av nyttan.

I 1 mom. avsedd sakägare kan vid vattenförrättningen ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

10 §. Avgifter

De avgifter som en deltagare i en sammanslutning skall betala kan uppbäras på grundvalen av en fördelningslängd som sysslomännen upprättat. Avgift som en deltagare lämnar obetald skall betalas av de övriga på det sätt som föreskrivs i 10 kap. 16 § 2 mom.

Särskilt om dikningssammanslutning

11 §. Deltagare

Deltagare i dikningssammanslutning är de för vilka dikningen medför nytta. Sammanslutningsstämman kan dessutom besluta att den som vill leda in vatten i sammanslutningens dike skall vara deltagare i sammanslutningen och samtidigt fastställa den nya deltagarens andel av dikningskostnaderna.

I 1 mom. andra meningen avsedd markägare kan vid sammanslutningsstämman ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

12 §. Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för dikningssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 10 kap. 7 och 9-12 §§ gäller vid gemensam dikning.

Särskilt om avloppssammanslutning

13 §. Deltagare

Deltagare i avloppssammanslutning är de som kan ha väsentlig nytta av avloppsledningen. Sammanslutningsstämman kan dessutom besluta att den som vill leda in

avloppsvatten i avloppsledning skall vara deltagare i sammanslutningen.

I 1 mom. avsedd sakägare kan genom beslut av sammanslutningsstämman ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

14 §. Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för avloppssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 11 kap. 6-11 §§ gäller vid gemensam avloppsanläggning och samtidigt fastställs deltagarnas andel av avloppsanläggningskostnaderna.

Särskilt om bevattningsammanslutning

15 §. Bevattningsammanslutning

Om flera ansöker om tillstånd till vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får vid meddelande av tillstånd bestämmas att tillståndshavarna skall utgöra en bevattningsammanslutning för fördelning av vattnet.

16 §. Deltagare

Deltagare i bevattningsammanslutning är de som prövningsmyndigheten i enlighet med 1 § 1 mom. c punkten och denna paragraf beslutar ska delta i sammanslutningen. (2008/125)

Om någon beviljats tillstånd till vattentäkt för bevattning och söks tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får prövningsmyndigheten bestämma att tillståndshavarna ska utgöra en bevattningsammanslutning eller, om sammanslutning bildas enligt 1 mom., att den för vilken tillstånd redan har beviljats ska ingå i sammanslutningen. (2008/125)

Om, sedan en bevattningsammanslutning har bildats, någon ansöker om tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får i samband med beslut om tillstånd till vattentäkten bestämmas att tillståndshavaren skall ingå i sammanslutningen.

Bestämmelserna i denna paragraf om anslutande av tidigare tillståndshavare till bevattningsammanslutning tillämpas även på den som haft rätt att utan tillstånd utöva vattentäkt för bevattning.

17 §. Fördelning av vattnet

Deltagarna i en bevattningsammanslutning fördelar tillgängligt vatten mellan sig, om det behövs på grund av vattenbrist eller någon annan omständighet eller om någon deltagare inte utnyttjar sin rätt att ta vatten. Vid fördelningen skall de villkor iakttas som bestämts i samband med att tillstånd gavs.

18 §. Gemensam mark

Mark som inlösts för en gemensam anläggning är samfärd för de fastigheter som vid tidpunkten för inlösen ägs av deltagare i anläggningen och omfattas av bevattningsföretaget.

19 §. Gemensam anläggning

Vid beviljande av tillstånd kan bestämmas att vissa anläggningar för bevattning skall inrättas för samtliga eller vissa av dem som skall ingå i sammanslutningen.

Gemensam anläggning och rätten till utrymme för den är samfärd för dem som deltar i anläggningen och

K 13 Vattenlag (1996:61)

dessa skall gemensamt svara för utförande och skötsel av anläggningen.

20 §. Inrättande av ny anläggning

Ny anläggning får inrättas endast för de deltagare i sammanslutningen för vilka det är av väsentlig betydelse att ha del i anläggningen.

Ny anläggning får inte inrättas om någon av dem som får störst nytta av den motsätter sig åtgärden. Invändning från deltagare i sammanslutningen utgör dock inte hinder för beslut om inrättande av ny anläggning om behovet av den från allmän synpunkt är synnerligen angeläget.

21 §. Kostnad för bevakningssammanslutning

Till kostnaderna för bevakningssammanslutning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som företagets utförande och underhåll föranleder.

22 §. Kostnadsfördelning

En bevakningssammanslutnings förvaltningskostnader och kostnader för utförande och skötsel av anläggning skall fördelas mellan deltagarna efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den mängd vatten som var och en tar ut. I enlighet härmed bestäms andelstal för varje deltagare. Andelstal kan ändras om förhållandena ger anledning till det.

Kostnaderna för skötsel av viss anläggning kan fördelas genom avgifter i förhållande till den omfattning i vilken varje deltagare utnyttjar anläggningen.

Vad deltagarna har överenskommit om andelstalen och avgifterna skall fastställas vid vattenförrättning eller sammanslutningsstämma.

14 kap. Vattenförrättning**Inledande bestämmelser****1 §. Vattenförrättning**

I detta kapitel finns bestämmelser om vattenförrättning. Vattenförrättning är syneförrättning eller diknings- eller bevakningsförrättning. Diknings- och bevakningsförrättningar kan hållas i förkortad form.

2 §. (2008/125) Syneförrättning

Om någon i enlighet med 6 kap. 2 § denna lag har inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. denna lag ska prövningsmyndigheten, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning ska hållas.

3 §. Diknings- eller bevakningsförrättning

Om någon för bildande av diknings- eller bevakningssammanslutning begär det kan landskapsregeringen besluta att diknings- eller bevakningsförrättning skall hållas. Landskapsregeringen kan dock utan föregående förrättning avgöra fråga som enligt detta moment skall handläggas vid sådan förrättning, om ärendet är av så enkel natur att en förrättning bör anses överflödig.

Om i samma ärende syneförrättning ska hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevakningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan prövningsmyndigheten på landskapsregeringens ansökan besluta att för-

rättningarna till vissa delar ska hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan vara gemensamma för båda förrättningar. (2008/125)

Om diknings- eller bevakningsplan i enlighet med 15 § redan upprättats kan landskapsregeringen besluta att diknings- eller bevakningsförrättningen skall hållas i förkortad form. För förkortad förrättning gäller vad i 12, 15 och 16 §§ om slutsammanträde är stadgat.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos landskapsregeringen. (2001/32)

Allmänna bestämmelser**4 §. (2008/125) Förrättningsmän**

För vattenförrättning ska landskapsregeringen på prövningsmyndighetens begäran förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen ska vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning ska landskapsregeringen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmannen. Landskapsregeringen kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevakningsförrättning.

Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten förordna förrättningsman respektive en eller flera biträdande förrättningsmän.

5 §. Gode män

Landskapsregeringen skall till vattenförrättning utse två gode män. Gode männen skall utses bland de för skiftesförrättningar utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företagets verkningar huvudsakligen sträcker sig.

De gode män som utsetts att biträda vid vattenförrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten utse de gode männen. (2008/125)

6 §. Jäv

Om jäv för förrättningsman eller god man, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om kallande av annan god man i stället för jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i tillämpliga delar vad som [i lagen om skifte (FFS 604/1951)] stadgas om skiftesförrättning.

L om skifte (FFS 604/1951) har upphävts genom fastighetsbildningslag (FFS 554/1995).

7 §. Röstning

Vid vattenförrättning har förrättningsmän och gode män var sin röst varvid ärendena avgörs enligt den åsikt som omfattas av flertalet. Om alla är av olika mening eller om rösterna faller lika blir förrättningsmannens åsikt avgörande.

8 §. (2008/39) Kallelse till förrättningsammanträde

Förrättningsmannen skall kalla dem till förrättningsammanträde vilkas rätt eller fördel kan beröras av en åtgärd eller ett företag. Kallelse till förrättningsammanträde skall genom vanlig delgivning delges dem

vars rätt eller fördel kan beröras samt tillkännages genom offentlig delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland minst 14 dagar före sammanträdet. Kallelse till begynnelse-sammanträde skall delges både genom anslag på landskapsregeringens och berörd kommuns anslagstavla och publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

9 §. Förrättnings-sammanträde

Förrättnings-sammanträde skall hållas i närheten av det område där ett företag skall utföras och får fortsätta på skilda platser och dagar. Vattenförrättning skall omfatta minst två förrättnings-sammanträden varav det inledande sammanträdet benämns begynnelse-sammanträde och det avslutande sammanträdet benämns slut-sammanträde.

Vid begynnelse-sammanträde skall redogöras för ansökan och plan som ansluter sig till den.

Sakägarna skall vid varje förrättnings-sammanträde ges möjlighet att framställa de påminnelser samt de yrkanden och utredningar som de finner påkallade, vilket kan ske muntligt eller skriftligt. Skriftligt yrkande eller påminnelse kan även lämnas till förrättningsmannen inom en viss i kallelsen eller vid sammanträdet meddelad tid, dock minst trettio dagar, vid äventyr av att talan går förlorad.

10 §. Förrättnings-protokoll

Vid förrättnings-sammanträde skall föras protokoll i vilket skall antecknas hur sammanträdet kungjorts, närvarande sakägare, en redogörelse för förrättningen, sakägarnas påminnelser samt förrättningsmännens och de gode männens egna observationer. Protokollet under-tecknas av förrättningsmannen och en särskild protokollförare, om sådan finns, samt av två för varje förrättnings-sammanträde särskilt valda protokolljusterare. Protokollet skall fogas till handlingarna i ärendet.

11 §. Förrättnings-arbetet

Förrättningsmännen och de gode männen skall i samråd granska ansökan och eventuell plan samt de handlingar som avses i 9 § 3 mom. Härvid skall de, med beaktande av i planen nödvändiga ändringar, utreda om och på vilka villkor tillstånd enligt denna lag kan meddelas för det ansökan avser. Dessutom skall de vid behov genom besök på platsen göra sig förtrogna med förhållandena i det område ansökan avser.

Vid granskning som avses i 1 mom. skall ett förrättnings-instrument, undertecknat av förrättningsmannen, upprättas som bör innehålla

a) nödvändiga kompletteringar av utredningar, redogörelser och beräkningar i samband med planen samt rättelser av konstaterade fel,

b) nödvändiga kompletterande utredningar avseende det planerade företagets inverkan på samfärdsel, fiske, vattentillgång och utnyttjandet av jord- och vattenområden, anläggningar, anordningar samt nyttjandet avseende andra allmänna och enskilda intressen och rättigheter,

c) redogörelse för omständigheter på grundvalen av de rättsliga förutsättningarna för företaget,

d) redogörelse för de föreningar och andra stör-

ningar som kan komma att utgå från eller orsakas av projektet, beskaftenheten av den omgivning som kan nås av sådan störning samt räckvidden och verkningarna som störningarna kan medföra,

e) förslag till ändringar i planen,

f) utredning av den skada och det men företaget orsakar samt beräkning av skadebeloppet,

g) en redogörelse med karta, som är justerad och kompletterad, avseende uppskattning av skador på områden, anläggningar, anordningar ävensom annan skada och men,

h) beräkning av nyttan av företaget och dess fördelning mellan nyttohavarna om det är viktigt för fördelning av kostnaderna,

i) redogörelse för grunderna för hur ersättning för eventuellt förfogande över annans egendom skall fastställas,

j) övriga utredningar och påminnelser som föranleds av granskningen och kompletteringen av planen samt

k) utlåtande om och på vilka villkor tillstånd kan beviljas.

Om miljökonsekvensbedömning har upprättats skall denna bifogas förrättnings-instrumentet och ersätter då i tillämpliga delar den redogörelse som avses i 2 mom. d punkten.

12 §. Slutsammanträde

Vid slutsammanträde skall förrättningsmännen och de gode männen lägga fram alla handlingar samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget skall beaktas de påminnelser och yrkanden som lagligen framställts.

I förslag till beslut som avses i 1 mom. bör finnas

a) redogörelse för handläggningen av saken,

b) utlåtande angående vid förrättnings-sammanträde framställda påminnelser och yrkanden,

c) uppgifter om ingångna avtal och förbindelser samt utlåtanden om deras giltighet,

d) utlåtande rörande de rättsliga förutsättningarna för beviljande av tillstånd,

e) redogörelse för grunderna avseende fastställande av ersättningar för eventuellt förfogande över annans egendom enligt 3 kap. samt ersättningsarnas storlek samt

f) andra utredningar och de ändringar av planen som på grund av vattenförrättningen föreslås.

Om i det i 1 mom. avsedda förslaget ingår förslag till tillståndsvillkor bör dessutom framgå

a) för genomförandet av företaget nödvändiga anläggningar och anordningars läge samt deras storlek om detta är av betydelse för vattenförhållandena,

b) vilka anläggningar och anordningar som skall uppföras och de arbeten som skall utföras för att hindra eller minska skada eller men av företaget,

c) på vilket sätt anläggningar och anordningar skall nyttjas samt vad sökanden i övrigt skall iaktta efter att de för företagets genomförande nödvändiga arbetena fullbordats,

d) vilka kontrollanordningar som skall uppföras och de kontroller och andra åtgärder som skall vidtas,

e) hur underhållet av anläggningar, anordningar och bäddar skall ordnas,

f) sökandens skyldigheter under arbetstiden för att trygga allmänna och enskilda intressen,

K 13 Vattenlag (1996:61)

g) den tid inom vilken de för företaget nödvändiga arbetena bör slutföras samt

h) andra omständigheter som bör nämnas i tillståndsutslaget.

Det förslag till beslut som avses i denna paragraf skall undertecknas av samtliga i förrättningen ingående förrättningsmän och gode män. Avvikande åsikt som anmälts av förrättningsman eller god man skall bifogas förslaget.

Särskilda bestämmelser avseende syneförrättning

13 §. Avslutande av syneförrättning

Förrättningsmännen och de gode männen ska inom fyrtiofem dagar efter att förrättningssammanträdena fullgjorts till prövningsmyndigheten överlämna alla handlingar vari även ska ingå en uppskattning av ersättningsgilla förluster till följd av beviljad ansökan samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget ska beaktas de påminnelser och yrkanden som framställts. (2008/125)

Avskrift av i 1 mom. avsett förslag, med information om vad som skall iaktas för att talan skall bevaras, skall inom samma tid tillställas sökanden och berörda kommuner för att där hållas allmänt tillgängligt under trettio dagar.

14 §. (2008/125) Talerätt efter fullgjorda förrättnings-sammanträden

Den som vill framställa påminnelser eller yrkanden med anledning av i 13 § avsett förslag ska, vid äventyr att talan går förlorad, framställa dem inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts. Talan går dock inte förlorad om omständigheterna under den tid målet varit anhängigt väsentligt har förändrats eller om prövningsmyndigheten har avvikit från förrättningsinstrumentet eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan går förlorad.

De invånare inom företagens verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företagens genomförande och de samfund som representerar dem har rätt att till prövningsmyndigheten ge sitt uttalande med anledning av förslaget inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts.

Påminnelse eller yrkande som avses i denna paragraf, som inte framställs muntligt eller skriftligt vid slutsammanträde, ska lämnas till prövningsmyndigheten skriftligen i två exemplar.

Särskilda bestämmelser avseende diknings- och bevattningsförrättning

15 §. Plan över diknings- eller bevattningsföretag

Om någon av sakägarna yrkar det eller om förrättningsmännen annars anser det nödvändigt skall särskild plan över ett företag uppgöras med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Sådan plan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka har anhållit om företaget eller vad som annars anses nödvändigt.

Om sådan plan som avses i 1 mom. upprättats skall den framläggas senast på det slutsammanträde som skall hållas efter att planen dessförinnan har varit offentligen kungjord under minst fjorton dagar före sammanträdet.

I plan som avses i 1 mom. bör intagas

a) karta över området varav framgår kommunernas och fastigheternas gränser ävensom ägoförhållandena samt väsentliga geografiska och ekologiska omständigheter,

b) erforderliga längd- och tvärsnittsritningar,

c) uppgifter om befintliga anläggningar och anordningar,

d) redogörelse för planerade anläggningar och anordningar ävensom en redogörelse för deras ändamål,

e) förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämte därtill hörande villkorsförslag samt

f) övriga omständigheter som bör omnämnas.

16 §. Beslut

Förrättningsmännen och de gode männen skall inom fyrtiofem dagar efter att förrättningssammanträdena fullgjorts och tiden för påminnelser och ytterligare utredningar utgått fatta beslut om företag skall utföras i enlighet med uppgjord plan eller på annat sätt samt uppskatta kostnaderna för företaget samt kostnadsfördelningen mellan deltagarna. Samtidigt skall de påminnelser och yrkanden avgöras som lagligen kunnat framställas i saken.

Avskrift av i 1 mom. avsett beslut, med information om vad som skall iaktas för att talan skall bevaras, skall inom samma tid tillställas sökanden, den som ansökt därom under förrättningens gång samt berörda kommuner för att där hållas allmänt tillgängligt under trettio dagar. Meddelande om att beslutet har fattats och var beslutet finns tillgängligt skall, tillsammans med information om vad som skall iaktas för att talan skall bevaras, dessutom offentligt kungöras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

15 kap. Särskilda bestämmelser**1 §. Upphävd (2008/125).****2 §. (2001/32) Om besvär**

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handling enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsregeringen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 16 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment skall inges till landskapsregeringen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

3 §. Virkesflottning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer är bestämmelserna i vattenlagen och vattenförordningen (FFS 282/1962) om virkesflottning gällande i landskapet med de undantag som stadgas i denna paragraf. (2008/125)

De uppgifter och de befogenheter som enligt författningarna i 1 mom. ankommer på statsrådet, ministerium, länsstyrelse, vatten- och miljöstyrelse, vatten-domstol eller annat statsorgan handhas i landskapet av landskapsregeringen om behörigheten enligt självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

4 §. Upphävd (2008/125).

16 kap. Övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser

1 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 4 juli 1963 om tillämpning av vattenlagen (1963:36) i landskapet Åland.

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §. *Allmänna övergångsbestämmelser*

För vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som inletts före lagens ikraftträdande och för vilka det inte i enlighet med landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland krävts tillstånd skall fullständig tillståndsansökan eller anmälan enligt 6 kap. ha givits in till landskapsregeringen inom två år efter den dag lagen trätt i kraft. Landskapsregeringen kan dock bestämma att tillståndspflicht enligt detta moment skall inträda vid en senare tidpunkt för företaget eller verksamheten inom område för vilket vattenförbättringsplan är fastställt.

3 §. *Tillstånd enligt tidigare vattenlagstiftning*

Beträffande laglighet samt rättigheter och skyldigheter för verksamhet eller åtgärd som påbörjats eller utförts innan denna lag trätt i kraft tillämpas landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland, om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

Rätt till utförande eller påbörjande av verksamhet eller åtgärd till vilken tillstånd meddelats enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland gäller för i tillståndet föreskriven tid, dock längst i tio år efter att denna lag trätt i kraft. Den som har tillstånd för viss verksamhet eller åtgärd enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland kan ansöka om nytt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Om en verksamhet eller åtgärd inte slutförs är den som erhåll tillståndet skyldig att återställa i bruk tagna vattenområden och andra områden som tillhör annan i godtagbart skick.

K 14 Vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Syfte*

Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser för att skydda yt- och grundvatten samt den marina miljön.

2 §. *Djurenhet*

Med en djurenhet avses

Djurslag	Antal
mjölkkor	1
dikor	2
kvigor, nötkött eller avelstjurar över 8 mån.	2,5

ungboskap under 8 mån.	5,5
sugga med grisar	2
gödsvin, avelssvin eller sinsuggor	7
hästar	2
ponnyer	2,5
getter eller hongetter med killingar	5,5
får eller tackor med lamm	9
värphöns över 6 månader	90
broilers eller unghöns	350

3 §. *Rening av avloppsvatten från allmänt avlopp m.m.*

Vid utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och industrier gäller kraven i bilaga 1.

2 kap. Utsläppsförbud, gränsvärden och tillståndspflicht

4 §. *Förbud mot utsläpp i ytvatten och allmänt avlopp*

Ämnen som avses i bilaga 2 får inte släppas ut i ytvatten eller allmänt avlopp. Förbudet gäller inte sådana utsläpp som verksamhetsutövaren kan påvisa att innehåller en så ringa mängd av ett ämne som är farligt för vattenmiljön att utsläppet inte kan orsaka risk för att ytvattnets kvalitet försämras eller olägenhet för det allmänna avloppet.

5 §. *Förbud mot utsläpp till grundvatten*

Ämnen som avses i bilaga 3 får inte släppas ut till grundvatten. Med utsläpp till grundvatten menas tillförelse till grundvatten antingen utan eller efter infiltration genom jordlager. Förbudet gäller inte sådana utsläpp till grundvatten av hushållsavloppsvatten från bebyggelse utan anslutning till avloppsnät som inte påverkar viktiga eller för annan vattenförsörjning lämpliga grundvattenområden eller grundvatten som ligger inom någon annans fastighet eller används av någon annan. Förbudet gäller inte heller utsläpp till grundvatten som har konstaterats innehålla så små mängder eller koncentrationer av de ämnen som anges i bilaga 3 att det nu eller i framtiden inte föreligger någon risk för att grundvattnets kvalitet ska försämras.

6 §. *Gränsvärden för utsläpp av kvicksilver och kadmium*

Utsläpp av ämnen som avses i bilaga 4 får på ställen där utsläppet leds ut i ytvattnet inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i bilagan om inte strängare villkor beslutats i miljötillståndet.

7 §. *Tillståndspflicht för utsläpp till ytvatten*

Enligt 6 kap. 17 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland krävs tillstånd för att till ytvattnet släppa ut vissa ämnen. Dessa ämnen är de som anges i bilaga 3.

3 kap. Normer för ytvatten

8 §. *Normer för ytvatten*

Halten i ytvatten eller i biota av de ämnen som avses i bilagorna 5 och 6 får inte överskrida de miljökvalitetsnormer som anges i respektive bilaga. Miljökvalitetsnormen för biota ska användas för de ämnen där en sådan finns angiven, för övriga ämnen används miljökvalitetsnormen för vatten. (2016/14)

K 14 Vattenförordning (2010:93)

I åtgärdsprogrammet ska ingå åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i 5 kap. 22 § 1 mom. vattenlagen med avseende på förorening från respektive utsläpp och spill av ämnen som avses i 1 mom. (2015/85)

Överskridande av miljökvalitetsnormerna strider inte mot 1 mom. om överskridandet beror på en föroreningskälla som finns utanför landskapets gränser och effektiva åtgärder av landskapet inte har kunnat vidtas för att uppfylla miljökvalitetsnormerna. Vid bedömningen av överskridande av miljökvalitetsnormerna ska det dessutom beaktas vad som föreskrivs om samarbete inom gränsöverskridande vattenförvaltningsområden i 5 kap. 26 § vattenlagen och om miljömål vid planeringen av vattenvården i 5 kap. 21 § vattenlagen.

9 §. Verksamhetsutövares kontroll av kvalitet

Utövare av miljötillståndspliktig verksamhet ska kontrollera ytvatten i vilka de ämnen som anges i bilaga 5 släpps ut eller läcker ut. Utövare av miljötillståndspliktig verksamhet ska kontrollera ytvatten i vilka de ämnen som anges i bilaga 6 släpps ut eller läcker ut i betydande mängd.

Kontrollstationerna ska vara tillräckligt många för att utsläppets eller läckagets omfattning och konsekvenser för ytvattnets kvalitet ska kunna bedömas samt för att effekterna på ytvattnets kvalitet av åtgärderna i åtgärdsprogrammet enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska kunna observeras. Kontrollstationerna för verifiering av att miljökvalitetsnormerna följs ska placeras så att utsläppet eller läckaget i tillräcklig grad har blandats med ytvattnet. Kontrollstationerna i ytvatten som är avsedda för framställning av hushållsvatten ska placeras i en sådan del av ytvattnet som är viktig för uttaget av vatten.

Tidpunkten och frekvensen för ytvattenkontrollen ska väljas så att en godtagbar tillförlitlighet och noggrannhet uppnås. Kontrollfrekvensen ska väljas så att både naturens påverkan och påverkan genom mänsklig verksamhet på ytvattnet beaktas. Årstidernas inverkan på resultaten ska vara så liten som möjligt.

4 kap. Klassificering av grundvatten**10 §. Goda kemiska egenskaper på grundvatten**

En grundvattenförekomst har goda kemiska egenskaper när

1) tröskelvärdena för grundvatten i bilaga 7 inte överskrids eller

2) när kvalitetskrav överskrids i en eller flera övervakningsstationer men det är möjligt att visa att överskridandet inte innebär någon betydande miljörisk och att inträngningen av saltvatten eller annat förorenande ämne inte försämrar kvaliteten på vatten som ska användas som dricksvatten eller i övrigt försämrar möjligheten att använda grundvattnet.

11 §. Goda kvantitativa egenskaper på grundvatten

En grundvattenförekomst har goda kvantitativa egenskaper när

1) det är balans mellan uttag och grundvattenbildning,

2) det inte till följd av mänsklig påverkan uppstår sådana långsiktiga förändringar i flödesriktningen som orsakar inträngning av salt grundvatten eller förorening, och

3) grundvattennivåerna inte är utsatta för mänsklig påverkan som leder till, eller kan leda till, att god ekologisk kvalitet inte nås i ytvatten som är förbundna med grundvattenförekomsten eller till skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem.

12 §. Tröskelvärdet (2016/50)

Tröskelvärdet för grundvatten ska fastställas i enlighet med riktlinjerna i del A i bilaga II till direktiv 2008/118/EG. (2016/50)

Bilaga 7 ska ändras så snart som ny information om förorenande ämnen, grupper av förorenande ämnen eller föroreningsindikatorer visar att ett tröskelvärde behöver fastställas för ytterligare ett ämne eller att ett befintligt tröskelvärde behöver ändras eller att ett tröskelvärde som tidigare tagits bort från förteckningen behöver återinföras för att skydda människors hälsa och miljön.

Tidigare 1 mom. har blivit 2 mom. genom (2016/50).

5 kap. Övervakning**13 §. Övervakning**

Övervakningen enligt 5 kap. 18 § vattenlagen ska göras i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG.

14 §. Långsiktig trendanalys

Landskapsregeringen ska utifrån resultaten för övervakningsprogrammet enligt 5 kap. 18 § vattenlagen analysera de långsiktiga trenderna för halter av de ämnen som avses i bilaga 5 som tenderar att ackumuleras i sediment eller biota. Ämnen som avses ovan och som vid behov ska beaktas är särskilt ämnena 2, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 43 och 44 i bilaga 5. (2015/85)

Övervakningen i sediment eller biota av de långsiktiga trenderna för halter av de ämnen som avses i 1 mom. ska genomföras så att den tillhandahåller tillräckligt med uppgifter för en tillförlitlig långsiktig trendanalys. Som riktlinje bör övervakningen i fråga om sediment och biota ske vart tredje år, om det inte är motiverat att avvika från denna tidsintervall till följd av förändrade förhållanden, teknisk kunskap eller expertutlåtanden.

15 §. Provtagnings- och analysmetoder

Vid övervakningen av kvaliteten för vatten, sediment och biota ska de krav som anges i bilaga 8 tillämpas på analysmetodernas prestanda, påvisandet av analysresultatens kvalitet och tolkningen av resultaten.

6 kap. Åtgärdsprogram och förvaltningsplan mm.**16 §. Rutiner för arbete med åtgärdsprogram och förvaltningsplan**

Arbetet med ett åtgärdsprogram och en förvaltningsplan som avses i 5 kap. 22 och 23 §§ vattenlagen för landskapet Åland ska inledas med att en tidsplan och ett arbetsprogram med planerade samråd görs upp minst tre år innan åtgärdsprogrammet eller förvaltningsplanen ska antas. Två år innan åtgärdsprogrammet eller förvaltningsplanen ska antas, ska en översikt göras över väsentliga vattenförvaltningsfrågor.

17 §. Allmänt om åtgärdsprogrammet

Åtgärdsprogrammet enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska innehålla följande grundläggande åtgärder

1) åtgärder för kontroll av utsläpp samt för skydd av vatten, inklusive förhandskontroll av utsläpp från punktkällor och diffusa källor.

2) förhandskontroll av uttag av grund- och ytvatten, bildande av konstgjort grundvatten och uppdämning av ytvatten,

3) redogörelse över hur vattenanvändarna bidrar till att täcka kostnaderna för vattenanvändningen,

4) förhandskontroll av reglering av och byggande i sjöar och vattendrag samt planering med inverkan på vattnets eftersträfvade ekologiska status,

5) åtgärder för kontroll av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön,

6) åtgärder för trygghet av kvaliteten på det vatten som används till dricksvattenuttag,

7) åtgärder för förebyggande av förorening och minskande av fara vid störningar eller exceptionella situationer,

8) åtgärder för främjande av effektiv och hållbar vattenanvändning,

9) åtgärder som begränsar och ger villkor för användningen av områden i syfte att skydda särskilda områden

10) åtgärder som krävs för att genomföra gemenslagslagstiftningen för skydd av vatten.

Åtgärdsprogrammet ska därutöver innehålla kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4 och bilaga VI del B samt hänvisningar till övrig lagstiftning som avses i artikel 11.3 i direktiv 2000/60/EG. (2016/14)

Vid genomförandet av åtgärder som avses i 1 mom. ska åtgärder vidtas för att inte föroreningen av marina vatten ska öka. Tillämpningen av åtgärder som avses i 1 mom. får heller inte leda till ökad förorening av ytvatten. (2016/14)

18 §. Särskilt om grundvatten i åtgärdsprogrammet

Åtgärdsprogrammet ska dessutom gällande grundvatten innehålla nödvändiga åtgärder enligt bilaga IV i direktiv 2006/118/EG och nödvändiga åtgärder för att förebygga tillförsel av farliga ämnen och andra föroreande ämnen som anses utgöra en befintlig eller potentiell risk för förorening.

19 §. Allmänt om förvaltningsplanen

Förvaltningsplanen ska förutom kraven i 5 kap. 23 § vattenlagen uppfylla kraven i bilaga VII i direktiv 2000/60/EG.

20 §. Särskilt om grundvatten i förvaltningsplanen

Förvaltningsplanen ska dessutom gällande grundvatten innehålla

1) alla tröskelvärden samt en sammanfattning av den information som ska fastställas i enlighet med del C i bilaga II i direktiv 2006/118/EG samt alla ändringar av tröskelvärden,

2) en sammanfattning av bedömningen av den kemiska grundvattenkvaliteten, vilken också ska innehålla en redovisning av hur överskridanden av tröskelvärden i bilaga 7 vid enskilda övervakningspunkter har beaktats vid den slutliga bedömningen, samt

3) en sådan sammanfattning som avses i artikel 5 punkt 4 i direktiv 2006/118/EG.

21 §. Översvämningsrisker

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker enligt 5 kap. 19a § 3 mom. vattenlagen som ska

göras senast den 22 december 2011 ska ses över och vid behov uppdateras senast den 22 december 2018 och därefter minst vart sjätte år.

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker enligt 5 kap. 19a § 3 mom. vattenlagen som ska göras senast den 22 december 2013 ska ses över och vid behov uppdateras senast den 22 december 2019 och därefter minst vart sjätte år.

Planen för hantering av översvämningsrisker enligt 5 kap. 23 § punkten 2a) vattenlagen ska göras enligt artikel 7 i direktiv 2007/60/EG. Den första planen ska vara färdigställd och offentliggjord senast den 22 december 2015. Planen ska därefter ses över och vid behov uppdateras minst vart sjätte år.

Klimatförändringarnas sannolika påverkan på förekomsten av översvämningsrisker ska beaktas i översynerna i 1 och 3 mom.

21a §. (2016/14) Vattentjänster

Vid en ekonomisk analys av vattenanvändningen enligt 5 kap. 19a § 1 mom. ska med vattentjänster avses tjänster i form av uttag, uppdämning, lagring, rening och distribution av yt- och grundvatten samt insamling och rening av avloppsvatten.

22 §. Åtgärdsprogram för marina vatten

Åtgärdsprogram enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska gällande marina vatten utformas på grundval av en bedömning som avses i 5 kap. 19a § 1 mom. vattenlagen. Åtgärdsprogrammet ska omfatta åtgärder för att bidra till att skapa sammanhängande och representativa nätverk med marina skyddsområden som har tillräcklig mångfald i ekosystemen, exempelvis särskilda bevarandehotade områden i enlighet med livsmiljödirektivet, särskilda skyddsområden i enlighet med fågeldirektivet och marina skyddsområden som fastställts på andra grunder. Relevant information om områdena ska offentliggöras. (2015/85)

Åtgärdsprogrammet ska ytterligare innehålla förvaltningsåtgärder eller åtgärder som:

1) reglerar den tillåtna omfattningen av en mänsklig påverkan

2) reglerar effekten på och den tillåtna graden av störning av olika faktorer i ekosystemet

3) reglerar den geografiska och tidsmässiga utbredningen, dvs. var och när en aktivitet är tillåten

4) förbättrar möjligheterna att spåra marina föroreningar, där detta är möjligt

5) förbättrar och återställer de marina ekosystemen och som vägleder mänskliga aktiviteter för att återställa skadade komponenter

6) skapar ekonomiska incitament och som gör att de som nyttjar de marina ekosystemen har ekonomiskt intresse av att agera på sätt som bidrar till att målet med en god miljö kvalitet uppnås

7) säkerställer en samordnad förvaltning

8) säkerställer kommunikation, medverkan av berörda parter och information till allmänheten.

23 §. Tidtabell för marina vatten

För marina vatten ska följande tidtabell gälla:

1) En inledande bedömning av aktuellt miljötillstånd

K 14 Vattenförordning (2010:93)

i de berörda vattnen och av miljöpåverkan på dessa från mänskliga aktiviteter enligt 5 kap. 19a § vattenlagen ska vara avslutad senast den 15 juli 2012 och därefter ses över minst vart sjätte år.

2) Vad som avses med god miljö kvalitet i de berörda vattnen enligt 5 kap. 20 § vattenlagen ska fastställas senast den 15 juli 2012.

3) Miljö målen och tillhörande indikatorer enligt 5 kap. 21 § vattenlagen ska fastställas senast den 15 juli 2012 och därefter ses över minst vart sjätte år.

4) Ett övervakningsprogram för löpande bedömning och regelbunden uppdatering av mål enligt 5 kap. 18 § 2 mom. vattenlagen ska vara fastställt och genomfört senast den 15 juli 2014 och därefter ses över minst vart sjätte år.

5) Ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 22 § vattenlagen för att uppnå eller bevara en god miljö kvalitet ska vara utarbetat senast 2015 och därefter ses över minst vart sjätte år. Det första åtgärdsprogrammet ska vara i kraft senast 2016.

7 kap. Vattenförbättringsfonder och förbättringsoverskott

24 §. Inrättande av vattenförbättringsfonder

Landskapsregeringen kan i en vattenförbättringsplan bestämma att hela eller viss del av den kostnadsminskning som följer av lindrigare försiktighetsmått enligt 4 kap. 7 § 3 mom. vattenlagen ska betalas till en av landskapsregeringen inrättad vattenförbättringsfond. Om det inte framgår av vattenförbättringsfonden ska landskapsregeringen i det enskilda fallet bestämma summan av det belopp som ska inbetalas. Landskapsregeringen kan besluta om inrättande av ytterligare vattenförbättringsfonder utöver de som anges i vattenförbättringsplanen om det anses behövt för att skydda eller förbättra förutsättningarna för en god vattenkvalitet.

En vattenförbättringsfond kan inrättas för hela landskapet eller för ett särskilt geografiskt område. För varje vattenförbättringsfond ska dess syfte och dess geografiska område anges. En vattenförbättringsfond kan inrättas för flera syften varvid det ska anges hur medlen ska användas för varje syfte och geografiskt område.

25 §. Fördelning på olika vattenförbättringsfonder

Om en inbetalning ska fördelas på flera vattenförbättringsfonder beslutar landskapsregeringen hur fördelningen ska ske om inte detta framgår av vattenförbättringsplanen eller tillstånd. Landskapsregeringens fördelning ska ske på ett sådant sätt att syftet med vattenförbättringsplanen bäst uppnås.

26 §. Förvaltning och utbetalning

En vattenförbättringsfond ska förvaltas av landskapsregeringen, om inte landskapsregeringen beslutar att fondens förvaltning för viss tid ska handhas av ett särskilt organ.

En vattenförbättringsfonds medel ska användas för kostnadseffektiva åtgärder i enlighet med dess syfte och vad som anges i vattenförbättringsplanen.

27 §. Förbättringsoverskott

Landskapsregeringen ska efter ansökan från utövare av vattenfarlig verksamhet fastställa ett förbättrings-

överskott om en väsentlig förbättring av vattenkvaliteten utöver vad som krävs enligt vattenlagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och tillstånd konstaterats som en följd av att verksamhetsutövaren vidtagit en vattenförbättrande åtgärd. Om landskapsregeringen inte beslutar annat ska ett förbättringsoverskott tas i bruk eller väsentliga åtgärder för att ta det i bruk ha vidtagits inom tre år från fastställsedatum.

28 §. Ansökan

Ansökan om fastställande av förbättringsoverskott ska skriftligen lämnas till landskapsregeringen. I ansökan ska anges

- a) sökanden,
- b) platsen för verksamheten och utsläppen,
- c) en redogörelse för de åtgärder som läggs till grund för förbättringsoverskottet,
- d) en redogörelse för berörda utsläpps- och kvalitetsnormer,
- e) gällande vattenförbättringsplan eller, om sådan saknas, en redogörelse för de föroreningar och andra störningar som utgår från eller orsakas av verksamheten,
- f) förslag till beräkningssätt för förbättringsoverskottets storlek om det inte redan finns ett bestämt beräkningssätt för beräkning av ett visst utsläpps storlek eller en viss åtgärds effekter samt
- g) förslag till hur kontroll av vattenkvalitetsförbättrande åtgärdens utförande och verkningar kan ske.

Sökanden ska härutöver inkomma med de eventuella kompletteringar som landskapsregeringen finner nödvändiga för att landskapsregeringen ska kunna fastställa förbättringsoverskottet.

29 §. Utnyttjande av förbättringsoverskott

Innan ett förbättringsoverskott utnyttjas ska en anmälan göras av nyttjaren till landskapsregeringen.

30 §. Omfattning av vattenområden

Enskilda sötvattenområden vid tillämpning av bestämmelserna om särskilda kvalitetsnormer i 5 kap. 9 § vattenlagen är alla geografiskt avgränsade sötvattenområden.

Vattenområden i saltsjön vid tillämpning av bestämmelserna om särskilda kvalitetsnormer i 5 kap. 9 § vattenlagen är de områden som anges i bilaga 9.

Ikraftträdandebestämmelse (2010:93):

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Genom denna förordning upphävs vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland och Ålands landskapsregerings beslut (2009:52) om vattenförvaltning. Hänvisningar till den upphävda vattenförordningen ska avse denna förordning.

Ikraftträdandebestämmelse (2015/85):

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2015. Miljö kvalitetsnormerna för ämnena 34-45 i bilaga 5B träder dock i kraft den 22 december 2018. I syfte att uppnå god kemisk ytvattenkvalitet i fråga om dessa ämnen ska ett kompletterande övervakningsprogram och ett preliminärt åtgärdsprogram som innefattar dessa ämnen upprättas senast den 22 december 2018.

Bilaga 1

Krav som gäller avloppsvatten från tätbebyggelse

I denna bilaga avses med:

1. *1 pe (personekvivalent)*: den mängd nedbrytbart organiskt material som har en biokemisk syreförbrukning på 70 gram per dygn under sju dygn.

2. *Sekundär rening*: rening av avloppsvatten från tätbebyggelse genom en process som vanligen innebär biologisk rening med sekundärsedimentering eller någon annan process som uppfyller de krav som anges i tabell 1 nedan.

All vattenmiljö inom landskapet Åland betraktas som känsliga områden enligt rådets direktiv 91/271/EEG.

Avloppsvatten från tätbebyggelse som leds in i avloppsnät ska före utsläpp till ytvatten undergå sekundär rening eller motsvarande rening

1. senast den 31 december 1998 om det avloppsvatten som leds in i avloppsnät härrör från tätorter med mer än 10 000 pe samt

2. senast den 31 december 2005 i alla tätorter.

Avloppsvatten och reningsverk för avloppsvatten samt de tillstånd enligt 6 kap. vattenlagen som gäller dem ska uppfylla kraven i punkt B nedan.

Behandlat eller obehandlat slam från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse får inte släppas ut till ytvattnet.

A. Avloppssystem

Vid konstruktion, byggnad och underhåll av avloppsnät ska kraven på vattenrening beaktas samt bästa tillgängliga teknik användas och samtidigt särskilt beaktas

- 1) avloppsvattnets volym och sammansättning
- 2) att läckor inte uppkommer, samt
- 3) att förorening av vatten till följd av bräddvatten begränsas.

B. Utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse till ytvatten

1) Avloppsreningsverk ska utformas eller ändras så att representativa prover kan tas på inkommande avloppsvatten och på det renade avloppsvattnet före utsläpp i vatten.

2) Rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ska uppfylla de krav som anges i tabell 1 och 2.

3) Strängare krav än de som anges i tabell 1 och 2 ska tillämpas om det behövs för att stadgandena i annan lagstiftning ska uppfyllas.

4) Utsläppstillena för avloppsvatten från tätbebyggelse ska väljas så att påverkan på mottagande vatten begränsas i största möjliga utsträckning.

C. Industriavloppsvatten

Innan industriavloppsvatten leds till allmänt avlopp och reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse ska det undergå sådan rening som krävs för att

1) skydda hälsan hos personal som arbetar med avloppsnäten och på reningsverken,

2) säkerställa att avloppsnät, avloppsreningsverk och tillhörande utrustning inte skadas,

3) säkerställa att driften av avloppsreningsverken och behandlingen av slam inte störs,

4) säkerställa att utsläppen från reningsverken varken skadar miljön eller förhindrar att de krav på recipienten som gäller enligt andra stadganden kan uppfyllas, samt

5) säkerställa att slammets omhändertagande på ett säkert och miljömässigt godtagbart sätt.

D. Referensmetoder för övervakning och utvärdering

1. Utsläpp av industriavloppsvatten i allmänt avlopp, utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse samt verkningarna av detta på den mottagande vattenmiljön ska övervakas.

De övervakningsmetoder som används ska uppfylla de krav som anges nedan.

Andra än de metoder som nämns i punkt 1-3 får användas, om det kan visas att de ger motsvarande resultat.

2. Flödesproportionella eller tidsbaserade dygnsprover ska tas i samma, väldefinierade punkt i utflödet från och vid behov i inflödet till reningsverket för att det ska kunna konstateras att de krav för utsläppt avloppsvatten som gäller enligt denna förordning efterlevs.

God internationell laboratorieresultat ska iaktas för att motverka att proverna förändras under tiden mellan insamling och analys.

3. Det minsta antalet årliga prover ska fastställas med hänsyn till reningsverkets storlek och proverna ska insamlas med jämna mellanrum enligt följande:

- 2 000 till 9 999 pe	12 prover under det första året, fyra prover under följande år om det kan visas att vattnet under det första året överensstämmer med kraven i detta direktiv. Om ett av fyra prover inte uppfyller kraven, måste 12 prover tas under det följande året.
- 10 000 till 49 999 pe	12 prover.
- 50 000 pe eller mer	24 prover.

4. Det renade avloppsvattnet ska anses uppfylla kraven, om värdena för varje enskild parameter uppfyller de krav som ställs på parametern enligt följande.

a) För parametrarna i tabell 1 och 2 anges i tabell 3 det största godtagbara antalet prover som inte uppfyller kraven, uttryckta som koncentrationer och/eller procentuell reduktion.

b) För de parametrar i tabell 1 som uttrycks i koncentrationer, får prover som tagits under normala driftförhållanden inte avvika från gränsvärdena med mer än 100 %. För de värden som avser koncentration av suspenderade partiklar kan avvikelser på upp till 150 % godtas.

c) För de parametrar som anges i tabell 2 ska årsmedelvärdet av proverna för varje parameter inte överstiga motsvarande gränsvärden.

5. Extrema värden för vattenkvaliteten ska inte beaktas, om värdena beror på särskilda förhållanden, t.ex. kraftig nederbörd.

K 14 Vattenförordning (2010:93)

Parametrar	Koncentration	Minsta reduktion (%) ¹	Referensmätmetod
Biokemisk syreförbrukning (BOD ₅ vid 20° C) utan nitrifikation ²	25 mg/l O ₂	70	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Bestämning av förbrukat syre före och efter fem dagars förvaring vid 20° C ± 1° C i fullständigt mörker. Tillsats av en nitrifikationshämmare.
Kemisk syreförbrukning (COD)	125 mg/l O ₂	75	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Kaliumdikromat
Suspenderade partiklar totalt	35 mg/l ²	90 ³	Filtrering av ett representativt prov genom ett filtermembran med 0,45 µm porstorlek. Torkning vid 105° C och vägning.

¹ Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

² Parametern kan ersättas av en annan parameter: totalt organiskt kol (TOC) eller total syreförbrukning (TOD), om ett förhållande kan fastslås mellan BOD₅ och ersättningsparametern.

³ Koncentration och reduktion är alternativa parametrar.

Analys av utsläpp från dammar ska utföras med filtrerade prover. Den totala koncentrationen suspenderade partiklar i ett ofiltrerat vattenprov får dock inte överstiga 150 mg/l.

Parametrar	Koncentration	Minsta procentuell reduktion ¹	Referensmätmetod
Fosfor totalt	2 mg/l (10 000-100 000 pe) 1 mg/l (mer än 100 000 pe)	80	Molekylär absorptionspektrofotometri.
Kväve totalt ²	15 mg/l (10 000-100 000 pe) ³ 10 mg/l (mer än 100 000 pe) ³	70-80	Molekylär absorptionspektrofotometri

¹ Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

² Kväve totalt innebär summa totalt Kjeldahlkväve (organiskt N + NH₄), nitrat-(NO₃)-kväve och nitrit-(NO₂)-kväve.

³ De angivna koncentrationerna är årsmedelvärden enligt bilaga 10 punkt D 3c. För att kontrollera att kraven med avseende på kväve uppfylls är det också möjligt att använda dygnsmedelvärden om det i enlighet med bilaga 10 punkt D kan säkerställas att man därigenom uppnår motsvarande skyddsnivå. I detta fall får dygnsmedelvärdet för kväve totalt inte överstiga 20 mg/l i något prov när spillvattnets temperatur vid den biologiska processen i avloppsreningsverket är 12° C eller högre. I stället för temperaturkravet kan drifttiden begränsas med beaktande av de regionala klimatförhållandena.

Provserier under ett visst år	Största antal underkända prover
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

Bilaga 2

Ämnen som inte får släppas ut i ytvatten eller allmänt avlopp

	Ämne	CAS-nummer	identifierat som farligt ämne
1.	1,2- dikloretan (etylendiklorid)	107-06-2	
2.	aldrin	309-00-2	
3.	dieldrin	60-57-1	
4.	endrin	72-20-8	
5.	isodrin	465-73-6	
6.	DDT (para-para-DDT)	ingen uppgift 50-29-3	
7.	hexaklorbensen	118-74-1	X
8.	hexaklorbutadien	87-68-3	X
9.	hexaklorcyklohexan (gamma-isomer, lindan)	608-73-1 58-89-9	X
10.	koltetraklorid	56-23-5	
11.	pentaklorfenol	87-86-5	
12.	tetrakloreten (tetrakloretylen)	127-18-4	
13.	triklorbensen (1,2,4-triklorbensen)	12002-48-1 120-82-1	
14.	trikloreten (trikloretylen)	79-01-6	
15.	triklorometan (kloroform)	67-66-3	

Bilaga 3

Ämnen farliga för grundvattnet och i ämnesgrupper ingående farliga ämnen som inte får släppas ut i grundvattnet

1. Organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö,
2. organiska fosforföreningar,
3. organiska tennföreningar,
4. ämnen och preparat eller nedbrytningsprodukter av dessa som påvisas ha cancerogena eller mutagena egenskaper eller sådana egenskaper som i eller via vattenmiljön kan påverka produktionen av steroider eller sköldkörteln, fortplantningen eller andra endokrina funktioner,
5. kolväten samt svårnedbrytbara, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen,
6. cyanider,
7. metaller och deras föreningar,
8. arsenik och dess föreningar,
9. biocider och växtskyddsmedel,
10. uppslammade ämnen,
11. ämnen som bidrar till eutrofiering (i synnerhet nitrater och fosfater),
12. syretärande ämnen (mätbara med hjälp av parametrar som till exempel BOD och COD),
13. kiselföreningar,
14. fluorider,
15. ämnen som negativt påverkar grundvattnets smak eller lukt samt föreningar som eventuellt bildar sådana ämnen i vatten och gör vattnet olämpligt att användas av människor.

K 14 Vattenförordning (2010:93)

Bilaga 4

De högsta tillåtna utsläppsgränsvärdena i halter och specifik belastning

	Ämne	CAS-nummer	Branch	Haltgräns ¹	Gräns för specifik belastning ¹	identifierat som farligt ämne
1.	kvicksilver och dess föreningar	7439-97-6	kloralkaliindustrin	50 µg/l	kvicksilvercell metoden: 0,2 g/kapacitetston klor	X
	kvicksilver och dess föreningar	7439-97-6	annan än kloralkaliindustrin	5 µg/l	-	X
2.	kadmium och dess föreningar	7440-43-9	-	10 µg/l	galvanisering: 0,3 g/kg hanterat kadmium	X

¹halt i löst form beräknad som månadsmedelvärde.

Bilaga 5 (2015/85)

5A Ämnen som fastställts som farliga och skadliga för vattenmiljön enligt direktiv 2000/60/EG

Nr	CAS-nummer ^[1]	EU-nummer ^[2]	Ämnets namn ^[3]	Fastställt som farligt ämne
(1)	15972-60-8	240-110-8	alaklor	
(2)	120-12-7	204-371-1	antracen	X
(3)	1912-24-9	217-617-8	atrazin	
(4)	71-43-2	200-753-7	bensen	
(5)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	bromerade difenyletrar	X ^[4]
(6)	7440-43-9	231-152-8	kadmium och kadmiumföreningar	X
(7)	85535-84-8	287-476-5	kloralkaner, C ₁₀₋₁₃	X
(8)	470-90-6	207-432-0	klorfenvinfos	
(9)	2921-88-2	220-864-4	Klorpyrifos (klorpyrifosetyl)	
(10)	107-06-2	203-458-1	1,2-diklorethan	
(11)	75-09-2	200-838-9	diklorometan	
(12)	117-81-7	204-211-0	di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP)	X
(13)	330-54-1	206-354-4	diuron	
(14)	115-29-7	204-079-4	endosulfan	X
(15)	206-44-0	205-912-4	fluoranten	
(16)	118-74-1	204-273-9	hexaklorbensen	X
(17)	87-68-3	201-765-5	hexaklorbutadien	X
(18)	608-73-1	210-168-9	hexaklorcyklohexan	X
(19)	34123-59-6	251-835-4	isoproturon	
(20)	7439-92-1	231-100-4	bly och blyföreningar	
(21)	7439-97-6	231-106-7	kvicksilver och kvicksilverföreningar	X
(22)	91-20-3	202-049-5	naftalen	
(23)	7440-02-0	231-111-4	nickel och nickelföreningar	
(24)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	nonylfenoler	X ^[5]
(25)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	oktylfenoler ^[6]	
(26)	608-93-5	210-172-0	pentaklorbensen	X

(27)	87-86-5	201-778-6	pentaklorfenol	
(28)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	polyaromatiska kolväten (PAH) ^[7]	X
(29)	122-34-9	204-535-2	simazin	
(30)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	tributyl-tennföreningar	X ^[8]
(31)	12002-48-1	234-413-4	triklorbensener	
(32)	67-66-3	200-663-8	triklorometan (kloroform)	
(33)	1582-09-8	216-428-8	trifluralin	X
(34)	115-32-2	204-082-0	dikofol	X
(35)	1763-23-1	217-179-8	perfluoroktansulfonsyra och dess derivat (PFOS)	X
(36)	124495-18-7	ej tillämpligt	kinoxifen	X
(37)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	dioxiner och dioxinlika föreningar	X ^[9]
(38)	74070-46-5	277-704-1	aklonifen	
(39)	42576-02-3	255-894-7	bifenox	
(40)	28159-98-0	248-872-3	cybutryn	
(41)	52315-07-8	257-842-9	cypermetrin ^[10]	
(42)	62-73-7	200-547-7	diklorvos	
(43)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	hexabromcyklododekan (HBCDD)	X ^[11]
(44)	76-44-8/1024-57-3	200-962-3/213-831-0	heptaklor och heptaklor-epoxid	X
(45)	886-50-0	212-950-5	terbutryn	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]EU-nummer: Europeiska förteckningen över existerande, kommersiellt använda kemiska ämnen (EINECS) eller Europeiska förteckningen över anmälda kemiska ämnen (ELiNCs).

^[3]För grupper av ämnen definieras typiska enskilda representanter i samband med fastställande av miljö kvalitetsnormer, om inte annat uttryckligen anges.

^[4]Endast tetra-, penta-, hexa- och heptabromdifenyleter (CAS-nr 40088-47-9, 32534-81-9, 36483-60-0 respektive 68928-80-3).

^[5]Nonylfenol (CAS-nr 25154-52-3, EU-nr 246-672-0) inklusive isomererna 4-nonylfenol (CAS-nr 104-40-5, EU-nr 203-199-4) och 4-nonylfenol (grenad) (CAS-nr 84852-15-3, EU-nr 284-325-5).

^[6]Oktylfenol (CAS-nr 1806-26-4, EU-nr 217-302-5) inklusive isomeren 4-(1,1',3,3'-tetrametylbutyl)-fenol (CAS-nr 140-66-9, EU-nr 205-426-2).

^[7]Inklusive bens(a)pyren (CAS-nr 50-32-8, EU-nr 200-028-5), benzo(b)fluoranten (CAS-nr 205-99-2, EU-nr 205-911-9), benso(g,h,i)perylen (CAS-nr 191-24-2, EU-nr 205-883-8), benso(k)fluoranten (CAS-nr 207-08-9, EU-nr 205-916-6), indeno(1,2,3-cd)pyren (CAS-nr 193-39-5, EU-nr 205-893-2) och exklusive antracen, fluoranten och naftalen, som förtecknas separat.

^[8]Inklusive tributyltenn-katjon (CAS-nr 36643-28-4).

^[9]Detta avser följande föreningar: 7 polyklorerade dibenso-p-dioxiner (PCDD): 2,3,7,8-T4CDD (CAS-nr 1746-01-6), 1,2,3,7,8-P5CDD (CAS-nr 40321-76-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDD (CAS-nr 39227-28-6), 1,2,3,6,7,8-H6CDD (CAS-nr 57653-85-7), 1,2,3,7,8,9-H6CDD (CAS-nr 19408-74-3), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDD (CAS-nr 35822-46-9), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDD (CAS-nr 3268-87-9) 10 polyklorerade dibensofuraner (PCDF): 2,3,7,8-T4CDF (CAS-nr 51207-31-9), 1,2,3,7,8-P5CDF (CAS-nr 57117-41-6), 2,3,4,7,8-P5CDF (CAS-nr 57117-31-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDF (CAS-nr 70648-26-9), 1,2,3,6,7,8-H6CDF (CAS-nr 57117-44-9), 1,2,3,7,8,9-H6CDF (CAS-nr 72918-21-9), 2,3,4,6,7,8-H6CDF (CAS-nr 60851-34-5), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDF (CAS-nr 67562-39-4), 1,2,3,4,7,8,9-H7CDF (CAS-nr 55673-89-7), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDF (CAS-nr 39001-02-0) 12 dioxinlika polyklorerade bifenyler (PCB-DL): 3,3',4,4'-T4CB (PCB 77, CAS-nr 32598-13-3), 3,3',4',5-T4CB (PCB 81, CAS-nr 70362-50-4), 2,3,3',4,4'-P5CB (PCB 105, CAS-nr 32598-14-4), 2,3,4,4',5-P5CB (PCB 114, CAS-nr 74472-37-0), 2,3',4,4',5-P5CB (PCB 118, CAS-nr 31508-00-6), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 123, CAS-nr 65510-44-3), 3,3',4,4',5-P5CB (PCB 126, CAS-nr 57465-28-8), 2,3,3',4,4',5-H6CB (PCB 156, CAS-nr 38380-08-4), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 157, CAS-nr 69782-90-7), 2,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 167, CAS-nr 52663-72-6), 3,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 169, CAS-nr 32774-16-6), 2,3,3',4,4',5,5'-H7CB (PCB 189, CAS-nr 39635-31-9).

^[10]CAS-nr 52315-07-8 avser en isomerblandning av cypermetrin, alfacypermetrin (CAS-nr 67375-30-8), betacypermetrin (CAS-nr 65731-84-2), thetacypermetrin (CAS-nr 71697-59-1) och zetacypermetrin (52315-07-8).

^[11]Detta avser följande: 1,3,5,7,9,11-hexabromcyklododekan (CAS-nr 25637-99-4), 1,2,5,6,9,10-hexabromcyklododekan (CAS-nr 3194-55-6), α-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-50-6), β-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-51-7) och γ-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-52-8).

K 14 Vattenförordning (2010:93)

5B Ämnen som fastställts som farliga och skadliga för vattenmiljön enligt direktiv 2000/60/EG samt miljö-kvalitetsnormer för dem

AA:	årsmedelvärde
MAC:	maximal tillåten koncentration
Enhet:	[µg/l] för kolumnerna 4–7
	[µg/kg våtvikt] för kolumn 8

1	2	3	4	5	6	7	8
Nr	Ämne	CAS-nummer ^[1]	AA-MKN ^{[2][3]} Inlandsytvatten	AA-MKN ^{[2][3]} Havsvatten och andra ytvatten	MAC-MKN ^[4] Inlandsytvatten	MAC-MKN ^[4] Havsvatten och andra ytvatten	MKN Biota ^[12]
(1)	alaklor	15972-60-8	0,3	0,3	0,7	0,7	
(2)	antracen	120-12-7	0,1	0,1	0,1	0,1	
(3)	atrazin	1912-24-9	0,6	0,6	2,0	2,0	
(4)	bensen	71-43-2	10	8	50	50	
(5)	bromerade difenyletrar ^[5]	32534-81-9			0,14	0,014	0,0085
(6)	kadmium och kadmium-föreningar (beroende på vattenhårdhetsklass) ^[6]	7440-43-9	≤ 0,08 (klass 1) 0,08 (klass 2) 0,09 (klass 3) 0,15 (klass 4) 0,25 (klass 5) ^[3]	0,2	≤ 0,45 (klass 1) 0,45 (klass 2) 0,6 (klass 3) 0,9 (klass 4) 1,5 (klass 5) ^[3]	≤ 0,45 (klass 1) 0,45 (klass 2) 0,6 (klass 3) 0,9 (klass 4) 1,5 (klass 5)	
(6a)	koltetraklorid ^[7]	56-23-5	12	12	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(7)	C10-13-kloralkaner ^[8]	85535-84-8	0,4	0,4	1,4	1,4	
(8)	klorfenvinfos	470-90-6	0,1	0,1	0,3	0,3	
(9)	klorpyrifos (klorpyrifosetyl)	2921-88-2	0,03	0,03	0,1	0,1	
(9a)	cyklodiena bekämpningsmedel: aldrin ^[7] dieldrin ^[7] endrin ^[7] isodrin ^[7]	309-00-2 60-57-1 72-20-8 465-73-6	Σ = 0,01	Σ = 0,005	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(9b)	DDT total ^{[7][9]}	ej tillämpligt	0,025	0,025	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
	para-para-DDT ^[7]	50-29-3	0,01	0,01	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(10)	1,2-diklorethan	107-06-2	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(11)	diklormetan	75-09-2	20	20	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(12)	di(2-ethylhexyl)ftalat (DEHP)	117-81-7	1,3	1,3	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(13)	diuron	330-54-1	0,2	0,2	1,8	1,8	
(14)	endosulfan	115-29-7	0,005	0,0005	0,01	0,004	
(15)	fluoranten	206-44-0	0,0063	0,0063	0,12	0,12	30
(16)	hexaklorbensen	118-74-1			0,05	0,05	10

Vattenförordning (2010:93)

K 14

(17)	hexaklorbutadien	87-68-3			0,6	0,6	55
(18)	hexaklorcyklohexan	608-73-1	0,02	0,002	0,04	0,02	
(19)	isoproturon	34123-59-6	0,3	0,3	1,0	1,0	
(20)	bly och blyföreningar	7439-92-1	1,2 ^{[13][9]}	1,3	14 ^[3]	14	
(21)	kvicksilver och kvicksilverföreningar	7439-97-6			0,07	0,07	20
(22)	naftalen	91-20-3	2	2	130	130	
(23)	nickel och nickelföreningar	7440-02-0	4 ^[13]	8,6	34	34	
(24)	nonylfenoler (4-nonylfenol) ^[15]	84852-15-3	0,3	0,3	2,0	2,0	
(25)	oktylfenoler ((4-(1,1,3,3-tetrametylbutyl)-fenol))	140-66-9	0,1	0,01	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(26)	pentaklorbensen	608-93-5	0,007	0,0007	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(27)	pentaklorfenol	87-86-5	0,4	0,4	1	1	
(28)	polyaromatiska kolväten (PAH) ^[11]	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
	bens(a)pyren	50-32-8	$1,7 \times 10^{-4}$	$1,7 \times 10^{-4}$	0,27	0,027	5
	benso(b)fluoranten	205-99-2	se fotnot 11	se fotnot 11	0,017	0,017	se fotnot 11
	benso(k)fluoranten	207-08-9	se fotnot 11	se fotnot 11	0,017	0,017	se fotnot 11
	benso(g,h,i)perylene	191-24-2	se fotnot 11	se fotnot 11	$8,2 \times 10^{-3}$	$8,2 \times 10^{-4}$	se fotnot 11
	indeno (1,2,3-cd)pyren	193-39-5	se fotnot 11	se fotnot 11	ej tillämpligt	ej tillämpligt	se fotnot 11
(29)	simazin	122-34-9	1	1	4	4	
(29a)	tetrakloretylen ^[7]	127-18-4	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(29b)	trikloretylen ^[7]	79-01-6	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(30)	tributyltennföreningar (tributyltennkatjon)	36643-28-4	0,0002	0,0002	0,0015	0,0015	
(31)	triklorbensener	12002-48-1	0,4	0,4	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(32)	triklormetan	67-66-3	2,5	2,5	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(33)	trifluralin	1582-09-8	0,03	0,03	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(34)	dikofol	115-32-2	$1,3 \times 10^{-3}$	$3,2 \times 10^{-5}$	ej tillämpligt ^[10]	ej tillämpligt ^[10]	33

K

K 14 Vattenförordning (2010:93)

(35)	perfluoroktansulfonsyra och dess derivat (PFOS)	1763-23-1	$6,5 \times 10^{-4}$	$1,3 \times 10^{-4}$	36	7,2	9,1
(36)	kinoxifen	124495-18-7	0,15	0,015	2,7	0,54	
(37)	dioxiner och dioxinlika föreningar	Se fotnot 9 i bilaga 5A			ej tillämpligt	ej tillämpligt	Summa PCDD+P-CDF+ PCB-DL 0,0065 $\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$ TEQ ^[14]
(38)	aklonifen	74070-46-5	0,12	0,012	0,12	0,012	
(39)	bifenox	42576-02-3	0,012	0,0012	0,04	0,004	
(40)	cybutryn	28159-98-0	0,0025	0,0025	0,016	0,016	
(41)	cypermetrin	52315-07-8	8×10^{-5}	8×10^{-6}	6×10^{-4}	6×10^{-5}	
(42)	diklorvos	62-73-7	6×10^{-4}	6×10^{-5}	7×10^{-4}	7×10^{-5}	
(43)	hexabromcyklododekan (HBCDD)	Se fotnot 11 i bilaga 5A	0,0016	0,0008	0,5	0,05	167
(44)	heptaklor och heptaklor-epoxid	76-44-8/ 1024-57-3			3×10^{-4}	3×10^{-5}	$6,7 \times 10^{-3}$
(45)	terbutryn	886-50-0	0,065	0,0065	0,34	0,034	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]Denna parameter är miljö kvalitetsnormen uttryckt som ett aritmetiskt medelvärde på årsnivå (AA-MKN). Om inte annat anges gäller den för den totala koncentrationen av alla isomerer. Medelvärdet beräknas vid varje representativ övervakningspunkt som det aritmetiska medelvärdet av de resultat som under ett års tid uppmäts vid varje punkt.

^[3]Med undantag av kadmium, bly, kvicksilver och nickel (nedan metaller) uttrycks de miljö kvalitetsnormer som fastställs i denna bilaga som totala koncentrationer i hela vattenprovet. Metallernas miljö kvalitetsnorm hänför sig till upplöst koncentration, dvs. den upplösta fasen i ett vattenprov som erhållits genom filtrering genom ett 0,45 μm -filter eller motsvarande förbehandling. Vid utvärderingen av övervakningsresultaten i jämförelse med miljö kvalitetsnormen får följande beaktas:

a) den naturliga bakgrundskoncentrationen för metaller och deras föreningar genom att till miljö kvalitetsnormen addera en uppskattning av den naturliga bakgrundskoncentrationen i enlighet med tabellen nedan,

b) vattnets hårdhet, dess pH-värde eller andra parametrar för vattenkvalitet som påverkar en metalls biotillgänglighet.

Summan av uppskattningen av den naturliga bakgrundskoncentrationen och miljö kvalitetsnormen. På platser där koncentrationerna av geologiska orsaker är höga får expertbedömningen avvika från bakgrundskoncentrationernas värden.

	kadmium	nickel	bly	kvicksilver
	µg/l (vatten) bakgrund + AA	µg/l (vatten) bakgrund + AA	µg/l (vatten) bakgrund + AA	µg/kg (biota) bakgrund +
	MKN	MKN	MKN	MKN
Sjöar				
med låg humushalt (färgtal Pt mg/l < 30)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,1 + 1,2 = 1,3 ^[13]	180 + 20 = 200
humösa (färgtal Pt mg/l 30– 90)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,2 + 1,2 = 1,4 ^[13]	200 + 20 = 220
med hög humushalt (färgtal Pt mg/l > 90)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,7 + 1,2 = 1,9 ^[13]	230 + 20 = 250
Åar och älvar				
momark och lerjordar (färgtal Pt mg/l < 90, avrinningsområdets myrareal -%)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,3 + 1,2 = 1,5 ^[13]	180 + 20 = 200
torvmark (färgtal Pt mg/l < 90, avrinningsområdets myrareal -% > 25)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,5 + 1,2 = 1,7 ^[13]	230 + 20 = 250
Kustvatten/havsvatten	0,02 + 0,2 = 0,22	1 + 8,6 = 9,6	0,03 + 1,3 = 1,33	180 + 20 = 200

^[4]Denna parameter är miljö kvalitetsnormen uttryckt som maximal tillåten koncentration (MAC-MKN). Där parametern MAC-MKN anges som "ej tillämpligt" anses värdena på AA-MKN utgöra skydd mot kortvariga föroreningstoppar vid kontinuerliga utsläpp, eftersom de är avsevärt lägre än de värden som härlemts utifrån akut toxicitet. Vid tillämpning av MAC-MKN får den uppmätta koncentrationen inte överskrida normens värde vid någon av övervakningspunkterna. Vid uppskattning får dock statistiska metoder, såsom percentilberäkning, användas för att säkerställa en godtagbar konfidensnivå och noggrannhet för bestämning av efterlevnaden av värdet på MAC-MKN.

^[5]För den grupp av ämnen som utgörs av bromerade difenyletrar (nr 5) avser miljö kvalitetsnormen summan av koncentrationerna för kongener med numren 28, 47, 99, 100, 153 och 154.

^[6]För kadmium och dess föreningar (nr 6) varierar miljö kvalitetsnormvärdet beroende på vattnets hårdhetsklass (klass 1: < 40 mg CaCO₃/l, klass 2: 40 till < 50 mg CaCO₃/l, klass 3: 50 till < 100 mg CaCO₃/l, klass 4: 100 till < 200 mg CaCO₃/l och klass 5: ≥ 200 mg CaCO₃/l)

^[7]Detta ämne är inte ett prioriterat ämne enligt direktiv 2000/6/EG utan ett av de övriga föroreande ämnen för vilka MKN är lika med det värde som fastställts i den lagstiftning som gällde före den 13 januari 2009.

^[8]Ingen indikativ parameter anges för denna grupp av ämnen. Den eller de indikativa parametrarna ska fastställas med analysmetoden.

^[9]DDT total består av summan av isomererna 1,1,1-triklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 50-29-3, EU-nr 200-024-3); 1,1,1-triklor-2-(o-klorfenyl)-2-(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 789-02-6, EU-nr 212-332-5); 1,1-diklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etylen (CAS-nr 72-55-9, EU-nr 200-784-6); och 1,1-diklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 72-54-8, EU-nr 200-783-0).

^[10]Det finns inte tillräcklig information för att fastställa en MAC-MKN för dessa ämnen.

^[11]För den grupp farliga ämnen som består av polyaromatiska kolväten (PAH) (nr 28) avser miljö kvalitetsnormen för biota koncentrationen av bens(a)pyren, på vars toxicitet de bygger. Bens(a)pyren kan ses som en markör för övriga PAH och bens(a)pyren behöver därför övervakas för jämförelse med miljö kvalitetsnormen för biota.

^[12]Miljö kvalitetsnormen för biota avser fisk om inget annat anges. För ämnena nr 15 (fluoranten) och 28 (polyaromatiska kolväten [PAH]) avser miljö kvalitetsnormen för biota blötdjur. För ämne nr 37 (dioxiner och dioxinlika föreningar) avser miljö kvalitetsnormen för biota fisk, i linje med avsnitt 5.3 i bilagan till förordning (EU) nr 1259/2011 av den 2 december 2011 om ändring av förordning (EG) nr 1881/2006 vad gäller gränsvärden för dioxiner, dioxinlika PCB och icke dioxinlika PCB i livsmedel (EUT L 320, 3.12.2011, s. 18).

^[13]Dessa miljö kvalitetsnormer avser biotillgängliga koncentrationer av ämnena.

^[14]PCDD: polyklorerade dibenso-p-dioxiner; PCDF: polyklorerade dibensofuraner; PCB-DL: dioxinlika polyklorerade bifenyler; TEQ: toxiska ekvivalenter enligt WHO:s toxicitetsekvivalensfaktorer från 2005.

^[15]Nonylfenolens och nonylfenoletoxilaternas totala toxicitet får inte överskrida miljö kvalitetsnormen. Den totala toxiciteten beräknas enligt formeln: $\sum (C_x \times \text{TEF})$,

TEF = toxisk ekvivalentfaktor

C_x = halt av respektive nonylfenolförening

	toxisk ekvivalentfaktor (TEF)
nonylfenol	1
nonylfenolmono- och dietoxilater	0,5

K 14 Vattenförordning (2010:93)

Bilaga 6

Ämnen som vid ett nationellt förfarande har fastställts som skadliga för vattenmiljön

	Ämne	CAS-nummer ^[1]	Miljökvalitetsnorm AA-MKN ^{[2][3]} in- landsytvatten, µg/l	Miljökvalitetsnorm AA-MKN ^{[2][3]} andra ytvatten, µg/l	Miljökvalitetsnorm AA-MKN ^{[2][3]} ytvat- ten avsett för uttag av hushållsvatten, µg/l
1.	klorbensen	108-90-7	9,3	3,2	3
2.	1,2-diklorbensen	95-50-1	7,4	0,74	0,3
3.	1,4-diklorbensen	106-46-7	20	2	0,1
4.	bensylbutylftalat (BBP) ²	85-68-7	10	1,4	10
5.	dibutylftalat (DBP)	84-74-2	10	1	10
6.	resorcinol (1,3-ben- sendiol)	108-46-3			
7.	(benzotiazol-2-yl- tio) metyltiocyanat (TCMTB)	21564-17-0			
8.	benzotiazol-2-tiol (di(benzotiazol-2-yl) disulfid (CAS 120-78- 5) nedbrytningspro- dukt)	149-30-4			
9.	bronopol (2-brom-2- nitropropan-1,3-diol)	52-51-7	4	0,4	4
10.	dimetoat	60-51-5	0,7	0,07	
11.	MCPA (4-klor-2-me- tylfenoxiättiksyra)	94-74-6	1,6	0,16	
12.	metamitron (4-ami- no-3-metyl-6-fenyl- 1,2,4-triazin-5-on)	41394-05-2	32	3,2	
13.	prokloraz (N-propyl- N-[2-(2,4,6-triklorfe- nox)etyl]-1H-imida- zol-1-karboxamid)	67747-09-5	1	0,1	
14.	etylentiourea (ned- brytningsprodukt av (CAS 8018-01-7))	96-45-7	200	20	
15.	tribenuron-metyl (metyl-2-(3-(4-me- toxi-6-metyl-1,3,5- triazin-2-yl)3-metyl- ureidosulfonyl) benzoat	101200-48-0	0.1	0.01	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]Denna parameter är miljökvalitetsnormen uttryckt som ett aritmetiskt medelvärde på årsnivå (AA-MKN). Om inte annat anges gäller den för summan av alla ämnets isomerer. Medelvärdet beräknas vid varje representativ övervakningspunkt som det aritmetiska medelvärdet av de resultat som under ett års tid uppmäts vid varje punkt.

^[3]Miljökvalitetsnormerna uttrycks som totala koncentrationer i hela vattenprovet.

Bilaga 7

Tröskelvärden för grundvatten

	Förorenande ämne	Tröskelvärde för grundvatten	Enhet
1	Nitrater	50	mg/l
2	Aktiva ämnen i bekämpningsmedel och deras (relevanta) metaboliter, nedbrytnings- eller reaktionsprodukter	0,1 0,5 sammanlagt ¹	µg/l
3	Bensen	0,5	µg/l
4	Toluen	12	µg/l
5	Etylbensen	1	µg/l
6	Xylener (Σorto-, meta- och paraxylen)	10	µg/l
7	Antracen	60	µg/l
8	Naftalen	1,3	µg/l
9	Benso(a)pyren	0,005	µg/l
10	ΣBenso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(g,h,i) perylen och indeno(1,2,3-cd)pyren	0,05	µg/l
11	PCB-föreningar (Σ kongenerer 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180)	0,015	µg/l
12	ΣTrikloreteten och tetrakloreteten	5	µg/l
13	1,2-dikloreteten	25	µg/l
14	1,2-dikloretan	1,5	µg/l
15	Diklormetan (metylenklorid)	10	µg/l
16	Vinylklorid (kloreten)	0,15	µg/l
17	Koltetraklorid	2	µg/l
18	Kloroform (triklormetan)	100	µg/l
19	Klorbensen	3	µg/l
20	1,2-diklorbensen	0,3	µg/l
21	1,4-diklorbensen	0,1	µg/l
22	Triklorbensen (Σ1,2,3-, 1,2,4- och 1,3,5- triklor-bensen)	2,5	µg/l
23	Pentaklorbensen	1,2	µg/l
24	Hexaklorbensen	0,024	µg/l
25	Monoklorfenoler	0,05	µg/l
26	Diklorfenoler	2,7	µg/l
27	ΣTri-, tetra- och pentaklorfenol	5	µg/l
28	MTBE (metyl-tert-butyleter)	7,5	µg/l
29	TAME (tert-amylmetyleter)	60	µg/l
30	Oljefraktionier (C10-40)	50	µg/l
31	Kvicksilver	0,06	µg/l
32	Kadmium	0,4	µg/l
33	Kobolt	2	µg/l
34	Krom	10	µg/l
35	Koppar	20	µg/l
36	Bly	5	µg/l
37	Nickel	10	µg/l
38	Zink	60	µg/l

K 14 Vattenförordning (2010:93)

39	Antimon	2,5	µg/l
40	Arsenik	5	µg/l
41	Ammonium NH ₄ ⁺ eller Ammoniumkväve NH ₄ N	0,25 (NH ₄ ⁺)	mg/l
		0,20 (NH ₄ N)	
42	Klorid	100	mg/l
43	Sulfat	150	mg/l

¹Sammanlagt avser summan av alla de vid övervakningen observerade och uppmätta enskilda bekämpningsmedlen inbegripet deras relevanta metaboliter, nedbrytnings- eller reaktionsprodukter.

Bilaga 8

Krav som gäller analysmetoder och tolkning av resultat

1. I denna bilaga avses med

a) måtosäkerhet en icke-negativ parameter som karakteriserar spridningen av de storhetsvärden som tilldelas en mätstorhet, på basis av den information som använts,

b) kvantifieringsgränsen angiven multipel av detektionsgränsen vid en koncentration av ämnet som rimligen kan bestämmas med godtagbar noggrannhet och precision,

c) detektionsgräns det utslag eller koncentrationens värde över vilket det med angiven konfidensgrad kan bekräftas att ett prov är annorlunda än ett blankprov som inte innehåller det ämne som ska bestämmas.

Kvantifieringsgränsen som avses ovan i underpunkt b kan beräknas med användning av lämplig standard eller lämpligt prov och kan erhållas från den lägsta kalibreringspunkten på kalibreringskurvan. Härvid beaktas inte blankprov.

2. Alla analysmetoder - hit hör laboratorieanalyser, fältanalyser och onlinemetoder - som används i kemiska övervakningsprogram enligt 9 § i lagen om vattenårsvårdsförvaltningen, valideras och dokumenteras i enlighet med standarden EN ISO/IEC-17025 eller annan motsvarande standard som är internationellt accepterad.

3. Vid ytvattenkontrollen och bestämningen av koncentrationerna av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön i utsläpp och läckage ska metoder enligt SFS-, EN- och ISO-standarderna eller metoder med samma noggrannhet och tillförlitlighet tillämpas.

Koncentrationen av ett ämne kan uppskattas även genom beräkning, om metoderna som avses ovan inte är tillgängliga.

4. Minimikraven för alla analysmetoder som används är baserade på en måtosäkerhet på högst 50 % ($k = 2$) beräknad på nivån för ämnets miljö kvalitetsnorm och en kvantifieringsgräns som är lika med eller under ett värde på 30 % av de relevanta miljö kvalitetsnormerna. Om det inte finns någon relevant miljö kvalitetsnorm för en viss parameter, eller om det inte finns någon analysmetod som uppfyller de ovan fastställda minimikraven, ska övervakningen utföras med bästa tillgängliga teknik som inte medför orimliga kostnader.

5. När mängderna av fysikalisk-kemiska eller kemiska mätstorheter i ett visst prov ligger under kvantifieringsgränsen, ska mätresultaten fastställas till halva värdet av den berörda kvantifieringsgränsen för beräkningen av medelvärdet. När ett beräknat medelvärde av mätresultaten som avses ovan ligger under kvantifieringsgränserna, ska värdet anges som "under kvantifieringsgränsen". Resultat under kvantifieringsgränsen för enskilda ämnen fastställs dock till noll i sådana fall där mätstorheter består av den sammanlagda summan av en viss grupp fysikalisk-kemiska parametrar eller kemiska mätstorheter, inklusive deras relevanta metaboliter, nedbrytningsprodukter och reaktionsprodukter.

5a. (2015/85) Om det beräknade medelvärdet av ett mätresultat, vid en mätning som utförts med hjälp av bästa tillgängliga teknik som inte medför orimliga kostnader, med stöd av 5 punkten anges som "under kvantifieringsgränsen" och "kvantifieringsgränsen" för denna teknik är högre än miljö kvalitetsnormen, ska resultatet för det uppmätta ämnet inte beaktas.

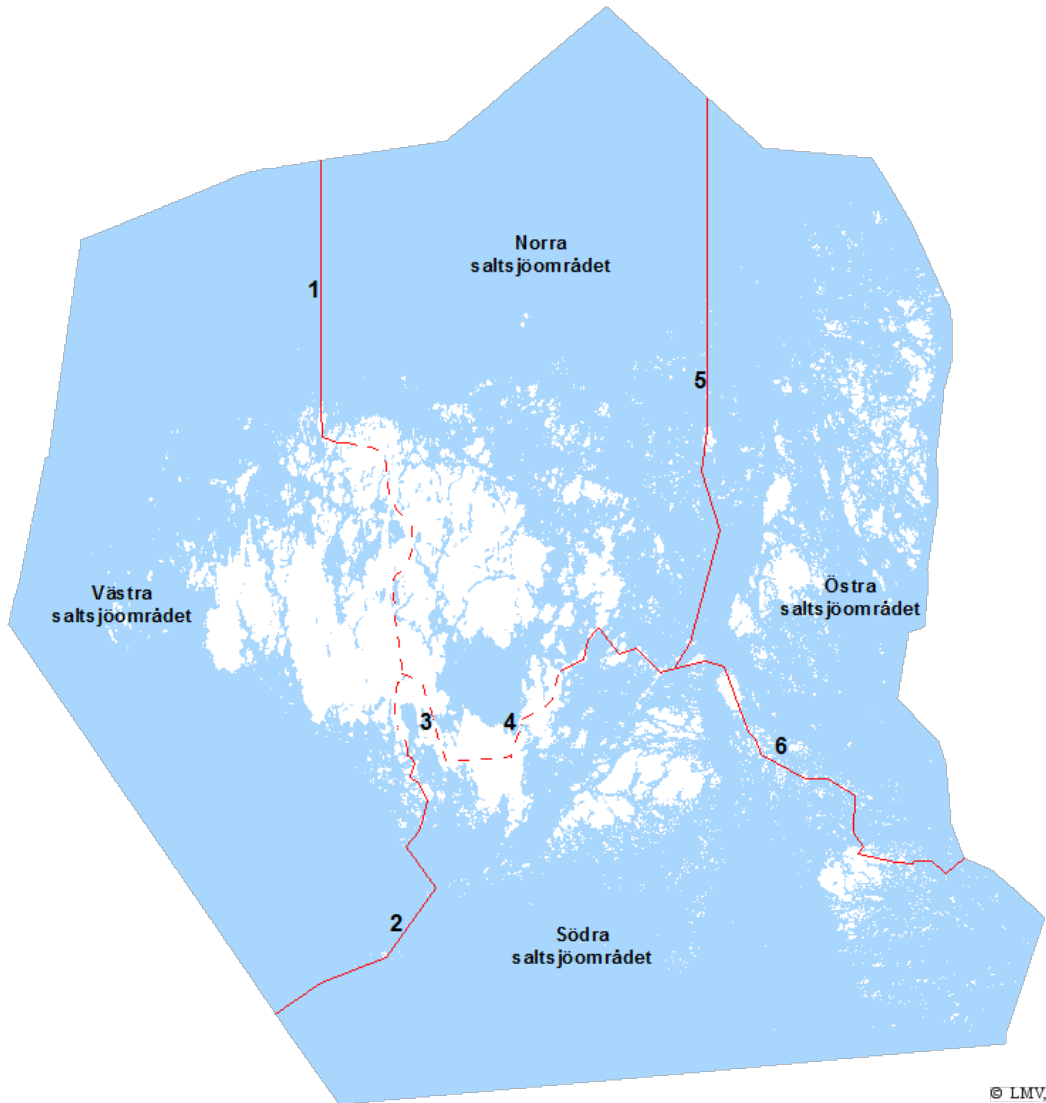
6. Laboratorier eller parter som kontrakteras av laboratorier bevisar sin kompetens för analys av relevanta fysikalisk-kemiska eller kemiska mätstorheter genom

a) deltagande i kvalifikationsprövningsprogram som omfattar de analysmetoder som avses i punkt 2 för mätstorheter vid koncentrationsnivåer som är representativa för kemiska övervakningsprogram som utförs i enlighet med 9 § i lagen om vattenårsvårdsförvaltningen, och

b) analys av tillgängligt referensmaterial som är representativt för insamlade prov som innehåller lämpliga koncentrationsnivåer i förhållande till relevanta miljö kvalitetsnormer.

Kvalifikationsprövningsprogrammen enligt underpunkt a får organiseras av ackrediterade organisationer eller internationellt eller nationellt erkända organisationer som uppfyller kraven i ISO/IEC guide 43-1 eller kraven i andra motsvarande standarder som är internationellt accepterade.

Resultaten av deltagandet i dessa program ska utvärderas på grundval av de bedömningsystem som fastställs i ISO/IEC guide 43-1 eller i standarden ISO-13528 eller i andra motsvarande standarder som är internationellt accepterade.

K

Bilaga 9

Kartan anger de områden som avses i förordningens 12a §. Områdena utgörs av helheter vilka avgränsas enligt följande. De halvdragna linjerna visar hur områdena skiljs åt.

Västra saltsjöområdet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot land samt heldragna linjerna 1 och 2.

Norra saltsjöområdet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 1, 3, 4, 5 och 6 mellan Lumparland och Sottunga Liskär. Linje 3 är i Lemströms kanal och linje 4 i Lumparsund.

Östra saltsjöområdet

Gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 5 och 6 från Sottunga Liskär till gränsen mot riket.

Södra saltsjöområdet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 2, 3, 4 och 6.

K 14 Vattenförordning (2010:93)

Linjerna 1-6 utgörs av avståndet mellan koordinater (WGS 84) enligt följande:

N	E	N	E	N	E
60° 42.241'	19° 44.866'	60° 26.128'	19° 45.508'	60° 23.865'	19° 47.779'
60° 24.159'	19° 45.725'				

N	E	N	E	N	E
59° 59.066'	19° 59.559'	59° 50.289'	19° 55.302'	60° 03.297'	19° 58.124'
60° 00.488'	20° 00.355'	59° 48.503'	19° 46.882'	60° 02.946'	19° 58.477'
59° 58.549'	19° 59.327'	59° 46.379'	19° 41.127'	60° 02.168'	19° 58.026'
59° 57.510'	19° 57.672'	60° 03.772'	19° 57.543'	60° 01.969'	19° 58.180'
59° 54.825'	20° 01.555'	60° 03.382'	19° 57.682'	60° 01.694'	19° 59.222'

N	E	N	E
60° 05.784'	20° 00.940'	60° 05.826'	20° 00.935'

N	E	N	E
60° 05.536'	20° 12.354'	60° 05.480'	20° 12.323'

N	E	N	E	N	E
60° 09.348'	20° 32.350'	60° 11.076'	20° 34.414'	60° 18.428'	20° 38.204'
60° 22.277'	20° 35.733'	60° 24.985'	20° 36.414'	60° 46.717'	20° 36.193'

N	E	N	E	N	E
60° 09.878'	20° 20.483'	59° 56.736'	21° 01.286'	60° 05.256'	20° 42.086'
60° 11.173'	20° 21.076'	59° 57.714'	20° 57.190'	60° 09.459'	20° 38.886'
60° 11.803'	20° 22.060'	59° 57.265'	20° 56.311'	60° 09.877'	20° 36.519'
60° 11.949'	20° 22.422'	59° 58.649'	20° 55.759'	60° 09.108'	20° 30.478'
59° 57.008'	21° 10.279'	60° 01.117'	20° 56.036'	60° 10.659'	20° 27.318'
59° 55.982'	21° 07.917'	60° 02.196'	20° 49.464'	60° 10.290'	20° 25.145'
59° 56.830'	21° 05.943'	60° 02.239'	20° 52.395'	60° 09.143'	20° 17.261'
59° 56.848'	21° 03.843'	60° 03.802'	20° 43.841'	60° 09.878'	20° 20.483'
59° 56.593'	21° 03.653'	60° 04.768'	20° 43.088'		

K 15 Ålands landskapsregerings beslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket

1 §. Syfte

Genom detta beslut genomförs Europeiska gemenskapernas råds direktiv av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG), det s.k. nitratdirektivet.

Det som föreskrivs nedan i detta beslut utgör det åtgärdsprogram som avses i nitratdirektivet.

2 §. Tillämpningsområde

De åtgärder som nämns i detta beslut verkställs i landskapet Åland.

Beslutet tillämpas inom jordbruk och trädgårdsodling på användning, lagring och spridning av stallgödsel samt organiska gödselbriketter enligt landskapslagen (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselbriketter och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, dock inte på kalkningsämnen. Beslutet tillämpas även på andra organiska bifraktioner som uppkommer på gården och som används som gödsel antingen som sådana eller behandlade.

Vid lagring och användning av gödselmedel ska utöver vad som föreskrivs i 4-10 §§ även bilaga 1 följas. Dessutom ges rekommendationer enligt bilaga 3 för metoder vid användning av stallgödsel.

3 §. Definitioner

I detta beslut avses med:

1) *jordbruk och trädgårdsodling* uppfödning och hållande av nötkreatur, svin, hästar, fjäderfä, får, pälsdjur eller andra motsvarande produktionsdjur, odling av jordbruksväxter, trädgårdsväxter och åkerenergi grödor samt annan jordbruksanvändning av åker,

2) *produktionsdjur* djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller päls eller för annan typ av jordbruksproduktion och -verksamhet,

3) *gödselmedel*, liktydigt med gödsel; organiska och oorganiska ämnen och preparat som är avsedda att främja växters tillväxt eller förbättra kvaliteten på skörd och vilkas effekt grundar sig på växtnäringsämnen,

4) *stallgödsel* obehandlad och behandlad spillning och urin från produktionsdjur som också kan innehålla strö och vatten,

5) *flytgödsel* flytande stallgödsel som kan samlas upp i bassäng eller behållare,

6) *torrgödsel* stallgödsel där urinen har avskilts,

7) *strögödsel* stallgödsel där urinen sugits upp av ströet,

8) *ströbädd* ett lager strö som täcker botten och binder stallgödsel och urin i ett djurstall där strö fylls på vid behov, och som byts ut med flera månaders intervaller,

9) *rastfälla* ett område i djurstallets omedelbara närhet där djuren rastas regelbundet och där gödsel och avrinningsvatten samlas upp,

10) *bete* åkerområden med ett- eller fleråriga gräs- eller foderväxter eller andra områden där produktionsdjur äter foder,

11) *organiskt gödselbriketter* gödselbriketter så som de definieras i bilaga I i jord- och skogsbruksministeriets

förordning om gödselbriketter (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling 24/11) enligt punkterna 1B (organiska gödselmedel, med undantag för organiska gödselmedel enligt 1B3 vilkas effekt huvudsakligen baserar sig på andra effekter än växtnäringsämnen), 1C (organiska mineralgödselmedel), 3A2 (organiska jordförbättringsmedel) och 3A5 (biprodukter som används som sådana som jordförbättringsmedel, med undantag för fiberslam samt de för svampodling använda växtunderlag och de använda växtunderlag av torv vilkas näringsämnen redan utnyttjats); med organiska gödselbriketter avses i denna förordning även organiska bifraktioner som definieras nedan.

12) *organiska bifraktioner* fasta och flytande organiska fraktioner som bildas vid jordbruk och trädgårdsodling och som inte är gödselbriketter enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselbriketter, såsom pressvätska från ensilage och avrinningsvatten från rastfällor,

13) *totalkväve* den sammanlagda totala mängden organiskt och oorganiskt kväve som anges för organiska gödselbriketter, bifraktioner och stallgödsel,

14) *lösligt kväve* ammonium- och nitratkväve samt lösligt organiskt kväve som löser sig i vatten eller i svag saltlösning,

15) *flytande täcke* ett jämnt fördelat minst 10 centimeter tjockt lager på vätskeytan i en slam- eller urinbehållare eller någon annan motvarande behållare, såsom torv, lättklinker, polystyrengranulat eller polystyrengrus eller motsvarande löst material eller flytande skikt; som flytande täcke anses också flytgödsel från nötkreatur när den har bildat skorpa,

16) *placering av gödselmedel* spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselbriketter med utrustning som skär en fåra i åkerns yta dit flytgödseln, urinet eller gödselbriketter rinner eller sprutas,

17) *tät botten* en hel yta som till tätheten minst motsvarar asfalt med lämpliga grundskiktkonstruktioner där stallgödsel och avrinningsvatten kan samlas upp,

18) *grundvattenförekomst* ett område som kan avgränsas på geologiska grunder där en jordformation eller en zon av berggrund möjliggör betydande strömmar av grundvatten eller vattentäkt,

19) *område som översvämmas* område som översvämmas oftare än i genomsnitt en gång på 20 år och som inte skyddas av skyddsvallar eller andra permanenta konstruktioner,

20) *vattendrag* vattendrag enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,

21) *utfallsdike* en grävd öppen fåra som syftar till att samla upp vatten från kant-, teg- och täckdiken i torrläggingsområdet och från det ovanför liggande avrinningsområdet och att avleda det från torrläggingsområdet,

22) *rännil* rännil enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 27 punkten i vattenlagen för landskapet Åland,

23) *källa* en ur marken framrinnande vattensamling, som till följd av ständigt tilllopp och utlopp inte är stillastående, och vars flöde medger att vattnet kan utnyttjas som hushållsvatten.

K 15 ÅLRB (2016:41) om ... nitrater från jordbruket

4 §. Placering av lagringsplatser, rastfällor samt utfodrings- och drickplatser

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselafabrikat, rastfällor för produktionsdjur samt utfodrings- och dricksplatser i rastgårdar ska placeras och underhållas med tillräcklig hänsyn till yt- och grundvattenskyddets behov och så att det inte uppkommer utsläpp till yt- och grundvatten. De får inte placeras där risk finns att hushållsvattenbrunnar, vattendrag, källor, utfallsdiken och rämnilar förorenas eller på områden som översvämmas.

5 §. Lagring av stallgödsel

På en gård där det ansamlas stallgödsel från produktionsdjur ska det finnas en lagringsplats för gödsel (gödselstad).

Gödselstaden ska vara så stor att den rymmer stallgödsel som har ansamlats under minst 12 månader. Vid dimensioneringen av nya eller förstörade gödselstäder ska principerna i bilaga 2 följas. Vid dimensioneringen av gödselstaden kan hänsyn tas till spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarken vid betesgång. Jordbrukarnas gemensamma gödselstäder och ströbäddar i lösdriktstall kan beaktas vid dimensioneringen av gödselstaden. Hänsyn kan även tas till spillning som under växtsäsongen sprids i växande gröda om det är säkerställt att tillräcklig lagringskapacitet ändå finns.

Gödselstäderna och gödselrännorna ska vara vattentäta. Konstruktionerna och anläggningarna ska vara sådana att inget läckage uppstår i samband med tömning och flyttning av gödseln i gödselstaden.

Gödsel kan även lagras på annan plats än gödselstad. Sådan lagring ska ske i vederbörligen anlagda och täckta gödselstukor, förutsatt att lagringen sker enligt förfarings sättet i bilaga 1 och att utsläpp till vatten kan förhindras. En gödselstuka får inte anläggas på mark som översvämmas eller där risk finns att hushållsvattenbrunnar förorenas.

Undantag från storleken för en i 1 mom. avsedd gödselstad är möjlig om gödseln överläts till någon som drar nytta av den och som kan ta emot den med stöd av tillstånd enligt vattenlagen för landskapet Åland eller landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, om gödseln överläts till en annan jordbrukare för att lagras alternativt för att användas direkt i enlighet med detta beslut eller om den lagras i vederbörligen anlagda och täckta gödselstukor. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska på förhand i tillräckligt god tid underrättas om undantaget. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan kräva behövliga åtgärder i dess egenskap av tillsynsmyndighet med stöd av 8 kap. vattenlagen för landskapet Åland.

För gårdar som har högst 5 djurenheter tillåts enklare lagringssätt under förutsättning att det sker på ett sådant sätt att vattenmiljön inte kommer till skada. Vid beräkning av djurenheter ska definitionen i 2 § vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland användas.

6 §. Spridning av gödsel

Spridning av gödselmedel på åkrar ska göras så att det inte sker någon avrinning i vatten och på ett sådant

sätt att packningsskador minimeras. Gödselmedel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark.

Stallgödsel och organiska gödselafabrikat får inte spridas under tiden från 1 november till 15 april. Om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag kan utspridningen på våren påbörjas tidigare, dock tidigare den 1 april.

En förlängning av spridningstiden på hösten generellt för hela Åland med maximalt 6 veckor kan beviljas av landskapsregeringen efter ansökan från en branschorganisation. Förlängning av spridningstiden ges på grund av exceptionella väderleksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där ett flertal åkrar på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våta att detta förhindrat spridning av stallgödsel före utgången av oktober.

Förlängning av spridningstiden kan även av synnerliga skäl och efter särskild prövning beviljas av landskapsregeringen till enskilda jordbrukare efter inlämnad ansökan. Sådana synnerliga skäl inbegriper omständigheter som inte har varit möjliga att förutse eller påverka och att det inte finns alternativ till egen spridning av gödseln.

I fråga om stallgödsel och organiska gödselafabrikat som innehåller stallgödsel får en mängd som motsvarar högst 170 kg lösligt kväve per ha och år tillföras åkern, dock med beaktande av bestämmelserna i 7 §.

Ytgödsling av stallgödsel och organiska gödselafabrikat på vallväxtlighet får inte ske på hösten efter den 15 september. Vid spridning av stallgödsel och organiska gödselafabrikat på hösten efter 15 september på obebunden mark ska gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så ska åkern plöjas.

De maximimängder av stallgödsel som får spridas per hektar på hösten efter 15 september är för fast strö- gödsel för nötkreatur 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha och för flytgödsel av svin 15 ton/ha. Maximimängder för andra fraktioner av stallgödsel från produktionsdjur beräknas med hjälp av bilaga 4 utgående från att mängden lösligt kväve i stallgödsel och i organiska gödselafabrikat som sprids på hösten efter 15 september får vara högst 35 kg/ha. Den maximala mängd flytgödsel som får köras ut på hösten efter 31 oktober begränsas till den mängd gödsel som produceras på gården under 6 veckors tid och specificeras utgående från gårdens djurbesättning. Den flytgödselmängd som produceras under 6 veckor fås genom att värdena i bilaga 2 divideras med 8,5.

På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårflo den är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 1 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs. Det är förbjudet att sprida gödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselafabrikat förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselafabrikat är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10 %. Kring brunns som används för hushållsvatten och kring källor ska det, beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunns konstruktion och jordarten, lämnas

en skyddszon på minst 30–100 meter som inte gödslas med stallgödsel eller organiska gödselmedel.

7 §. Mängden kvävegödselmedel

Kvävegödsling ska dimensioneras och gödselmedlet sprids på basis av genomsnittlig skördenivå, odlingszon, växtföljd och jordart med målet att bevara jordens näringsbalans.

En gård får för åker gödsla använda högst följande kvävemängder, som innehåller de totala mängderna av lösligt kväve både i de organiska gödselmedel och i den stallgödsel och de organiska gödselmedel som används:

- 1) höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösligt kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren,
- 2) potatis 130 kg kväve/ha/år,
- 3) hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt
- 4) vårsäd, sockerbetor, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år.

För grov mojord och grövre mineraljord minskar de i 2 mom. nämnda kvävemängderna med 10 kg/ha/år.

De i 2 mom. nämnda totala kvävemängderna minskar med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbetor odlas. För vallar på torvjord minskar mängden med 10 kg/ha. Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, ska mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna ska vara minst två veckor.

8 §. Övriga bestämmelser

Vid byggen av husdjursstall ska särskilt 4 kap. 8 § vattenlagen för landskapet Åland beaktas.

Pressaft som uppkommer vid ensilering ska tas till vara och förvaras i en tät behållare. Vid spridning av pressaft på marken följs det som ovan är bestämt om gödselspridning.

Gödselmedel ska spridas jämnt på åkern så att avrinning till vattendragen förhindras så effektivt som möjligt.

9 §. Kväveanalys och dokumentation

Kväveanalys av stallgödseln ska utföras med högst fem års intervall. Jordbrukaren ska föra bok över kvävegödselanalyserna, de kvävegödselmängder som har använts för gödsla av åkrarna, tidpunkten för gödsla och över skördenivåerna och på begäran lämna uppgifterna till tillsynsmyndigheten.

10 §. Tillsyn

Beträffande tillsyn av detta beslut gäller bestämmelserna i 8 kap. vattenlagen för landskapet Åland och beträffande straffbestämmelserna i 9 kap. samma lag.

11 §. Allmänhetens deltagande

Allmänheten ska på ett tidigt stadium ges möjlighet till faktiskt deltagande vid ändringar eller översyner av detta beslut. Envar ska ha möjlighet att yttra sig skriftligen över förslag till ändringar av beslutet. Remisstiden ska därvid vara minst fyra veckor. Vederbörlig hänsyn ska tas till allmänhetens synpunkter.

12 §. Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den 1 september 2016. Genom detta beslut upphävs Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

Bilaga 1

LAGRING AV GÖDSEL I STUKA

Av arbetstekniska och hygieniska skäl kan stallgödsel lagras också annorstädes än i en gödselstad i samband med husdjursstallen. Sådan så kallad fjärrlagring av gödsel ska ske i en vederbörlig gödselstad eller i undantagsfall i täckta gödselstukor. Lastningen av gödseln från husdjursstallet till ett transportfordon ska ske på ett underlag med tät botten. Lastningsplatsen bör täckas över då det är fråga om kontinuerlig lastning. Som skydd kan man också använda t ex en presenning.

Gödsel som har behandlats i ett komposteringsverk och har en torrsubstanshalt på minst 30 % kan efter 3 månaders lagring i en gödselstad flyttas till en gödselstuka.

Gödselstukan placeras mitt på ett jämnt åkeravsnitt eller på en långsamt sluttande åker nära övre renen. Gödselstukan får inte placeras på kortare avstånd än 100 meter från ett vattendrag eller en brunn för hushållsvatten. Gödselstukan ska placeras så långt som möjligt från ett utfallsdike, dock minst 30 meter från det.

När en gödselstuka anläggs ska ett ler-, torv- eller annat uppsugande skikt på minst 15 cm spridas på botten så att avrinnande näring fångas upp. På vintern avlägsnas snön från det ställe där gödselstukan anläggs. Gödseln lagras i en eller flera större gödselstukor. Lagring i separata högar längs åkern anses som gödselspridning. I en gödselstuka anbringas åtminstone den gödselmängd som behövs för en åkerhektar. Årlig anläggning av gödselstukor på samma plats ska undvikas.

Gödselstukan ska alltid täckas med ett överdrag eller ett torv-, halm- eller annat motsvarande skikt på minst 10 cm för att förhindra alltför stor avrinning och avdunstning. En gödselstuka som har anlagts på hösten sprids nästa vår på otjälad mark. Vid ekologisk odling ska gödsel som komposterats i en gödselstuka på åkern spridas på marken under den följande vegetationsperioden. Om detta inte är möjligt, ska komposten på åkern övertäckas med regntätt överdrag och spridas ut på åkern senast under våren därpå.

Bilaga 2

Minimistorlekar för lagring av gödsel

Tabell 1. *Minimistorlekar för lagring av gödsel under 12 månader per djur/per djurplats enligt typ av gödsel (m³/djur/år; utan regnvatten).*

För regnvatten utökas den storlek som beräknats enligt tabell 1 för flytgödsel- eller urinbehållare med minst 300 millimeter, om behållaren täcks genom skorpbildning, och minst 500 millimeter om behållaren är försedd med något annat flytande täcke. Dessutom ska behållarens höjd ökas med minst 100 millimeter för flytande löst täcke som placeras på ytan av flytgödseln.

K 15 ÅLRB (2016:41) om ... nitrater från jordbruket

Om andra vätskor än tvättvatten från djurstallet leds till flytgödsel- eller urinbehållaren, såsom avloppsvatten från mjölkkrummet och pressvätska från ensilage, ska det beaktas vid dimensioneringen av behållaren.

Djur	Flyt-gödsel	Strö-gödsel, gödsel från strö-bädd	Torr-gödsel	Urin
Mjölkkö (8 500 kg) ¹	25,5	28,6	15,8	8,7
Kviga	8,5	13,4	6,6	2,9
Diko	19,0	20,4	16,9	1,9
Köttboskap, Tjur	12,1	12,9	10,1	1,7
Kokalv 6–12 mån.	7,2	9,7	6,1	1,7
Kokalv < 6 mån.	3,6	6,1	3,1	1,1
Tjurkalv 6–12 mån.	9,5	12,1	8,0	2,1
Tjurkalv < 6 mån.	4,7	7,1	4,0	1,3
Gödsvin ²³	2,4	3,0	1,0	1,6
Sugga och grisar ⁴	9,3	10,7	2,2	6,8
Sugga och grisar i satellitsvinn ⁵	12,7	15,5	3,5	10,4
Sinsugga	3,9	4,9	1,6	2,7
Avvand gris ⁶	1,2	1,6	0,6	0,8
Galt (fullvuxen)	4,9	6,1	1,8	3,5
Broiler ²	-	0,015	-	-
Värphöna, Broilerhona	-	0,04	-	-
Kalkon ²	-	0,06	-	-
Anka, Gås ²	-	0,04	-	-
And ²	-	0,025	-	-
Får och lamm	-	1,3	-	-
Getter och killingar	-	1,3	-	-
Lamm och killingar 3–9 mån. ⁷	-	1,3	-	-
Lamm och killingar 6–9 mån. ⁷	-	0,6	-	-
Häst > 150 cm	-	17,0	-	-
Ponny 120–150 cm	-	12,0	-	-
Liten ponny < 120 cm	-	8,0	-	-
Mink, Iller	-	0,25	-	-
Räv, Sjubbb	-	0,5	-	-
Lantrasboskap ⁸ :				
Mjölkkö	-	22,3	-	-
Diko	-	15,9	-	-

Kviga	-	11,7	-	-
Tjur	-	11,9	-	-
Kokalv 6-12 mån.	-	8,5	-	-
Tjurkalv 6-12 mån.	-	9,4	-	-
Kalv < 6 mån.	-	5,3	-	-

¹ För högproducerande boskap rekommenderas större lager än de i tabellen.

² Per djurplats.

³ Gäller gödsvin med en genomsnittlig slaktvikt på högst 90 kg. Om slaktvikten är högre används värden för sinsugga.

⁴ Normalt suggstall. Grisarna med upp till cirka 11 veckors ålder.

⁵ Gäller satellitsvinn. Gödselmängder per suggplats, när den används för minst åtta grisningsomgångar om året. Grisar beaktas upp till en ålder på cirka fem veckor före avvinning.

⁶ Grisar i mellanuppfödningstadiet, ålder 5–11 veckor.

⁷ Under uppfödning, två uppfödningomgångar om året.

⁸ Östfinsk, västfinsk och nordfinsk boskap.

Minimistorlekar för lager av processad gödsel

Biogasprocess

Behandling av stallgödsel i biogasanläggning minskar inte märkbart mängden gödsel. Den bifogade tabellen kan därför direkt tillämpas på gödseln.

Fraktionering (separering)

Vid fraktionering delas flytgödsel upp i en flytande och en fast fraktion som ska lagras i separata utrymmen. När storleken på de lagerlokaler som krävs för fraktioner räknas ut är utgångspunkten den mängd flytgödsel som enligt tabellen ovan uppkommer på gården. Mängden fraktioner och storleken på de lager som behövs beror på utrustningens effektivitet och på den obehandlade gödselns egenskaper.

Kompostering

Genom vändning av aktiva torr- och strögödselstackar eller vid reaktorkompostering kan den mängd gödsel som ska lagras beräknas minska med 20 % av den årliga gödselmängd som beräknas med hjälp av tabell 1.

Bilaga 3

REKOMMENDATION OM MINSKNING AV AVRINNINGEN AV NITRATER SOM HÄRRÖR FRÅN LAGRING OCH ANVÄNDNING AV STALLGÖDSEL

1. Rätt tid för gödsling

Med rätt tid för gödsling avses att gödseln sprids ut i första hand på våren. Bestämmelserna om tiderna för spridning av gödsel finns i 6 § i detta beslut. På våren kan gödselspridningen inledas med iakttagande av dessa tider när snön har smält, åkerns yta har torkat och smältvattnet har runnit av, även om jorden på större djup fortfarande är tjälfrusen. Spridningen får inte medföra risk för att vattnen förorenas.

Efter gödselspridningen bearbetas åkern så fort som möjligt, inom ungefär fyra timmar efter att gödseln har spritts ut, för att minska ammoniakavdunstning och luktolägenheter. Särskilt för flytgödsel och urin rekom-

menderas placeringsgödsling. I annat fall myllas gödseln ned.

Också om gödseln måste spridas ut under vegetationsperioden bör den om möjligt spridas genom placering. På brodd och vallar kan ytgödsling användas, helst med slangspridare.

Om gödseln måste spridas på hösten används gödselmängder som är mindre än de mängder som nämns i 5 och 6 §§ i detta beslut och utspridningsmetoden är densamma som ovan. På torvmark är det skäl att frångå höstgödsling. Det kväve som sprids med gödseln på hösten beaktas när man räknar ut mängden gödsel som ska användas på våren.

På en trädesåker sprids gödsel först omedelbart före växtsäd eller vallinsäd efter trädesperioden. På åkern anläggs kvävebindande växtlighet under samma vegetationsperiod.

För att ammoniakavdunstningen ska minska bör gödseln spridas vid sval och lugn väderlek. I syfte att förebygga mikrobiologisk sönderdelning rekommenderas att gödsel sprids så sent som möjligt på hösten. Vid spridningen ska dock denna förordning iakttas. Då man väljer tidpunkt för spridningen, och också annars, finns det anledning att ta hänsyn till den luktolägenhet som spridningen vållar grannarna.

2. Plats för gödselspridning

Stallgödsel sprids så att gödsel eller näringsämnen som den innehåller inte tillåts rinna av i ett vattendrag eller ett dike. Det får inte heller uppstå risk för att grundvattnet förorenas. Gödselspridningen bör undvikas på områden där det är risk att gödselvatten sugs upp i grundvattenförekomster.

Näringsutsläppen i vatten kan minskas genom att man vid stränderna till vattendrag och vid utfallsdiken lämnar skyddszoner där ingen stallgödsel sprids ut. Den rekommenderade bredden på skyddszonen är minst 10 meter där det är möjligt med hänsyn till åkerstrukturen. Hur bred skyddszonen ska vara beror bl.a. på gödselns art, spridnings- och nedmyllningsmetoden och områdets egenskaper såsom markens lutning och vegetationstäcket på en mångårig zon.

Kring brunnar och källor från vilka det tas hushållsvatten lämnas - beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunns konstruktion och jordarten - en skyddszon på 30-100 meter, som inte tillförs stallgödsel.

3. Lagring av gödsel

Gödselstäder, gödselrännor och andra lagringsplatser för gödselmedel ska vara täta, täckta och den vätska som ansamlas ska lagras i en behållare i gödselstaden. Närmare byggtekniska anvisningar ingår i jord- och skogsbruksministeriets byggnadsbestämmelser och byggnadsanvisningar: Miljövård kring husdjursbyggnader JSM-BBA C4.

Gödsel kan i andra hand lagras i stukor och närmast på små husdjursgårdar. Vid lagring i gödselstukor gäller det att försöka se till att stukan har en så hög torrsubstans som möjligt. Det rekommenderas att gödselstaden för lagring av gödsel alltid byggs så att den är tillräckligt stor, dvs så att den med tanke på olika störningstillstånd motsvarar ett 12 månaders behov.

Bilaga 4

Tabellvärden för stallgödsel

SLAG AV GÖDSEL	Totalfosfor kg/m ³	Lösligt kväve kg/m ³	Totalkväve kg/m ³
Nötkreatur strögödsel	1,0	1,1	4,0
Nötkreatur flytgödsel	0,5	1,7	2,9
Nötkreatur urin	0,1	1,5	2,5
Svin strögödsel	2,8	1,2	4,6
Svin flytgödsel	0,8	2,2	3,4
Svin urin	0,2	1,3	2,0
Får och get strögödsel	1,3	1,0	4,9
Häst strögödsel	0,5	0,4	2,6
Höna strögödsel	5,6	4,2	9,4
Broiler strögödsel	3,6	2,7	8,7
Kalkon strögödsel	4,4	3,2	8,0
Räv strögödsel	12,7	1,4	6,5
Mink strögödsel	12,1	0,9	5,2

K 16 Landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslax och lax i havet

K

1 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på odling i öppna nätkassar i saltsjön av regnbågslax (*Oncorhynchus mykiss*) och lax (*Salmo salar*), med undantag av sättfisk. Förordningen tillämpas inte på verksamhet som syftar till utprovning av ny teknik. Flera odlingskassar placerade så att de tillsammans bildar en helhet beaktas oberoende av ägoförhållanden som en odling.

2 §. Definitioner

I denna förordning avses med

1) *öppna nätkassar*, odlingsanordning inneslutande en öppen nätkasse genom vilken fritt utbyte kan ske av vatten innanför och utanför nätkassen och där utfodring sker direkt i sådant vatten,

2) *sättfisk*, yngel eller liten fisk under en odlingssåsong som vid utsättningen i havet har en medelvikt som är mindre än 250 gram

3) *öppenhetsvärde*, summan av tvärsnittsareorna i de sund som avgränsar vattenområdet dividerat med

K 16 LF (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet

områdets area multiplicerat med hundra. Om det för en fiskodling kan bestämmas flera avgränsade vattenområden avses det minsta öppenhetsvärdet,

4) *exponeringsgrad*, antalet sektorer på 9 grader som inom 2,5 km avstånd från fiskodlingen inte når land,

5) *totalbelastning*, den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används,

6) *specifik belastning*, odlingens totalbelastning dividerad med fiskens årliga tillväxt.

3 §. Krav på plats för fiskodling

Fiskodlingsplats skall i sin helhet vara belägen på område som enligt officiellt sjökort är minst 10 meter djupt, eller om den årliga produktionen överstiger 500 ton minst 15 meter djupt. Saknas djupangivelser inom 500 meter från odlingsplatsens mitt ankommer det på verksamhetsutövaren att på annat sätt visa motsvarande djupförhållanden.

Fiskodling med en årlig produktion som överstiger 25 ton får endast bedrivas på plats som ligger minst 200 meter utanför de områden som i bilaga 1 till denna förordning anges som inre vatten med lägre vattenomsättning. Platsen skall ha ett öppenhetsvärde som är minst 0,75 eller en exponeringsgrad som är minst 6.

Med undantag av vad som följer av 2 mom. kan vinterförvaring av fisk ske även på annan plats under perioden 15 oktober - 15 maj. Om extrema väderleksförhållanden omöjliggör flytt får vinterförvaring ske även under annan tidpunkt.

4 §. Specifik belastning

Den årliga specifika belastningen får vara högst 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Beräkningen utgår från att odlad regnbågslox eller lax innehåller 0,4 procent fosfor och 2,75 procent kväve.

5 §. Hantering av död fisk

Död fisk som flyter skall avlägsnas dagligen under perioden 1 juni - 30 september samt minst en gång per vecka under övrig tid. Död fisk som sjunkit skall uppsamlas och avlägsnas från kassbotten minst en gång per vecka.

6 §. Hantering av foder

Det foder som används får vid utfodring endast hanteras av personer som har utbildning rörande miljöhänsyn vid fiskodlingsverksamhet eller på annat sätt kan påvisa sådan erfarenhet och kompetens som krävs för att vid utfodring beakta optimal miljöhänsyn.

7 §. Tillsyn och kontroll

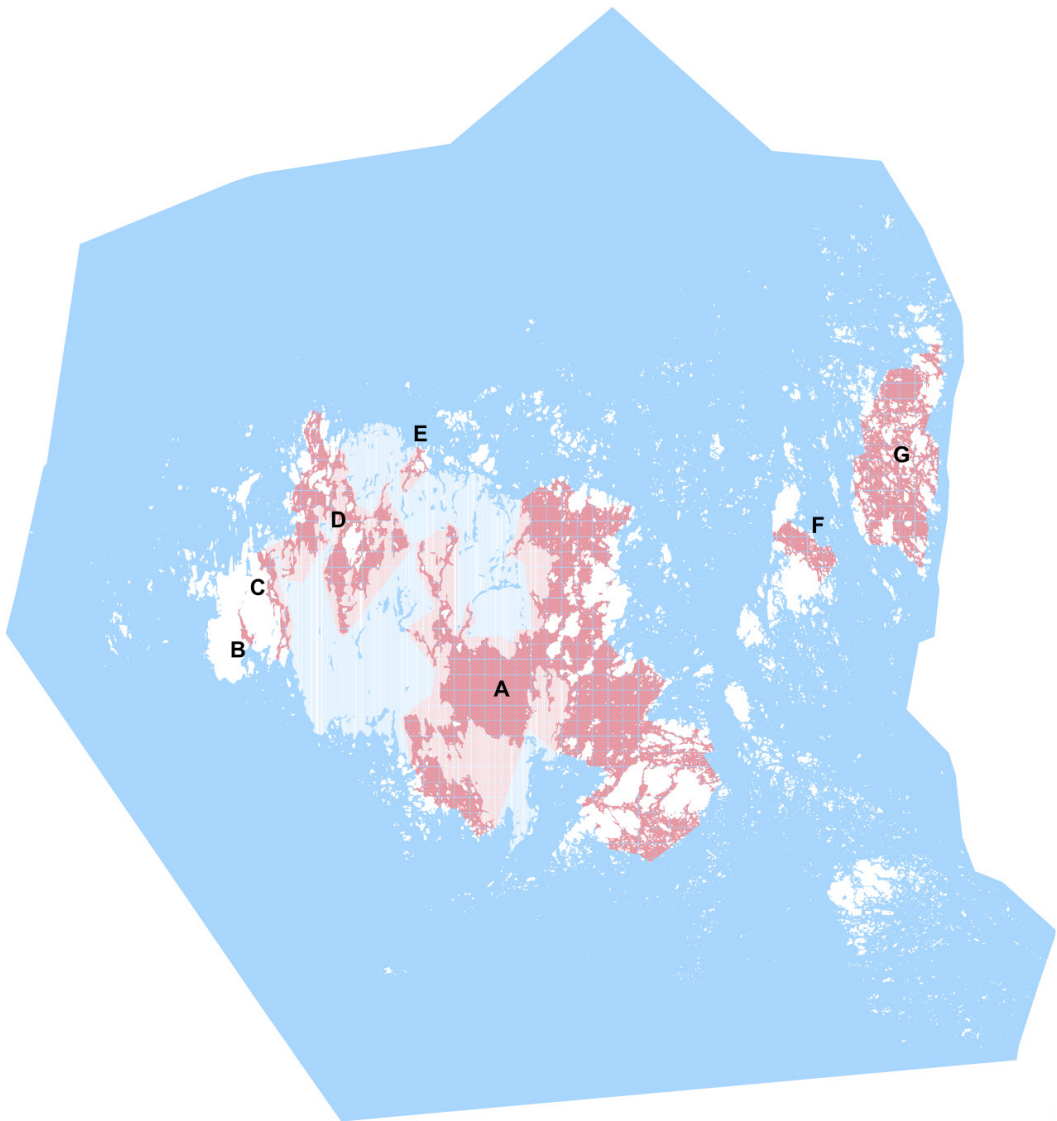
Verksamhetsutövaren skall för tillsynsmyndigheten årligen lämna uppgifter om verksamhetens totala och specifika belastning. Verksamhetsutövaren skall därvid redovisa och verifiera den årliga användningen av foder, fodrets innehåll av fosfor och kväve samt den mängd fisk som förts till och tagits från odlingen, inklusive slaktad fisk.

8 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2007. För befintliga verksamheter gäller att kraven i 3 § skall vara uppfyllda senast 31 december 2008. Verksamhet

med giltigt tillstånd eller verksamhet för vilken ansökan om nytt tillstånd är anhängigt får dock, i väntan på att beslut med anledning av ny ansökan vinner laga kraft, utan hinder av denna förordning fortsätta på den plats tillståndet avser till och med 31 december 2012.

Bilaga 1

K

Kartan anger de områden som enligt förordningens 3 § utgör inre vatten med lägre vattenomsättning. Områdena utgörs av helheterna A-G vilka avgränsas av land och koordinater (WGS 84) enligt följande.

N	E	N	E	N	E
60° 11.949'	20° 22.422'	59° 58.773'	20° 22.790'	60° 20.612'	20° 23.127'
60° 09.108'	20° 30.478'	59° 58.356'	20° 23.270'	60° 20.443'	20° 26.018'
60° 10.659'	20° 27.318'	59° 58.028'	20° 27.198'	60° 19.705'	20° 25.692'
60° 10.290'	20° 25.145'	59° 57.486'	20° 28.487'	60° 18.514'	20° 23.433'
60° 00.919'	20° 01.233'	60° 00.009'	20° 34.936'	60° 03.772'	19° 57.543'
60° 00.809'	20° 03.814'	60° 00.718'	20° 34.604'	60° 03.382'	19° 57.682'
59° 59.029'	20° 06.306'	60° 02.781'	20° 37.550'	60° 03.297'	19° 58.124'
59° 59.673'	20° 08.689'	60° 04.497'	20° 35.123'	60° 02.946'	19° 58.477'

K 16 LF (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet

N	E	N	E	N	E
60° 04.590'	20° 16.136'	60° 04.759'	20° 36.756'	60° 02.168'	19° 58.026'
60° 04.065'	20° 20.189'	60° 06.693'	20° 27.488'	60° 01.969'	19° 58.180'
60° 03.660'	20° 20.455'	60° 20.726'	20° 11.345'	60° 01.694'	19° 59.222'
60° 03.616'	20° 22.401'	60° 21.732'	20° 13.943'	60° 06.070'	20° 35.351'
60° 02.762'	20° 23.310'	60° 21.577'	20° 14.735'	60° 06.087'	20° 12.644'
60° 01.338'	20° 19.596'	60° 22.323'	20° 16.425'	60° 15.602'	20° 23.424'
60° 00.934'	20° 19.887'	60° 21.302'	20° 18.410'		

N	E	N	E	N	E
60° 11.124'	19° 36.369'	60° 11.109'	19° 36.885'		

N	E	N	E	N	E
60° 17.349'	19° 38.302'	60° 10.302'	19° 39.903'	60° 11.098'	19° 41.756'
60° 17.045'	19° 37.151'	60° 09.982'	19° 41.001'		

N	E	N	E	N	E
60° 24.159'	19° 45.725'	60° 24.962'	19° 42.869'	60° 17.911'	19° 40.491'
60° 26.128'	19° 45.508'	60° 23.538'	19° 43.758'	60° 23.865'	19° 47.779'
60° 20.061'	19° 41.083'	60° 19.674'	19° 42.559'		
60° 26.331'	19° 43.991'	60° 18.196'	19° 42.018'		

N	E	N	E	N	E
60° 24.070'	19° 57.734'	60° 22.738'	19° 59.294'	60° 22.486'	19° 59.039'
60° 23.910'	19° 58.816'				

N	E	N	E	N	E
60° 19.651'	20° 46.465'	60° 17.969'	20° 51.548'	60° 18.299'	20° 44.314'
60° 19.363'	20° 46.601'	60° 16.969'	20° 52.504'	60° 17.379'	20° 45.986'
60° 18.635'	20° 49.222'	60° 15.512'	20° 50.272'	60° 17.434'	20° 45.704'
60° 17.864'	20° 50.090'	60° 18.867'	20° 44.046'	60° 19.651'	20° 46.465'

N	E	N	E	N	E
60° 25.047'	21° 03.663'	60° 30.408'	21° 04.601'	60° 21.058'	20° 54.778'
60° 25.307'	21° 04.237'	60° 30.322'	21° 03.049'	60° 18.307'	20° 59.668'
60° 24.379'	21° 05.677'	60° 29.493'	21° 02.308'	60° 16.411'	21° 03.507'
60° 28.929'	21° 06.030'	60° 29.273'	20° 59.113'	60° 17.988'	20° 58.558'
60° 29.045'	21° 06.383'	60° 27.180'	20° 57.166'	60° 18.092'	20° 56.794'
60° 29.503'	21° 05.810'	60° 26.177'	20° 55.456'	60° 19.175'	21° 04.330'
60° 30.929'	21° 05.955'	60° 23.946'	20° 56.152'	60° 19.952'	21° 03.840'
60° 31.005'	21° 04.674'	60° 23.550'	20° 54.454'	60° 21.510'	21° 05.388'

K 17 Landskapsförordning (2016:25) om undantag från miljötillståndsplikt för fiskodlingar vid utrotning av VHS

1 §. Syfte och tillämpningsområde

I syfte att underlätta en effektiv sjukdomsutrotning finns i denna förordning bestämmelser om tillfällig inskränkning av miljötillståndsplikt för befintlig fiskodlingsverksamhet vid genomförande av utrotning av fisksjukdomen *viral hemorrhagisk septikemi*, herefter VHS.

Om en verksamhetsutövare ska utföra utrotning av VHS och har en av landskapsregeringen godkänd saneringsplan, undantas sådana alternativa odlingsplatser som avses i verksamhetsutövarens saneringsplan från miljötillståndsplikt. Denna inskränkning i miljötillståndsplikten gäller sådana alternativa odlingsplatser som har miljötillstånd och gäller under genomförandet av saneringsplanen.

2 §. Inledande av sanering

Verksamhetsutövaren ska innan saneringen inleds göra en anmälan om detta till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, herefter ÅMHM.

3 §. Tiden för sanering och saneringens avslutande

När åtgärderna enligt godkänd saneringsplan är genomförda ska verksamhetsutövaren snarast anmäla detta till ÅMHM.

De tider för revidering och giltighet som anges i de miljötillstånd som fiskodlingarna innehar gäller även i de fall miljötillståndsplikten är inskränkt i enlighet med denna förordning.

4 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2016.

K 18 Landskapslag (1977:16) om bekämpande av oljeskador

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Denna lag tillämpas inom landskapet Åland med därtill hörande vattenområde.

2 §. Olja får ej utsläppas på marken eller i vattnet ej heller lagras, förvaras eller hanteras så, att därav föranledes risk för oljeskada.

3 §. (2009/53) Med *olja* avses i denna lag mineralolja i alla dess former inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter ävensom oljehaltig blandning, spillolja och oljigt avfall.

Med *oljeskada* avses i denna lag sådan skada eller olägenhet som olja förorsakar människor och natur då den flödar ut och smutsar ned, fördärvar eller förstör jordgrunden, vattnet, växtligheten, djurvärlden, anläggningar eller konstruktioner. Med oljeskada i vattnet avses i denna lag särskilt att vattnets tillstånd förändras så att detta äventyrar människans hälsa, skadar de levande naturtillgångarna och livet i vattnen, ställer hinder för fisket eller annat berättigat nyttjande av vattenområdena, försämrar vattnets bruksegenskaper, minskar trivsamtheten eller orsakar därmed jämförbara olägenheter.

4 §. Landskapsregeringen ombesörjer verkställigheten av de åtgärder som skall vidtagas med stöd av denna lag, såvida ej nedan annat stadgas. Det åligger landskapsregeringen att övervaka att bestämmelserna i denna lag efterföljes samt att utveckla de metoder, som användes vid bekämpning av oljeskador. Landskapsregeringen kan vid behov även uppgöra planer för sådan bekämpning.

I ärenden som rör oljeskadebekämpning biträds landskapsregeringen av den i 6 § räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland avsedda räddningsdelegationen. (2006/108)

Landskapsregeringen kan avtala med kommunerna om samverkan i frågor som rör oljeskadebekämpning. Kostnaderna härför bestrides av landskapet.

5 §. I denna lag avsedd oljeskademyndighet är person eller myndighet som landskapsregeringen utsett att leda och övervaka bekämpningsarbetet.

Andra myndigheter är skyldiga att giva oljeskademyndighet handräckning i ärenden som avses i denna lag. Angående den handräckning som skall givas av statliga myndigheter gäller vad därom i riket är stadgat.

2 kap. Förebyggande åtgärder

6 §. Den som inom lagerområde förvarar minst 100.000 liter olja, är skyldig att i enlighet med vad landskapsregeringen närmare bestämmer anskaffa redskap och förnödenheter för bekämpning av oljeskada och sörja för att personal, som är förtrogen med redskapens och förnödenheternas användning, finns till hands.

I 1 mom. avsedd lagerhållare kan avtala med landskapsregeringen om samarbete sålunda, att landskapet helt eller delvis mot ersättning övertar de förpliktelser som enligt denna lag åvilar lagerhållaren.

7 §. Ägare av hamn, som regelbundet anlöpes av tankfartyg eller synnerligen ofta av andra fartyg, skall för att förhindra och begränsa oljeskador anskaffa erforderliga anordningar och förnödenheter och ombesörja att utbildad personal finns tillhands för att sköta dessa anordningar.

I 1 mom. avsedda skyldigheter åvilar även ägare av industriföretag, i vars verksamhet större oljemängder hanteras, och ägare av varv, vid vilket fartygsreparationer utförs.

Närmare föreskrifter om anordningar och förnödenheter, som enligt bestämmelserna i 1 och 2 mom. bör anskaffas, utfärdas vid behov av landskapsregeringen.

8 §. Anses det nödvändigt att förlägga bekämpningsredskap eller -förmödenheter på andra än i 6 och 7 §§ nämnda platser eller på nämnda platser i sådana mängder som ägare av lager, hamn, industri eller varv icke skäligen kan åläggas anskaffa, bör landskapsregeringen inom ramen för i ordinarie årsstaten för ändamålet beviljat anslag anskaffa erforderliga redskap och förnödenheter. Överlämnas sålunda anskaffade redskap eller förnödenheter till kommun eller till i 6 och 7 §§ avsedd ägare av lager, hamn, industri eller varv, är denna skyldig att tillse, att redskapen eller förnödenheterna vid behov kan användas för bekämpning av oljeskador.

K 18 LL (1977:16) om bekämpande av oljeskador

9 §. Landskapsregeringen kan vid behov ålägga ägare av hamn att inrätta anordningar för mottagning av oljerester och oljehaltig blandning samt ålägga ägare av hamn och i 6 och 7 §§ avsedda ägare av lager, industri eller varv att vidtaga skäligen förhandsåtgärder till förekommande och begränsande av oljeskador. Sådana förhandsåtgärder är beträffande tankfartyg anbringande av isoleringsbommar och ordnande av vakthållning.

Närmare föreskrifter om i 1 mom. avsedda anordningar utfärdas av landskapsregeringen.

3 kap. Skadebekämpning

10 §. (2006/108) Den som observerar eller på annat sätt erhåller kännedom om att oljeskada uppkommit, är skyldig att därom omedelbart underrätta polismyndigheten eller kommunens räddningsmyndighet.

11 §. (2006/108) Den som innehar eller förvarar olja som förorsakat skada eller risk för skada är skyldig att vidtaga sådana bekämpningsåtgärder som med hänsyn till omständigheterna skäligen kan fordras av honom. Han skall omedelbart även underrätta polismyndigheten eller kommunens räddningsmyndighet om skadan eller risken för skada.

12 §. Kommer olja eller annat som är skadligt ut från fartyg eller kan det skäligen befaras att så sker eller har oljeskada redan uppkommit, skall oljeskademyndigheterna vidtaga erforderliga åtgärder samt meddela de förbud och förelägganden som är påkallade för att avvärja eller begränsa skadorna.

De i 1 mom. avsedda åtgärderna skall om möjligt verkställas så, att naturen och miljön kan återställas i det skick som rådde innan oljeskadan inträffat.

Vad ovan är stadgat om fartyg skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om oljeutsläpp från transportmedel och upplag på land.

13 §. Föreligger risk för att oljeskada får så stor omfattning att den personal eller de redskap som oljeskademyndigheterna har till sitt förfogande ej är tillräckliga för att effektivt förhindra skadans vidare utbredning eller är uppkommen oljeskada så omfattande att oljeskademyndigheterna ej med tillbudsstående resurser effektivt kan bekämpa den, äger landskapsregeringen rätt att beordra den som innehar för oljeskadebekämpning avsedda redskap eller förnödenheter att ställa dessa till oljeskademyndigheternas förfogande. Även den som har personal med kunskap om hur dylika redskap och förnödenheter skall användas, är vid behov skyldig att ställa denna personal till oljeskademyndigheternas förfogande.

14 §. Oljeskademyndighet är berättigad att för bekämpning av oljeskada taga i bruk erforderliga signalanordningar och transportmedel samt arbetsmaskiner och -redskap. Oljeskademyndighet får även beordra upprävnade av jord, tagande av grus, sand eller jord och uppdämmande av diken samt vidtagande av andra åtgärder som är nödvändiga för bekämpningen.

Innan i 1 mom. avsedda åtgärder vidtages bör om möjligt landskapets [miljövårdsbyrå] ävensom vederbörande ägare eller innehavare av den egendom mot vilken åtgärderna riktar sig kontaktas. I görligaste mån

bör därvid framförda önskemål beträffande sättet för verkställande av åtgärderna beaktas.

15 §. För bistånd som givits i enlighet med 12 och 13 §§ och för skada genom i 14 § avsedda åtgärder äger den som givit bistånd eller lidit skada rätt till full ersättning av landskapet. Ersättning erlägges dock ej åt den som förorsakat skada eller åt den som innehafte den olja, vilken varit orsak till skada eller skaderisk samt ej heller åt den på vars uppdrag skadebringande olja transporterats.

Ersättning erlägges ej heller till ägare av i 7 § avsedda hamnar, varv och industrier för bekämpningsåtgärder, som dessa vidtagit inom eller i omedelbar närhet av sina egna områden.

4 kap. Särskilda stadganden

15a §. (2009/53) Den som trots förbudet i 2 § släpper ut olja i landskapets sjöterritorium påförs en påföljdsavgift (*oljeutsläppsavgift*), om inte omfattningen och verkningarna av ett utsläpp är av ringa betydelse. Bestämmelserna i 3 kap. miljöskyddslagen för sjötrafik (FFS 1672/2009) om när oljeutsläppsavgift påförs, om säkrande av en oljeutsläppsavgiftsfordran samt om oljeutsläppsavgiftens belopp och om vem som ska betala avgiften ska tillämpas i landskapet. (2010/89)

Ändringar i 3 kap. miljöskyddslagen för sjötrafik (FFS 1672/2009) är tillämpliga från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag eller annan landskapslag. Hänvisningar i rikslagstiftningen till andra författningar ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. (2010/89)

Förvaltningsuppgift som i enlighet med i 1 mom. avsedda riksförfattningar ankommer på en myndighet i riket ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

Landskapsregeringen kan med stöd av 32 § självstyrelselagen samtycka till att de förvaltningsuppgifter som avses i 1-3 mom. i enlighet med en överenskommelseförfordning överförs på rikets myndigheter.

Se miljöskyddslag för sjöfarten (FFS 1672/2009).

16 §. Förutom vad ovan stadgats skall iakttagas vad i riket är stadgat om bekämpande av oljeskador förorsakade av fartyg.

17 §. Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förorsakar oljeskada ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, dömas till böter eller fängelse i högst två år. På brott som avses i detta moment tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/46)

Den som eljest bryter mot denna lag eller med stöd av densamma givna föreskrifter eller underlåter att fullgöra de skyldigheter som åligger honom enligt denna lag eller med stöd därav givna föreskrifter, skall om ej förseelsen eller försummelsen är ringa dömas till böter.

Har överträdelse skett med fartygsredares vetskap och vilja straffas även denne såsom vore han själv gärningsman.

Straff enligt denna paragraf skall dock ej ädömas då utflöde av olja eller oljehaltig blandning föranletts av

skada på fartyg eller av oundvikligt läckage, om alla rimliga försiktighetsåtgärder vidtagits i syfte att förebygga eller minska läckaget sedan skadan uppkommit eller läckaget upptäckts, ej heller då olja eller oljehaltig blandning utsläppts i vattnet av hänsyn till fartygs säkerhet, för att förhindra skada på fartyg eller last eller för att rädda människoliv till sjöss.

18 §. Förseelser som avses i denna lag är underkastade allmänt åtal.

19 §. För oljeskador och kostnaderna för deras bekämpande kan ersättning erhållas ur statens oljeskyddsfond såsom därom särskilt är stadgat.

Se L om oljeskyddsfond (FFS 1406/2004) och SRF om oljeskyddsfond (FFS 1409/2004).

20 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

K 19 Landskapslag (1981:3) om renhållning

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde (1998/91)

1 §. (1998/91) Vid förebyggande av uppkomsten av avfall, vid begränsande av avfallens farliga och skadliga egenskaper samt vid hantering av avfall skall bestämmelserna i denna lag iakttas.

Denna lag ska inte tillämpas på

1) radioaktivt avfall eller avfall från explosiva varor,
2) utsläpp av avfall i luften, vatten eller avlopp till de delar som sådant avfall omfattas av annan landskapslagstiftning.

3) animaliska biprodukter, inbegripet bearbetade produkter, som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, om produkterna är avsedda för annat än förbränning, deponering eller biogas- eller komposteringsanläggning.

4) kroppar från djur som dött på annat sätt än genom slakt, inbegripet djur som avlivats för att utrota epizootiska sjukdomar och som bortskaffats enligt förordning (EG) nr 1069/2009 och

5) avfall från täktverksamhet och annan utvinningsindustri till den del sådant avfall omfattas av annan landskapslagstiftning. (2011/72)

Denna lag ska inte tillämpas på ett ämne eller föremål som uppkommit genom en produktionsprocess vars huvudsyfte inte är att producera ämnet eller föremålet om

1) det är säkerställt att ämnet eller föremålet fortsättningsvis kommer att användas,

2) ämnet eller föremålet kan användas direkt utan någon annan bearbetning än enligt en normal industriell praxis,

3) ämnet eller föremålet produceras som en integrerad del i en produktionsprocess och

4) ämnet eller föremålet fortsättningsvis kommer att användas på ett sätt som inte leder till negativa följ-

der för miljön eller människors hälsa och som uppfyller relevanta produkt-, miljö- och hälsoskydds krav för den specifika användningen. (2011/72)

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning ge närmare bestämmelser om de i 3 mom. angivna förutsättningarna för klassificering som biprodukt i enlighet med Europeiska gemenskapens rättsregler. (2011/72)

I fråga om renhållningen på gator samt på allmänna och enskilda vägar finns härutöver särskilda bestämmelser.

Tidigare 4 mom. har blivit 5 mom. genom (2011/72).

Definitioner (1998/91)

2 §. (1998/91) I denna lag avses med

1) (2011/72) *avfall*, ett ämne eller ett föremål som innehavaren kasserar eller avser kassera eller är skyldig att kassera,

2) (2006/50) *hushållsavfall*, avfall som kommer från privathushåll eller från handel, industri, institutioner och andra källor, och på grund av sin beskaffenhet och kvantitet är likvärdigt det som kommer från privathushåll,

3) *farligt avfall*, avfall som på grund av en kemisk eller annan egenskap är särskilt skadligt eller farligt för människors hälsa eller miljön,

4) *skrotfordon*, motorfordon som är värdelöst eller av ringa värde och med beaktande av fordonets skick, den tid det stått på samma plats eller andra därmed jämförbara omständigheter bör anses vara övergivet,

4a) (2006/50) *uttjänt fordon* är ett skrotfordon för vilket producentansvar gäller,

5) (2011/72) *hantering av avfall*, insamling, förvaring, transport, återvinning och bortskaffande av avfall, inklusive kontroll av sådan verksamhet och efterbehandling av avfallsupplag,

6) *insamling*, uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport eller för egen återvinning eller eget omhändertagande,

6a) (2014/54) *separat insamling*, insamling där avfall hålls åtskilt efter avfallens olika typ och beskaffenhet i syfte att underlätta en särskild behandling,

7) (2014/54) *återvinning*, verksamhet i syfte att ta tillvara material eller energi som ingår i avfallet,

8) (2011/72) *bortskaffande*, deponering av avfall på en avfallsdeponi, förbränning utan energiutvinning eller någon annan verksamhet som inte är återvinning, även om verksamheten sekundärt leder till återvinning av materialet eller energin i avfallet,

9) (2011/72) *förebyggande*, åtgärder som vidtas innan ett föremål eller ett ämne har blivit avfall och som innebär en minskning av mängden avfall, inbegripet återanvändning av produkter eller förlängning av produktens livslängd, den negativa påverkan av avfallet på miljön och människors hälsa eller halten av skadliga ämnen,

9a) (2014/54) *återanvändning*, varje förfarande som innebär att produkter eller komponenter som inte är avfall återanvänds i samma syfte för vilket de ursprungligen var avsedda,

K 19 LL (1981:3) om renhållning

10) (2014/54) *förberedelse för återanvändning*, verksamhet som går ut på kontroll, rengöring eller reparation genom vilka produkter eller komponenter av produkter som har blivit avfall bereds för att användas igen utan någon annan förbehandling.

11) (2011/72) *materialåtervinning*, verksamhet genom vilken avfall återvinns i form av material för att användas för det ursprungliga ändamålet eller något annat ändamål, inbegripet upparbetning av organiskt material dock inte energiåtervinning eller upparbetning av avfall till bränsle eller fyllnadsmaterial.

12) (2014/54) *elektrisk och elektronisk produkt*, produkt som är beroende av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält för att fungera korrekt samt produkt för generering, överföring och mätning av sådan ström och sådana fält och som är avsedd att användas med en spänning på högst 1 000 volt växelström eller 1 500 volt likström.

13) (2014/54) *elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll*, elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt till kvaliteten och kvantiteten därmed jämförbara elektriska och elektroniska produkter som används inom handeln, industrin, vid inrättningar och inom annan verksamhet, produkter som sannolikt används både i hushåll och inom annan verksamhet ska betraktas som elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll.

14) (2014/54) *batteri eller ackumulator*, en källa till elektrisk energi som består av en eller flera primära battericeller (inte laddningsbara) eller som består av en eller flera sekundära battericeller (laddningsbara) och där energin genereras genom direkt omvandling av kemisk energi och

15) (2014/54) *distributör*, den fysiska eller juridiska person i leveranskedjan som tillhandahåller elektriska och elektroniska produkter på marknaden.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning ge närmare bestämmelser om klassificering av avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och bortskaflande i enlighet med Europeiska gemenskapens rättsregler. Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning också ge närmare bestämmelser om när ett ämne eller föremål upphör att vara avfall i enlighet med Europeiska gemenskapens rättsregler. (2011/72)

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning specifikt med tanke på olika avfallsslag utfärda närmare bestämmelser om att ett ämne eller ett föremål inte längre är att betrakta som avfall om

1) ämnet eller föremålet har genomgått ett återvinningsförfarande,

2) ämnet eller föremålet har ett ändamål för vilket det allmänt används,

3) det finns en marknad för eller efterfrågan på ämnet eller föremålet,

4) ämnet eller föremålet uppfyller de tekniska kraven för användningsändamålet och motsvarar de bestämmelser som tillämpas på motsvarande produkter och

5) användningen inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön enligt en helhetsbedömning. (2011/72)

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser också om tillåtna koncentrationer och lösligheter av tillåtna skadliga ämnen

i ett ämne eller föremål som avses i 3 mom., tekniska krav som gäller användningen av ämnet eller föremålet och andra motsvarande omständigheter. (2011/72)

Se LF (2011:74) om renhållning.

3§. Med *tätort* förstås i denna lag område med fastställd stads- eller byggnadsplan och område där byggnadsförbud är i kraft för uppgörande av stads- eller byggnadsplan.

Med *fastighetsinnehavare* förstås fastighetens ägare eller person som besitter fastigheten med nyttjanderätt.

Med *innehavare* av avfall förstås i denna lag den som producerar avfallet och varje juridisk eller fysisk person som innehar avfallet. (1998/91)

Med *renhållningsmyndighet* avses det organ som på kommuns vägnar handhar de uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunen.

Med *producent* avses den som tillverkar eller yrkesmässigt importerar produkter eller som yrkesmässigt för in och förmedlar en produkt i landskapet. (2005/18)

Med *producentansvar* avses en producers ansvar för åtgärder och kostnader att ordna återanvändning, återvinning och annan avfallshantering av produkter som en producent släppt ut på marknaden inräknat kostnaderna för detta. (2005/18)

Med *producentsammanslutning* avses en stiftelse eller en sammanslutning med rättshandlingsförmåga som genom en anteckning i landskapsregeringens producentregister godkänts för att bära enskilda producenters producentansvar. (2005/18)

Med *retursystem* avses ett system för återvinning eller återanvändning av förpackningar eller produkter. Systemet utmärks av att försäljningsställen tar emot kasserade förpackningar eller produkter och till inlämnaren utbetalar en penningssumma (pant- eller premiebelopp). (2005/18)

Med *behandlingsanläggning* avses en anläggning där uttjänta produkter yrkesmässigt tas om hand för att tillvarata delar för försäljning, återanvändning, materialåtervinning, biologisk återvinning eller energiåtervinning samt för vilken beviljats avfallstillstånd i enlighet med 5a kapitlet. En behandlingsanläggning för uttjänta fordon skall ha berörd producenters auktorisation för uppgiften. (2005/18)

Syfte (1998/91)

3a §. (2011/72) Bestämmelserna i denna lag syftar till att främja en hållbar utveckling genom att i första hand förebygga uppkomsten av avfall, i andra hand förbereda för återanvändning, i tredje hand materialåtervinna, i fjärde hand genom annan återvinning av avfall samt i sista hand genom bortskaflande å ena sidan och en god renhållning med god renhållningsteknik å andra sidan. Lagen ska tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skada och fara.

Allmän skyldighet att iakttä prioritetsordningen (2011/72)

3b §. (2011/72) I all verksamhet ska följande prioritetsordning iakttas:

1) förebyggande,

2) förberedelse för återanvändning,

- 3) materialåtervinning,
- 4) annan återvinning, exempelvis energiåtervinning samt
- 5) bortscaffande.

Det är möjligt att avvika från prioritetsordningen när det kan motiveras med hänsyn till den verkan det aktuella avfallet har under sin livscykel. Vid bedömningen om en avvikelse från ordningen ska vara möjlig, ska hänsyn tas till de allmänna miljöskyddsprinciperna om försiktighet och hållbarhet, teknisk genomförbarhet och ekonomisk livskraft, skydd av resurser samt den allmänna påverkan på miljön, människors hälsa, ekonomi och samhälle.

Förebyggande av avfall (1998/91)

4 §. (1998/91) All verksamhet skall utövas så att avfallens mängd blir så liten som möjligt. Avfall som uppstår får inte vara skadligt eller farligt för människors hälsa eller miljön. Avfallet får inte heller förorsaka betydande olägenhet eller svårighet för hanteringen av avfallet. Härvid skall följande iakttas:

1) Alla som idkar produktion skall tillse att råvaror används sparsamt och att återanvändning och användning av återvunnet material gynnas framom användning av nya naturresurser.

2) Envar varutillverkare skall tillse att produkten kan återanvändas eller på annat sätt återvinnas och att dess sammansättning och egenskaper inte orsakar ovan avsedd skada, fara, olägenhet eller svårighet då produkten blir avfall.

3) Den som importerar en produkt till landskapet skall försäkra sig om att varan fyller villkoren i punkt 2.

4) Myndigheter skall tillse att de i sin egen verksamhet främjar fullgörandet av ovan nämnda skyldigheter och för egen del använder återvinningsbara produkter eller produkter som tillverkats av returråvaror.

I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet bästa möjliga teknik användas. Med bästa möjliga teknik avses den bästa tekniska lösning som enligt gängse branschkriterier kan tillämpas i ifrågavarande bransch.

4a §. (1998/91) Kraven på försiktighet gäller i den utsträckning det inte kan anses oskäligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning beaktas nyttan av förebyggande åtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Kvalitetsnormer, gränsvärden och andra specifika normer får dock aldrig åsidosättas.

4b §. (2005/18) Producenten skall skaffa sig tillräcklig kunskap om det avfall produkten eller produktionen ger upphov till, avfallens hälso- och miljökonsekvenser och sätten att minska avfallens mängd och skadlighet. Detsamma gäller kunskap om avfallshanteringen och möjligheterna att utveckla produktionen eller produkten så att avfallens mängd och skadlighet begränsas.

Utöver de skyldigheter som producenter har ovan finns speciella bestämmelser för producenter med producentansvar i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser. Syftet med producentansvar skall vara att förmå producenterna till att mer effektivt uppfylla bestämmelserna i 4 och 4a §§ samt 4b § 1 mom.

5 §. Upphävd (1998/91).

2 kap. Förvaltningsuppgifter

6 §. Den högsta ledningen och övervakningen av renhållningsverksamheten ankommer på landskapsregeringen.

Varje kommun skall inom sitt område ansvara för verkställigheten av renhållningsuppgifterna såvitt detta inte ankommer på fastighetsinnehavaren eller annan innehavare av avfall. (1998/91)

Renhållningsmyndigheten utövar den närmaste tillsynen över fullgörandet av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på enskilda. För tillsyn och tillsynsmyndighet för verksamheter som omfattas av krav på tillstånds- eller miljögranskning enligt 5a kap. gäller vad som stadgas i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd. (2008/126)

7 §. För handhavandet av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommun kan tillsättas en särskild nämnd. Har ingen nämnd tillsatts, eller har sagda uppgifter inte anförts någon annan nämnd, omhändertas dessa av kommunstyrelsen.

De uppgifter som enligt denna lag ankommer på en kommun får handhas samfällt av två eller flera kommuner. De föreskrivna reglerna om samarbete mellan kommunerna i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland skall härvid följas. (1998/91)

Vad i denna lag stadgas om kommun och kommunala organ gäller vid samfällt handhavande av de i lagen förutsatta kommunala uppgifterna i tillämpliga delar de organ som på de i samarbetet deltagande kommunernas vägnar handhar uppgifterna i fråga.

7a §. (2005/18) Om en producent har anslutit sig till en producentsammanslutning eller ingått avtal med en sådan sammanslutning överförs producentansvaret från producenten till producentsammanslutningen då en anmälan om producentsammanslutningen, anslutningen eller avtalet i enlighet med 2 mom. har godkänts för anteckning i eller har antecknats i ett producentregister som förs av landskapsregeringen.

Skyldigheterna inom en producentsammanslutning skall med beaktande av verksamhetens beskaffenhet och omfattning fördelas rättvist så att inte handelshinder och konkurrensnedvridning uppstår. En producentsammanslutning skall på de villkor som gäller för till sammanslutningen anslutna producenter anta en ny producent som delägare, medlem eller i avtalsförhållande, om det på grund av en obetydlig marknad eller av något annat särskilt skäl är ekonomiskt orimligt att producenten ensam ordnar ett heltäckande system för återanvändning, återvinning och annan avfallshantering.

Landskapsregeringen kan ålägga producenter och producentsammanslutningar inom ett visst produktområde att samarbeta, om det är nödvändigt för att undanröja eller förhindra uppkomsten av parallella återanvändnings- och återvinningssystem som orsakar uppenbar olägenhet för systemens allmänna funktion eller för den som skall lämna en förpackning eller en kasserad produkt till återanvändning, återvinning eller annan avfallshantering.

K 19 LL (1981:3) om renhållning

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. gäller även andra samarbetsarrangemang än producentsammanslutningar i enlighet med 1 mom., om producenterna gemensamt ordnat återanvändning, återvinning eller annan avfallshandling på grund av producentansvar och om de har en betydande marknadsandel för berörda produkter eller produktgrupper.

7b §. (2005/18) Varje producent och producentsammanslutning som avses i 3 § 5 och 7 mom., som har producentansvar, skall för anteckning i producentregistret göra en anmälan till landskapsregeringen inom sex kalendermånader efter verksamhetens inledande. Landskapsregeringen för ett producentregister över anmälningar och beslut som fattas på grundval av anmälningarna. En producent som tillhör en producent-sammanslutning behöver inte göra en särskild anmälan.

Anmälan ska innehålla tillräckliga uppgifter och utredningar om producenten och verksamheten samt om återanvändning, återvinning och annan avfallshandling av kasserade produkter. Landskapsregeringen ska också underrättas om väsentliga förändringar i verksamheten, om upphörande av verksamheten samt om förändringar som berör en producentsammanslutning. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll ska dessutom redogöra för den garanti om finansiering av förbrukade produkter från hushåll som avses i 23c § 1 mom. (2014/54)

I en producentsammanslutnings anmälan skall lämnas behövliga uppgifter som möjliggör en bedömning av om verksamheten uppfyller kraven i 7a §.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ge närmare bestämmelser om vad en anmälan skall innehålla.

Se LF (2015:7) om producentansvar.

7ba §. (2014/54) *Producentens bokförings- och uppgiftsskyldighet*

En producent ska föra bok enligt produktkategori över typen och mängden av samt beskaffenheten hos de produkter som producenten

- 1) släppt ut på marknaden,
- 2) de kasserade produkter som producenten har tagit emot,
- 3) det avfall som dessa produkter gett upphov till samt
- 4) över andra med i punkterna 1-3 jämförbara omständigheter som behövs för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs.

I bokföringen ska vid behov efter leveransplats specificeras de produkter och det avfall som förts till

- 1) återanvändning,
- 2) förberedelse för återanvändning,
- 3) materialåtervinning och
- 4) bortscaffande.

En producent ska kalenderårsvis till landskapsregeringen lämna ett sammandrag av de uppgifter som avses i denna paragraf. Landskapsregeringen kan bestämma att ett sådant sammandrag ska lämnas oftare om det behövs för tillsynen över denna lag och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om de i denna para-

graf avsedda uppgifter som ska ingå i bokföringen och lämnas till landskapsregeringen samt om tidpunkterna för inlämnande av uppgifter.

Se LF (2015:7) om producentansvar.

7c §. (2005/18) Landskapsregeringen beslutar om godkännande för anteckning i producentregistret. En producent eller en producentsammanslutning godkänns för anteckning i producentregistret, om det av uppgifterna som fogats till anmälan eller på annat sätt visas att

1) verksamheten sköts i enlighet med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) det vid återanvändning, återvinning och annan avfallshandling av produkterna och det avfall de ger upphov till beaktas de mål och skyldigheter som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den och

3) producentsammanslutningen med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär är tillräckligt solid för att garantera erforderliga avfallshandlingsåtgärder eller på anfordran ställer en tillräcklig garanti.

Landskapsregeringen kan i samband med anteckning i eller godkännande för anteckning i producentregistret meddela de villkor som behövs för övervakningen av verksamheten samt för fullgörandet av skyldigheterna enligt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

7d §. (2014/54) *Återkallande och upphörande av ett godkännande i producentregistret*

Landskapsregeringen kan återkalla ett godkännande i producentregistret, om en producent, en producentsammanslutning eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar trots skriftlig anmärkning från landskapsregeringen upprepat försummar en på producentansvaret grundad skyldighet enligt denna lag eller bestämmelser och villkor som har utfärdats med stöd av den att ordna mottagning, återanvändning, återvinning och annan avfallshandling av en kasserad produkt eller när någon annan förutsättning för godkännande som anges i 7b § 2 mom. inte blir uppfyllt trots landskapsregeringens skriftliga anmärkning.

Om en producent upphör med sin verksamhet som omfattas av producentansvaret eller om en producentsammanslutning eller ett retursystem för dryckesförpackningar upplöses eller dess verksamhet avslutas, upphör godkännandet att gälla utan särskilt beslut och producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för retursystemet avförs ur producentregistret.

8 §. (1998/91) För att utveckla de uppgifter som framgår av denna lag ska landskapsregeringen uppgöra en plan för avfall och hantering av avfall (*landskapsomfattande avfallsplan*) samt ett avfallsförebyggande program som ska ingå i planen. Avfallsplanen ska omfatta en analys av den nuvarande situationen när det gäller avfallshandlingen och de åtgärder som ska vidtas för att i miljöhänseende förbättra sunda förberedelser för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och bortscaffande av avfall samt en utvärdering av hur planen kommer att bidra till genomförandet av målen och bestämmelserna i direktiv 2008/98/EG (*avfallsdirektivet*). Avfallsplanen ska dessutom särskilt ange

1) typ, kvantitet och ursprung beträffande det avfall som ska antingen återvinnas eller bortskaffas och det avfall som sannolikt kommer att transporteras från eller till landskapet samt en bedömning av avfallsflödernas framtida utveckling.

2) en allmän policy för avfallshantering, inbegripet planerad teknik och planerade metoder för avfallshantering samt allmänna tekniska krav,

3) särskilda åtgärder i fråga om vissa typer av avfall såsom farligt avfall och förpackningsavfall,

4) lämpliga områden eller anläggningar för bortskaffande,

5) befintliga avfallsinsamlingssystem och större anläggningar för bortskaffande och återvinning, inbegripet eventuella särskilda lösningar för spilloljor, farligt avfall eller avfallsflöden som omfattas av Europeiska gemenskapens rättsregler samt

6) en bedömning av behovet av nya insamlingssystem och nedläggning av befintliga avfallsanläggningar. (2011/72)

Kommunerna skall göra upp renhållningsplaner för organiserandet och utvecklandet av renhållningsverksamheten i kommunen. Planerna skall fastställas av landskapsregeringen. Landskapsregeringen utfärdar närmare föreskrifter om renhållningsplanernas innehåll.

Landskapet och kommunerna skall genom ett särskilt avtal överenskomma om samarbete vid omhändertagande, lagring, bearbetning eller andra åtgärder som gäller farligt avfall och skrotfordon. Om ett avtal inte kan åstadkommas kan landskapsregeringen, efter att ha hört kommunerna, fastställa villkoren för samarbetet.

I de frågor eller avseende de områden en landskapsomfattande avfallsplan eller ändringar i en sådan plan kan antas få betydande miljöeffekt skall landskapsregeringen upprätta en miljökonsekvensbedömning. När frågan om att uppgöra en avfallsplan har väckts skall detta meddelas så att den som berörs har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen och om förfarandet för deltagande och bedömning. Informationen skall ordnas på ett sätt som är lämpligt med tanke på planens syfte och betydelse. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ge närmare bestämmelser om den information som ges då frågan om sådan planläggning har väckts. Närmare bestämmelser om miljökonsekvensbedömningar finns i landskapslagen (2006:82) om miljökonsekvensbedömning. (2006/83)

Den landskapsomfattande avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet som ingår i planen ska utvärderas åtminstone vart sjätte år och ses över vid behov samt publiceras på landskapsregeringens webbplats. (2011/72)

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning ge närmare bestämmelser om indikatorer för avfallsförebyggande åtgärder. (2011/72)

3 kap. Hantering av avfall (2006/50)

Allmänna krav (1998/91)

8a §. (2011/72) Förbud

Avfall får inte överges, dumpas eller hanteras okontrollerat. Avfallshantering får inte orsaka någon fara eller skada för människors hälsa eller miljön.

8b §. (1998/91) Teknik

I hanteringen av avfall skall bästa möjliga teknik som inte medför oskäliga merkostnader användas. För yrkesmässig hantering gäller bedömningskriterierna i 4 § 2 mom.

För att motverka hälso- och miljöskador skall alltid de bästa möjliga metoderna användas.

8c §. (1998/91) Återvinning och sortering

Avfallet skall återvinnas om det är tekniskt möjligt och om återvinningen inte medför oskäliga merkostnader jämfört med avfallshantering som ordnas på annat sätt. Härvid skall i första hand de material och i andra hand den energi som ingår i avfallet tas tillvara.

Olika typer av avfall ska insamlas och hållas avskilda från varandra i alla skeden av avfallshantering i den mån det är nödvändigt för att förebygga hälso- och miljörisiker eller för att ordna avfallshantering på ett ändamålsenligt sätt. Förpliktelsen ska fullgöras i den utsträckning det är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt möjligt och, för andra än yrkesmässigt verksamma och myndigheter, i den mån det är skäligt med hänsyn till personliga och geografiska förutsättningar. (2011/72)

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning ge närmare bestämmelser om de kvantitativa mål och skyldigheter som gäller förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning, separat insamling och kraven på att hålla avfall åtskilt samt om tidsfrister för uppnående av målen och fullgörandet av skyldigheterna samt om tillämpnings- och beräkningsmetoder för övervakning av målen. Målen och skyldigheterna kan skilja sig åt för de olika avfallsslagets del. (2011/72)

8d §. (1998/91) Separering av farligt avfall

Olika typer av farligt avfall får inte spädas ut eller blandas sinsemellan eller med annat avfall eller andra ämnen, utom i det fall att det är nödvändigt för återvinning eller bortskaffande av avfallet och det kan göras utan att orsaka skada eller fara för människors hälsa eller miljön. (2011/72)

Om sammanblandning har skett i strid med det allmänna förbudet i 1 mom. skall separering ske, såvida det krävs för att förebygga att människors hälsa eller miljön orsakas skada eller fara och det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

8e §. (1998/91) Avfallsbehandlingsplats

Avfallet skall behandlas på en adekvat avfallsbehandlingsplats.

I landskapet skall finnas ett lämpligt antal adekvata behandlingsplatser för avfall som kräver olika behandling.

Ansvar (1998/91)

8f §. (1998/91) Avfallsinnehavaren svarar för att avfallshantering ordnas på det sätt som bestäms i denna lag i den utsträckning avfallet inte omfattas av kommunalt ordnad avfallshantering. Ansvaret upphör och övergår på mottagaren då avfallet överlämnas på det sätt som stadgas nedan.

Avfall som inte omfattas av kommunalt ordnad transport får överlämnas endast till en sådan mottagare som har genomgått tillståndsprövning eller miljögranskning

K 19 LL (1981:3) om renhållning

enligt 5a kap. Om tillstånd eller miljögranskning inte krävs får avfallet överlämnas till en mottagare som har tillräckliga förutsättningar att se till att avfallshanteringen ordnas på ett behörigt sätt. (2008/126)

Ansvar för att avfallshanteringen ordnas övergår dock inte till en transportör av farligt avfall, utom då en sådan transport sker inom ramen för kommunalt ordnad transport.

Ansvar för att avfallshanteringen ordnas kan med stöd av 38 § överföras på produktens tillverkare, importör eller någon annan.

Kapitelrubrik upphävd (2006/50)

Uppsamling och förvaring

9 §. (1998/91) Med beaktande av de föreskrifter som utfärdats i stöd av 29 § skall envar fastighetsinnehavare ordna insamling av avfall som härrör från hushåll eller uppkommer vid utövandet av näring eller därmed jämförbar verksamhet på fastigheten.

Insamlat avfall som inte återvinns eller bortskaffas inom fastigheten ska i väntan på bortforsling förvaras i en behållare, i ett utrymme eller på en plats som är lämpad för avfallsförvaring. (2011/72)

Kommunalt ordnad transport (1998/91)

10 §. (2006/50) Varje kommun skall se till att avfall som kommer från privathushåll från fastigheter inom tätort transporteras till en behandlingsanläggning. En kommun kan besluta att privathushållsavfall som härrör från fastigheter utanför tätort och som inte i enlighet med 9 § 2 mom. återanvänds eller behandlas på varje fastighet genom kommunens försorg skall transporteras till en behandlingsanläggning. Annat avfall skall kommunen åta sig att transportera till en behandlingsanläggning om en fastighetsinnehavare begär det och åtagandet inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om bortforsling av avfall som kommer från privathushåll genom kommuns försorg inte kan anses ändamålsenligt på grund av besvärliga kommunikationer, ringa antal berörda fastigheter, obetydlig avfallsmängd eller av annat sådant skäl, får kommunstyrelsen fatta beslut om att inte ombesörja transporten av sådant avfall.

11 §. (1994/84) När transporten av hushållsavfall till en behandlingsanläggning i enlighet med 10 § 1 mom. skall skötas av kommunen har en fastighetsinnehavare rätt att själv sköta transporten endast om kommunen i enlighet med 10 § 2 mom. undantagit fastigheten från sådan transport.

12 §. (1994/84) För att främja en ändamålsenlig transport av avfall från fastigheter utom tätort till behandlingsanläggning bör en kommun, när transporten inte skall ske genom dess försorg, ordna erforderligt antal avfallsinsamlingslinjer för omhändertagande av avfall med beaktande av behov och framförda önskemål från fastighetsinnehavare samt med beaktande av avtal med annan kommun där sådant finns.

Övrig transport (1998/91)

13 §. Är inte kommun skyldig att ombesörja bortforslingen av avfall eller är fråga om sådan utom tätort belägen fastighet som inte har anslutits till av kommunen anordnad transportlinje, skall fastighetsinnehavaren se till att avfallet på lämpligt sätt forslas till avfallsbehandlingsanläggning eller till annan av renhållningsmyndigheten godkänd avlämningsplats, såfram han inte enligt av renhållningsmyndigheten utfärdade generella föreskrifter får själv omhändertaga och oskadliggöra avfallet.

14 §. Farligt avfall skall på åtgärd av fastighetsinnehavare eller den som producerar sådant avfall och med iakttagande av härför utfärdade närmare föreskrifter transporteras till anvisad samlings- eller behandlingsplats, såvida inte särskilt avtal om sådana transporter träffats mellan fastighetsinnehavaren eller producenten och renhållningsmyndigheten. (1998/91)

Den som utför transport av farligt avfall skall ombesörja att avfallet transporteras till samlings- eller behandlingsplats som angivits av uppdragsgivaren. Mottages inte avfallet på samlings- eller behandlingsplatsen skall den som utför transporten återställa det farliga avfallet till den som lämnat transportuppdraget. (1998/91)

Skrotfordon skall på ägares försorg och ansvar transporteras till härför avsedd uppsamlingsplats. Kan ägaren av skrotfordon inte uppdragas eller har ägaren trots anmaning inte fullgjort sin skyldighet ansvarar kommunen för fordonets omhändertagande.

15 §. Snö som hopsamlats för transport skall på väghållarens försorg omhändertagas i enlighet med renhållningsmyndighetens anvisningar.

Byggnadsavfall och rivningsmaterial som är avsett att bortforslas skall på åtgärd av materialets ägare transporteras till av renhållningsmyndigheten anvisad plats.

Återvinning (1998/91)

15a §. (1998/91) I varje kommun skall finnas återvinningsstationer där utsorterat hushållsavfall från hushåll kan inlämnas. För farligt avfall från hushåll skall i varje kommun finnas ett tillräckligt antal återvinningsstationer som uppfyller de säkerhetskrav som avfallets art och mängd förutsätter.

Bortskaffande (2011/72)

16 §. (1998/91) Kommunen skall besörja att avfall kan mottas, lagras och oskadliggöras eller på annat sätt behandlas ändamålsenligt. Kommunen skall se till att det för sådan verksamhet finns ett tillräckligt antal ändamålsenliga anläggningar. I de fall ett producentansvar inte finns regleras omhändertagande och behandling av farligt avfall och skrotfordon genom avtal mellan landskapet och kommunerna. (2005/18)

Om avfall från en fastighet inte transporteras till allmänna avfallsbehandlingsplatser för behandling ska fastighetsinnehavaren anordna vederbörlig behandling av avfallet. På samma sätt ska avfallsbehandlingen anordnas, om det inom fastigheten behandlas avfall som uppkommit någon annanstans. Om tillstånd för egen

återvinning och bortscaffande av avfall respektive miljögranskning av sådan verksamhet finns bestämmelser i 5a kap. (2011/72)

16a §. (1998/91) Avfallsinnehavaren svarar för de kostnader som avfallet föranleder, om inte kostnadsansvaret med stöd av 38 § överförs på produktens tillverkare, importör eller någon annan.

Om den kommunala renhållningsavgiften stadgas nedan.

16b §. (2005/18) Utan särskild kostnad för den siste innehavaren eller ägaren skall en producent insamla och omhänderta avfall för vilket producenten har producentansvar. Producenten skall anvisa en eller flera lämpliga platser dit sådant avfall kan föras samt lämna uppgift om dessa platser till landskapsregeringen. En producent som inte har anvisat någon plats där sådant avfall tas emot kan bli ersättningsskyldig för de kostnader ägaren eller innehavaren orsakas till följd av detta. Verksamhetsansvarig person hos producent kan bli ersättningsskyldig om denne avsiktligt eller av grov oaktsamhet har försummat sitt ansvar enligt detta moment.

En producent med producentansvar skall ordna och finansiera system så att produkterna eller delar av dem, vilka kasserats såsom avfall, samlas för återanvändning, återvinning eller annan avfallshantering. Vid återanvändning, återvinning och annan avfallshantering som grundar sig på producentansvar skall i tillämpliga delar iaktas vad som bestäms om förebyggande åtgärder, allmänna krav samt ansvar vid hantering och transport i 4-4b §§, 8a-8e §§, 13 § samt i 14 § 2 mom. denna lag.

En producents skyldighet kan avse de produkter som denne själv släpper ut på marknaden och en sådan andel av alla motsvarande produkter som släpps ut på marknaden som är skälig med hänsyn till den mängd produkter som släpps ut på marknaden eller producentens marknadsandel. Producentansvaret gäller oberoende av när en produkt har släppts ut på marknaden. Genom landskapsförordning bestäms produktvis närmare om producentens skyldigheter. (2006/50)

Se LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall och LF (2015:7) om producentansvar.

16c §. (2005/18) De som utan att vara producenter yrkesmässigt säljer, använder, reparerar eller utför service på i 16b § avsedda produkter eller som försäkrar, insamlar, sorterar, demonterar, fragmenterar, återvinner eller på annat sätt behandlar sådana produkter, skall handla så att inte hinder uppstår för producenter att ordna avfallshanteringen av produkterna. De skall härvid eftersträva att de insamlingssystem som upprättas kan fungera med minsta olägenhet för allmänna och enskilda intressen.

4 kap. Finansiering

Renhållningsavgifter

17 §. En kommun får besluta att en avgift, som kan vara årlig eller på annat sätt periodisk (renhållningsavgift), skall betalas till kommunen för sådan insamling, bortforsling och omhändertagande av avfall (renhållning) som sker genom renhållningsmyndighetens åtgärd i en-

lighet med denna lag. Avgiften skall enligt kommunens bestämmande betalas till kommunen eller till den som utför renhållningen. (2006/50)

Renhållningsavgiften, som består av en avgift för transport och för bortscaffande, kan sammanslås till en enda avgift. (2011/72)

Allmänna grunder för bestämmande av renhållningsavgiften är avfallens art, beskaffenhet och mängd samt antalet avhämtningar. Såsom grunder får därjämte beaktas de omständigheter under vilka avfallet skall insamlas och lastas inom fastigheten samt användningen av kommunens insamlingsmateriel.

Såsom grund för bestämmande av renhållningsavgiften får även beaktas transportsträckan, om avfallet transporteras i avfallsbehållare som används för insamling eller eljest såsom enskild transport.

För omhändertagandet av farligt avfall skall erläggas särskilda avgifter som landskapsregeringen fastställer. (1998/91)

Betalningsskyldiga

18 §. Fastighetsinnehavare från vars fastighet avfall försas bort genom kommunens försorg är skyldig att erlägga avgift för såväl bortforsling som omhändertagande. Fastighetsinnehavare som själv ombesörjer bortforslingen är skyldig att erlägga endast sistnämnda avgift.

Avgift för bortforsling och omhändertagande som uppbärs för avfall som uppkommer vid annan än av fastighetsinnehavaren utövad näring eller jämförbar verksamhet skall utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. uppbäras av verksamhetsutövaren.

Fastställelse och uppbörd av avgifterna

19 §. Det ankommer på kommuns fullmäktige att antaga taxa som i detalj utvisar grunderna för de avgifter som uppbärs för renhållning.

20 §. För erläggande av renhållningsavgift, som inte uppbärs enligt 22 §, skall till betalningsskyldig sändas betalningsföreläggande med uppgift om grunderna för avgiften. Anmärkning mot föreläggandet kan göras hos renhållningsmyndigheten inom 14 dagar från dagen då föreläggandet mottogs. Anmärkningen skall behandlas utan dröjsmål. Om anledning till rättelse befinnes föreligga, skall nytt föreläggande tillställas den betalningsskyldige, varvid avgiften skall erläggas inom däri angiven tid.

21 §. Betalas inte avgift inom fastställd tid, skall på det obetalda beloppet erläggas årlig ränta med tolv procent, räknat från förfallodagen.

Avlyfts eller nedsätts renhållningsavgift till följd av överklagande, skall kommunen återbetala den del av avgiften som överstiger det belopp som rätteligen borde ha erlagts jämte årlig ränta om tolv procent för tiden mellan avgiftsbeloppets förfallodag och återbetalningsdagen.

22 §. Uppbärs renhållningsavgift utan att betalningsföreläggande därförinnan tillställts den betalningsskyldige, skall hos den som av renhållningsmyndigheten erhållit rätt att uppbära avgift finnas tillgänglig redogörelse

K 19 LL (1981:3) om renhållning

över grunderna för hur renhållningsavgiften beräknas, så att envar genast kan inhämta kännedom om den avgift som skall erläggas.

Avvikelse från taxa

23 §. Är renhållningsavgift för viss fastighet enligt fastställd taxa uppenbart för hög eller för låg med hänsyn till avfallets beskaffenhet, mängd eller av annat skäl, skall för fastigheten fastställas särskild avgift. Härvid skall förutom de allmänna grunderna för avgiftsbeläggning beaktas de avvikande förhållandena samt den nytta fastighetsinnehavaren har av renhållningen.

Avgift som avses i 1 mom. fastställs av renhållningsmyndigheten på grundvalen av ett motiverat förslag, vari grunderna för avgiften upptagits och vilket bevisligen tillställts den betalningsskyldige. Denne är berättigad att inom 14 dagar från delfäendet framställa anmärkning mot förslaget. Avgiften får inte fastställas förrän sagda frist gått till ända. I fråga om betalningsföreläggande som utfärdas i anledning av här avsedd avgiftsfastställelse skall bestämmelserna i 20 § rörande anmärkning inte tillämpas.

23a §. (2006/50) *Avgift vid anmälan och kontroll*

En avgift kan tas ut för behandling av anmälan som avses i 7b § och i bestämmelse i landskapsförordning som antagits med stöd av lagrummet. En avgift kan också tas ut för till sådan anmälan anslutande kontroll, såsom vid handläggning av kontrolluppgifter som skall lämnas vid bestämda tidpunkter till landskapsregeringen. När avgiften bestäms skall bestämmelserna i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet iakttas.

5 kap. Produkter med producentansvar m.m. (2006/50)**23b §.** (2006/50) *Produkter och producenter med producentansvar*

Producenter har producentansvar för följande produkter:

1) *Uttjänta fordon.* Närmare bestämmelser om producentansvar för uttjänta fordon finns i 25a-25d §§.

2) (2014/54) *Elektriska och elektroniska produkter.* Utöver vad som följer av 3 § 5 mom. är även den producent som saluhåller elektriska eller elektroniska produkter under eget namn eller varumärke.

3) (2012/39) *Förpackningar.* Med förpackningar avses alla produkter, oavsett material, som är avsedda att förvara och skydda en vara samt möjliggöra transport och hantering av varan från producenter till användare och konsumenter eller som används vid presentation av varan. Även engångsartiklar som används i detta syfte ska betraktas som förpackningar. Transportförpackningar omfattar dock inte väg-, järnvägs-, fartygs- eller flygfraktcontainrar. Producentansvaret tillämpas inte på producenter vars omsättning underskrider en miljon euro. Alla producenter ska underlätta att förpackningsavfallet återanvänds eller återvinns så långt som möjligt.

4) (2014/54) *Batterier och ackumulatorer.* Landskapsregeringen kan avseende batterier och ackumulatorer, för genomförande av den Europeiska unionens

direktiv, i förordning besluta om producentansvar för producenter samt om sådan information som en producent eller annan ekonomisk aktör ska tillhandahålla om en produkt och insamlingssystem för att få ett miljömässigt godtagbart omhändertagande av förbrukade batterier och ackumulatorer.

2 mom. upphävt (2014/54).

23ba §. (2014/54) *Distributörens mottagningsskyldighet*

En distributör ska på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot följande kasserade produkter av innehavaren:

1) Bärbara batterier och ackumulatorer; inget krav på köp av en ny produkt får ställas som villkor för mottagningen.

2) Sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i fråga om vilka inga yttre mått överstiger 25 centimeter och inga krav på köp av en ny produkt får ställas som villkor för mottagning.

3) Andra än i 2 punkten avsedda elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i stället för vilka innehavaren köper en ny motsvarande produkt.

Mottagningsskyldigheten enligt 1 mom. 2 punkten gäller inte dagligvarubutiker med en butiksyta som understiger 1 000 kvadratmeter och inte heller någon annan butik med en butiksyta som understiger 400 kvadratmeter. Distributören får ordna en mottagning som avses i 1 mom. 2 och 3 punkterna även i försäljningsställets omedelbara närhet.

Om en distributör av bilbatterier och bilackumulatorer avsedda för privata fordon tar emot motsvarande kasserade batterier och ackumulatorer, ska de tas emot kostnadsfritt och inget krav på köp av en ny produkt får ställas.

Distributören ska ordna mottagningen av kasserade produkter så att man i den mån det är möjligt förhindrar att de kasserade produkter som samlas in går sönder. Distributören ska samla ihop kasserade produkter i partier som är lämpliga för transport. Distributören får överlämna de kasserade produkterna bara till en transportör eller behandlare som handlar för producentens räkning. Distributören ska stå för kostnaderna för den mottagning som han ordnar. Genom landskapsförordning får närmare bestämmelser utfärdas om mottagning av kasserade produkter och arrangemang för lagring och transport i samband med mottagningen i syfte att främja återanvändning av produkter och delar av dem och förberedelse för återanvändning.

Elektriska och elektroniska produkter (2006/50)**23c §.** (2006/50) *Särskilda bestämmelser om elektriska och elektroniska produkter*

Varje producent av elektriska och elektroniska produkter svarar för kostnaderna för återvinning och annan avfallshantering av de egna produkter som släppts ut på marknaden den 13 augusti 2005 eller därefter, bara om den kasserade produkten ersätts med en motsvarande produkt eller med en produkt med samma användningsändamål. Producenterna ska lämna en garanti om finansiering av hanteringen av förbrukade elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden för

att användas i hushåll. En sådan garanti kan bestå i att en producent deltar i lämpliga system för finansiering av hanteringen av förbrukade elektriska och elektroniska produkter eller av en materialåtervinningsförsäkring eller ett spärrat konto. (2014/54)

Producenterna svarar gemensamt för kostnader för återvinning och annan avfallshantering av elektriska och elektroniska produkter vilka släppts ut på marknaden före den 13 augusti 2005 (historiskt avfall), om avfallet lämnats från

1) privathushåll och

2) andra användare än privathushåll om det ersätts av nya produkter av samma typ eller av produkter som fyller samma funktion.

Säljare och andra distributörer av elektriska och elektroniska produkter är skyldiga att av köpare ta emot sådana kasserade elektriska och elektroniska produkter från hushåll som ersätts med en motsvarande ny produkt eller anvisa köparen en annan lämplig mottagningsplats i närområdet. De kan avtala med tredje part om överförande av skyldighet de har enligt denna lag.

23ca §. (2014/54) *Behörigt ombud för producent av elektriska och elektroniska produkter eller annan aktör*

En producent som är etablerad i landskapet och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i medlemsstaten i fråga. En producent som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i landskapet ska på motsvarande sätt utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i landskapet.

En aktör, som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som motsvarar en producent och levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i landskapet genom annan än distansförsäljning, kan utse ett behörigt ombud som i stället för den producent som är etablerad i landskapet svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i landskapet.

Till behörigt ombud ska utses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i det land till vilket de elektriska eller elektroniska produkterna enligt 1 eller 2 mom. säljs. Det behöriga ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt. Den som utses till behörigt ombud är skyldig att informera producenterna i fråga om sin fullmakt och om ändring eller återkallande av den.

Vad som i denna lag bestäms om en producent, med undantag för producenternas rätt enligt 7a § att grunda en producentammanslutning, gäller behöriga ombud enligt 1 och 2 mom. Bestämmelserna om producentammanslutningar i 7b § gäller också behöriga ombud.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om förfarandet när ett behörigt ombud utses samt om ombudets skyldighet att informera producenterna om sin fullmakt och verksamhet.

Se LF (2015:7) om producentansvar.

23cb §. (2014/54) *Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter*

Om en produktinnehavare avser att transportera en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt till ett annat land som en produkt och inte som avfall, ska denne påvisa att klassificeringen är korrekt genom att visa upp en räkning eller ett avtal i fråga om försäljning av produkten eller överföring av äganderätten, ett testcertifikat, en fraktsedel eller motsvarande intyg, en utredning eller ett dokument som gäller produktens skick eller kvalitet, samt genom att lägga fram bevis på att produkten skyddats mot skador på ett ändamålsenligt sätt under transporten. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om bevis, testmetoder, testresultat, utredningar och andra uppgifter som behövs för att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som produkt samt om tillräckliga åtgärder för att skydda produkten från skador. De uppgifter och åtgärder som krävs kan variera enligt produkttyp, användargrupp eller ändamål.

Om bevis som avses i 1 mom. på att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som en produkt inte kan läggas fram, ska produkten betraktas som avfall och en transport av den till ett annat land som olaglig transport enligt avfallstransportförordningen.

Ägare av skrotfordon och uttjänta fordon (2006/50)

24 §. På den som i register över motorfordon antecknats såsom innehavare av visst fordon skall i fråga om skrotfordon tillämpas samma bestämmelser som gäller för ägare av sådant fordon. Är fordon avregistrerat anses såsom skrotfordonets ägare den som senast varit antecknad såsom fordonets innehavare, såvitt han ej kan styrka att fordonet överlåtits till någon annan. Såsom ägare anses också den som ägt eller på nämnt sätt innehaft skrotfordonet, men övergivit det.

Omhändertagande av skrotfordon

25 §. Ägaren till ett skrotfordon eller ett uttjänt fordon skall transportera detta till en mottagnings- eller behandlingsanläggning som inrättats för ändamålet. Om inte ägaren fullgör detta skall renhållningsmyndigheten på dennes bekostnad ordna transporten. (2005/18)

2 mom. upphävt (2005/18).

Skrotfordon vars ägare är okänd forslas bort på renhållningsmyndighetens försorg.

25a §. (2005/18) Producenten har producentansvar för

1) personbilar (kategori M1 enligt definitionen i bilaga II A till direktiv 70/156/EEG),

2) paketbilar (kategori N1 enligt definitionen i bilaga II A till direktiv 70/156/EEG),

3) trehjuliga motordrivna fordon (kategori L2e enligt definitionen i direktiv 2002/24/EG, moped),

4) fyrehjuliga motordrivna fordon (kategori L6e enligt definitionen i direktiv 2002/24/EG) samt

5) andra fordon som kan jämföras med dessa såsom ambulanser, husbilar och begravningsbilar.

Producenten skall avseende de fordon som avses i 1 mom. använda sådana kodningsstandarder för kom-

K 19 LL (1981:3) om renhållning

ponenter och material som är ägnade att underlätta återanvändning och återvinning. Producenten skall tillse att auktoriserade behandlingsanläggningar får information om demontering av varje typ av fordon inom sex månader efter att den släppts ut på marknaden.

Bestämmelserna om producentansvar omfattar inte fordon som är registrerade utanför landskapet eller sådana veteranfordon som avses i landskapsförordningen (1997:19) om veteranfordon.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning föreskriva närmare om

- 1) vilka fordon som avses i 1 mom.,
- 2) information som tillståndshavaren för en i 2 mom. avsedd anläggning skall lämna till motorfordonsbyrån samt om
- 3) vad som skall framgå av ett skrotningsintyg som avses i 25d §.

Se LF (2015:7) om producentansvar.

25b §. (2005/18) Producenten skall avseende uttjänta fordon samt kasserade fordonsdelar och material ordna insamling och förbehandling samt tillse att återanvändning och återvinning sker i enlighet med sådana kvantitativa mål och villkor som avses i 38 a § 3 punkten. En producent kan bemyndiga en enskild behandlingsanläggning, som i enlighet med denna lag har avfallstillstånd för ändamålet, att utföra förbehandling eller slutlig behandling för återanvändning eller återvinning. En sådan anläggning benämns *auktoriserad behandlingsanläggning*.

Producenten skall svara för kostnaderna för förbehandling och slutlig behandling av uttjänta fordon som registrerats i landskapet från det att ett fordons sista ägare eller innehavare har överlämnat det till en anläggning för insamling eller förbehandling.

Producenten skall se till att demonteringsinformation tillhandahålls för varje typ av nytt fordon inom sex månader efter det att fordonet släppts ut på marknaden. I informationen skall de olika fordonskomponenterna och fordonsmaterialen samt lokaliseringen av de farliga ämnena i fordonen anges i den omfattning som behövs för att behandlingsanläggningarna skall kunna följa bestämmelserna i direktivet om uttjänta fordon 2000/53/EG samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av direktivet.

Producenten skall till landskapsregeringen lämna de uppgifter om omhändertagandet av uttjänta fordon, fordonsdelar och material samt om andra förhållanden som landskapsregeringen behöver för att kontrollera att ovan nämnda bestämmelser om uttjänta fordon följs. Landskapsregeringen kan besluta närmare om sådan uppgiftsskyldighet.

Se LF (2015:7) om producentansvar.

25c §. (2005/18) Producenten skall vid marknadsföring och försäljning av fordon samt på förfrågan informera om insamlingen av uttjänta fordon samt syftet med detta. Informationen skall dessutom innehålla uppgifter om

- 1) fordons och komponenters konstruktion med avseende på möjligheter till återvinning och materialåtervinning,
- 2) från miljösynpunkt godtagbar behandling av uttjänta fordon, särskilt i fråga om demontering och tömning av vätskor,

- 3) optimerade metoder för återanvändning, materialåtervinning och återvinning av uttjänta fordon och deras komponenter samt

- 4) vilka framsteg som gjorts när det gäller återanvändning och materialåtervinning för att minska det avfall som skall bortskaffas och för att öka återanvändningen och graden av materialåtervinning.

25d §. (2008/126) Den som mottar ett uttjänt fordon ska kontrollera den sista innehavarens rätt att överlåta det uttjänta fordonet. Mottagaren ska till dess siste innehavare eller ägare avgiftsfritt lämna ett skrotningsintyg, som visar att det uttjänta fordonet har omhändertagits för skrotning. Uttjänta fordon får endast tas emot av en för skrotfordon avsedd behandlingsanläggning vilken uppfyller kraven på tillstånd eller miljögranskning i 5a kap. och i enlighet med 25b § 1 mom. är auktoriserad för uppgiften. Rätt att på behandlingsanläggningens vägnar utge ett sådant skrotningsintyg kan av anläggningens innehavare genom fullmakt ges till försäljare av fordon och särskilda insamlare av fordon som utfäst sig att lämna de uttjänta fordonen till tillståndshavarens anläggning. Landskapsregeringen ska meddelas om sådan fullmakt har givits.

Med avvikelse från vad som stadgas i 1 mom. får mottagaren av ett uttjänt fordon av annan överlåtare än en kommun debitera en avgift för att utge skrotningsintyg, om väsentliga fordonskomponenter saknas i fordonet eller om det finns främmande föremål eller ämnen i fordonet. Avgiften får i sådant fall inte sättas högre än som kan anses vara skäligt för att täcka den värde-minskning eller de merkostnader som bristerna medför.

Skrotningsavgift

26 §. (1998/91) För täckande av de kostnader som förorsakas samhället till följd av omhändertagande och skrotning av motorfordon som inte längre används upp bärs avgift varom stadgas i landskapslagen (1993:19) om besiktning och registrering av fordon.

27 §. För omhändertagande av skrotfordon på uppsamlingsplats skall ingen avgift upp bäras.

Landskapsregeringen kan föreskriva att till den ägare som själv ombesörjer forsling av skrotfordon till uppsamlingsplatsen skall av härför anvisade medel erläggas skrotningspremie.

Föremål i skrotfordon

28 §. I skrotfordon påträffat föremål behandlas som hittegods om det ej är avsett för fortgående bruk i fordonet.

5a kap. Tillstånd och miljögranskning (2008/126)

28a §. (2008/126) *Om prövning och prövningsmyndighet*
För hantering av avfall krävs tillstånd och miljögranskning enligt denna lag i den utsträckning som bestäms i detta kapitel. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

28b §. (2008/126) *Krav på tillstånd*

Tillstånd krävs för en verksamhet som yrkesmässigt eller i en offentlig anläggning återvinner eller bortskaffar avfall, inklusive beredning före återvinning eller

bortskaffande, med undantag av vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall samt obehandlat träavfall. (2011/72)

Under förutsättning att landskapsregeringen genom en landskapsförordning har meddelat allmänna instruktioner för verksamheten i fråga samt dessutom beträffande farligt avfall har fastställt särskilda villkor för återvinning, kan landskapsregeringen genom en landskapsförordning stadga om undantag från krav på tillstånd enligt 1 mom. för (2011/72)

1) (2011/72) inrättningar eller företag som själva bortskaffar annat avfall än farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten på den plats där det uppkommer och

2) inrättningar eller företag som återvinner avfall.

28c-28d §§. Upphävda (2008/126).

28e §. (2008/126) *Beslut om tillstånd*

Beslut om tillstånd enligt denna lag ska utöver vad som följer av landskapslagen om miljöskydd omfatta uppgifter om

- 1) mängd och slag av avfall,
- 2) tekniska krav,
- 3) (2011/72) säkerhets- och försiktighetsåtgärder som ska vidtas,
- 4) (2011/72) platsen för bortskaffandet eller återvinningen,
- 5) behandlingsmetod,
- 6) (2011/72) behövliga övervaknings- och kontrollförfaranden och
- 7) (2011/72) behövliga instruktioner om avslutande och efterbehandling.

28f-28h §§. Upphävda (2001/33).

28i §. (2008/126) *Krav på miljögranskning*

Miljögranskning krävs för

- 1) (2011/72) återvinning och bortskaffande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 28b § 2 mom.,
- 2) yrkesmässig insamling av avfall,
- 3) yrkesmässig transport av avfall,
- 4) (2011/72) yrkesmässig försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller bortskaffande samt
- 5) verksamhet som är av väsentlig betydelse för avfallshanteringen och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

Prövningsmyndigheten ska föra ett register över de i 1 mom. nämnda verksamheterna. (2011/72)

28j-28k §§. Upphävda (2008/126).

28l §. (2008/126) *Verksamhetsutövarens skyldighet att föra eget register*

En verksamhetsutövare som omfattas av krav på tillstånd enligt 28b § eller som i yrkesmässig verksamhet producerar farligt avfall och verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar farligt avfall eller agerar som handlare och mäklare av farligt avfall ska föra ett register över avfallet och dess återvinning eller bortskaffande. Registret ska omfatta avfallets mängd, art och ursprung och i förekommande fall destination, insamlingsfrekvens, transportmetod samt behandlingsmetod. (2011/72)

Registret ska bevaras i minst tio år. Uppgifterna i registret ska på anmodan ges till prövnings- eller tillsynsmyndigheten.

28m §. Upphävda (2008/126).

28n §. (2011/72) *Avfallstransporter*

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall finns bestämmelser om transport av avfall. För avfallstransporter som sker inom landskapet gäller dock landskapslagstiftning.

28o §. Upphävda (2008/126).

6 kap. Särskilda bestämmelser

Föreskrifter för renhållningen

29 §. (2011/72) En renhållningsmyndighet kan utfärda närmare föreskrifter rörande avfallskärl, -säckar och utrymmen, dessas placering, tömning, rengöring och underhåll samt rörande sortering, återvinning och återanvändning av avfall ävensom rörande andra frågor i anslutning till insamling, förvaring, bortforsling och bortskaffande av avfall. Föreskrifterna ska bringas till allmän kändedom i den ordning som gäller för tillkännagivande av kommunala meddelanden i kommunen samt särskilt meddelas landskapsregeringen.

Uppsnygning av nedskräpat område

30 §. Den som förorsakat eller eljest är ansvarig för nedskräpning med avfall är skyldig att snygga upp området samt att vidtaga erforderliga förebyggande åtgärder för framtiden.

Kan det inte utrönas vem som förorsakat eller eljest är ansvarig för nedskräpningen och ankommer inte renhållningen jämlikt 9 § på fastighetsinnehavaren, skall renhållningsmyndigheten vidtaga åtgärder som avses i 1 mom.

Tvångsåtgärder

31 §. Försummar någon att utföra åtgärd som det på grund av bestämmelserna i denna lag eller på grund av föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen åligger honom att utföra, kan åtgärden utföras genom renhållningsmyndighetens försorg på den försumliges bekostnad.

Är åtgärd som avses i 1 mom. sådan att den kan utföras endast av den som är skyldig att utföra densamma eller prövas tillräcklig anledning till utförande av åtgärden genom renhållningsmyndighetens försorg inte föreliggande, kan kommunen på framställning av myndigheten vid vite ålägga den försumlige att fullgöra sin skyldighet. (1997/79)

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan i sin egenskap av tillsynsmyndighet enligt 5a kap. ålägga en försumlige att vid vite fullgöra sin skyldighet då denna trots anmaning inte fullgjort förpliktelsen. (2007/118)

32 §. Renhållningsavgifter och kostnader för åtgärder som avses i 31 § 1 mom. får indrivnas utan dom eller utslag i den ordning som är föreskriven för indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Skyldighet att lämna uppgifter

33 §. Fastighetsinnehavare är skyldig att på begäran lämna renhållningsmyndigheten uppgifter om kvantiteten och sammansättningen av avfall som uppkommer på

K 19 LL (1981:3) om renhållning

fastigheten, om egenskaper hos avfallet som kan vara av betydelse med hänsyn till behandlingen och om övriga omständigheter som kan ha betydelse vid hanteringen av avfallet.

Föreligger det skäl antaga att avfall av visst slag kan ha skadebringande eller i annat avseende mer menliga egenskaper än avfall i allmänhet, skall fastighetsinnehavaren självant och ofördröjligen meddela renhållningsmyndigheten härom.

Rätt att begära och skyldighet att mottaga upplysningar som avses i 1 och 2 mom. har på renhållningsmyndighetens vägnar den som handlar bortforsling av avfall, om ombesörjandet av bortforslingen ankommer på kommunen, samt den som förestår allmän avfallsbehandlingsanläggning.

Inspektioner (2002/19)

34 §. (2008/126) Renhållningsmyndighet eller person som av denna myndighet förordnats att utföra inspektioner ska beredas tillträde till alla sådana ställen där avfall hanteras.

Innan inspektion som avses i 1 mom. vidtas ska ställets innehavare beredas tillfälle att bli hörd, om inte ändamålet med inspektionen förutsätter något annat. Inspektion ska utföras så att verksamheten inte störs onödigt. Över inspektion ska protokoll genast upprättas och de missförhållanden som iakttagits ska antecknas i protokollet. En kopia av protokollet ska delges innehavaren av det kontrollerade stället.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller dock inte bostadslägenhet såfärr inte lägenhetsinnehavaren givit sitt samtycke till inspektionen.

Polismyndighet är skyldig att lämna det biträde som behövs för att åtgärd som avses i 1 mom. ska kunna genomföras.

[Tystnadsplikt]

35 §. Upphävt (2008/126).

Besvär

36 §. Renhållningsmyndighets beslut enligt denna lag kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol genom besvär. Besvärstiden är 30 dagar räknat från dagen för delfäende av beslutet. I fråga om beslut som avses i 20 § och 23 § 2 mom. räknas besvärstiden från utgången av den för framställande av anmärkning föreskrivna fristen. Har anmärkning framställts, räknas besvärstiden från dagen för delfäendet av det i anledning av anmärkningen fattade beslutet. (1998/91)

Oberoende av ändringssökande skall renhållningsavgift erläggas inom angiven betalningstid.

3 mom. upphävt (2008/126).

Om sökande av ändring gäller i övrigt vad som bestäms i 25 och 26 §§ självstyrelselagen för Åland. (1998/91)

Tidigare 5 mom. har blivit 4 mom. genom (2006/50).

Besvär över Ålands förvaltningsdomstols beslut i ett ärende som gällde skyldighet att betala renhållningsavgift enligt 17 och 18 §§ i landskapslagen om renhållning kunde anföras endast under förutsättning att HFD beviljade besvärstillstånd. **HFD 29.1.2015 liggare 222.**

Straffbestämmelser

37 §. Den som underlåter att fullgöra förpliktelse som åvilar honom på grund av bestämmelserna i denna lag eller på grund av föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen eller som på annat sätt bryter mot lagen eller med stöd därav utfärdade föreskrifter skall för *renhållningsförseelse* dömas till böter.

Den som lämnat ett skrotfordon eller uttjänt fordon så att renhållningsmyndigheten med stöd av 25 § 1 mom. nödgats ombesörja flyttningen skall för *lämnande av fordon i omgivningen* dömas till böter eller fängelse i högst tre månader. (2005/18)

Den som eljest så skräpat ned eller osnyggat i miljön eller fört avfall till annan än för avfall i varje särskilt fall avsedd plats eller eljest försummat av denna lag härflytande skyldighet att anordna renhållning, att härav vållats fara för människors hälsa, avsevärt men för processerna i naturen, anmärkningsvärd minskning av trivselen, påtaglig förfölning av landskapsbilden eller betydande skada för annans egendom, skall för *renhållningsbrott* dömas till fängelse i högst två år eller till böter.

På renhållningsbrott tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/42)

37a §. (2014/54) *Olaga avfallstransport*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med bestämmelserna i artikel 2.35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall transporterar avfall så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för *olaga avfallstransport* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Om vid olaga transport av avfall

1) den skada eller fara för skada som vållats miljön eller hälsan är synnerligen stor med beaktande av den orsakade eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter eller

2) brottet begås trots en myndighets påbud eller förbud och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska gärningsmannen för *grov olaga avfallstransport* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

Om vid olaga transport av avfall, med hänsyn till att den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan, varit mindre betydande eller andra omständigheter vid brottet bedömd som en helhet är ringa, ska gärningsmannen för *avfallstransportförseelse* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Försök till ett uppsåtligt brott som avses i denna paragraf är straffbart.

På olaga avfallstransport tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

Närmare bestämmelser om verkställighet och tillämpning av lagen (2006/50)

38 §. (2005/18) Landskapsregeringen kan för särskilda produkter, för vilka producentansvar gäller enligt denna lag, i landskapsförordning besluta närmare om skyldighet för producenter eller dem som annars introducerar

på marknaden, förmedlar, säljer, överlåter eller förpackar en produkt att

1) ta tillbaka förpackningar eller kasserade produkter om det är ändamålsenligt för en fungerande avfallshandling,

2) antingen helt eller delvis på annat sätt sörja för användandet av avfallshandlingen eller att

3) svara för de kostnader som handeringen medför.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning föreskriva om rättighet eller skyldighet för avfallsinnehavaren att föra avfallet till avfallshandling som anordnas på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten eller att på annat sätt delta i handeringen. Ett i 1 mom. 1 punkten avsett ansvar för att ta tillbaka förpackningar eller kasserade produkter kan genom avtal överlåtas till en tredje part.

Se LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall och LF (2015:7) om producentansvar.

38a §. (2005/18) Landskapsregeringen kan i landskapsförordning föreskriva närmare om särskilda slag av avfall och produkter för vilka producentansvar gäller enligt denna lag. Sådana bestämmelser kan gälla

1) klassificering, förpackning, märkning och om sådana uppgifter som skall lämnas för att en effektiv och säker handering skall äga rum,

2) kontroll och tillsyn, retursystem och premier, förbud, begränsningar och villkor vid handel med produkten, transport och vidareförmedling, insamling, sortering, förvaring, lagring, återanvändning, återvinning, återvinningsgrader, handering och behandling av uttjänade produkter eller avfall samt om tekniska krav och åtgärder som skall vidtas för att minska hälso- eller miljörisiker,

3) kvantitativa mål och villkor för återanvändning, materialåtervinning eller återvinning av produkter eller produktgrupper samt om tidsfrister för när sådana mål skall nås samt om skyldighet att lämna sådan information som behövs för att landskapsregeringens övervakning i enlighet med denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen,

4) skyldighet för producenter inom ett visst produktområde att samarbeta, om det är nödvändigt för att undanröja eller hindra uppkomsten av parallella återanvändnings- och återvinningssystem som orsakar uppenbar olägenhet för systemens allmänna funktion,

5) (2006/50) kodningsstandarder och demonteringsinformation för sådana fordon för vilka producentansvar gäller för tillverkaren, den som yrkesmässigt importerar eller den som yrkesmässigt förmedlar fordon,

6) (2006/50) den information om insamling av uttjänade produkter som en producent eller annan ekonomisk aktör skall tillhandahålla om en produkt och dess komponenter, för att få ett miljömässigt godtagbart omhändertagande samt för att på bästa sätt kunna återanvända eller återvinna uttjänade produkter och deras komponenter,

7) (2006/50) information till användare och behandlare om insamling, återanvändning, demontering av och möjligheten till materialåtervinning av produkter samt om var i en produkt det finns farliga ämnen eller delar samt

8) (2006/50) tillämpning av bestämmelser om producentansvar i de fall produkter anskaffats utanför land-

skapet eller förts ut ur landskapet genom elektronisk handel eller annan form av distanshandel.

I landskapsförordning kan ges närmare bestämmelser om sortering av byggnads- och rivningsavfall.

Se LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall, LF (2015:7) om producentansvar och LF (1998:110) om PCB-avfall.

7 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

39 §. (1998/91) Denna lag träder i kraft den 1 november 1998.

Skyldigheterna enligt 28b och 28i §§ skall fullgöras senast inom ett år efter att denna lag trätt i kraft. Hänsyn till tekniska och ekonomiska svårigheter att uppnå bästa möjliga resultat som beror på att en anläggning uppförts eller annan teknik införts före denna lags ikraftträdande tas under en övergångsperiod fram till den 24 september 2007.

40-42 §§. Upphävda (1998/91).

Ikraftträdandebestämmelse (2011/72):

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

De ärenden som har anhängiggjorts när denna lag träder i kraft behandlas enligt de bestämmelser som gäller före lagens ikraftträdande.

Om begreppet slutligt omhändertagande används i en bestämmelse som utfärdats med stöd av landskapslagen (1981:3) om renhållning ska det anses avse begreppet bortskaffande som används i denna lag.

K 20 Landskapsförordning (2011:74) om renhållning

1 §. (2016/49) Bestämmelser om de egenskaper som gör att avfall klassificeras som farligt avfall finns i kommissionens förordning (EU) nr 1357/2014 om ersättning av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

2 §. (2016/49) Avfallsförteckningen med bestämmelser om och en förteckning över de vanligaste typerna av avfall och farligt avfall i bilaga 4 i statsrådets förordning om avfall (FFS 179/2012) gäller på Åland. Undantagsmöjligheten i 2.2 1 mom. i bilaga 4 ska i landskapet lyda "om inte landskapsregeringen i enstaka fall har beslutat något annat".

3 §. (2016/49) Ändringar i riksförordningen i 2 § ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

4 §. Återvinning enligt 2 § landskapslagen om renhållning är de förfaranden som räknas upp i bilaga 1. Bortskaffande enligt 2 § landskapslagen om renhållning är de förfaranden som räknas upp i bilaga 2.

5 §. Farligt avfall som samlas in, transporteras eller tillfälligt lagras ska vara förpackat och märkt i enlighet med gällande internationella normer och gemenskapsnormer. Om farligt avfall överläts ska det åtföljas av ett identifieringsdokument, som får vara i elektronisk form, med lämpliga uppgifter enligt bilaga I B till förordning (EG) nr 1013/2006.

6 §. Spilloljor ska samlas in separat, om det är tekniskt genomförbart. Spilloljor med olika egenskaper får inte

K 20 LF (2011:74) om renhållning

blandas och spilloljor får inte blandas med andra typer av avfall eller ämnen, om sådan blandning hindrar deras behandling, om det är tekniskt genomförbart och ekonomiskt bärkraftigt.

Med spilloljor avses mineralbaserade eller syntetiska smörjoljor eller oljor för industriella ändamål som inte längre lämpar sig för det syfte som de ursprungligen var avsedda för, t.ex. använda oljor för förbränningsmotorer och växellådor samt turbinoljor och hydrauloljor.

7 §. Separat insamling ska ordnas för papper, metall, plast, glas och biologiskt avfall. Med biologiskt avfall avses biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall, livsmedels- och köksavfall från hushåll, restauranger, catering och detaljhandelslokaler och jämförbart avfall från livsmedelsindustrin.

8 §. Förberedandet för återanvändning och materialåtervinning av avfallsmaterial, som ska omfatta åtminstone papper, metall, plast och glas från hushåll och, eventuellt, samma material från andra källor förutsatt att dessa avfallsflöden liknar avfall från hushåll, ska senast 2020 öka till totalt minst 50 viktprocent.

9 §. Förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definierats i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen, ska senast 2020 öka till minst 70 viktprocent, varvid också ska medräknas sådana fall där avfall används som fyllmaterial för att ersätta annat material.

10 §. Den som huvudsakligen genomför byggande eller rivningsarbete ska i samarbete med planerare, entreprenörer och andra parter i byggandet handla särskilt så att

- det uppkommer så lite bygg- och rivningsavfall som möjligt och att användbara föremål och ämnen tas till vara och återanvänds i mån av möjlighet
- byggnadsmaterial används sparsamt och avfall som lämpar sig för byggande används i stället för byggnadsmaterial i mån av möjlighet, samt
- bygg- och rivningsavfall inte försakar någon fara eller skada för hälsan eller miljön eller någon betydande olägenhet eller svårighet för ordnandet av avfallshantering.

11 §. Byggandet ska planeras och genomföras samt byggavfallet insamlas och transporteras så att de avfallstyper som ska utnyttjas och följande avfallstyper hållas åtskilda eller sorteras åtskilda från varandra och från annat byggnadsavfall och byggnadsmaterial:

- betong-, tegelstens-, mineralplatt-, keramik- och gipsavfall,
- oimpregnerat träavfall,
- metallavfall samt
- mark- och stensubstansavfall och muddermassor.

Bestämmelser om separering av farligt avfall finns i 8d § landskapslagen om renhållning.

Byggavfallsinnehavaren ska ansvara för att byggavfall återvinns, om det är tekniskt möjligt och om återvinningen inte medför oskäliga merkostnader i jämförelse med avfallshantering som ordnas på annat sätt.

En annan byggavfallsinnehavare än den som huvudsakligen genomför byggandet ska vidta i 1 och 2 mom.

nämnda åtgärder i samarbete med den som huvudsakligen genomför byggandet.

Ikraftträdandebestämmelse (2011:74):

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2011. Genom denna förordning upphävs Ålands landskapsstyrelsens beslut (1998:92) om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande.

Bilaga 1 (2016/49)

Återvinningsförfaranden

R 1 Användning främst som bränsle eller annan energikälla (*).

R 2 Återvinning/regenerering av lösningsmedel.

R 3 Materialåtervinning av organiska ämnen som inte används som lösningsmedel (inklusive kompostering och andra biologiska omvandlingsprocesser) (**).

R 4 Materialåtervinning av metaller och metallföreningar.

R 5 Materialåtervinning av andra oorganiska material (***)

R 6 Regenerering av syror eller baser.

R 7 Återvinning av komponenter som används för att minska föroreningar.

R 8 Återvinning av katalysatorkomponenter.

R 9 Omräffinerad av olja eller annan återanvändning av olja.

R 10 Markspridning med positiva effekter på jordbruket eller ekologin.

R 11 Användning av avfall som har uppkommit genom något av förfarandena R 1–R 10.

R 12 Utväxling av avfall som ska bli föremål för något av förfarandena R 1–R 11 (****).

R 13 Lagring av avfall före något av förfarandena R 1–R 12 (utom tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet har uppkommit) (*****).

(*) Detta omfattar förbränningsanläggningar avsedda för fast avfall vilkas energieffektivitet uppgår till minst - 0,60 för anläggningar som tagits i drift och tilldelats tillstånd enligt gällande gemenskaps-lagstiftning före den 1 januari 2009,

- 0,65 för anläggningar som fått tillstånd efter den 31 december 2008,

enligt följande formel:

Energieffektivitet = $(E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$, där följande gäller:

E_p är den energi som årligen produceras i form av värme eller elektricitet. Den beräknas genom att energin i form av elektricitet multipliceras med 2,6 och värme som produceras för kommersiella ändamål multipliceras med 1,1 (GJ/år).

E_f är den årliga energitillförseln till systemet från sådana bränslen som bidrar till produktionen av ånga (GJ/år).

E_w är den energi som kan utvinnas från det behandlade avfallet under ett år beräknad utifrån avfallets nettovärmevärde (GJ/år).

E_i är den energi som importerats under ett år, bortsett från E_w och E_f (GJ/år).

0,97 är en faktor som motsvarar energiförlusterna på grund av bottenaska och strålning.

Denna formel ska tillämpas i enlighet med referensdokumentet om bästa tillgängliga teknik vid förbränning av avfall.

Energieffektivitetsformelns värde kommer att multipliceras med en klimatkorrigeringsfaktor (CCF) enligt nedanstående:

1.	Klimatkorrigeringsfaktor för anläggningar som tagits i drift och beviljats tillstånd enligt gällande unionslagstiftning före den 1 september 2015.
	CCF = 1 om HDD > = 3 350
	CCF = 1,25 om HDD < = 2 150
2.	Klimatkorrigeringsfaktor för anläggningar som beviljats tillstånd efter den 31 augusti 2015 och för anläggningar under punkt 1 efter den 31 december 2029:
	CCF = 1 om HDD > = 3 350
	CCF = 1,12 om HDD < = 2 150
	CCF = $-(0,25/1\ 200) \times \text{HDD} + 1,698$ då HDD 2 150 < 3 350
	CCF = $-(0,12/1\ 200) \times \text{HDD} + 1,335$ då HDD 2 150 < 3 350

(Det värde som erhålls som klimatkorrigeringsfaktor avrundas till tre decimaler).

Graddagsvärdet för uppvärmning bör tolkas som det genomsnittliga årliga graddagsvärdet för avfallsförbränningsanläggningen, beräknat för en period om 20 år i följd före det år för vilket klimatkorrigeringsfaktorn beräknas. För beräkningen av graddagsvärdet för uppvärmning bör följande metod, som fastställts av Eurostat, användas: Klimatkorrigeringsfaktorn är lika med $(18\text{ °C} - T_m) \times d$, om T_m är lägre än eller lika med 15 °C (tröskelvärde, uppvärmning), och lika med noll om T_m är högre än 15 °C ; T_m är här lika med mediantemperaturen $(T_{\text{min}} + T_{\text{max}})/2$ utomhus under en period om d dagar. Beräkningar ska utföras dagligen ($d = 1$), tills summan motsvarar ett år.

(**) Detta omfattar förgasning och pyrolys med utnyttjande av komponenterna som kemikalier.

(***) Detta omfattar jordtvätt som medför återställande av mark och återvinning av oorganiska byggmaterial.

(****) Om det inte finns någon annan lämplig R-kod, kan detta omfatta inledande förfaranden före återvinning, inklusive förbehandling, t.ex. demontering, sortering, krossning, komprimering, pelletering, torkning, fragmentering, konditionering, omförpackning, separering, sammansmältning eller blandning för överlämnande till någon av verksamheterna R 1–R 11.

(*****) Med tillfällig lagring avses inledande lagring enligt punkt 10 i artikel 3 i direktiv 2008/98/EG.

Bilaga 2

Bortskaffningsförfaranden

D 1 Deponering på eller under markytan (t.ex. på avfallsdeponier eller liknande).

D 2 Behandling i markbädd (t.ex. biologisk nedbrytning av flytande avfall och slam i jord eller liknande).

D 3 Djupinjicering (t.ex. insprutning av pumpbart avfall i källor, saltgruvor eller naturligt förekommande förvaringsrum och liknande).

D 4 Invallning (t.ex. placering av flytande avfall och slam i dagbrott, dammar eller laguner och liknande).

D 5 Särskilt utformad markdeponering (t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön).

D 6 Utsläpp till andra vatten än hav och oceaner.

D 7 Utsläpp till hav eller oceaner, inklusive deponering under havsbotten.

D 8 Biologisk behandling som inte anges på annan plats i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med något av förfarandena D 1–D 12.

D 9 Fysikalisk kemisk behandling som inte anges på annan plats i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med något av förfarandena D 1–D 12 (t.ex. avdunstning, torkning, kalcinering osv.).

D 10 Förbränning på land.

D 11 Förbränning till havs (*).

D 12 Permanent lagring (t.ex. placering av behållare i en gruva och liknande).

D 13 Sammansmältning eller blandning före behandling enligt något av förfarandena D 1–D 12 (**).

D 14 Omförpackning före behandling enligt något av förfarandena D 1–D 13.

D 15 Lagring före något av förfarandena D 1–D 14 (utom tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet har uppkommit) (***)

(*) Detta förfarande är förbjudet enligt EU-lagstiftningen och internationella konventioner.

(**) Om det inte finns någon annan lämplig D-kod, kan detta omfatta inledande förfaranden före bortskaffande, inklusive förbehandling, t.ex. sortering, krossning, komprimering, pelletering, torkning, fragmentering, konditionering eller separering för överlämnande till någon av verksamheterna D 1–D 12.

(***) Med tillfällig lagring avses inledande lagring enligt punkt 10 i artikel 3.

K 21 LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall

K 21 Landskapsförordning (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall

1 kap. Allmänna bestämmelser (2006/126)

1 §. Syfte

Syftet med denna förordning är att förebygga uppkomsten av förpackningsavfall. I den mån avfall dock uppstår är målet att befrämja återvinning för att begränsa den mängd avfall som deponeras eller på annat sätt slutligt omhändertas.

2 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på förpackningar som släpps ut på marknaden i landskapet Åland eller förbrukas här och på det förpackningsavfall som uppkommer av dem. På förpackningar och förpackningsavfall tillämpas även bestämmelser i annan lag.

3 §. (2005/26) Förpackningar

Med förpackningar avses endast produkter som är utformade på ett sådant sätt att de

1) på försäljningsstället utgör en säljhet för den slutliga användaren eller konsumenten (konsumentförpackningar eller primära förpackningar),

2) på försäljningsstället omfattar en grupp av ett visst antal säljheter, oavsett om dessa säljs som en sådan grupp till den slutliga användaren eller konsumenten eller om de endast används som komplement till inredningen (hyllorna) på försäljningsstället och de kan tas bort utan att detta påverkar produktens egenskaper (gruppförpackningar eller sekundära förpackningar) eller som

3) underlättar hantering och transport av ett antal säljheter eller gruppförpackningar så att de förhindrar skador vid fysisk hantering eller transportskador (transportförpackningar eller tertiära förpackningar).

Med förpackning avses också en artikel som

1) dessutom har en annan funktion, om inte artikeln är en fast del av en produkt som behövs för att omfatta, stödja eller bevara produkten under hela dess livslängd och alla delar är avsedda att användas, konsumeras eller bortskaffas tillsammans,

2) fyller en förpackningsfunktion och är konstruerad för att fyllas vid försäljningsstället, eller är en engångsartikel som är avsedd att fyllas vid försäljningsstället, samt förpackningsdelar vilka

3) har hängts på eller på annat sätt är fäst på en förpackning om de fyller en förpackningsfunktion, om inte dessa delar är fasta delar av den förpackade varan samt är avsedda att konsumeras eller bortskaffas tillsammans med varan. I bilaga 1 till denna förordning finns betydande exempel för de kriterier som avses i detta moment.

3a §. (2005/26) Definitioner

I denna förordning använda begrepp skall ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Förpackningsavfall är förpackningar och förpackningsmaterial som innehavaren tagit ur bruk, avser att ta ur bruk eller är skyldig att göra det. Som sådant avfall avses dock inte restprodukter från produktion.

Förebyggande är begränsning av mängden förpackningar och förpackningsavfall och begränsning av den

skada och fara för miljö och människors hälsa som dessa förorsakar under hela sin livscykel. Förebyggande sker särskilt genom utveckling av produkter och tekniker som är renare för miljön.

Hantering av förpackningsavfall är insamling, förvaring, transport, återvinning och slutligt omhändertagande av förpackningsavfall, inklusive kontroll av sådan verksamhet.

Återanvändning är varje förfarande varigenom förpackningar som är utformade för att användas på nytt minst ett visst antal gånger återfylls eller återanvänds i samma syfte som de är utformade för. Återanvändningen skall ske med eller utan stöd av de hjälpprodukter som finns på marknaden och som möjliggör återfyllning av förpackningen. Återanvända förpackningar blir förpackningsavfall när de inte längre kan återanvändas.

Återvinning är verksamhet i syfte att ta tillvara material och energi som ingår i avfallet som avses i Ålands landskapsregerings beslut (1998:92) om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande.

Materialutnyttjande är en uppberedning i en produktionsprocess av avfallsmaterialet till det ursprungliga ändamålet eller till andra ändamål. I begreppet ingår biologisk behandling, men inte energiutvinning.

Energiutvinning är användning av brännbart förpackningsavfall för att generera energi genom direkt förbränning. Vid förbränningen kan värmen utnyttjas med eller utan hjälp av annat avfall.

Biologisk behandling är aerob (syrekrävande) eller anaerob (icke syrekrävande) behandling av de biologiskt nedbrytbara delarna av förpackningsavfallet med hjälp av mikroorganismer under kontrollerade förhållanden, varvid stabiliserade organiska restprodukter eller metan produceras. Deponering av avfallet skall inte betraktas som en biologisk behandling.

Slutligt omhändertagande är verksamhet i syfte att oskadliggöra avfallet eller slutdeponera det på det sätt som närmare föreskrivs i Ålands landskapsregerings beslut (1998:92) om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande.

Ekonomiska aktörer är producenter samt leverantörer av förpackningsmaterial, producenter av förpackningar, omvandlingsanläggningar för förpackningar, påfyllnadsanläggningar och användare, importörer, handlare, distributörer, myndigheter och lagstadgade organisationer. (2012/83)

3b §. (2006/126) Mål för återvinning

Som målsättningar för återvinning och materialutnyttjande av förpackningar och förpackningsavfall i landskapet gäller att:

1) Minst 50 viktprocent och högst 65 viktprocent av förpackningsavfallet skall återvinnas eller brännas i förbränningsanläggningar med energiåtervinning, dock så att senast den 31 december 2008 skall minst 60 viktprocent av förpackningsavfallet återvinnas eller brännas i förbränningsanläggningar med energiåtervinning.

2) Minst 25 viktprocent och högst 45 viktprocent av samtliga förpackningsmaterial som ingår i förpackningsavfallet skall materialutnyttjas med minst 15 viktprocent för varje förpackningsmaterial, dock så att

senast den 31 december 2008 skall minst 55 viktprocent och högst 80 viktprocent av förpackningsavfallet materialutnyttjas.

- 3) Senast den 31 december 2008 skall utnyttjandet av material som ingår i förpackningsavfallet vara minst
- 60 viktprocent för glas,
  - 60 viktprocent för papper och papp,
  - 50 viktprocent för metall,
  - 22,5 viktprocent för plast, vilket omfattar endast material som utnyttjas tillbaka till plast samt
  - 15 viktprocent för trä.

2 kap. Allmänna krav (2006/126)

4 §. Förebyggande

Förpackningar skall framställas på ett sådant sätt att deras volym och vikt begränsas till det minimum som krävs för att upprätthålla den säkerhets- och hygienivå som är nödvändig för produkten och godtagbar för konsumenten.

Förpackningar skall utformas, framställas och saluföras på ett sådant sätt att de kan återanvändas eller återvinnas, och så att inverkan på miljön minskas så mycket som möjligt i samband med det slutliga omhändertagandet av förpackningsavfallet eller restprodukter från hantering av förpackningsavfall.

Förpackningar skall vidare framställas på ett sådant sätt att utsläppen av skadliga ämnen minimeras när förpackningarna, förpackningsavfallet eller restprodukterna från hanteringen deponeras eller förbränns.

Övriga väsentliga krav på förpackningars sammansättning för att de ska kunna återanvändas eller återvinnas anges i bilaga 2 till denna förordning. (2013/62)

Om förpackningen motsvarar en harmoniserad standard, vars referensnummer har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, eller någon annan standard som har anmälts till kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall och vars referensnummer har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, anses förpackningen uppfylla de krav som anges i denna paragraf.

5 §. Upphävd (2006/126)

6 §. (2006/126) Producenters och andra ekonomiska aktörers skyldigheter

Varje producent skall förebygga uppkomsten av förpackningsavfall och fullgöra skyldigheterna i 4 §.

Varje producent ansvarar, så långt det med beaktande av mängd och beskaffenhet hos de förpackningar vederbörande har släppt ut på marknaden är möjligt, för att minimimålen i 3b § uppfylls. Producenten skall därvid sörja för nämnda förpackningar återanvänds eller materialutnyttjas samt svara för de kostnader som föranleds därav i motsvarande omfattning.

Andra ekonomiska aktörer skall i alla avseenden handla så, att producenten kan fullgöra sina i 2 mom. nämnda skyldigheter.

Skyldigheter, som producent och andra ekonomiska aktörer ålagts i denna förordning, kan fullgöras av producentens sammanslutning.

6a §. (2006/126) Kommunens och avfallstransportörens skyldigheter

Varje kommun och avfallstransportör skall ifråga om förpackningsavfall som kommit i deras besittning handla så, att minimimålen för återvinning i 5 § uppnås och övriga förpliktelser enligt denna förordning uppfylls.

6b §. (2012/83) Märkning av förpackningsmaterial

Förpackningar ska för underlättande av uppsamlingen, återanvändningen och återvinningen, materialåtervinningen inbegripnen, förses med märkningar som anger de material som har använts i förpackningarna. Vid märkning ska användas det identifieringssystem som anges i kommissionens beslut 97/129/EG om fastställandet av ett identifieringssystem för förpackningsmaterial i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall. Märkningen ska vara tydlig och lätt att läsa. Märkningen ska ha en lämplig varaktighet och hållbarhet, även efter det att förpackningen har öppnats.

3 kap. Allmänna bestämmelser om producentansvar (2006/126)

7 §. (2006/126) Anmälan till producentregistret

En producent eller producentens sammanslutning med producentansvar för förpackningar enligt 23b § 1 mom. 3 punkt landskapslagen (1981:3) om renhållning, skall i en sådan anmälan till producentregistret som avses i lagens 7b § lämna följande uppgifter:

1) Producent eller producentens sammanslutningens namn eller firma, företags- och organisationsnummer samt kontakt- och adressuppgifter, inklusive namn och adress till en kontaktperson med angivande av dennes ställning.

2) De märkningar och koder som skall användas på förpackningarna för organiseringen av återlämnandet.

3) En beskrivning av hur mottagning, återanvändning och materialåtervinning av återlämnade förpackningar ordnats med uppgifter om övrig avfallshantering rörande mottagningsplatser, insamling och transport, miljötillstånd samt eventuella system för kvalitets- och miljöledning.

4) En utredning om de förpackningar som släppts ut på marknaden med förpackningsmängden angiven i vikt per förpackningsslag, samt uppgift om företagets omsättning per år.

5) Avseende förpackningar som ingår i ett retursystem skall utöver de uppgifter som avses i punkt 4 dessutom

a) göras en uppskattning av antalet förpackningar som ingår i systemet och som släpps ut på marknaden,

b) en redogörelse lämnas för marknadsförings- och distributionssätt samt

c) uppgift ges om patent storlek, dryckesförpackningars nominella volym och material samt de drycker som skall marknadsföras i förpackningarna.

6) Om en förpackning som ingår i ett retursystem är avsedd att återanvändas eller att återvinnas som råvara för industriellt ändamål samt en plan och tidtabell för hur fastställda mål för återanvändning eller återvinning skall uppnås.

K 21 LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall

7) De andra uppgifter som landskapsregeringen begär för att kunna uppskatta systemets funktionsduglighet.

Producentsammanslutning med producentens ansvar skall utöver vad som anges i 1 mom. lämna en utredning om

1) producentsammanslutningens stadgar och vid behov annan utredning varav framgår hur förpliktelseerna har fördelats mellan producenterna och hur en producent kan avtala med producentsammanslutningen om skötseln av producentansvaret,

2) de producenter som producentsammanslutningen företräder, varje producentens namn, företags- och organisationsnummer samt det datum då producenten anslöt sig till producentsammanslutningen.

Till en anmälan från en producentsammanslutning skall dessutom fogas handlingar och uppgifter om aktuella regler och avtal för anslutning till systemet, inklusive villkor för anslutning till systemet.

Landskapsregeringen skall utan dröjsmål meddela om

1) namn, firma eller kontaktppgifter ändras,

2) ändringar i uppgifterna om producenter som är anslutna till eller utträtt ur en producentsammanslutning samt om

3) annan väsentlig förändring av uppgifter som lämnats enligt denna paragraf och som är av central betydelse producentens eller producentsammanslutningens fullgörande av skyldigheter enligt denna förordning.

8 §. Upphävd (2006/126)

9 §. (2006/126) Rätt att återlämna förpackningar

Envar har rätt att i enlighet med producentens anvisningar, antingen direkt till producenten eller till av denna anvisad insamlingsplats, överlämna förpackningarna sorterade, och i förekommande fall rengjorda för återanvändning eller återvinning.

Producenten skall genom överenskommelse med kommunen ordna insamlingsplatser för förpackningsavfallet.

10-11 §§. Upphävd (2006/126)

12 §. (2006/126) Skyldighet att ordna avfallshantering

När förpackningsavfallet i enlighet med denna förordning överlämnas till producenten för återvinning, antingen direkt eller till insamlingsplats som avses i 9 §, är producenten skyldig att ordna avfallshanteringen och svara för de kostnader som hanteringen medför.

En producent med en omsättning på minst en miljon euro det föregående kalenderåret ska ordna avfallsinsamlingen för de förpackningar, eller motsvarande andel förpackningar, som denne släppt ut på åländska marknaden vid minst

- åtta i landskapet väl utspridda insamlingsplatser, om producenten släppt ut mer än 10.000 kilogram förpackningar föregående kalenderår,

- fyra i landskapet väl utspridda insamlingsplatser, om producenten släppt ut mer än 100 men högst 10.000 kilogram förpackningar föregående kalenderår eller

- en insamlingsplats i landskapet om producenten släppt ut högst 100 kilogram förpackningar föregående kalenderår. (2012/83)

Vid varje insamlingsplats ska finnas separata insamlingskärl för alla avfallslag som producenten släppt ut

på marknaden. Producenten ska även ta emot avfall från kommuner som samlat in producentens avfall, eller motsvarande andel. Insamlingen ska i första hand ordnas genom att avtala med kommunerna om att använda det kommunala insamlingsssystemet. (2012/83)

13 §. Upphävd (2006/126)

14 §. Tungmetallhalt

Producenten skall se till att den sammanlagda halten bly, kadmium, kvicksilver och sexvärdigt krom i förpackningar och förpackningskomponenter inte överstiger 600 ppm av vikten från och med den 1 juli 1998, 250 ppm av vikten från och med den 1 juli 1999 och 100 ppm av vikten från och med den 1 juli 2001.

De gränsvärden som nämns i 1 mom. tillämpas inte på förpackningar som är framställda uteslutande av kristallglas enligt definitionen i rådets direktiv 69/493/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kristallglas.

4 kap. Särskilda bestämmelser om retursystem för vissa dryckesförpackningar (2006/126)

14a §. (2006/126) Inledande bestämmelse

I detta kapitel finns särskilda bestämmelser om retursystem för sådana dryckesförpackningar som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om accis på vissa dryckesförpackningar (FFS 1037/2004) och sådana fungerande retursystem som avses i 2 punkten samma moment.

14b §. (2013/62) Skyldighet att motta dryckesförpackningar

Upprätthållare av fungerande retursystem för dryckesförpackningar ska ordna mottagning, återanvändning och materialåtervinning av dryckesförpackningar som omfattas av retursystemet.

14c §. (2006/126) Fungerande retursystem för dryckesförpackningar

Ett retursystem för dryckesförpackningar anses vara ett fungerande retursystem om det i enlighet med 7b § renhållningslagen har antecknats i producentregistret av Ålands landskapsregering och panten för dryckesförpackningarna är minst:

- 1) 0,15 euro per förpackning för metallburkar.
- 2) 0,2 euro per förpackning för plastförpackningar som rymmer 0,35 liter men under 1,0 liter.
- 3) 0,4 euro per förpackning för plastförpackningar som rymmer minst 1,0 liter.
- 4) 0,10 euro per förpackning för andra dryckesförpackningar än de som avses i 1-3 punkten.

14d §. (2006/126) Mål för återanvändning och återvinning

Målet för upprätthållare av fungerande retursystem är att:

- 1) Minst 90 viktprocent av de återanvändningsbara dryckesförpackningarna återlämnas för att fyllas på nytt.
- 2) Minst 90 viktprocent av engångsdryckesförpackningarna återlämnas för att återvinnas som material. (2013/62)

Målet för återanvändning och återvinning i 1 mom. gäller nya upprätthållare av retursystem först efter utgången av det tredje fulla kalenderåret efter det att verksamheten inleddes.

14e §. (2006/126) *Utdrag ur producentregistret*

Ålands landskapsregering skall på begäran till en producent eller producentsammanslutning som upprätthåller ett fungerande retursystem och till enskilda producenter som är anslutna till sådan producentsammanslutning ge ett utdrag ur producentregistret genom vilket denna, i enlighet med 7 § lagen om accis på vissa dryckesförpackningar (FFS 1037/2004), kan visa för tullmyndigheten att de dryckesförpackningar som används hör till ett godkänt retursystem för dryckesförpackningar.

Upprätthållaren av retursystemet eller producenten skall tillstålla en accisskyldig som avses i 4 § i lagen om accis på vissa dryckesförpackningar (FFS 1037/2004) det utdrag som avses i 1 mom.

14f §. (2013/62) *Märkning med pant på förpackningar*

Upprätthållare av fungerande retursystem för dryckesförpackningar ska sörja för att dryckesförpackningar som omfattas av retursystemet förses med en märkning med pantens storlek och med uppgiften att de omfattas av ett retursystem. Landskapsregeringen kan på ansökan bevilja undantag från märkningsskyldigheten, om dryckesförpackningarna inte överläts till konsumenter eller om avsaknaden av märkningar inte väsentligt försvårar returneringen av dryckesförpackningarna.

5 kap. Information och uppföljning (2006/126)**15 §. Uppgifter för uppföljning**

En producent eller producentsammanslutning skall årligen, före utgången av juni månad, till landskapsregeringen lämna uppgifter avseende föregående kalenderår om

- förpackningsmängd, uppskattad i vikt per förpackningsmaterial, som släppts ut på åländska marknaden,
- insamlad och återvunnen mängd, materialåtervinning respektive energiåtervinning, uppskattad i vikt per förpackningsmaterial. (2006/126)

Kommunen skall på det sätt som sägs i 1 mom. meddela beskaffenheten och mängden av det förpackningsavfall som återvinns. Även avfallstransportör, som transporterar förpackningsavfall för återvinning utanför landskapet, skall på samma sätt ge uppgifter om avfallens mängd och beskaffenhet.

Ålands landskapsregering sammanställer de uppgifter som tillställts landskapsregeringen och vidarebefordrar dem till kommissionen inom 18 månader från utgången av det kalenderår som uppgifterna gäller. De år som landskapsregeringen avger en sådan berättelse som avses i 17 §, ges uppföljningsuppgifterna samtidigt med berättelsen.

15a §. (2006/126) *Uppföljningsuppgifter om retursystem för dryckesförpackningar*

En producent eller producentsammanslutning med producentansvar som upprätthåller ett fungerande retursystem för dryckesförpackningar skall till Ålands landskapsregering meddela uppföljningsuppgifter per kalenderår före den 1 april det följande kalenderåret. Av uppföljningsuppgifterna skall följande framgå:

- Mängden dryckesförpackningar som släppts ut på marknaden enligt material och förpackningstyp (antal och kilogram).

- Mängden återlämnade dryckesförpackningar enligt material och förpackningstyp (antal och kilogram).

3) Uppgifter om leveranser av återlämnade förpackningar som förts vidare till återanvändning och materialåtervinning, med uppgifter om mängd samt anläggning till vilken leverans skett.

- Andra uppföljningsuppgifter som förutsätts i 7 §.

Om uppgiftslämnaren inte har uppnått målen för återanvändning och återvinning i 14d § skall till meddelande enligt 1 mom. fogas uppgifter om vilka åtgärder uppgiftslämnaren avser vidta för att nå målen.

16 §. Information och rådgivning till allmänheten

Producenten, handeln, kommunen och avfalls-transportören skall var och en för egen del och vid behov tillsammans ge allmänheten den information och rådgivning som krävs för att uppnå målen och fullgöra bestämmelserna i denna förordning. (2006/126)

Informationen och rådgivningen skall säkerställa att alla som använder förpackningar och i synnerhet konsumenter får nödvändig information om

- de retur-, insamlings- och återvinningssystem som finns att tillgå,

2) de rättigheter och skyldigheter som hänför sig till återanvändning av förpackningar samt återvinning och materialutnyttjande av förpackningsavfall,

- de märkningar som används på förpackningar.

Ålands landskapsregering skall informera allmänheten om den del av den landskapsomfattande avfallsplanen som gäller förpackningar och förpackningsavfall.

17 §. Berättelse

Ålands landskapsregering skall vart tredje år utarbeta och avge en berättelse om verkställigheten av denna förordning i landskapet Åland. Berättelsen utarbetas i enlighet med artikel 5 i rådets direktiv 91/692/EEG om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av vissa direktiv om miljön. Den första berättelsen omfattar åren 1998 - 2000.

18-19 §§. Upphävda (2006/126)**20 §. Ikraftträdelse**

Denna förordning träder i kraft den 1 november 1998. Förpliktelserna enligt 4 och 14 §§ gäller inte förpackningar som använts till förpackning av en produkt före den 31 december 1994 eller som tillverkats före detta datum och släppts ut på marknaden senast den 31 december 1999.

Förpliktelserna i 7 § skall fullgöras senast 12 månader efter att denna förordning trätt i kraft.

Skyldigheten att lämna uppgifter för uppföljning gäller första gången för år 1998.

Den informationskampanj som avses i 17 § skall genomföras senast 12 månader efter att denna förordning trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2013/62):

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2013. 14d § 1 mom. 2 punkten tillämpas på mottagning och materialåtervinning av andra engångsdryckesförpackningar än förpackningar av metall från och med år 2015. Fram till dess är kraven på materialåtervinningsgrad för nämnda förpackningar 80 viktprocent.

K 21 LF (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall

Bilaga 1 (2013/62)

Denna bilaga är ny och den tidigare bilagan har blivit bilaga 2 genom (2005/26).

Belysande exempel för de kriterier som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten

Förpackning

- Konfektaskar
- Plastfolien kring cd-fodral
- Postpåsar för kataloger och tidskrifter (innehållande en tidskrift)
- Tårtpapper saluförda med ett bakverk
- Rullar, tuber och cylindrar på vilka böjligt material (t.ex. plastfolie, aluminium, papper) är upprullat, med undantag för rullar, tuber och cylindrar som är avsedda som delar i tillverkningsutrustning och som inte används för att presentera en produkt som en säljhet
- Blomkrukor endast avsedda för försäljning och transport av växter och inte avsedda att följa med växten under hela dess livstid
- Glasflaskor för injektionslösningar
- Cd-spindlar (saluförda med cd-skivor, inte avsedda för förvaring)
- Klädhängare (saluförda med ett klädesplagg)
- Tändsticksaskar
- Sterilbarriärssystem (påsar, brickor och material som krävs för att bevara produktens sterilitet)
- Kapslar för dryckessystem (t.ex. kaffe, kakao, mjölk) som lämnas tomma efter användning
- Återfyllbara stålcylindrar för olika sorters gas, dock inte brandsläckare

Ej förpackning

- Blomkrukor avsedda att följa med växten under hela dess livstid
- Verktygslådor
- Tepåsar
- Vaxskikt (t.ex. runt ost)
- Korvskinn
- Klädhängare (saluförda separat)
- Kaffekapslar för dryckessystem, foliepåsar för kaffe och kaffekuddar av filterpapper som slängs tillsammans med den använda kaffeprodukten
- Skrivarpatroner
- Cd-, dvd- och videofilmfodral (saluförda innehållande en cd-skiva, dvd-skiva eller videofilm)
- Cd-spindlar (saluförda tomma, avsedda för förvaring)
- Vattenlösliga påsar för rengöringsmedel
- Gravlyktor (behållare för ljus)
- Mekaniskt kvarnsystem (integrerat i återfyllbar behållare, t.ex. återfyllbar pepparkvarn)

Belysande exempel för kriterium som avses i 3 § 2 mom. 2 punkten

Förpackning, utformad för och avsedd att fyllas vid försäljningsstället

- Bärkassar av papper eller plast
- Engångstallrikar och -koppar
- Plastfolie
- Smörgåspåsar
- Aluminiumfolie
- Plastfolie för tvättade kläder i tvätterier

Ej förpackning

- Omrörare
- Engångsbestick
- Omslagspapper (salufört separat)
- Bakformar av papper (saluförda utan innehåll)
- Tårtpapper saluförda utan bakverk

Belysande exempel för kriterium som avses i 3 § 2 mom. 3 punkten

Förpackning

- Etiketter hängda direkt på eller fästa på en vara

Del av förpackning

- Mascaraborste som utgör en del av förpackningens tillslutning
- Självhäftande etiketter fästa på annat förpackningsföremål
- Häftklamrar
- Plastmanschetter
- Doseringsmått som utgör en del av tillslutningen av förpackningen för rengöringsmedel
- Mekaniskt kvarnsystem (integrerat i en engångsbehållare, fylld med en produkt, t.ex. en pepparkvarn fylld med peppar)

Ej förpackning

- Radiofrekvensidentifieringsetiketter (RFID-taggar)

Bilaga 2

Denna bilaga var tidigare bilaga 1 och har blivit bilaga 2 genom (2005/26)

Väsentliga krav på förpackningars återanvändbarhet och återvinningsbarhet

1) Krav på förpackningarnas återanvändbarhet

Förpackningarna skall uppfylla följande krav samtidigt: förpackningarna skall ha sådana fysiska egenskaper att de tål att transporteras och användas flera gånger under normala användningsförhållanden,

- de använda förpackningarna skall kunna hanteras i enlighet med de krav som gäller arbetstagarnas hälsa och säkerhet,
- när förpackningarna inte längre återanvänds och därmed blir avfall skall kraven på förpackningarnas återvinningsbarhet uppfyllas.

2) Krav på förpackningarnas återvinningsbarhet

a) *Förpackningar som kan återvinnas genom materialutnyttjande*

Förpackningarna skall framställas på ett sådant sätt att det är möjligt att in enlighet med gällande standarder inom Europeiska gemenskapen återvinna och använda som råvara en viss viktprocent av de använda materialen vid framställningen av produkter som släpps ut på marknaden. Denna procentsats kan variera beroende på vilken typ material förpackningen är framställd av.

b) *Förpackningar som kan återvinnas genom energiutvinning*

Förpackningsavfall som levereras för energiutvinning skall ha ett lägsta nedre värmevärde för att ge optimal energiåtervinning.

c) *Förpackningar som kan återvinnas genom kompostering*

Förpackningsavfall som levereras för kompostering skall vara biologiskt nedbrytbart i sådan grad att det inte hindrar separat avfallsinsamling av komposterbart avfall och den komposteringsprocess eller komposteringsaktivitet som avfallet underkastas.

d) *Biologiskt nedbrytbara förpackningar*

Biologiskt nedbrytbart förpackningsavfall skall nedbrytas fysiskt, kemiskt, termiskt eller biologiskt på ett sådant sätt att det mesta av den färdiga komposten slutligen bryts ned till koldioxid, biomassa och vatten.

K 22 Landskapsförordning (2015:7) om producentansvar

1 §. (2015/70) Bestämmelser om produkter

Följande riksförfattningar ska tillämpas i landskapet:

1) Statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (FFS 519/2014).

2) Statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer (FFS 520/2014).

3) Statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon (FFS 123/2015).

2 §. *Undantag från bestämmelser i 1 §*

Bestämmelserna i den rikslagstiftning som enligt 1 § är tillämplig i landskapet ska tillämpas på uttjänta fordon för vilka producentansvar gäller i enlighet med bestämmelserna i 2 och 3 §§ samt 5 kapitlet i landskapslagen (1981:3) om renhållning, samt på komponenter och ämnen som härstammar från sådana fordon. Om inte annat följer av bestämmelserna i landskapslagen om renhållning har begrepp den innebörd som används i rikslagstiftningen.

Med avvikelse från bestämmelserna i 6 § 1 mom. 4 punkten statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter ska producenten ordna mottagning av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll så att minst en fast mottagningsplats finns i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 8 § statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer ska producenten av bilbatterier och bilackumulatörer ordna mottagning av kasserade batterier och ackumulatörer så att det finns minst en fast mottagningsplats i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 5 § 1 mom. 3 och 5 punkten statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsningen av farliga ämnen i fordon ska producenten av uttjänta fordon och av komponenter som kasserats vid reparation av fordon ordna mottagning av uttjänta fordon och komponenter som kasserats vid reparation av fordon så att minst en fast mottagningsplats finns i landskapet. (2015/70)

Mottagningsplatser som avses i denna paragraf kan vid behov samordnas.

Tidigare 4 mom. har blivit 5 mom. genom (2015/70)

3 §. *Särskilda bestämmelser*

Ändringar i den rikslagstiftning som anges i 1 § ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket. Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. De uppgifter som enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen sköts av riksmyndigheter sköts inom landskapets behörighet av landskapsregeringen.

4 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2015. Med ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2005:25) om producentansvar.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

En producent eller en producentsammanslutning som företräder producenten, som före denna förordnings ikraftträdande godkänts för anteckning i producentregistret, ska kontrollera att de uppgifter som angetts motsvarar kraven i denna förordning och vid behov lämna de ändrade uppgifter till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet senast den 31 juli 2015.

K 23 Landskapsförordning (1998:110) om PCB-avfall

1 §. Med de avvikelser som anges i denna förordning skall i landskapet Åland tillämpas statsrådets beslut om tagande ur bruk av PCB och PCB-utrustning samt behandling av PCB-avfall (FFS 711/1998).

Statsrådets beslut om tagande ur bruk av PCB och PCB-utrustning samt behandling av PCB-avfall (FFS 711/1998) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som beslutet hade innan det upphävdes den 1 januari 2017 genom SRF om begränsning av användningen av PCB-utrustning och om behandling av PCB-avfall (FFS 958/2016).

2 §. Hänvisas i statsrådsbeslutet till bestämmelser i rikslagstiftning vilka har motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen. Begreppet problemavfall skall på Åland vara farligt avfall.

3 §. De förvaltningsuppgifter som enligt statsrådsbeslutet ankommer på statliga myndigheter skall i landskapet handhas av [landskapsstyrelsen].

4 §. Ändringar av statsrådsbeslutet skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

5 §. Denna förordning träder i kraft den 1 december 1998.

K 24 Landskapslag (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester

1 §. *Syfte*

Syftet med denna lag är att minska utsläppen till sjöss genom att öka tillgången till och användningen av mottagningsanordningar för fartygsgenererat avfall och lastrester.

K 24 LL (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester

2 §. Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på

1) alla hamnar som tar emot sådana fartyg som faller under lagens tillämpningsområde,

2) alla fartyg med undantag för örlogsfartyg, militära hjälpfartyg eller andra fartyg som ägs eller drivs av någon stat och som endast används i statlig, icke-kommersiell tjänst och

3) fartyg som ägs eller drivs av landskapet Åland eller någon av landskapet Ålands kommuner.

Bestämmelserna i 11 §, 13 § 2-4 mom. och 16 § 2 mom. tillämpas inte på

1) fartyg som är utrustade eller i kommersiellt syfte används för att fånga fisk eller andra levande varelser ur havet och

2) fartyg för sport- eller fritidsändamål, vilka godkänts för att transportera högst 12 passagerare.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

Mottagningsanordningar	fasta, flytande eller rörliga anordningar som kan ta emot fartygsgenererat avfall eller lastrester,
hamn	en plats som är utrustad för att ta emot fartyg, inbegripet fiskefartyg och fritidsbåtar. Små bryggor och enkla förtöjningsplatser skall inte betraktas som en hamn enligt denna lag,
hamnansvarig	den som tar ut hamnavgift eller motsvarande generell avgift för utnyttjande av hamnen eller, om sådan avgift inte tas ut, fastighetsägaren,
fartyg	alla typer av havsgående farkoster oavsett storlek, inklusive bärplansbåtar, svävare och undervattensfarkoster,
fartygsgenererat avfall	oljehaltigt avfall, toalettavfall och fast avfall, som uppstått under ett fartygs drift,
olja	petroleum i varje form, däri inbegripet råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter. Till olja hänförs bland annat asfaltlösningar, destillat, gasolja, bensin, flygfotogener och nafta,
toalettavfall	1) avlopp och annat avfall från toalett, urinoar och spygatt i toaletterum, 2) avlopp från sjukvårdslokaler via tvättställ, badkar och spygatt i sådana lokaler, 3) avlopp från utrymme som innehåller levande djur, 4) annat spillvatten som är blandat med avlopp som avses i det föregående,
fast avfall	mat- hushålls- och driftsavfall, som uppstår under ett fartygs normala användning och som måste bortskaffas kontinuerligt eller periodiskt, med undantag för färsk fisk och delar av färsk fisk,

lastrester	sådana rester av lastmaterial vilka finns kvar ombord i lastrum eller tankar efter avslutad lossning och rengöring, omfattande även överskott och spill som uppkommer i samband med lastning och lossning.
------------	--

4 §. Mottagningsanordningar

Den hamnansvarige skall se till att fartygen som normalt använder hamnen får tillgång till mottagningsanordningar som tillgodoser deras behov utan att de orsakas onödigt dröjsmål. Mottagningsanordningarna skall kunna ta emot de typer och mängder av fartygsgenererat avfall och lastrester som kommer från de fartyg som normalt använder hamnen. Den hamnansvarige skall även erbjuda sådana fartyg som inte omfattas av denna lag möjlighet att utnyttja hamnens mottagningsanordningar såvida detta inte är orimligt med hänsyn till avfallets art eller mängd. Mottagningsanordningarna skall vara anpassade till hamnanvändarnas operativa krav, hamnens storlek och geografiska belägenhet samt de typer av fartyg som anlöper hamnen. Formaliteterna i samband med användning av mottagningsanordningar skall vara enkla och snabba så att onödigt dröjsmål för fartygen undviks.

Det bör tillhandahållas mottagningsanordningar för sorterat avfall. Från och med den 1 januari 2005 måste det tillhandahållas separata mottagningsanordningar för biologiskt nedbrytbart avfall.

Hamnar där fartyg repareras skall tillhandahålla anordningar för mottagande och behandling av förorenad barlast och tankspolvatten från oljetankfartyg.

Hamnar som brukar besökas av fartyg med oljeslamstankar skall tillhandahålla mottagningsanordningar för oljeslam.

5 §. Rapportering av brister hos mottagningsanordningar

De hamnansvariga skall tillhandahålla dem som använder hamnen blanketter för klagomål angående brister hos mottagningsanordningar. Ifyllda blanketter skall lämnas av de hamnansvariga till landskapsregeringen.

Landskapsregeringen skall se till att Europeiska gemenskapernas kommission erhåller kopior av påståenden om brister hos mottagningsanordningar.

6 §. Behandling i land av fartygsgenererat avfall

Olja, som finns i oljehaltiga rester och oljehaltiga blandningar, bör separeras för att minska transportbehovet och öka återanvändningen.

Från mottagningsanordningar för toalettavfall bör toalettavfallet transporteras till anläggningar för sådant avfall.

7 §. Avfallsplaner

En lämplig plan för mottagande och hantering av avfall skall utarbetas och genomföras för varje hamn. Planerna skall utarbetas av de hamnansvariga efter samråd med hamnanvändarna eller deras företrädare. Om den som utarbetar planen inte är en kommun skall samråd även ske med den kommun där hamnen finns. Planer får utarbetas på regional nivå med lämplig medverkan från varje hamn, under förutsättning att behovet av och tillgången på mottagningsanordningar specificeras för varje enskild hamn.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skall fastställa planerna för mottagande och hantering av avfall samt övervaka deras genomförande. (2007/119)

Planerna skall förnyas fortlöpande. För varje hamn eller grupp av hamnar skall en ny plan tillställas miljö- och hälsoskyddsmyndigheten senast tre år efter att den förra planen lämnades till den myndighet som fastställt planen. (2007/119)

8 §. *Avfallsplanens innehåll*

En plan för mottagande och hantering av avfall skall innehålla

- 1) en bedömning av behovet av mottagningsanordningar mot bakgrund av behoven hos de fartyg som normalt anlöper hamnen,
- 2) en beskrivning av mottagningsanordningarnas typ och kapacitet,
- 3) typ och mängd av fartygsgenererat avfall och lastrester som tas emot och hanteras,
- 4) en ingående beskrivning av förfarandena för mottagande och uppsamling av fartygsgenererat avfall och lastrester,
- 5) en beskrivning av den metod som används för att registrera de mängder av fartygsgenererat avfall och lastrester som tas emot,
- 6) en beskrivning av hur det fartygsgenererade avfallet och lastresterna bortskaffas,
- 7) en beskrivning av avgiftssystemet,
- 8) förfaranden för att rapportera brister hos mottagningsanordningar,
- 9) förfaranden för fortlöpande samråd med användare av hamnen, avfallshanterare, terminaloperatörer och andra berörda parter samt
- 10) namn på den person som är ansvarig för genomförande av planen.

9 §. (2007/119) *Vite*

Den som bryter mot denna lag eller försummar att vidta åtgärder i enlighet med lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen kan av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller uppmanas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid.

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten kan förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

10 §. *Information till dem som använder hamnen*

Den hamnansvarige skall lämna information till dem som använder hamnen. I informationen skall det ingå

- 1) ett kort omnämnande av hur viktigt det är att fartygsgenererat avfall och lastrester avlämnas på ett korrekt sätt,
- 2) en förteckning över de typer av fartygsgenererat avfall och lastrester som normalt hanteras,
- 3) en beskrivning av var de anordningar som hör till varje kaj- eller ankarplats är belägna samt en skiss eller karta,
- 4) en beskrivning av avlämningsförfaranden,
- 5) en förteckning över kontaktställen och operatörer samt de tjänster som erbjuds,
- 6) en beskrivning av avgiftssystemet samt

7) en beskrivning av förfarandet för att rapportera brister hos mottagningsanordningar.

11 §. *Anmälan om att ett fartyg skall anlöpa en hamn i landskapet*

Befälhavaren på ett fartyg som är på väg till en hamn i landskapet skall fylla i ett av landskapsregeringen fastställt formulär beträffande avfall som kommer att avlämnas. Informationen i formuläret skall anmälas till hamnen minst 24 timmar före ankomsten om anlöps-hamnen är känd. Om anlöps-hamnen är okänd 24 timmar före ankomsten, skall informationen anmälas så snart anlöps-hamnen är känd. Om resan varar mindre än 24 timmar, skall informationen anmälas senast när fartyget lämnar föregående hamn. Informationen skall förvaras ombord åtminstone till efterföljande anlöps-hamn.

Fartyg som anlöpt hamnar utanför landskapet skall göra en anmälan inför varje enskilt anlöp i en hamn i landskapet. Fartyg som enbart trafikerar landskapet kan göra en anmälan för alla anlöp som kommer att ske i en viss hamn i landskapet under en tid av 60 dagar.

Den hamnansvarige skall vidarebefordra den information som omnämns i 1 mom. till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet som skall granska informationen. Om ett anmälningspliktigt fartyg anlöper en hamn i landskapet utan att anmälan har skett i rätt tid, skall den hamnansvarige meddela det till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. (2007/119)

12 §. *Avlämnande av fartygsgenererat avfall i hamn*

När ett fartyg anlöper en hamn i landskapet skall befälhavaren se till att allt oljehaltigt avfall och fast avfall avlämnas till en mottagningsanordning innan fartyget lämnar hamnen. Allt toalettavfall bör avlämnas till en mottagningsanordning innan fartyget lämnar hamnen. Från och med den 27 september 2004 är även avlämnandet av toalettavfallet obligatoriskt.

Fartyget får fortsätta till nästa hamn utan att ha fullgjort vad som föreskrivs i 1 mom., om det är uppenbart att fartyget har tillräcklig kapacitet för att lagra allt oljehaltigt avfall och fast avfall som har ackumulerats och kommer att ackumuleras under resan till den hamn där avlämning skall ske. Om fartyget är anmälningsskyldigt i enlighet med 11 § skall det framgå av avlämnad anmälan att kravet angående tillräcklig kapacitet är uppfyllt.

13 §. *Avgifter för mottagning av avfall*

Kostnaderna för mottagningsanordningar för fartygsgenererat avfall, inbegripet behandlingen och bortskaftet av avfallet, skall täckas genom avgifter som tas ut av fartygen.

När ett fartyg anlöper en hamn där det finns mottagningsanordningar skall en avgift tas ut av fartyget, oavsett om det använder mottagningsanordningarna eller inte. Avgiften kan inkluderas i hamnavgiften eller tas ut som en separat avgift. Om avgiften inkluderas i hamnavgiften måste det framgå hur stor del av hamnavgiften som hänför sig till avfallsmottagningen. Det är tillåtet att ha differentierade avgifter med hänsyn till bland annat fartygens kategori, typ och storlek. Ingen avgift får vara beräknad efter den mängd fartygsgenererat oljehaltigt avfall eller fast avfall som ett fartyg

K 25 LF (2003:67) om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester

avlämnar. Från och med den 27 september 2004 gäller denna bestämmelse även avlämnandet av toalettavfall.

Avgiften som ett enskilt fartyg betalar får nedsättas om fartygets miljöledning, utförande, utrustning och drift är sådan att dess befälhavare kan påvisa att fartyget alstrar minskade mängder fartygsgenererat avfall.

Förhöjd avgift får tas ut för att täcka de merkostnader som uppstår på grund av att

1) fartyget inte inom föreskriven tid förhandsanmält sitt behov av att avlämna avfall,

2) fartyget vid avlämning av sludge, oljehaltigt länsvatten och annat avfall som kräver hämtning vid fartygssidan inte avlämnat avfallet vid överenskommen tidpunkt,

3) fartyget inte meddelat hamnen om innehållet av främmande substanser, lösningsmedel eller detergenter i sludge eller oljehaltigt länsvatten,

4) fat eller andra behållare som används för ilandlämning av sludge eller oljehaltigt länsvatten inte är tätslutande, i god kondition och varaktigt märkta med innehåll och fartygets namn eller inte ställs upp på den av hamnen anvisade platsen eller

5) fartyget inte tillhandahållit personal för koppling och lösgöring ombord av slang mellan fartyget och mottagningsanordningen.

14 §. (2007/119) *Undantag för fartyg som används i tidtabellsbunden trafik*

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan på ansökan av fartygsägaren bevilja undantag från kraven i 11-13 §§ för fartyg som används i tidtabellsbunden trafik med täta och regelbundna hamnanlöp. För att undantag skall kunna beviljas måste det finnas tillräckliga bevis för att fartygsgenererat avfall avlämnas och avgifter betalas i någon av hamnarna längs fartygets rutt.

15 §. *Lastrester*

Befälhavaren på ett fartyg som anlöper en hamn i landskapet skall se till att lastrester avlämnas till en mottagningsanordning i hamnen i enlighet med bestämmelserna i Marpol 73/78.

Avgift för avlämning av lastrester skall erläggas av den som använder en mottagningsanordning för lastrester.

16 §. *Inspektioner*

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skall utföra inspektioner på fartyg för att förvissa sig om att bestämmelserna om avlämning av avfall och lastrester efterlevs. (2007/119)

Minst 25 % av de fartyg som anlöper hamnar i landskapet bör inspekteras årligen. Inspektion skall i första hand ske av fartyg som inte fullgjort sin anmälningskyldighet i enlighet med 11 § eller som lämnat uppgifter som gett anledning att befara att fartyget bryter mot bestämmelserna i denna lag.

17 §. *Påföljder*

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

För underlåtelse att lämna avfall i enlighet med 12 § kan ansvar inte ådömas om hamnen inte kunde ta emot fartygets avfall.

18 §. *Landskapsförordning*

Genom landskapsförordning kan bestämmelser utfärdas angående krav på

1) mottagningsanordningar för fartygsrelaterat avfall och lastrester och

2) planer för mottagande och hantering av avfall i hamnar.

Se LF (2003:67) om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester.

19 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 november 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

K 25 Landskapsförordning (2003:67) om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester

1 §. *Definitioner*

Definitioner av olika hamntyper:

a) En *kommersiell hamn* är en sådan hamn som huvudsakligen används av andra fartyg än sådana som är utrustade eller i yrkesmässigt syfte används för att fånga fisk, eller sådana fartyg som används för sport- eller fritidsändamål.

b) En *gästhamn* är en sådan hamn som upplåter båtplatser till gästande sport- och fritidsbåtar för kortare tidsperioder. Gästhamnar indelas i små och stora gästhamnar. Små gästhamnar har färre än 400 registrerade gästdygn per år. En stor gästhamn har fler än 400 registrerade gästdygn per år. Antalet registrerade gästdygn per år räknas ut som ett årligt medeltal för de tre senaste åren.

c) En *småbåtshamn* är en sådan hamn som används som hemmahamn för sport- och fritidsbåtar och där båtens ägare vanligen besitter en viss förtöjningsplats i hamnen. För att omfattas av reglerna om mottagningsanordningar i denna förordning skall hamnen innehålla 50 eller flere förtöjningsplatser vid kaj eller boj.

d) En *fiskehamn* är en hamn som huvudsakligen används av fartyg som fångar fisk i kommersiellt syfte. För att omfattas av denna förordning bör hamnen regelbundet användas som hemmahamn av minst 5 fiskefartyg.

e) (2012/23) Ett *reparationsvarv* är en hamnanläggning där fartyg yrkesmässigt repareras eller förvaras under kortare eller längre tidsperioder. Reparationsvarv indelas i stora och små reparationsvarv. Ett stort reparationsvarv är en anläggning där fartyg över 12 meter yrkesmässigt repareras. Ett litet reparationsvarv är en anläggning där fartyg under 12 meter yrkesmässigt repareras eller fler än 50 fartyg förvaras under kortare eller längre tid.

2 §. *Hamnens mottagningsanordning för fartygsgenererat avfall*

En hamn ska ha en mottagningsanordning för mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester. Kraven på mottagningsanordningarna är olika för olika typer av hamnar enligt följande:

1) *Kommersiell hamn*

En mottagningsanordning i en hamn med kommersi-

ell trafik kan bestå av en fast placerad anläggning eller en mobil enhet som kommer till fartyget.

Mottagningsanordningen skall kunna ta emot följande avfallsfraktioner:

- a) sorterat avfall,
- b) plast,
- c) glas,
- d) wellpapp och kartong,
- e) metall,
- f) fast och flytande farligt avfall,
- g) toalettavfall,
- h) oljehaltigt slagvatten,
- i) biologiskt nedbrytbart avfall måste kunna tas emot efter den 1.1.2005.

Om mottagningsanordningen är fast placerad i hamnen skall det finnas ett skåp för farligt avfall. Skåpet skall ha ett uppsamlingsstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet skall låsas under obehållad tid. Inlämnat farligt avfall skall kunna märkas och innehållsdeklaras.

Hamnen skall tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från fartyget till land. Pumpslangarna skall provtryckas årligen.

Mottagningsstationen bör vara väl upplyst och de olika kärlen skall vara försedda med lättförståeliga symboler och text som anger kärlets användningsändamål.

2) Stora gästhamnar

Stora gästhamnar skall i hamnens omedelbara närhet ha en mottagningsanordning för avfall som har följande utrustning:

- a) Kärll för sorterat avfall.
- b) Kärll för plast.
- c) Kärll för glas.
- d) Kärll för wellpapp och kartong.
- e) Kärll för metall.
- f) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet bör ha ett uppsamlingsstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet skall låsas under obehållad tid. Inlämnat farligt avfall skall kunna märkas och innehållsdeklaras.

g) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen skall tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna skall provtryckas årligen.

h) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall måste finnas efter den 1.1.2005.

Mottagningsstationen bör vara väl upplyst och de olika kärlen skall vara försedda med lättförståeliga symboler och text som anger kärlets användningsändamål.

3) Små gästhamnar

Små gästhamnar och småbåtshamnar skall ha följande mottagningsanordningar:

- a) Kärll för sorterat avfall.
- 4) Småbåtshamn
- a) Kärll för sorterat avfall
- b) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen skall tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna skall provtryckas årligen.

5) Fiskehamn

En fiskehamn skall ha följande mottagningsanordningar:

- a) Kärll för sorterat avfall.

b) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet bör ha ett uppsamlingsstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet skall låsas under obehållad tid. Inlämnat farligt avfall skall kunna märkas och innehållsdeklaras.

c) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen skall tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna skall provtryckas årligen.

d) Mottagningsanordning för oljehaltigt slagvatten.

e) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall måste finnas efter den 1.1.2005.

Mottagningsstationen bör vara väl upplyst och de olika kärlen skall vara försedda med lättförståeliga symboler och text som anger kärlets användningsändamål.

6) (2012/23) Stort reparationsvarv

En mottagningsanordning i ett stort reparationsvarv kan bestå av en fast placerad anläggning eller en mobil enhet som kommer till fartyget och ska bestå av följande:

- a) Kärll för sorterat avfall
- b) Kärll för plast
- c) Kärll för glas
- d) Kärll för wellpapp och kartong
- e) Kärll för metall
- f) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet bör ha ett uppsamlingsstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehållad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklaras.

g) Mottagningsanordning för av toalettavfall. Varvet ska tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna ska provtryckas årligen.

h) Mottagningsanordning för oljehaltigt slagvatten

i) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall.

7) (2012/23) Litet reparationsvarv

Ett litet reparationsvarv ska ha följande mottagningsanordningar:

- a) Kärll för sorterat avfall
- b) Kärll för plast
- c) Kärll för metall
- d) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet bör ha ett uppsamlingsstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehållad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklaras.

Hamnen skall lämna information till användarna såsom stipuleras i 10 § landskapslagen om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester. Informationen bör lämnas av hamnen i samband med att fartygen anmäler sin avsikt att lämna avfall. Informationen skall alltid finnas anslagen vid fasta mottagningsstationer eller anslagen på hamnens anslagstavla. Informationen skall finnas tillgänglig i åtminstone svensk, finsk och engelsk språkdräkt.

3§. Avfallsplaner

En hamn skall enligt 7 § landskapslagen om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester uppgöra en plan för mottagning och hantering av avfall. Avfallsplanens innehåll framgår i lagens 8 §. Därtill skall i planen lämnas följande uppgifter:

K 26 LL (2006:82) om miljökonsekvensbedömning

- 1) hamnens namn,
- 2) hamnens adress,
- 3) namn på den hamnansvarige, eller i det fall att ingen hamnavgift tas upp, på ägaren till den fastighet där hamnen är belägen,
- 4) namn och kontaktuppgifter till den person som kan kontaktas i den dagliga verksamheten,
- 5) det uppskattade årliga totala antalet anlöp av fartyg eller båtar,
- 6) det uppskattade årliga antalet fartyg och båtar som har behov att lämna avfall,
- 7) det antal fartyg som har beviljats undantag från att lämna avfall i hamnen,
- 8) en karta i minst skala 1:50000 där hamnen utmärks,
- 9) en ritning över hamnen där mottagningsstationen utmärks,
- 10) om hamnen ingått avtal med avfallshanteringsföretag för hanteringen av fartygsgenererat avfall och lastrester skall kopia av avtalet bifogas,
- 11) protokollsutdrag av myndighetens eller styrelsens beslut i vilket det framgår att avfallsplanen fastställs.

4 §. Påföljder

Den som bryter mot denna förordning kan åläggas förbud, åläggande, vite eller straffrättsligt ansvar i enlighet med 9 och 17 §§ landskapslagen om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester.

5 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2003.

K 26 Landskapslag (2006:82) om miljökonsekvensbedömning**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Inledande bestämmelser**

En miljökonsekvensbedömning skall utföras som underlag för en landskapsmyndighets eller en kommunal myndighets planering och beslut, i den omfattning som föreskrivs i denna lag, avseende ett projekt, en plan eller ett program som kan ha betydande miljöpåverkan.

Syftet med en miljökonsekvensbedömning är att identifiera, beskriva och bedöma de direkta och indirekta effekter som ett projekt, en plan eller ett program kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap, materiella tillgångar och kulturarv, dels på samspelet mellan dessa faktorer.

2 §. (2012/49) Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Miljökonsekvensbedömning är det förfarande som denna lag föreskriver för utredning och bedömning av ett projekts, en plans eller ett programs miljöpåverkan. Miljökonsekvensbedömning är även benämningen på det huvuddokument som enligt detta förfarande ska utformas som underlag för en landskapsmyndighets eller en kommunal myndighets beslut om ett projekt, en plan eller ett program. Miljökonsekvensbedömning förkortas MKB.

Projekt är en i denna lag avsedd specifik åtgärd som planeras bli genomförd och därför är föremål för en

MKB. Med projekt avses inte upprättande av en plan eller ett program för vilken en MKB ska utföras enligt denna lag.

MKB-ansvarig är den eller de verksamhetsutövare som avser att genomföra ett projekt eller den myndighet som ska besluta om en plan eller ett program.

Miljöpåverkan är en direkt eller indirekt, positiv eller negativ miljöeffekt som följer av att en viss åtgärd genomförs eller inte genomförs.

Beslutande myndighet är en landskapsmyndighet eller en kommunal myndighet vid vilken en MKB ska tjäna som underlag för ett beslut. I fråga om en plan eller ett program är den beslutande myndigheten även MKB-ansvarig. Om fler än en myndighet ska besluta om ett projekt avses med den beslutande myndigheten alla dessa myndigheter.

2 kap. Miljökonsekvensbedömning**3 §. (2012/49) Beslut som ska föregås av en MKB**

En MKB ska utföras som underlag för beslut om projekt som på grund av att projekten kan ha en betydande miljöpåverkan finns angivna i landskapsförordningen som utfärdats enligt denna lag. Om ett sådant ärende är anhängigt vid en beslutande myndighet och verksamhetsutövaren inte självmant inlett förfarandet, ska verksamhetsutövaren ges möjlighet att yttra sig innan myndigheten kräver att en MKB ska utföras.

I enlighet med landskapsförordningens bestämmelser om övervägande, ska en MKB även utföras som underlag för beslut om andra projekt som kan ha en betydande miljöpåverkan. Om ett sådant ärende är anhängigt vid en beslutande myndighet kan myndigheten inleda övervägandet. Verksamhetsutövaren ska ges möjlighet att yttra sig innan myndigheten beslutar att en MKB ska utföras. Den beslutande myndigheten kan även inleda övervägandet på begäran av verksamhetsutövaren som ska ge myndigheten tillräcklig utredning om projektet. Övervägandet om en MKB ska resultera i ett motiverat beslut i vilket myndigheten tar ställning till om en MKB ska utföras som underlag för myndighetens beslut om projektet.

En MKB ska utföras som underlag för en myndighets beslut om en plan eller ett program i de fall planen eller programmet

1) ska upprättas enligt en landskapslag eller en landskapsförordning,

2) ger förutsättningar för tillstånd till projekt eller godkännande av projekt,

3) bedöms kunna få betydande miljöpåverkan samt

4) avser jordbruk, skogsbruk, fiske, energiförsörjning, industri, transporter, avfallshantering, vattenushållning, telekommunikationer, turism, regionutveckling, områdesanvändning, miljöskydd eller naturvård eller påverkar ett område som kräver en bedömning enligt 24a § landskapslagen (1998:82) om naturvård.

I enlighet med landskapsförordningens bestämmelser om övervägande ska en MKB även utföras som underlag för beslut om andra planer och program som kan få en betydande miljöpåverkan. Innan den beslutande myndigheten beslutar att en MKB ska utföras ska samråd ske med berörda myndigheter i enlighet med vad

landskapsregeringen och de berörda myndigheterna närmare kommer överens om och där de berörda myndigheterna ges möjlighet att yttra sig inom en rimlig tidsram inom vilken samrådet ska pågå. Övervägandet om en MKB ska resultera i ett motiverat beslut, enligt vilket en MKB ska utföras eller inte behöver utföras, i vilket ingår en sammanfattning av de synpunkter som framkommit vid samrådet och hur dessa beaktats.

Ett beslut som fattats med stöd av 2 eller 4 mom. ska delges sakägarna och de berörda myndigheterna enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Beslutet ska utan dröjsmål publiceras elektroniskt på myndighetens webbplats. Ett beslut enligt vilket en MKB ska utföras hålls dessutom framlagt enligt 13 §.

Landskapsregeringen ska i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka projekt, planer och program som kan ha en betydande miljöpåverkan och som därför ska föregås av en MKB enligt det förfarande som denna lag föreskriver.

Se LF (2012:50) om miljökonsekvensbedömning.

4 §. Grundkrav på en MKB

I en MKB ska följande ingå (2010/75):

1) en beskrivning av de ändamål som eftersträvas med ett projekt, en plan eller ett program,

2) (2012/49) en beskrivning av sådana i 1 § 2 mom. avsedda miljöförhållanden, inklusive befintliga miljöproblem, som utmärker de områden vilka kan påverkas väsentligt, inbegripet en redogörelse för i lag skyddade natur- eller kulturvärden och områden som kräver en bedömning enligt 24a § landskapslagen om naturvård, vilka kan påverkas samt en redogörelse av den miljöpåverkan av betydelse som kan följa,

3) en beskrivning och analys av betydande miljöpåverkan som kan uppkomma som följd av olika huvudalternativ, såsom avseende tillvägagångssätt och platsval,

4) en beskrivning och analys av nollalternativet, dvs. en analys av sådan miljöpåverkan som följer av att ett projekt inte genomförs eller att en plan eller ett program inte fastställs,

5) en sammanfattning av de synpunkter som har givits vid avgränsningssammanträdet och de yttranden som inlämnats avseende utkastet till MKB:en samt kommentarer till dessa synpunkter och yttranden samt

6) (2010/75) en redogörelse för sådan miljöpåverkan som väsentligt kan ha verkan på miljön i ett område utanför landskapet och för hur information om gränsöverskridande påverkan enligt 14 § denna lag har beaktats.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad som ska ingå i en MKB. (2012/49)

5 §. Särskilda krav på en MKB avseende en plan eller ett program

I en MKB avseende en plan eller ett program ska utöver grundkraven i 4 § följande ingå (2012/49):

1) (2012/49) en sammanfattning av planens eller programmet innehåll och förhållandet till andra relevanta planer och program,

2) (2010/75) de mål för skydd av miljön som uppställts på internationell nivå och på gemenskaps- eller

medlemsstatsnivå och som är relevanta för planen eller programmet och det sätt på vilket dessa mål och varje form av miljöhänsyn har beaktats under utarbetandet av planen eller programmet,

3) (2010/75) en sammanfattning av skälen till valet av de alternativ som behandlats och en beskrivning av hur bedömningen gjorts och vilka problem som påträffats såsom tekniska brister eller brist på kunskap när de begärda uppgifterna sammanställdes,

4) (2010/75) en beskrivning av de åtgärder som planeras för övervakning i enlighet med 14a §,

5) en beskrivning av åtgärder som planeras för att förhindra, minska och uppväga varje betydande negativ miljöeffekt som följer av att en plan eller ett program genomförs samt

6) en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som ges enligt kraven i 4 §.

Tidigare 2 och 3 pp. har blivit 5 och 6 pp genom (2010/75).

3 kap. Utredning vid miljökonsekvensbedömning

6 §. Utredningsansvar

Den MKB-ansvarige skall bekosta och ansvara för att det utförs en MKB.

7 §. Utredningsutförandet

Den MKB-ansvarige skall tillse att ett avgränsningssammanträde som avses i 9 § ordnas för att avgränsa alternativ eller konsekvenser som utredningen skall omfatta.

Den MKB-ansvarige skall se till att de uppgifter utförs och att de uppgifter samlas in som behövs för MKB:en. Berörda myndigheter skall bistå enskilda MKB-ansvariga med tillgänglig information.

8 §. Rådgörande med beslutande myndighet om MKB för ett projekt

Den MKB-ansvarige och de beslutande myndigheterna skall senast 14 dagar innan ett avgränsningssammanträde som rör ett projekt råd göra om utredningens omfattning och inriktning. De beslutande myndigheterna skall informera om de faktorer som har betydelse för beslutet i sakfrågan och som bör belysas i MKB:en.

Det som har framkommit i kontakterna enligt 1 mom. skall presenteras vid avgränsningssammanträdet.

9 §. (2010/75) Avgränsningssammanträde

Envar har rätt att delta i avgränsningssammanträdet samt att ställa frågor och ge förslag till vilka alternativ och konsekvenser som bör ingå i bedömningen. Även de myndigheter som informerats enligt 13 § har rätt att yttra sig i ärendet. Vid ett avgränsningssammanträde som gäller en plan eller ett program ska samråd ske med berörda myndigheter om omfattningen och detaljnivån av MKB:n.

Avgränsningssammanträdet ska om möjligt hållas i närheten av det område där projektet ska genomföras. Den MKB-ansvarige ska utse en ordförande att leda avgränsningssammanträdet. Den MKB-ansvarige eller en av denne utsedd person ska vid sammanträdet ge en presentation av ärendet och ge förslag till alternativ och konsekvenser som ska ingå i bedömningen. Vid avgränsningssammanträdet ska protokoll föras. Protokollet ska utan dröjsmål justeras av sammanträdets ord-

K 26 LL (2006:82) om miljökonsekvensbedömning

förande och fogas till ärendets handlingar. En kopia av protokollet ska därefter lämnas till de beslutande myndigheterna.

De förslag till utredningar av alternativ eller konsekvenser som framställs vid avgränsningssammanträdet ska beaktas då MKB:n utförs.

4 kap. Miljökonsekvensbedömningens dokument

10 §. En MKB:s utformning och innehåll

En MKB skall utgöra ett huvuddokument. Det skall utformas så noggrant och överskådligt så att det är möjligt att av dokumentet ensamt ta ställning till det som en MKB behandlar.

En fullständig förteckning över det material som använts vid utförandet av MKB:en samt protokollet från avgränsningssammanträdet skall fogas till huvuddokumentet.

11 §. (2012/49) Utkast till MKB

Den MKB-ansvarige ska upprätta ett utkast till MKB vilket ska lämnas till de beslutande myndigheterna och där hållas framlagt under delgivningstiden. Ett sådant dokument ska så långt som möjligt uppfylla kraven på form och innehåll för en slutlig MKB.

Under den tid ett utkast till en MKB finns framlagt hos myndigheten har envar rätt att studera och skriftligen yttra sig över utkastet. Inkomna yttranden ska redovisas och kommenteras i den slutliga MKB:n. Det ska dessutom framgå om och hur yttrandena har beaktats.

12 §. Slutlig MKB

Efter granskning och revidering av utkastet till MKB:en skall en slutlig MKB upprättas till grund för beslut av berörd landskapsmyndighet eller kommunal myndighet. När ett beslut skall föregås av en MKB skall den beslutande myndigheten ha tillgång till den slutliga MKB:en innan beslutet fattas.

5 kap. Delgivning, övervakning och ändringssökande (2012/49)

13 §. (2012/49) Delgivning

Den MKB-ansvarige ansvarar för delgivning och information enligt denna bestämmelse, vilket för en MKB-ansvarig verksamhetsutövare inkluderar skyldigheten att lämna in handlingar så att dessa kan hållas framlagda hos den beslutande myndigheten och publiceras elektroniskt.

Ett meddelande om att en MKB ska utföras samt en inbjudan till avgränsningssammanträde ska publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet senast 14 dagar före avgränsningssammanträdet.

Ett meddelande om att ett utkast till en MKB finns framlagt för allmänheten ska publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet. Utkastet till MKB:n ska hållas framlagt hos den beslutande myndigheten i minst 21 dagar.

I ett meddelande som avses i 2 och 3 mom. anges ärendets art, vem den MKB-ansvarige är, vilka de beslutande myndigheterna är, var handlingarna i ärendet finns tillgängliga samt var synpunkter får lämnas. Ett meddelande enligt 2 mom. ska dessutom innehålla uppgifter om tid och plats för avgränsningssammanträdet och i tillämpliga fall, med iakttagande av 3 § 5 mom., information om att beslutet enligt vilket en MKB ska

utföras finns framlagt. Meddelandena och handlingarna i ärendet ska utan ogrundat dröjsmål även publiceras elektroniskt i den omfattning det är möjligt.

Senast samtidigt som den offentliga delgivningen verkställs enligt 2 och 3 mom. ska myndigheter som kan vara berörda eller som kan antas ha kännedom om fakta av någon betydelse för bedömningen, delges ett meddelande med i 4 mom. föreskriven information. Denna information ska även delges sakägarna per brev. Om antalet sakägare överstiger 30 eller om antalet är okänt, kan informationen i stället delges sakägarna genom en tidningsannons där det framgår att delgivningen verkställs genom annonsen.

14 §. (2012/49) Information om gränsöverskridande miljöpåverkan

Om ett projekt, en plan eller ett program i landskapet kan antas medföra betydande miljöpåverkan i en region utanför landskapet ska den beslutande myndigheten snarast informera landskapsregeringen. Landskapsregeringen ska därefter ge den behöriga myndigheten i den berörda regionen all tillgänglig information om sådan miljöpåverkan. Informationen ska ges i god tid före en tillståndsprövning eller senast när meddelandet med inbjudan till avgränsningssammanträdet delges enligt denna lag.

Om den behöriga myndigheten i den berörda regionen får kännedom om ett projekt, en plan eller ett program i landskapet och anser att projektet, planen eller programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan i regionen samt uttryckligen begär att få information om sådan påverkan, ska landskapsregeringen utan onödigt dröjsmål lämna den information som begärts till myndigheten ifråga. Samma tidsfrister, som enligt 1 mom. gäller för lämnande av information, ska iaktas. Vad som i 3 § 4 mom. föreskrivs om landskapsregeringens skyldighet att samråda med berörda myndigheter gäller även ifråga om i denna paragraf avsedda myndigheter.

14a §. (2010/75) Övervakning

Den myndighet som ansvarar för att en plan eller ett program genomförs ska se till att genomförandet av planer och program som omfattas av en MKB samt betydande miljökonsekvenser av detta övervakas på ett sådant sätt att åtgärder vid behov kan vidtas i syfte att förebygga och minska miljöolägenheter.

14b §. (2012/49) Ändringssökande

Den verksamhetsutövare som beslutet gäller får söka ändring i ett beslut som fattats efter övervägande om en MKB med stöd av 3 § 2 mom. I övrigt får ändring inte sökas särskilt i beslut som fattats efter övervägande om en MKB med stöd av 3 § 2 eller 4 mom. Om en MKB enligt beslutet inte behöver utföras får dock ändring sökas senare i samma ordning och sammanhang som ändring söks enligt 3 mom.

Den beslutande myndigheten har rätt att för trygghet av en enhetlig förvaltnings- och rättspraxis söka ändring i ett beslut genom vilket domstolen har upphävt ett beslut som fattats med stöd av 3 § 2 mom.

Den som enligt bestämmelser i annan lagstiftning har rätt att söka ändring i ett beslut om ett projekt, en plan eller ett program kan åberopa att en MKB inte har utförts eller att bedömningen har varit bristfällig till väsentliga delar.

7 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

15 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 november 2006.

Genom denna landskapslag upphävs landskapslagen (1995:28) om miljökonsekvensbedömningar.

K 27 Landskapsförordning (2012:50) om miljökonsekvensbedömning

1 §. Innehåll

I denna förordning finns närmare bestämmelser om vilka projekt, planer och program som kan ha sådan betydande miljöpåverkan att de ska föregås av en miljökonsekvensbedömning enligt det förfarande som föreskrivs i landskapslagen (2006:82) om miljökonsekvensbedömning.

2 §. Projektförteckning

En miljökonsekvensbedömning ska, enligt 3 § 1 mom. i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning, utföras som underlag för beslut om följande projekt som kan ha betydande miljöpåverkan:

1) anläggning för djurhållning av fjäderfä med mer än 85 000 platser för broilers eller mer än 60 000 platser för hönor,

2) anläggning för djurhållning av svin med mer än 3 000 platser för svin som väger mer än 30 kg eller 900 platser för suggor,

3) hamn avsedd för fartyg vars bruttodräktighet är 1 350 eller mer,

4) anläggning för förbränning, fysikalisk-kemisk behandling eller deponering av farligt avfall,

5) vindkraftverk eller gruppstationer av vindkraftverk avsedda för produktion av 3 megawatt eller mer,

6) kraftledning avsedd för 45 kilovolt eller mer och med en sträckning om 5 kilometer eller mer,

7) övriga projekt som finns förtecknade i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (nedan MKB-direktiv 2011/92/EU), samt

8) ändringar eller utvidgningar av existerande projekt då dessa till innehåll och omfattning motsvarar ett projekt i punkterna 1–7.

3 §. Övervägande om projekt

En miljökonsekvensbedömning ska, enligt 3 § 2 mom. i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning, utföras som underlag för beslut om projekt som, i enlighet med bestämmelserna om övervägande i denna och följande paragraf, kan ha betydande miljöpåverkan. Bestämmelserna om övervägande gäller projekt som finns förtecknade i bilaga II till MKB-direktiv 2011/92/EU.

Vid övervägandet ska projektets totala miljöpåverkan beaktas. I den totala miljöpåverkan ingår påverkan från redan genomförda delar av projektet eller till följd av andra projekt.

4 §. Faktorer som ska övervägas om projekt

Vid övervägandet om huruvida projektet kan ha betydande miljöpåverkan, ska faktorerna i denna paragraf beaktas.

Projektets karaktäristiska egenskaper ska beaktas, i synnerhet

1) projektets omfattning,

2) samverkan med andra projekt,

3) utnyttjande av naturresurser,

4) alstrande av avfall,

5) föroreningar och störningar, samt

6) olycksrisker, särskilt i förbindelse med ämnen och teknik som används.

Projektets lokalisering ska beaktas avseende miljöns känslighet i det område som projektet antas påverka, i synnerhet beträffande

1) nuvarande markanvändning,

2) naturresursernas relativa förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området,

3) den befintliga miljöns känslighet med särskild uppmärksamhet på

a) våtmarker,

b) kustområden,

c) bergs- och skogsområden,

d) naturreservat och andra områden som är skyddade med stöd av lag,

e) områden som förtecknats enligt 21 § i landskapslagen (1998:82) om naturvård (Natura 2000-områden),

f) områden där miljön redan är hårt belastad,

g) tätbefolkade områden, samt

h) historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden.

De möjliga miljökonsekvensernas karaktäristiska egenskaper ska beaktas avseende projektets möjliga positiva och negativa miljöpåverkan i förhållande till projektets karaktäristiska egenskaper och lokalisering, i synnerhet beträffande miljökonsekvensernas

1) omfattning, geografisk och med beaktande av den berörda befolkningens storlek,

2) gränsöverskridande karaktär,

3) betydelse och komplexitet,

4) sannolikhet, samt

5) varaktighet, vanlighet och reversibilitet.

5 §. Övervägande om planer och program

En miljökonsekvensbedömning ska, enligt 3 § 4 mom. i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning, utföras som underlag för beslut om planer och program som, i enlighet med bestämmelserna om övervägande i denna och följande paragraf, kan få betydande miljöpåverkan.

Bestämmelserna om övervägande gäller planer och program som ska upprättas med stöd av lag eller annan författning och som ger förutsättningar för projekt som finns förtecknade i bilagorna I och II till MKB-direktiv 2011/92/EU.

6 §. Faktorer som ska övervägas om planer eller program

Vid övervägandet om huruvida planen eller programmet kan få betydande miljöpåverkan, ska faktorerna i denna paragraf beaktas.

Särdragen i planen eller programmet ska beaktas, särskilt med hänsyn till

1) i vilken utsträckning planen eller programmet anger förutsättningarna för projekt och andra verksamheter när det gäller plats, art, storlek och driftförhållanden eller genom att fördela resurser,

K 28 LL (2009:56) om ... avhjälpande av vissa miljöskador

2) i vilken utsträckning planen eller programmet påverkar andra planer eller program, inklusive sådana som ingår i ett hierarkiskt system,

3) planens eller programmets betydelse för integreringen av miljöaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling,

4) miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, och

5) planens eller programmets betydelse för genomförandet av Europeiska unionens miljölagstiftning (exempelvis planer och program som har samband med avfallshantering eller skydd av vatten).

Särdragen hos påverkan och hos det område som kan antas komma att påverkas ska beaktas, särskilt med hänsyn till

1) sannolikhet, varaktighet och frekvens av påverkan och möjligheten att avhjälpa den,

2) påverkans ackumulerade art,

3) påverkans gränsöverskridande art,

4) riskerna för människors hälsa eller för miljön (exempelvis på grund av olyckor),

5) påverkans storlek och fysiska omfattning (geografiskt område och antalet personer som kan antas komma att beröras),

6) betydelsen av och sårbarheten hos det område som kan antas komma att beröras på grund av

a) kulturarvet eller speciella särdrag i naturen,

b) överskridna miljö kvalitetsstandarder eller gränsvärden, och

c) intensiv markanvändning, samt

7) påverkan av områden eller natur som har erkänd nationell, unions- eller internationell skyddsstatus.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2012.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2006:86) om miljökonsekvensbedömning.

K 28 Landskapslag (2009:56) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

1 §. *Tillämpningsområde*

Med de undantag som följer av denna lag ska lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (FFS 383/2009) tillämpas i landskapet. Lagen tillämpas på avhjälpande av naturskador som avses i 2a § landskapslagen (1998:82) om naturvård samt betydande negativ miljöpåverkan på vatten enligt 31a § landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

Ändringar av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador ska gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. *Tillämpning av hänvisningar*

Hänvisas i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador till bestämmelser i rikslagsstiftningen som har en motsvarighet i landskapslagstiftningen ska hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. *Förvaltningsuppgifter*

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador sköts av myndigheter i riket

ska i landskapet till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området, skötas av landskapets myndigheter.

4 §. *Landskapets ersättnings- och kostnadsansvar*

Det ersättnings- och kostnadsansvar som enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador åligger staten ska åligga landskapet, till den del ansvaret uppkommit till följd av verksamhet vars reglering tillhör området för landskapets lagstiftningsbehörighet.

5 §. *Landskapsförordning*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om

1) hjälpåtgärder som avses i 5 § lagen om avhjälpande av vissa miljöskador,

2) vilka faktorer som ska beaktas vid valet av hjälpåtgärder enligt 6 § lagen om avhjälpande av vissa miljöskador och

3) vilka faktorer som ska beaktas vid fastställande av myndighetens kostnader enligt 10 § 1 mom. 2 punkten lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Landskapsregeringen kan även inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2009:59) om avhjälpande av vissa miljöskador.

6 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010. Lagen tillämpas inte på avhjälpande av skador som orsakats av särskild verksamhet som upphört före lagens ikraftträdande, även om skadan skulle ha framträtt först efter det att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

K 29 Landskapsförordning (2009:59) om avhjälpande av vissa miljöskador

1 §. *Bedömning av negativa effekter på arter eller biotoper*

Vid bedömningen av en negativ effekts betydelse för en arts eller en biotops skydds nivå ska en jämförelse göras mellan

1) den skydds nivå som arten eller biotopen har i skadat tillstånd och de funktioner som arten eller biotopen har i det tillståndet till förmån för andra naturresurser och

2) den skydds nivå och de funktioner som arten eller biotopen skulle ha haft vid skadetillfället om inte skadan hade uppstått.

Bedömningen ska i den utsträckning det är möjligt göras med mätbara uppgifter om

1) antalet individer, deras täthet eller utbredningsområde,

2) de skadade enskilda individernas eller det skadade områdets funktion i förhållande till bevarandet av arten eller biotopen, med utgångspunkt från artens eller biotopens sällsynthet och dess naturliga utbredning inom skadeplatsens närområde och i hela landskapet,

3) artens livskraft och förmåga till förökning eller biotopens förmåga till återbildning och

4) förmågan hos arten eller biotopen att, kort tid efter det att skadan har uppstått, återhämta sig utan hjälpåtgärder till ett tillstånd som endast genom artens eller biotopens egen dynamik leder till en skyddsnivå som är minst lika hög som innan skadan uppstod.

2 §. Effekter som inte betraktas som betydande

En negativ effekt på en arts eller en biotops skyddsnivå ska inte betraktas som betydande

1) om den negativa effekten är mindre än en naturlig variation som kan anses vara normal för artens eller biotopens skyddsnivå eller funktioner för andra naturresurser,

2) i den mån den negativa effekten har en naturlig orsak,

3) i den mån den negativa effekten har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av det berörda området eller

4) om arten eller biotopen, kort tid efter det att skadan har uppstått, kommer att återhämta sig utan hjälpåtgärder till det tillstånd som arten eller biotopen skulle ha haft vid skadetillfället om skadan inte hade uppstått eller till ett tillstånd som endast genom artens eller biotopens egen dynamik leder till en skyddsnivå som är minst lika hög som innan skadan uppstod.

3 §. Bedömning av negativ miljöpåverkan på vatten

Vid bedömningen av betydelsen av negativ miljöpåverkan på vatten beaktas

1) halten av sådana vattenfarliga ämnen som avses i [1 § vattenförordningen (1996:77) för landskapet Åland],

2) en avsevärd försämring av ytvattnets ekologiska kvalitet samt

3) en avsevärd försämring av de kvantitativa egenkaperna hos en grundvattenförekomst.

Vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland har ersatts av vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

4 §. Kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder

Kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder ska i första hand inriktas på naturresurser eller naturresursfunktioner som till sin typ, kvalitet och omfattning motsvarar den skadade naturresursen eller naturresursfunktionen. Om detta inte är möjligt inriktas hjälpåtgärderna på alternativa naturresurser eller naturresursfunktioner.

Omfattningen av de kompletterande och kompenserande hjälpåtgärderna bestäms genom en uppskattning av värdet på den förlorade naturresursen eller naturresursfunktionen. Om det inte är möjligt att i detalj fastställa omfattningen av kompletterande och kompenserande åtgärder inom rimlig tid eller till skäligena kostnader, kan hjälpåtgärderna bestämmas så att kostnaderna för dessa motsvarar det uppskattade värdet av de förlorade naturresurserna eller naturresursfunktionerna.

De kompletterande och kompenserande hjälpåtgärderna väljs ut så att de ger ytterligare naturresurser och naturresursfunktioner på det skadade området eller på annan plats. Vid valet av åtgärder beaktas tidspreferenserna och den tid det tar att genomföra åtgärderna. Om kompletterande hjälpåtgärder vidtas utanför skadeplat-

sen ska området i mån av möjlighet ha en geografisk anknypning till det skadade området.

5 §. Bedömning av alternativa hjälpåtgärder

När det finns alternativa hjälpåtgärder ska varje alternativ bedömas med utgångspunkt från bästa tillgängliga teknik och med hänsyn till

1) åtgärdens effekter på människors hälsa och säkerhet,

2) kostnaden för att genomföra åtgärden,

3) sannolikheten för att åtgärden blir framgångsrik,

4) i vilken utsträckning åtgärden förebygger framtida skador,

5) i vilken utsträckning åtgärden innebär risk för att ytterligare skador uppstår,

6) i vilken utsträckning åtgärden gynnar naturresursen och dess funktioner,

7) i vilken utsträckning åtgärden tillgodoser berörda sociala, ekonomiska och kulturella intressen och särskilda lokala intressen,

8) den tid som krävs för åtgärden att avhjälpa skadan,

9) i vilken utsträckning åtgärden leder till att den plats där skadan uppstod återställs samt

10) om åtgärden vidtas på en annan plats, hur åtgärden an knyter geografiskt till den plats där skadan uppstod.

6 §. Kombination av hjälpåtgärder

Vid valet av hjälpåtgärder kan även sådana primära hjälpåtgärder väljas som inte helt återställer den skadade naturresursen eller naturresursfunktionen i dess ursprungliga tillstånd eller som kräver längre tid för genomförande. Sådana åtgärder får enbart väljas om det samtidigt vidtas sådana kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder som gör det möjligt att uppnå en nivå som motsvarar det ursprungliga tillståndet för naturresurserna eller naturresursfunktionerna. Bestämmer valet av kompletterande och kompenserande åtgärder finns i 4 och 5 §§.

7 §. Myndighetens kostnader

Som kostnader för myndigheten som verksamhetsutövaren ska svara för kan beaktas kostnader för

1) utredningar som krävs för att fastställa skadan och det överhängande hotet om en skada,

2) utredningar som krävs för att fastställa de alternativa hjälpåtgärderna,

3) utredningar som krävs för val av hjälpåtgärder,

4) nödvändig uppföljning av de hjälpåtgärder som vidtagits.

8 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.

K 30 Landskapslag (2013:84) om tillämpning på Åland av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (FFS 387/2013) tillämpas på Åland.

Andras något i lagen om begränsning av användning

K 31 LF (2013:85) om ... farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ankommer på miljöministeriet ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ankommer på Säkerhets- och kemikalieverket ska på Åland skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till

1) lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) i 21 § 2 mom. lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet samt

2) 39 § i förvaltningslagen (FFS 434/2003) i 23 § 1 mom. lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning avse 34 § förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

4 §. Språkkrav

Till den utrustning som lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning tillämpas på och som tillverkas, importeras, marknadsförs, säljs eller distribueras på Åland ska det finnas anvisningar, anteckningar och annan information avfattade på svenska. Sådan information ska finnas på eller i anslutning till utrustningen.

5 §. Skyldigheten att lämna uppgifter och dokument

Uppgifter och dokument som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ska lämnas till en tillsynsmyndighet, vilken på Åland är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

6 §. Besvär

Besvär över lagligheten i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut enligt denna lag får anföras i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

7 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2013:85) om tillämpning på Åland av förordningen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

8 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 november 2013.

Genom denna lag upphävs 1 § 4 punkten landskapsförordningen (2005:25) om producentansvar.

9 §. Övergångsbestämmelser

Elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av tillämpningsområdet för 1 § 4 punkten landskapsförordningen om producentansvar och som inte uppfyller kraven i denna lag får fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 22 juli 2019, om inte något annat följer av denna lag eller artikel 4.3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

K 31 Landskapsförordning (2013:85) om tillämpning på Åland av förordningen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

1 §. Tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet ska miljöministeriets förordning om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (FFS 419/2013) tillämpas på Åland.

Ändringar av den förordning som anges i 1 mom. ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket.

2 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2013.

K 32 Landskapslag (2012:79) om tillämpning på Åland av lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

1 §. Tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (FFS 416/2012) tillämpas på Åland.

Ändras något i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om avskiljning och lagring av koldioxid ankommer på miljöministeriet ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. De förvaltningsuppgifter som ankommer på Energimarknadsverket samt Närings-, trafik- och miljöcentralen ska på Åland skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till

1) miljöskyddslagen (FFS 86/2000) i 1 § 2 mom. lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse landskapslagen (2008:124) om miljöskydd,

2) avfallslagen (FFS 646/2011) i 5 § 4 mom. lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse landskapslagen (1981:3) om renhållning,

3) markanvändnings- och bygglagen (FFS 132/1999) i 11 § lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland,

4) viteslagen (FFS 1113/1990) i 15 § lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen samt

5) 48 kap. 1-4 §§ strafflagen (FFS 39/1889) i 17 § 1 mom. avse 9 kap. 35-38 §§ landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

4 §. Besvär

Besvär över lagligheten i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut enligt denna lag får anföras i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

5 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Naturvård och jakt

K 33 Landskapslag (1998:82) om naturvård

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Lagens syfte

Syftet med denna lag är

- 1) att vårda naturen inklusive landskapsbilden,
- 2) att bevara naturens mångfald samt
- 3) att stödja ett hållbart nyttjande av naturtillgångarna och naturmiljön.

Vid tillämpningen av denna lag skall en gynnsam skyddsnivå eftersträvas för de arter och biotoper som förekommer i landskapet. Dessutom skall även ekonomiska, sociala och kulturella aspekter liksom regionala och lokala särdrag beaktas.

2 §. Ansvarsregler

Det är en angelägenhet för var och en att verka för att lagens syfte uppnås.

Vid all slags verksamhet skall förfaras så att skada undviks på naturen inklusive landskapsbilden där det är möjligt. Kan sådan skada inte undvikas skall de åtgärder vidtas som behövs för att motverka eller minska skadan, om det kan ske utan oskäligen kostnader.

2a §. (2009/57) Naturskada

Med naturskador avses skador som har en betydande och mätbar direkt eller indirekt effekt när det gäller att uppnå eller bibehålla en gynnsam skyddsnivå för

- 1) de naturvärden i Natura 2000-områden enligt 4 kap. för vilkas skydd områdena har införlivats i nätverket,
- 2) de arter som avses i artikel 4.2 i rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar (79/409/EEG), nedan fågeldirektivet, och räknas upp i dess bilaga I och på de arter som räknas upp i bilaga II till rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG), nedan habitatdirektivet,
- 3) de förekomstplatser för arter enligt 2 punkten som det enligt 15 § är förbjudet att förstöra eller försämma och
- 4) de arter som räknas upp i bilaga IV till habitatdirektivet eller för föröknings- och rastplatser för individer av de djurarter som avses i bilaga IV (a) till habitatdirektivet.

Som naturskada betraktas dock inte en sådan negativ effekt som det med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § 2 mom. har beviljats ett undantag för.

Den negativa effektens betydelse ska bedömas i förhållande till biotopernas eller arternas skyddsnivå vid tidpunkten för skadan samt deras funktioner och naturliga förmåga till återbildning. Närmare bestämmelser om de faktorer som bestämmer den negativa effektens betydelse utfärdas genom landskapsförordning.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

biotop: ett område i naturen där ett visst växt- eller djursamhälle förekommer,

biologisk mångfald: variationsrikedomen bland levande organismer och de biotoper i vilka de förekommer,

hållbart nyttjande: att nyttja naturresurserna och den biologiska mångfalden på ett sätt och i en utsträckning som inte leder till en långsiktig minskning av naturresurserna och den biologiska mångfalden.

4 §. Förvaltningen av naturvården

Förvaltningen av naturvården i landskapet handhas av landskapsregeringen och kommunerna. Om inte annat anges i denna lag skall landskapsregeringen övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs.

2 kap. Fredning av områden

5 §. Naturreservat

Om det i ett område förekommer en art, en biotop eller ett ekosystem som är sällsynt eller om ett område är av särskild betydelse för kännedomen om landskapets natur eller representativt för en viss naturtyp kan området fredas genom att inrättas som naturreservat.

Ett naturreservat inrättas inte inom ett område för vilket stads- eller byggnadsplan fastställts.

6 §. Naturminne

En naturbildning som bör bevaras på grund av sin betydelse för kännedomen om landskapets natur, sin skönhet eller märkliga beskaftenhet kan fredas som naturminne. Fredningen kan även innefatta ett sådant markområde omkring naturbildningen som krävs för att bevara dess särart och betydelse.

7 §. Tillfälligt åtgärdsförbud

När fråga uppkommit om inrättande av ett naturreservat eller om skydd av ett område enligt 21 § 4 mom. kan landskapsregeringen förbjuda att området används

K 33 LL (1998:82) om naturvård

på ett sådant sätt som medför att områdets skyddsvärde reduceras (tillfälligt åtgärdsförbud). Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf kan utfärdas för högst två år. Om särskilda skäl föreligger kan dock åtgärdsförbudets giltighetstid förlängas med ytterligare ett år. Innan beslut fattas om ett tillfälligt åtgärdsförbud eller om förlängning av dess giltighetstid skall fastighetsägaren beredas möjlighet att yttra sig.

Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf utfärdas inte då inrättandet av ett naturreservat sker genom expropriation.

8 §. Fredningsbeslut

Landskapsregeringen fattar beslut om inrättande av naturreservat och fredning av naturminne (fredningsbeslut). Innan ett fredningsbeslut fattas skall kommunen höras.

I fredningsbeslutet skall ändamålet med fredningen samt nödvändiga begränsningar i rätten att utnyttja området (åtgärdsbegränsning) anges. Åtgärdsbegränsningen i ett område får inte vara större än vad som krävs för att trygga ändamålet med fredningen. I fredningsbeslutet kan även undantag från åtgärdsbegränsningar anges.

Ett område som ägs av annan än landskapet inrättas som naturreservat eller naturminne med fastighetsägarens samtycke.

Ett fredningsbeslut är i kraft oberoende av att området byter ägare. Ett fredningsbeslut leder inte till inskränkning av särskild rätt som förvärvats innan beslutet kungjorts.

Se bilaga nedan.

9 §. Enskilda undantag från åtgärdsbegränsning

Landskapsregeringen kan för vetenskapliga ändamål i enskilda fall medge undantag från en åtgärdsbegränsning inom ett fredat område.

Fastighetsägaren skall underrättas om undantag som avses i 1 mom. när sådana medges inom ett område som ägs av enskild. I fråga om ingrepp av mera omfattande karaktär skall fastighetsägaren beredas möjlighet att yttra sig innan undantag medges.

10 §. Naturreservat inom arrenderat område

I enskilda fall och om inga andra möjligheter till fredning finns kan ett naturreservat inrättas inom ett område som landskapsregeringen arrenderat för detta ändamål. Fredningstiden omfattar tiden för arrendet och skall vara minst tio år.

11 §. Tillsyn och skötsel

Tillsynen över naturreservat och naturminnen åligger landskapsregeringen.

Skötseln av naturreservat och naturminnen ankommer på landskapsregeringen. Skötseln av ett naturreservat eller ett naturminne som innehas av enskild kan dock genom avtal överlätas till fastighetsägaren.

12 §. Upphävande av fredningsbeslut

Ett fredningsbeslut får upphävas endast om områdets skyddsvärde avsevärt har minskat eller om fredningen förhindrar att ett projekt eller en plan av stort allmänintresse genomförs. Om ett fredningsbeslut upphävs till förmån för ett projekt eller en plan skall landskapsregeringen sträva till att freda ett ur naturskyddssynpunkt

motsvarande område. I ett beslut om upphävande skall grunden för upphävandet anges.

Innan landskapsregeringen upphäver ett fredningsbeslut som avser ett naturreservat som innehas av enskild skall kommunen och fastighetsägaren höras. På motsvarande sätt skall fastighetsägaren höras när det gäller ett naturminne som ägs av enskild.

13 §. Anteckning i fastighetsregistret

Ett fredningsbeslut som avser naturreservat som ägs av enskild och beslut om upphävande av sådant skall antecknas i fastighetsregistret.

Landskapsregeringen skall utan dröjsmål underrätta den myndighet som för fastighetsregistret när ett i denna paragraf avsett beslut har fattats.

Se fastighetsregisterlag (FFS 392/1985).

3 kap. Skydd av arter och biotoper**14 §. Fridlysnings och partiell fridlysnings (2002/2)**

Med undantag av de djurarter som är föremål för jakt enligt jaktlagstiftningen är samtliga vilda däggdjur och fåglar samt dessa fåglars bon och ägg ständigt fridlysta. Genom landskapsförordning bestäms vilka andra djur och växter som är fridlysta inom landskapet.

Exemplar av en fridlyst växt- eller djurart får inte avlägsnas, dödas eller påverkas på sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens äventyras. Fridlysnings enligt denna paragraf hindrar emellertid inte att den pågående markanvändningen fortsätter. Vid markanvändningen skall åtgärder som kan störa eller skada exemplar av fridlysta arter undvikas om det endast medför ringa olägenhet för fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten.

Genom landskapsförordning kan bestämmas att en växt- eller djurart skall åtnjuta skydd i något avseende (partiell fridlysnings). Partiell fridlysnings får inte innebära att arten får ett lika starkt eller starkare skydd än det skydd som gäller för fridlysta arter. Den partiella fridlysnings får inte hindra att den pågående markanvändningen fortsätter. Vid den fortsatta markanvändningen skall sådan störning och skada som avses i 2 mom. undvikas. (2002/2)

15 §. Särskilt skyddsvärda arter

Om det finns risk för att en fridlyst växt- eller djurart skall försvinna, skall arten förklaras som särskilt skyddsvärd. Genom landskapsförordning bestäms vilka arter som är särskilt skyddsvärda.

En särskild skyddsvärd art eller dess biotop får inte utan landskapsregeringens tillstånd skadas eller påverkas på sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens på förekomstplatsen äventyras.

Se LF (1998:113) om naturvård.

16 §. Särskilt skyddsvärda biotoper

Den biologiska mångfalden i naturen skall bevaras och främjas. Biotoper som på grund av sin begränsade förekomst har betydelse för naturens mångfald skall förklaras som särskilt skyddsvärda. Genom landskapsförordning bestäms vilka biotoper som är särskilt skyddsvärda.

En särskilt skyddsvärd biotop får inte utan landskapsregeringens tillstånd ändras så att den förlorar sin särart

eller sin betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden. En ansökan om sådant tillstånd skall inlämnas till landskapsregeringen senast den 1 maj, varvid beslut i ärendet skall fattas före den 1 september.

Åtgärder som vidtas i en särskilt skyddsvärd biotops närmiljö skall utföras så att biotopens särart och betydelse bevaras. Med närmiljö avses ett sådant markområde omkring en biotop som krävs för att bevara dess särart och betydelse.

På begäran av fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten är landskapsregeringen skyldig att definiera gränserna för en särskilt skyddsvärd biotop.

Se LF (1998:113) om naturvård.

17 §. Undantag från fridlysningsbestämmelserna

Landskapsregeringen kan medge undantag från fridlysningsbestämmelserna i 14-16 §§ för vetenskapligt eller annat godtagbart ändamål.

18 §. Fångst av ryggradslösa djur

Fångst utomhus av insekter och andra ryggradslösa djur med ljus- eller doftfällor eller andra icke-selektiva metoder är förbjudna.

Landskapsregeringen kan med fastighetsägarens medgivande då särskilda skäl föreligger ge tillstånd till användande av i 1 mom. avsett fångstsätt.

19 §. Begränsning av spridning av arter med främmande ursprung

Djurarter som inte utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna får inte utan landskapsregeringens tillstånd släppas ut i naturen, om det finns anledning att misstänka att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd.

Växarter som inte utgör ett naturligt inslag i landskapets flora får inte utan landskapsregeringens tillstånd planteras eller säs utanför gårdar, åkrar, bebyggda eller på annat sätt specifikt ibruktagna områden eller i naturliga vattendrag, om det finns anledning att misstänka att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd. Detta gäller inte sådan plantering eller sådd av träd som regleras i annan lagstiftning.

Om det kommer till landskapsregeringens kännedom att en djur- eller växtart av främmande ursprung sprider sig snabbt i naturen eller om det finns anledning att misstänka att den kan medföra en hälsorisk eller ett hot mot arter som utgör ett naturligt inslag i landskapets flora eller fauna, kan landskapsregeringen vidta erforderliga åtgärder för att begränsa spridningen.

20 §. Handel med fridlysta arter

Det är förbjudet att utan landskapsregeringens tillstånd överlåta, ta emot eller på annat sätt anskaffa, saluföra eller hålla i ägo exemplar av arter som är ständigt fridlysta enligt denna lag, såvida de inte lagligen erhållits före denna lags ikraftträdande.

Förbudet i 1 mom. gäller inte djur eller deras skinn, ägg eller larver som lagligen införts till landskapet.

4 kap. Landskapets internationella förpliktelser

21 §. Områden som bör skyddas

Landskapsregeringen skall upprätta en förteckning över sådana områden som bör fredas för att uppfylla

landskapets internationella förpliktelser inom naturvården. Förteckningen skall ange ändamålet med fredningen av varje enskilt område.

När förteckningen upprättas skall berörda fastighetsägare beredas möjlighet att yttra sig. (2000/41)

För områden som upptagits i en förteckning som avses i 1 mom. kan 7 § tillämpas.

Ett område som tagits upp i en förteckning som avses i 1 mom. skall så snart som möjligt skyddas. Skyddet genomförs genom att området inrättas som naturreservat enligt denna lag, fredas med stöd av jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland eller genom att avtala med fastighetsägaren om upprätthållande av en gynnsam skyddsnivå i området.

Förteckning över områden som omfattas av nätverket Natura 2000, se ÅLRB (2016:4).

22 §. Särskilda skyddsområden och särskilda bevarandeområden

Landskapsregeringen kan förklara ett område som tagits upp i förteckningen som avses i 21 § som särskilt skyddsområde.

När Europeiska gemenskapernas kommission har slagit fast att ett område är av gemenskapsintresse skall landskapsregeringen förklara området som särskilt bevarandeområde.

Förteckning över områden som omfattas av nätverket Natura 2000, se ÅLRB (2016:4).

23 §. Upphävande av skyddet

Skyddet av ett område som skyddats genom avtal med fastighetsägaren enligt 21 § 4 mom. kan upphävas genom tillämpning av 12 § 1 mom. Upphävandet av skyddet skall ske i samråd med fastighetsägaren.

Om det i ett särskilt skyddsområde eller i ett särskilt bevarandeområde förekommer en prioriterad livsmiljötyp enligt bilaga I till rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG) eller en prioriterad art enligt bilaga II till direktivet, skall Europeiska gemenskapernas kommission höras innan skyddet av området får upphävas. Om upphävandet kan motiveras av skäl som rör människors hälsa, betydelsefulla konsekvenser för miljön eller den allmänna säkerheten behöver kommissionen inte höras.

24 §. Förbud mot införsel till landskapet

Om det krävs av naturskyddsskäl eller för att uppfylla landskapets internationella förpliktelser kan landskapsregeringen förbjuda införsel av exemplar av djur- och växtarter samt produkter som utvunnits ur sådana.

24a §. (2010/76) Bedömning av projekt och planer

Om ett projekt eller en plan, antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer, sannolikt i betydlig utsträckning försämrar naturvärdena i ett område som finns angivet i en sådan i 21 § denna lag avsedd förteckning över områden som bör fredas eller som redan av landskapsregeringen i enlighet med 22 § denna lag förklarats som särskilt skyddsområde, ska den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser. Detsamma gäller ett sådant projekt eller en sådan plan utanför området som sannolikt har betydande skadliga verkningar som når området.

K 33 LL (1998:82) om naturvård

Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska se till att den bedömning som avses i 1 mom. har gjorts. I det fall där konsekvenserna bedömts på ett annat sätt än genom ett MKB-förfarande ska myndigheten begära utlåtande av landskapsregeringen och av den som förvaltar området.

En myndighet som på grundval av anmälningsskyldighet som beståmns i lag eller förordning har fått anmälan om ett projekt eller en plan som avses i 1 mom. ska inom ramen för sina befogenheter vidta åtgärder för att avbryta genomförandet av projektet eller planen tills den bedömning som avses i 1 mom. har gjorts och de utlåtanden som avses i 2 mom. har inhämtats. Myndigheten ska också underrätta landskapsregeringen om saken.

24b §. (2013/86) *Beviljande av tillstånd samt godkännande och fastställande av planer*

Den myndighet som avses i 24a § får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om bedömningsförfarandet enligt 24a § 1 och 2 mom. visar att genomförandet av planen eller projektet i betydlig utsträckning försämrar ett områdes naturvärden vilket enligt Europeiska gemenskapernas kommission har ett gemenskapsintresse, och som av landskapet har givits ett sådant skydd som avses i 21 § 1 mom. eller 22 §.

Utan hinder av 1 mom. får ett tillstånd dock beviljas eller en plan godkännas eller fastställas om landskapsregeringen beslutar att det ska genomföras av ett skäl som är tvingande på grund av ett väsentligt allmänt intresse och det inte finns någon alternativ lösning. En ytterligare förutsättning för ett sådant beslut är, i de fall det finns en prioriterad naturtyp eller prioriterad art enligt bilaga I eller II i EG-direktivet om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG), att skälen är mycket viktiga till följd av gynnsamma verkningar på människans hälsa, på den allmänna säkerheten eller på miljön någon annanstans eller att det finns något annat tvingande skäl som är betingat av ett väsentligt allmänt intresse och som kräver att tillståndet beviljas eller planen godkänns eller fastställs. I det sistnämnda fallet ska kommissionens utlåtande inhämtas.

5 kap. Vård av landskapsbilden**25 §. Skyltning i naturen**

Skyltar och andra anordningar för information, reklam och liknande ändamål (reklamskyltar) får sättas upp utanför stads- eller byggnadsplanerat område om de motsvarar landskapsregeringens bestämmelser. Bestämmelser om reklamskyltar utfärdas genom landskapsregeringens beslut eller genom landskapsförordning.

För annonsering om sammanträden, kulturella möten, idrottstävlingar, nöjeställningar eller andra sådana sammankomster eller medborgerliga val tillämpas inte 1 mom. Detsamma gäller reklamskylt som sätts upp på byggnad eller i byggnadens omedelbara närhet och som avser verksamhet som idkas där eller varor som säljs där. En reklamskylt som sätts upp med stöd av detta moment skall utformas och placeras så att den anpassas till omgivningen.

Om reklamskyltar inom stads- eller byggnadsplanerat område bestäms i kommunal byggnadsordning.

Se även 60 § LL (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland.

26 §. Åverkan på naturföremål

På klippor, stenblock, träd och andra naturföremål får inte skrivas, ritas, målas eller på annat sätt framställas ord, bilder eller andra tecken eller symboler såvida det inte görs i uppenbart skäligt syfte eller med stöd av lag.

27 §. Nedskräpning

Det är inte tillåtet att skräpa ned utomhus, vare sig i naturen eller inom bebyggda områden, med glas, plåt, plast, papper eller annat avfall. Kommunen övervakar att denna paragraf efterlevs. Om renhållning bestäms särskilt.

28 §. Förfulande av landskapsbilden

Byggnader får inte lämnas att förfalla så att de förfular landskapsbilden. Inte heller får annat material än trävaror, lantbruksprodukter eller -förnödenheter hållas upplagrade utanför område med fastställd stads- eller byggnadsplan så att landskapsbilden sedd från allmän kommunikationsled eller allmän plats förfulas.

Kommunen övervakar att denna paragraf efterlevs.

6 kap. Tåktverksamhet**29 §. Definition**

Med tåkt avses i denna lag tagande av sten, grus, sand, matjord, torv eller därmed jämförbara nyttigheter för bortforsling eller för lagring eller förädling på platsen.

Bestämmelserna om tåkt tillämpas även på sprängningsarbete som resulterar i att för platsen betydande mängder material lösgörs. (2013/109)

30 §. Aktsamhetsregler

En tåkt får inte öppnas på ett sådant sätt att en vacker landskapsbild, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs eller så att naturförhållandena genomgår betydande skadliga förändringar.

En tåkt skall förläggas och tåktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så liten som möjligt och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. När tåktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området.

30a §. (2013/109) *Om prövning och prövningsmyndighet*

I denna lag finns bestämmelser om tillstånd och miljögranskning för tåktverksamhet. Närmare bestämmelser om när tillstånd respektive miljögranskning krävs finns i detta kapitel. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som bestäms i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

31 §. (2013/109) *Krav på tillstånd*

Tillstånd krävs för bedrivande av tåktverksamhet om den beräknade volymen är minst 100.000 kubikmeter fast massa bergkross eller minst 50.000 kubikmeter sand eller grus.

32 §. (2013/109) *Krav på miljögranskning*

Miljögranskning krävs för öppnande av annan tåkt än sådan som avses i 31 §.

Miljögranskning enligt 1 mom. krävs inte för öppnande av sådan tåkt som sker för husbehov eller som grundar sig på ett tillstånd av myndighet eller på plan som antagits eller fastställts av myndighet.

Oavsett vad som stadgas i 2 mom. krävs dock miljögranskning för öppnande av husbehovstakt som innefattar sprängningsarbete som resulterar i att för platsen betydande mängder material lösgörs.

33 §. (2013/109) *Tillsynsmyndighet och tillsyn*

Om tillsynsmyndighet och tillsyn i enlighet med detta kapitel stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

34 §. *Utöverens ersättningskyldighet*

Om en verksamhet som avses i detta kapitel medför skada eller olägenhet för en annan fastighet eller för nyttjandet av den, har fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten rätt att få full ersättning för detta av verksamhetsutöveraren. Ersättning skall yrkas inom fem år från det att skadan eller olägenheten uppstått. Om en överenskommelse inte kan nås skall ersättningsfrågan avgöras med iakttagande i tillämpliga delar av landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter.

7 kap. Inlösnings och ersättning

35 §. *Landskapets expropriationsrätt*

Landskapet har rätt att för inrättande av ett naturreservat eller fredande av ett naturminne expropriera fast egendom samt att i expropriationsväg fastställa inskränkningar i ägarens rätt att nyttja sådan egendom. Innan beslut om expropriation fattas skall kommunen höras.

När fråga om expropriation uppkommer, kan landskapsregeringen förbjuda sådan användning av fastigheten som skulle äventyra ändamålet med expropriationen (tillfälligt åtgärdsförbud). Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf kan utfärdas för högst ett år.

36 §. *Landskapets inlösningskyldighet*

Har en ansökan om tillstånd eller miljögranskning avslagits för att taktverksamheten står i strid med akt-samhetsreglerna i 30 § genom ett laga kraft vunnet beslut, är landskapet skyldigt att lösa in området i fråga om fastighetsägaren kräver det, såvida området inte kan användas för jord- eller skogsbruk, byggande eller motsvarande ändamål som medför skäligen nytta. (2013/109)

Den kommun där området är beläget har dock rätt att i första hand lösa in område som avses i 1 mom. Landskapsregeringen skall omedelbart underrätta kommunen när sådant krav på inlösen har framställts. Är området enligt landskapsregeringens bedömning av särskild betydelse med hänsyn till naturvärden tillkommer dock inlösningsrätten landskapet oberoende av kommunens inlösningsanspråk.

37 §. *Landskapets ersättningskyldighet*

Medför bestämmelser som utfärdas med stöd av 15 eller 16 § en olägenhet som inte är ringa har fastighetsägaren rätt till full ersättning för olägenheten. Fastighetsägaren har emellertid inte rätt till ersättning före en ansökan om tillstånd att avvika från bestämmelserna har avslagits.

Medför ett fredningsbeslut som fattas enligt denna lag en olägenhet som inte är ringa, har fastighetsägaren rätt att av landskapet få full ersättning för olägenheten. Det-samma gäller om ett avtal som sluts med stöd av 21 § 4 mom. medför att fastighetsägaren åsamkas olägenhet som inte är ringa.

Om ett beslut i ett tillståndsärende som fattats med stöd av 24b § 1 mom. begränsar användningen av fastigheten så att fastighetsägaren eller innehavaren åsamkas olägenhet som inte är ringa har fastighetsägaren eller innehavaren rätt att av landskapet få full ersättning för olägenheten. Rätt till ersättning finns dock inte när en sådan olägenhet åsamkas landskapet, en kommun eller ett kommunalförbund, eller när olägenheten är en följd av att tillstånd inte beviljas i enlighet med särskild lagstiftning, såsom vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, landskapslagen (2008:124) om miljöskydd eller landskapslagen (1994:72) om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, immuta och utnyttja mineralfyndighet. (2013/86)

Rätt till ersättning som fastighetsägare har enligt denna paragraf tillkommer på samma sätt innehavare av särskild rätt till fastigheten.

Tidigare 3 mom. har blivit 4 mom. genom (2013/86).

38 §. *Landskapets ersättningskyldighet vid tillfälligt åtgärdsförbud*

Medför ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt 7 § olägenhet som inte är ringa, gäller rätt till ersättning enligt 37 §. Om fredning inte kommer till stånd är den som har fått ersättning skyldig att betala tillbaka ersättning för olägenhet som inte längre åsamkas.

Ersättning som erlagts enligt 1 mom. skall beaktas vid bestämmande av ersättning enligt 37 § 2 mom. så att ersättning för en och samma olägenhet endast erläggs en gång.

Medför ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt 35 § olägenhet som inte är ringa har den som har rätt till ersättning enligt 37 § rätt till full ersättning för olägenheten om expropriation inte kommer till stånd.

39 §. *Bestämmande av ersättning*

Ersättning som skall erläggas enligt denna lag bestäms genom överenskommelse mellan landskapsregeringen och den som har rätt till ersättningen. Om ingen överenskommelse nås skall ersättningen bestämmas genom tillämpning av landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter.

8 kap. Straff och andra påföljder

40 §. *Naturvårdsförseelse*

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) olagligt vidtar åtgärder i strid med ett fredningsbeslut eller i strid med ett avtal om skydd enligt 21 § 4 mom.,

2) utan erforderligt tillstånd överlåter, tar emot eller på annat sätt anskaffar, saluför eller håller i ägo exemplar av arter som är fridlysta enligt denna lag eller

3) på annat sätt bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser

skall, om det inte i denna eller annan lag föreskrivs ett strängare straff för gärningen, dömas för *naturvårdsförseelse* till böter.

41 §. *Naturvårdsbrott*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot en fredningsbestämmelse som avser växt- eller djurart vilken har förklarats som särskilt skyddsvärd,

K 33 LL (1998:82) om naturvård

2) i strid med 16 § 3 mom. ändrar en biotop vilken har förklarats som särskilt skyddsvärd eller

3) i strid med 19 § i naturen planterar en växtart eller släpper ut en djurart som inte utgör ett naturligt inslag i landskapets flora eller fauna

skall, om inte överträdelsen anses vara ringa, dömas för *naturvårdsbrott* till böter eller till fängelse i högst två år. (2013/109)

På naturvårdsbrott tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/43)

42 §. Tvångsmedel

Den som vidtar åtgärder i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller som försummar att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller nämnda bestämmelser kan av den övervakande myndigheten förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid. Tvångsåtgärder vidtas dock inte om det begångna felet är ringa.

Den övervakande myndigheten kan förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

Polisen är skyldig att ge handräckning om det är nödvändigt för att avbryta en rättsstridig åtgärd som avses i denna paragraf.

42a §. (2009/57) Förebyggande och avhjälpande av naturskador

Om en fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesverksamhet eller som i praktiken beslutar om sådan verksamhet (*verksamhetsutövare*) uppsåtligt eller av oaksamhet genom en åtgärd som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller genom en försummelse förorsakar en naturskada eller ett överhängande hot om en naturskada, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta den övervakande myndigheten om naturskadan eller det överhängande hotet om en naturskada och vidta behövliga åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

Efter att ha fått kännedom om naturskadan eller det överhängande hotet om en naturskada ska den övervakande myndigheten, utöver vad som bestäms i 42 §, ålägga den verksamhetsutövare som orsakat olägenheten att vid behov vidta åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt, samt ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder enligt landskapslagen (2009:56) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador. Den övervakande myndigheten kan förena åläggandet med vite eller med hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

Den övervakande myndigheten har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få de uppgifter av verksamhetsutövaren som är nödvändiga för att förebygga eller avhjälpa naturskador eller förebygga riskerna för sådana.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på na-

turskador vars förebyggande och avhjälpande regleras i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

43 §. Förverkandepåföljd

Det som erhållits genom en gärning som avses i 40 eller 41 § eller dess värde skall dömas förverkat till staten.

44 §. Rätt till omhändertagande

Den som har till uppgift att övervaka att denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs har rätt att omhänderta jakt-, insamlings- och annat redskap som använts i strid med lagen eller nämnda bestämmelser. Detsamma gäller det som åtkommit genom användande av sådant redskap.

Det som omhändertagits enligt 1 mom. skall utan dröjsmål överlämnas till polisen.

45 §. Rätt att föranstalta om syn

Finns det skäl att anta att brott begåtts mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, har den övervakande myndigheten rätt att föranstalta om syn på platsen.

Polisen är skyldig att ge erforderlig handräckning i fall som avses i 1 mom.

9 kap. Särskilda bestämmelser**46 §. Delgivning av fredningsbeslut (2008/40)**

Ett meddelande om fredningsbeslutet skall genom offentlig delgivning publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Bestämmelser om publicering av ett fredningsbeslut i Ålands författningssamling finns i landskapslagen (1993:112) om Ålands författningssamling. (2008/40)

Ett fredningsbeslut som avser ett naturreservat skall anslås på lämpligt ställe inom området. Ett fredningsbeslut som avser ett naturminne skall anslås på lämplig plats invid skyddsobjektet.

Landskapet skall bekosta och sätta upp de anslag som avses i detta moment.

47 §. Ändringssökande

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Landskapsregeringen kan bestämma att ett beslut som fattats med stöd av denna lag skall iakttas trots eventuella besvär, såvida inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

I kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland finns bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som en kommunal myndighet har fattat enligt denna lag.

48 §. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

49 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 1998.

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

50 §. Övergångsbestämmelser

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1977:41) den 23 maj 1977 om naturvård. Om det i annan lagstiftning hänvisas till den upphävda lagen skall hänvisningarna i tillämpliga delar avse bestämmelserna i denna lag.

Beslut om inrättande av naturreservat och fredande av naturminnen liksom beslut som avser fridlysta och särskilt skyddsvärda arter som fattats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

Tillstånd som [landskapsstyrelsen] beviljat innan denna lag träder i kraft förblir gällande under den tid som föreskrivits i respektive tillstånd. Ansökningar om tillstånd som är under behandling när denna lag träder i kraft skall behandlas enligt den upphävda lagen.

I kraftträdandebestämmelse (2013/96):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Ärenden som har inletts gällande täktillstånd och övervakning av verksamhet som avses i 6 kap. före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för tillsynen i enlighet med 6 kap. överförs till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft. En verksamhet som genom denna lag blir miljö-tillstånds- eller miljögranskningspliktig och som har ett gällande täktillstånd behöver inte miljö-tillstånd eller beslut med anledning av miljögranskning före täktillståndet gått ut.

Förteckning över fredningsbeslut

Se 8 §.

Naturreservat:

Ramsholmen i Jomala kommun (1974:31)
 Lövdal i Jomala kommun (1974:57)
 Blåskären-Salungarna-Stora Bredgrundet i Brändö kommun (1980:4)
 Stora Lökskär i Lemlands kommun (1980:8)
 Iriskärret i Jomala kommun (1981:45)
 Fjärdskär och Harrgrund i Sunds kommun (1986:12)
 Svartnö och Kaja holmar i Hammarlands kommun (1987:29)
 Espholmen i Mariehamns stad (1987:30)
 Herröskatan i Lemlands kommun (1987:31)
 Almskogen i Finströms kommun (1987:32)
 Länsmansgrund i Saltviks kommun (1987:33)
 Östra Rödklobb i Eckerö kommun (1988:28)
 Norra Hastersboda i Föglö kommun (1988:30)
 Östra Långskär-Sandskär i Kökars kommun (1988:31)
 Hemdal i Vårdö kommun (1990:15)
 Prästgårdsnäset i Finströms kommun (1992:55)
 Åsgårda stenåkrar i Saltviks kommun (1994:2)
 Skålklobbarna i Vårdö kommun (1994:80)
 Lillnäsberget-Tingö i Sunds kommun (1995:34)
 Sandskär i Kökar kommun (1996:27)
 Granö holme i Föglö kommun (1996:67)
 Lökö naturreservat i Äppelö by i Hammarlands kommun (1997:21)
 Bistorp stenåkrar naturreservat i Bistorp by i Lemlands kommun (1997:46)
 Träsket naturreservat i Eckerö kommun (1998:21)

Gloet naturreservat i Vårdö kommun (1998:119)
 Blacksunds naturreservat i Kumlinge kommun (1999:60)
 Bråttö naturreservat i Föglö kommun (1999:66)
 Höckbøleholmen naturreservat i Geta kommun (2000:74)
 Sandön naturreservat i Föglö kommun (2001:15)
 Näset naturreservat i Kumlinge kommun (2001:16)
 Södra Uddhagarna naturreservat i Eckerö kommun (2001:67)
 Ängessjö naturreservat i Hammarlands kommun (2001:68)
 Prästgårdsskogen naturreservat i Sunds kommun (2001:69)
 Moren naturreservat i Jomala kommun (2002:62)
 Björkör naturreservat i Föglö kommun (2003:3)
 Norra Uddhagarna naturreservat i Eckerö kommun (2003:22)
 Idskärs naturreservat i Finströms kommun (2005:9)
 Idö i Kökars kommun (2005:10)
 Knöppelskärs naturreservat i Saltviks kommun (2005:11)
 Kråkskärs naturreservat i Saltviks kommun (2005:12)
 Nätö-Jungfruskär i Lemlands kommun och Mariehamns stad (2005:13)
 Löfvik naturreservat i Sunds kommun (2008:56)
 Båtskär naturreservat i Lemlands kommun (2008:57)
 Gunnarsby naturreservat i Sunds kommun (2008:58)
 Näsgården naturreservat i Hammarlands kommun (2008:88)
 Toböle naturreservat i Saltviks kommun (2008:89)
 Signilskär-Märket naturreservat i Hammarlands kommun (2009:28)
 Svenstjälpa naturreservat i Vårdö kommun (2009:30)
 Kvarnsjöskogen naturreservat i Saltviks kommun (2011:79)
 Öfladorna naturreservat i Lemlands kommun (2013:56)
 Jomalaöjen naturreservat i Jomala kommun (2014:49)
 Skag i Lumparlands kommun (2014:56)
 Boxö naturreservat i Saltviks kommun (2015:55)

Naturminnen:

Naturbildningen "Källskärskannan" på Källskär i Karlby by i Kökar kommun (1925:38)
 Tvenne slånbuskar på Svinö holme i Jomala kommun och gammal ek på Hamnholm i Saltviks kommun (1934:15)
 Säregen tall i Torp by i Eckerö kommun (1970:31)
 Säregen björk i Möckelö by i Jomala kommun (1970:32)
 Två popplar i Tjudö by i Finströms kommun (ej publicerat beslut)
 Fyra askar och en silverpoppel i Prästgården by i Jomala kommun (1981:44)
 Stenåkern "Stenögat" i Åsgårda by i Saltviks kommun (1993:55)
 En ek och ett flyttblock i Kvarnbo by i Saltviks kommun (1994:31)
 En allé i Nääs by i Saltviks kommun (1996:30)
 Upphävande av beslutet (1981:44) såvitt avser silverpoppeln (2000:12)

K 34 LF (1998:113) om naturvård

Växtarter:

Se 4 § LF (1998:113) om naturvård.

Djurarter:

Se 2 och 3 §§ LF (1998:113) om naturvård.

Samtliga däggdjur och fåglar m.u.a. de arter som omnämns i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland.

Sälskyddsområde och fågelskyddsområde: se under 26 § jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland.

K 34 Landskapsförordning (1998:113) om naturvård

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpning och övervakning

[Landskapsstyrelsen] skall tillämpa landskapslagen om naturvård och sköta övervakningen av stadgandena i lagen på sådant sätt att det fortlöpande är möjligt att bedöma skyddsniån för de arter och naturtyper som förekommer i landskapet. Därvid bör särskild uppmärksamhet ägnas fridlysta arter, de primärt skyddade naturtyper och arter som anges i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, samt de ärenden som anges i bilaga 5 till rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar. Om man på basis av övervakningen kan räkna med att skyddsniån för en art eller en naturtyp inte är gynnsam skall [landskapsstyrelsen] vidta åtgärder så att en gynnsam skyddsniån kan uppnås. Härvid skall även ekonomiska, sociala och kulturella aspekter liksom regionala och lokala särdrag beaktas.

2 kap. Fridlysta och särskilt skyddsvärda arter

2 §. Däggdjur och fåglar

Med undantag av de djurarter som är föremål för jakt enligt jaktlagstiftningen är samtliga vilda däggdjur och fåglar samt fåglarnas bon och ägg ständigt fridlysta. De i 15 § landskapslagen om naturvård avsedda särskilt skyddsvärda arterna av däggdjur och fåglar räknas upp nedan.

Däggdjur

utter, *Lutra lutra*

vikare, *Phoca hispida botnica*

Fåglar

backsvala, *Riparia riparia*

bergand, *Aythya marila*

berguv, *Bubo bubo*

brun kärrhöök, *Circus aeruginosus*

fiskgjuse, *Pandion haliaetus*

havsörn, *Haliaeetus albicilla*

kornknarr, *Crex crex*

mindre flugsnappare, *Ficedula parva*

mindre hackspett, *Dendrocopos minor*

nattskärre, *Caprimulgus europaeus*

pilgrimsfalk, *Falco peregrinus*

rödspov, *Limosa limosa*

sillgrissla, *Uria aalge*

silltrut, *Larus fuscus fuscus*

skrântärna, *Sterna caspia*

smålom, *Gavia stellata*

stenfalk, *Falco columbarius*

storlom, *Gavia arctica*

svarthakedopping, *Podiceps auritus*

sångsvan, *Cygnus cygnus*

tomfalk, *Falco tinnunculus*

trana, *Grus grus*

tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

trädlärka, *Lullula arborea*

årta, *Anas querquedula*

3 §. Kräldjur, groddjur och ryggradslösa djur

Följande arter av kräldjur, groddjur och ryggradslösa djur som påträffas i landskapet är fridlysta. I 15 § landskapslagen om naturvård avsedda särskilt skyddsvärda arter har markerats med en *.

Kräldjur

*hasselsnok, *Coronella austriaca*

ormslå, *Anguis fragilis*

skogsödla, *Lacerta vivipara*

snok, *Natrix natrix*

Groddjur

mindre vattenödla, *Triturus vulgaris*

padda, *Bufo bufo*

*större vattenödla, *Triturus cristatus*

vanlig groda, *Rana temporaria*

åkergroda, *Rana arvalis*

Individer, rom samt larver av arterna padda, vanlig groda, åkergroda, och mindre vattenödla får dock samlas in för att användas i undervisning eller för vetenskapliga ändamål.

Blötdjur

Mindre tornsnäcka, *Ena obscura*

Fjärilar

*apollofjäril, *Parnassius apollo*

*backglimgallmal, *Caryocolum cauliginella*

*gråkantad sergmal, *Ethmia terminella*

*hagtornspinnmal, *Scythropia crataegella*

*krisslesäckmal, *Coleophora inulae*

*mnemosynefjäril, *Parnassius mnemosyne*

*olvonguldmal, *Phyllonorycter lantanelus*

*omvändbandad karingtandpalpmal, *Syncopaema taeniolaella*

*smygstekellik glasvinge, *Bembecia ichneumoniformis*

*spåstiskorgmal, *Metzneria aestivella*

*stinksykerotvecklare, *Endothenia nigricastana*

*stort båtspinnarfly, *Bena prasinana*

*säfferotplattmal, *Depressaria libanotidella*

*tandmott, *Cynaeda dentalis*

*ängsrutemal, *Ethmia pyrausta*

Skalbaggar

smalbandad flatdykare, *Graphoderus bilineatus*

Sländor

bred kärrtrollslända, *Leucorrhinia caudalis*
 pudrad kärrtrollslända, *Leucorrhinia albifrons*
 Fridlysningsen omfattar även ägg, larver och puppor
 av ovan uppräknade arter av insekter.

4 §. (2002/3) Fridlysta växter

Följande arter av i vilt tillstånd förekommande växter
 som påträffas i landskapet är fridlysta. De i 15 § land-
 skapslagen om naturvård avsedda särskilt skyddsvärda
 arterna har markerats med en *.

*ag, *Cladium mariscus*
 alm, *Ulmus glabra*
 *avarönn, *Sorbus teodori*
 axag, *Schoenus ferrugineus*
 bitterkrassing, *Lepidium latifolium*
 *blankstarr, *Carex otrubae*
 brudgran, brudsporre, *Gymnadenia conopsea*
 *dvärgblåsbräken, *Botrychium simplex*
 flenkampe, flentimotej, *Phleum phleoides*
 *flugblomster, *Ophrys insectifera*
 *fågelstarr, *Carex ornithopoda*
 fältgentiana, *Gentianella campestris*
 *färgmadra, färgmåra, *Asperula tinctoria*
 glasört, *Salicornia europaea*
 *grusviva, *Androsace septentrionalis*
 *guckusko, *Cypripedium calceolus*
 *gulyxne, myggnycklar, *Liparis loeselii*
 *hartmansstarr, *Carex hartmanii*
 idegran, *Taxus baccata*
 jättestarr, *Carex riparia*
 *klasefibbla, *Crepis praemorsa*
 klubbstarr, *Carex buxbaumii*
 knottblomster, *Malaxis monophyllos*
 krypbjörnbär, *Rubus aureolus*
 *kungsängslilja, *Fritillaria meleagris*
 *kärrknipprot, *Epipactis palustris*
 *lundviol, *Viola reichenbachiana*
 lind, *Tilia cordata*
 luddros, *Rosa sherardii*
 *lundslok, *Melica uniflora*
 lungrot, *Chenopodium bonus-henricus*
 murruta, *Asplenium ruta-muraria*
 *näbbstarr, *Carex lepidocarpa*
 oxel, *Sorbus intermedia*
 ramslök, *Allium ursinum*
 *rävstarr, *Carex vulpina*
 *rödfloka, *Torilis japonica*
 *saltört, *Suaeda maritima*
 sankt Pers nycklar, *Orchis mascula*
 skogsbingel, *Mercurialis perennis*
 *skärmstarr, *Carex remota*
 smalfräken, fjällfräken, *Equisetum variegatum*
 *småfingerört, *Potentilla neumanniana*
 spåtistel, *Carlina vulgaris*
 stenros, *Rosa canina*
 strandviol, *Viola persicifolia*
 *strävlosta, *Bromus benekenii*
 sumpnycklar, *Dactylorhiza traunsteineri*
 *sumpvial, *Viola uliginosa*
 taggsmåfingerört, *Potentilla subarenaria*
 tibast, *Daphne mezereum*

*toppjungfrulin, *Polygala comosa*
 tuvslok, *Melica picta*
 vattenstakra, *Oenanthe aquatica*
 *vattenveronika, *Veronica anagallis-aquatica*
 vippärt, *Lathyrus niger*
 *vit skogslilja, svärdsyssla, *Cephalanthera longifolia*
 *vårtätel, *Aira praecox*
 *värvicker, *Vicia lathyroides*
 ängsgentiana, *Gentianella amarella*
 *ängsstarr, *Carex hostiana*

Mossor

*grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*
 *käppkrokmossa, *Limprichtia vernicosa* (*Drepanocladus vernicosus*)
 *långskaftad svanmossa, *Meesia longiseta*
 *nordisk klipptuss, *Cynodontium suecicum*

Lavar

lunglav, *Lobaria pulmonaria*
 Utan [landskapsstyrelsens] tillstånd är det dessutom
 förbjudet att gräva upp orkidén Adam och Eva (*Dacty-
 lorhiza sambucina*) samt att plocka bär av havtorn (*Hip-
 pophaë rhamnoides*) så att kvistarna bryts eller krossas.
 Vid plockning av havtorn är det dessutom förbjudet att
 använda pressare före den 1 oktober.

3 kap. Särskilt skyddsvärda biotoper

5 §. Biotopernas indelning och avgränsning

De biotoper inom landskapet som är särskilt skydds-
 värda i enlighet med 16 § landskapslagen om naturvård
 indelas och avgränsas enligt följande.

1) Myrar och mossar som är helt eller till övervägan-
 de delen trädlösa.

2) Rikkärr som är helt eller till övervägande delen
 trädlösa.

3) Rikkärr som består av öppna artrika våtmarks-
 element och i huvudsak är be vuxna endast med försumpad
 trädväxtlighet av ringa eller begränsat ekonomiskt värde.

4) Myrholmar vars areal understiger två hektar.

5) Stenåkrar vars areal överstiger 0,5 hektar.

6) Jättegrytor och flyttblock. Flyttblocken skall dock
 ha en höjd av minst två meter över markytan.

7) Naturliga väl avgränsade dungar av vilt växande
 alm och lind.

8) Enstaka exemplar av vilt växande ek, lönn och asp
 som 130 cm över markytan har en omkrets på minst 170
 cm samt enar med en höjd av minst 6 meter.

9) Klubbalskärr, som tidvis översvämmas eller
 innehåller källsprång och där det dominerande trädet är
 klubbal, och där undervegetationen har tuvor med kärr-
 bräken, strubräken eller andra stora ormbunksväxter.
 I mellanrummen växer sumpväxter, oftast missne och
 svärdsilja.

10) Åkerholmar under 0,5 hektar omgivna av öppen
 odlingsmark med stort inslag av en artrik busk- och
 snärvegetation såsom av vildapel, getapel, hagtorn,
 vildros, olvon, måbär eller slån.

I kraftträdandebestämmelse (1998:113):

Denna förordning träder i kraft den 1 december 1998.
 Genom denna förordning upphävs Ålands [land-

K 35 Jaktlag (1985:31)

skapsstyrelse] beslut (1984:29) angående fridlysning av kräddjur och groddjur, Ålands [landskapsstyrelse] beslut (1990:30) angående fridlysning av vilt växande träd, buskar och örter, Ålands [landskapsstyrelse] beslut (1992:18) angående särskilt skyddsvärda arter av vilda djur, samt Ålands [landskapsstyrelse] beslut (1995:4) angående fridlysning av vissa arter av insekter.

K 35 Jaktlag (1985:31) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I denna lag avses med

- 1) *vilt*, vilda däggdjur och fåglar samt
- 2) *jakt*, att döda eller fånga vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt.

Med jakt jämställs att tillägna sig eller förstöra viltets bon och vilda fåglars ägg.

2 §. Jakt skall bedrivas så att fara inte uppstår för människor eller husdjur samt så att viltet inte åsamkas onödigt lidande.

3 §. Jakt skall bedrivas så att ingen art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna äventyras.

Landskapslagen (1998:82) om naturvård och med stöd av lagen gällande bestämmelser skall följas. (2005/77)

2 kap. Jakträtt

4 §. Rätten att idka jakt på visst område tillkommer områdets ägare, såvida inte annat följer av denna lag. Med ägare av område jämställs i denna lag den som med ständig besittningsrätt innehar område.

I avtal om arrende av fast egendom innefattas jakträtt endast om så uttryckligen överenskommit.

5 §. På vattnet utanför byrågång, vid havsstränder samt på holmar och skär som tillhör landskapet och inte underlyder viss lägenhet eller av någon under särskilda villkor innehas, har den som [enligt lagen om befolkningsböcker (FFS 141/1969)] har hemort i Finland rätt att idka jakt.

Utan hinder av vad i 1 mom. sägs kan landskapsregeringen, genom att avsätta området till naturreservat med stöd av landskapslagen om naturvård, inskränka eller helt förbjuda jakten på följande i momentet avsedda områden:

- 1) i Lemlands kommun, holmarna Stora Lökskär och Vitfågelskär jämte omkringliggande vattenområde;
- 2) i Saltviks kommun, holmarna Länsmansgrund och Östra landet jämte omkringliggande vattenområde; samt
- 3) i Sunds kommun, holmarna Fjärdskär och Harrgrund. (1989/19)

6 §. Den som i enlighet med bestämmelserna i 4 § innehar jakträtt kan utarrendera eller, för enstaka tillfälle, på annat sätt upplåta denna rätt, om inte annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser.

Landskapsregeringen kan utarrendera eller på annat sätt upplåta jakträtten på områden som tillhör landskapet, om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel. (2005/77)

7 §. Jakträtten är samfälld på område som samfällt tillhör flera lägenheter. Samfälld jakträtt kan utnyttjas så att envar delägare idkar jakt på sätt delägarstämman beslutar, så att jakträtten upplåts eller så att jakt utövas för gemensam räkning. Delägare får inte utan samtycke av delägarstämman till annan upplåta andel i samfälld jakträtt.

Närmare bestämmelser om förvaltning, nyttjande och beslut med anledning av jakträtt på samfällt område finns i lagen om samfälligheter (FFS 758/1989). (2005/77)

8 §. Avtal om arrende av jakträtt skall ingås på viss tid, minst ett och högst tjugofem år, samt avfattas skriftligen och bestyrkas av vittnen. I arrendeavtal kan intas föreskrift enligt vilken avtalet utan särskild överenskommelse förlängs efter arrendetidens utgång med en tid som motsvarar arrendetiden, om inte part meddelar den andra parten att han avstår från fortsatt arrendeförhållande. På detta sätt kan arrendetiden förlängas endast en gång.

Jakträtt i stöd av arrende får inte överlåtas till annan utan samtycke av arrendegivaren.

9 §. Avtal om jaktarrende kan hävas av den, som förvärvat äganderätt till lägenhet genom frivilligt köp, i utmätningsväg eller vid försäljning på grund av konkurs, genom byte eller annat därmed jämförligt fång mot vederlag, om vid lägenhetens överlåtelse förbehåll inte gjorts beträffande arrendeavtalets fortbestånd, senast inom tre månader efter det avtalet förelades honom. Sker ombyte av ägare på grund av gåva, arv eller testamente, är avtal om jaktarrende bindande gentemot den nya ägaren.

Angående intecknat arrendeavtals bestånd gäller vad därom är särskilt stadgat.

10 §. Arrendegivare har rätt att häva arrendeavtal, om arrendator genom att underlåta att erlägga arrendeavgift eller på annat sätt försummar sina skyldigheter eller om arrendatorn missbrukar sin jakträtt.

Arrendatorn har rätt att häva avtalet, om arrendegivaren bryter mot avtalet eller om arrendeområdet blir uppenbart olämpligt för jakt.

Uppkommer tvist om hävande av arrendeavtal, kan rätten, om skäl därtill föreligger, förbjuda arrendatorn att medan rättegången varar idka jakt på området. Sådant förbud skall omedelbart iakttas.

11 §. Rätten till jakt på visst område innefattar även rätt att inom området vidta erforderliga viltvårdsåtgärder, såvida områdets ägare eller innehavare därigenom inte åsamkas skada eller men.

3 kap. Utövande av jakträtt

12 §. (2005/77) Jakt med skjutvapen får inte äga rum närmare än 150 meter från en byggnad i vilken någon stadigvarande bor, eller i vilken det finns anledning att förmoda att någon tillfälligt vistas, utan muntligt eller skriftligt tillstånd av den som äger eller innehar byggnaden. Jakt får inte utövas på en gårdsplan, i en trädgård och inte heller på åker eller äng med växande gröda utan muntligt eller skriftligt tillstånd av områdets ägare eller innehavare.

13 §. Upphävd (2005/77).

14 §. Vilt får inte uppsåtligt skrämmas, motas eller på annat sätt drivas inom eller från annans jaktområde. Om det erfordras för att undvika skada, får dock ägare eller innehavare av område driva bort vilt från området.

Det är förbjudet att skjuta mot fågel som befinner sig ovanför annans jaktområde.

15 §. Den som medför vapen eller annat jaktredskap får inte färdas inom annans jaktområde, såvida det inte sker i lovligt ärende och med oladdat vapen. Om hund medförs skall den hållas kopplad. Vad i detta moment sägs gäller inte den som färdas på väg som gränsar till område på vilket jakträtten tillkommer honom.

Jakt anses ha påbörjats om någon av bestämmelserna i 1 mom. inte följts, om hund förts på spår eller om bulvan, vette, fälla, sax eller annat fångstredskap utsatts, i avsikt att bedriva jakt.

16 §. Jakträttsinnehavare är skyldig att ersätta all skada som han själv, annan som han givit lov att idka jakt, medföljande biträden eller medhavda hundar åsamkat annans odling, skog, hägnad, husdjur eller annan liknande egendom.

4 kap. Inplantering av vilt och anläggande av vilthägn**17 §.** Upphävd (2005/77).

18 §. Den som önskar anlägga vilthägn skall ansöka om tillstånd hos landskapsregeringen. I samband med beviljandet av tillstånd kan landskapsregeringen meddela direktiv hur hägnet skall anläggas och underhållas samt hur djur i hägnet skall skötas.

5 kap. Jakttider

19 §. Jakt med användande av skjutvapen eller hund får inte bedrivas under tjugofyra timmars tid efter klockan aderton dagen före juldagen, nyårsdagen, långfredagen, påskdagen, pingstdagen och allhelgonadagen.

20 §. (1995/68) Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka arter av vilt som får jagas och under vilken tid av året jakt får bedrivas på ifrågavarande arter samt om de områden där jakt får bedrivas samt om de förutsättningar i övrigt som skall gälla vid jakt efter viss art. Med de undantag som anges i 2 och 3 mom. får jakt efter arter av fåglar inte tillåtas när arten återvänder till häckningsplatser, häckar eller föder upp ungar.

Om det inte finns någon annan lämplig lösning kan landskapsregeringen besluta att fångst, hållande i fångenskap eller annan förnuftig användning är tillåten av vissa fåglar

- 1) i litet antal,
- 2) under strängt kontrollerade former samt
- 3) på selektiv grund.

Av landskapsregeringens beslut skall framgå hur användningen skall beakta punkt 1-3. Tillstånd som avses i detta moment kan på ansökan beviljas den som har hemort i en kommun i landskapet. Den som inte har hemort i landskapet får av landskapsregeringen på ansökan beviljas dispens för jakt efter fågel om synnerli-

gen vägande skäl föreligger. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning delegera tillståndsgivningen till jaktvårdsföreningarna i landskapet. Landskapsregeringen beslutar årligen om det antal fåglar av respektive art som en jaktvårdsförening får bevilja tillstånd till. I tillståndet, som är ett undantag från bestämmelserna i 1 mom., skall anges vilka arter som berörs av undantaget, vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångsten, villkoren vad gäller risker samt vilka tider och områden dessa undantag gäller och den kontroll som kommer att ske. Landskapsregeringen beslutar om hur tillståndssystemet också till övriga delar skall vara utformat. Upphävd (2007/49).

Jakt på kråka, havstrut, gråtrut och fiskmås kan tillåtas under tiden 1.3-15.7 för att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa eller säkerhet.

Se LF (2006:70) om jakt och LF (1997:42) om jakt på älg.

21 §. Upphävd (1999/46).

22 §. (1999/46) Jaktvårdsförening bör inom sitt område verka för att tillräckligt stora sammanhängande områden inte berörs av sådan sjöfågeljakt som bedrivs med stöd av tillstånd. I sagda syfte kan jaktvårdsförening skriftligen avtala om härför lämpliga områden samt om överlåtande till föreningen av jakträtt på andra områden. Jaktvårdsförening kan ställa erforderliga jaktområden till förfogande för dem som avstått från ansökan om jakträtt.

23 §. Bedrivs jakt på ett visst område i strid med bestämmelsen i 3 § 1 mom. eller vidtas inte åtgärder som är nödvändiga för viltvården inom området, kan landskapsregeringen på anhållan av jaktvårdsförening eller, om särskilda skäl föreligger, efter att ha givit jaktvårdsförening tillfälle att yttra sig i ärendet besluta om förbud mot jakt eller om inskränkningar i jakten. Förbudet eller inskränkningen skall avse jakten inom ett enhetligt område och får gälla för en tid av högst tre kalenderår åt gången. Innan här avsett beslut fattas skall de som innehar jakträtt inom området beredas tillfälle att yttra sig.

Vad i 1 mom. är föreskrivet äger motsvarande tillämplighet, om jakträtten på område som tillhör flera lägenheter samfällt inte ordnas på sätt i 7 § sägs.

Beslut om jaktförbud och om jaktinskränkning skall genom offentlig delgivning anslås på kommunens anslagstavla och beslut om jaktförbud skall dessutom genom vanlig delgivning delges dem som innehar jakträtt inom förbudsområdet enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. (2008/18)

Landskapsregeringen skall upphäva jaktförbud och jaktinskränkning, om skäl för dess bibehållande inte längre föreligger.

24 §. Upphävd (1995/68).

25 §. Om det erfordras för fortbeståndet eller förökningen av någon art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna, kan jaktvårdsförening, genom beslut som fattas vid jaktvårdsförenings möte, inom sitt verksamhetsområde för ett år i sänder förkorta de gällande jakttiderna eller helt freda viss art.

K 35 Jaktlag (1985:31)

Den som är missnöjd med beslut som avses i 1 mom., kan underställa beslutet landskapsregeringens prövning inom 30 dagar räknat från den dag han erhöll kännedom om beslutet på sätt i jaktvårdsförenings stadgar är föreskrivet om tillkännagivande av föreningens mötesbeslut. I landskapsregeringens beslut får ändring inte sökas.

26 §. Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp med eller utan intilliggande vattenområde nödvändig för skydd av sjöfåglar som avses i 20 § kan landskapsregeringen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området skall utgöra fågelskyddsområde. När beslut fattas att förordna område till fågelskyddsområde skall samtidigt beslut fattas att det inom området under tiden 15 mars - 31 juli vid vite är förbjudet att landstiga och, om även vattenområde ingår, förbjudet att med högre hastighet än sju knop framföra motorbåt och annan liknande motordriven farkost.

Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp och intilliggande vattenområde nödvändig för sälstammarnas bevarande kan landskapsregeringen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området skall utgöra sälskyddsområde. När beslut fattas att förordna område till sälskyddsområde skall samtidigt beslut fattas att vistelse inom området utan landskapsregeringens tillstånd vid vite är förbjuden.

Sälskyddsområde: Karlbyådarna i Kökars kommun (1998:15).

Fågelskyddsområde: Gloskärsöarna och Gräsören i Kökars kommun (2002:61), Lilla och Stora Rättgrundet i Slemmern i Mariehamns stad och Jomala kommun (2003:62).

27 §. Bon och ägg av vilda fåglar med undantag av fiskmås, gråtrut, havstrut och kråka får inte rubbas eller skadas under häckningstiden. Vad här sägs gäller även daggdjurs bo när jakt på ifrågavarande art är förbjuden. (1991/5)

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får jakträttsinnehavare ta ägg av storskrake från holk. Sådana ägg får inte hållas till salu.

28 §. (2011/81) Landskapsregeringen kan tillåta att fredat eller fridlyst vilt fångas, dödas eller att bon och ägg plockas samt därvid tillåta användning av i 47 § förbjudna fångstredskap eller fångstmetoder. Landskapsregeringen ska vid prövningen av ett sådant beslut iaktta bestämmelserna i habitatdirektivet (direktivet 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) och fågeldirektivet (direktivet 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar). En förutsättning för att tillåta detta i fråga om djur som avses i fågeldirektivet är att det inte finns någon annan lämplig lösning

- 1) av hänsyn till människors hälsa och säkerhet,
- 2) med hänsyn till flygsäkerheten,
- 3) för att hindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske eller vatten,
- 4) för att skydda växter eller djur eller
- 5) för forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering och återinförsel samt för den uppfödning som krävs för detta.

I landskapsregeringens tillstånd som avses i 1 mom. ska anges

- 1) de arter som berörs av undantag,
- 2) de fångstredskap och fångstmetoder som tillåts vid fångst eller dödande,

3) villkor som anger de tider och de områden inom vilka undantag tillåts samt ska anges

4) den kontroll som kommer att ske.

29 §. 1 mom. upphävt (2011/81).

Visar det sig nödvändigt för att utreda fråga som rör viltvård, för att flytta vilt eller för att förhindra skada, kan landskapsregeringen förordna viss person att med jakträttsinnehavares samtycke döda eller fånga fridlyst vilt.

6 kap. Jakt i syfte att förhindra skada och olägenhet

30 §. Inkommer räv eller vilt som inte under någon tid av året är fridlyst på gårdsplan, i byggnad, trädgård, park, växtodling eller fiskodlingsdamm, får innehavaren för att förhindra skada döda och behålla djuret. Vad här sägs gäller oberoende av om jakträtten på området tillkommer annan, om ifrågavarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där.

Landskapsregeringen kan ge tillstånd att avliva fridlyst djur för att hindra skadegörelse som inte är ringa. Djur som avlivats med stöd av detta moment tillfaller jakträttsinnehavaren, vilken skall meddela om det antal djur som avlivats. (2005/77)

31 §. För att förhindra skada inom här avsedda anläggningar får innehavaren, oberoende av om jakträtten tillkommer annan, om ifrågavarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där, döda och behålla:

1) hare som inkommer i yrkesmässigt bedriven fruktodling, bärödling eller plantskola samt

2) (2005/77) stor- och småskrake, vikarsäl samt gråsäl som inkommer i fiskodling.

För att freda gård, trädgård samt grönsaks- och spannmålsodling får innehavaren inom området och i dess omedelbara närhet döda och behålla kaja, skata, björktrast, tamduva och ringduva, oberoende av om jakträtten tillkommer annan, om fågeln då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där. Likaså får innehavaren där tillägna sig eller förstöra bo och ägg av här avsedda fåglar. (2005/77)

7 kap. Jakt på rådjur och älg

32 §. (1991/5) Jakt på rådjur får bedrivas endast med tillstånd av landskapsregeringen. Tillståndet, som kan beviljas flera sökande gemensamt, meddelas för visst område för tre år åt gången eller, om skäl därtill föreligger, för en kortare tidsperiod. Efter utgången av det första jaktåret gäller flerårigt tillstånd endast under förutsättning att det inte skett en väsentlig minskning i jaktområdets storlek.

I tillstånd till jakt på rådjur skall anges det antal vuxna djur som får fällas. Tillstånd att fälla vuxet djur innebär alltid rätt att i stället fälla två killingar. I flerårigt tillstånd skall dessutom anges förutsättningarna för fortsatt giltighet efter utgången av det första jaktåret.

Till ansökan skall vara fogad en utredning om att sökanden innehar i 4 eller 6 § avsedd jakträtt på ett sammanhängande markområde som omfattar minst 150 hektar och i övrigt är väl lämpat för jakt eller att han av innehavaren av sådan jakträtt skriftligen fått rätt till rådjursjakt. Området skall utmärkas på karta i skalan 1:20.000. Om jakten är avsedd att bedrivas på holme eller enbart på sökandens egen mark eller om särskilda

skäl annars finns, kan landskapsregeringen dock bevilja tillstånd till rådjursjakt även inom ett område som understiger 150 hektar. Landskapsregeringen beslutar om när ansökan om tillstånd till jakt på rådjur skall inges. (2005/77)

33 §. (1997/41) Vid jakt på älg skall en jaktvårdsförenings verksamhetsområde utgöra ett älgvårdsområde. Inom ett älgvårdsområde kan finnas ett eller flera jaktträtsområden. Ett jaktträtsområde skall vara minst 2000 hektar.

Om ett jaktträtsområde är beläget inom flera älgvårdsområden skall det anses tillhöra det älgvårdsområde inom vilket det till största delen är belägen.

33a §. (1997/41) Jaktvårdsföreningens styrelse skall senast den 1 augusti det första året jakten är avsedd att bedrivas för älgvårdsrådets räkning ansöka hos landskapsregeringen om tillstånd till jakt på älg.

Landskapsregeringen beviljar älgvårdsområdet ett tillståndskvot för tre år åt gången.

Om det inom ett älgvårdsområde inte finns något jaktträtsområde som uppgår till 2000 hektar kan landskapsregeringen bevilja älgvårdsområdet ett tillståndskvot för jakt på älg på högst ett sammanhängande område som är väl lämpat för älgjakt och som uppgår till minst 500 hektar.

33b §. (1997/41) Jaktledaren för varje enskilt jaktträtsområde eller område som avses i 33a § 3 mom. skall årligen senast den 1 juni ansöka hos jaktvårdsföreningens styrelse om tillstånd till jakt på älg. Jaktvårdsföreningens styrelse beviljar jaktträtsområdet tillstånd att fälla älg inom ramarna för älgvårdsrådets tillståndskvot.

På ett sammanhängande område som inte uppgår till 2000 hektar kan jaktvårdsföreningens styrelse bevilja en sökande tillstånd att fälla en älg om området är väl lämpat för älgjakt och uppgår till minst 500 hektar.

33c §. (1997/41) I jaktvårdsföreningens styrelsens beslut i ett älgjaktsärende får ändring sökas hos landskapsregeringen genom besvär. Ändring får endast sökas innan jakten inleds av jaktledaren för det jaktträtsområde beslutet avser. Landskapsregeringen kan i samband med behandlingen av besvär bevilja tillstånd i enlighet med 33b §.

Om jaktvårdsföreningens styrelse inte inom utsatt tid behandlar en ansökan om tillstånd till jakt på älg kan sökanden föra ärendet vidare till landskapsregeringen. Landskapsregeringen skall i jaktvårdsföreningens ställe pröva ansökan.

33d §. Upphävd (2008/18).

34 §. (2007/28) Landskapsregeringen beslutar årligen om en hjortdjursavgift för fällda hjortdjur samt om avgiftens storlek och betalningstidpunkt. Avgiften bestäms på viltvårdsmässiga grunder per rådjursget, -bock och -kid samt per älgko, -tjur och -kalv varvid avgiften per fällt djur är

- 1) högst 12 euro för vuxet rådjur,
- 2) högst 8 euro för rådjurskid,
- 3) högst 130 euro för vuxen älg samt
- 4) högst 80 euro för älgkalv.

De högsta beloppen per fällt djur i 1 mom. anges för

basåret 2005 och skall följa konsumentprisindex för landskapet Åland. Landskapsregeringen justerar senast i juni månad de i 1 mom. angivna beloppen med den konsumentprisindexändring som ägde rum under det omedelbart föregående året, avrundade till närmaste hela euro. Därefter fastställs omedelbart de hjortdjursavgifter som skall tillämpas från och med augusti månad samma år.

34a §. (2007/28) De i 34 § avsedda inkomna hjortdjursavgiftsmedlen skall användas för att tillgodose behovet av

- 1) åtgärder ägnade att förebygga skador orsakade av hjortdjur i skog eller i yrkesmässigt bedriven odling,
- 2) kostnader för att tillvarata fallvilt,
- 3) ersättning av skador orsakade av hjortdjur i skog eller i yrkesmässigt bedriven odling,
- 4) för vetenskapligt eller annan godtagbart ändamål bedriven undersöknings- eller försöksverksamhet avseende hjortdjur samt för
- 5) jaktvårdsföreningarnas skötsel av förvaltningsuppgifter som rör hjortdjur.

35 §. Vid älgjakt skall finnas en ordinarie jaktledare samt vid behov en eller flera vice jaktledare. En vice jaktledare leder jakten vid den ordinarie jaktledarens frånvaro samt leder jakten i en grupp parallellt med den ordinarie jaktledaren då älgjakt utövas parallellt i flera grupper inom samma jaktträtsområde. (2005/77)

Det ankommer på en ordinarie jaktledare att

- 1) planera jakten så att villkoren i jakttillståndet och bestämmelserna om älgjakt beaktas,
- 2) lämna redovisning till landskapsregeringen över de fällda djuren och betala fastställda avgifter,
- 3) underrätta jaktvårdsföreningens styrelse om älg fällts med avvikelser från gällande tillståndsvillkor eller om förändringar i jakträtten ägt rum,
- 4) se till att de skyttar som deltar i jakten medför jaktkort, tillstånd att bära vapen, intyg över avlagt skjutskicklighetsprov och att de använder vapen och patroner som uppfyller föreskrivna krav,
- 5) se till att hundförare medför jaktkort,
- 6) kontrollera att de som deltar i jakten har kännedom om villkoren i tillståndet och om övriga erforderliga bestämmelser rörande jakten,
- 7) meddela dem som deltar i jakten tillräckliga och klara direktiv angående säkerhetsåtgärder samt
- 8) vid jakt i sällskap personligen övervaka och vid annan jakt på annat sätt ombesörja och försäkra sig om att säkerheten och bestämmelserna rörande jakten iaktas. Jaktledaren behöver dock inte personligen övervaka jakt som uteslutande sker från jaktsits eller jakt på odlingsområde för undvikande av skada på specialodling.

Om den som deltar i älgjakt inte rättar sig efter de direktiv rörande jakten som jaktledaren meddelar kan jaktledaren förbjuda personen i fråga att delta i jakten. Då en vice jaktledare leder jakten i den ordinarie jaktledarens frånvaro har den vice jaktledaren samma ansvar och befogenheter som den ordinarie jaktledaren. Då en vice jaktledare leder jakten parallellt med den ordinarie jaktledaren gäller för vice jaktledaren bestämmelserna i 2 mom. 1 och 4-8 punkterna i tillämpliga delar. (2005/77)

K 35 Jaktlag (1985:31)

36 §. (1997/41) Den som med vapen deltar i älgjakt skall besitta sådan skjutskicklighet som enligt landskapsregeringens bestämmelser erfordras för att bedriva älgjakt.

Alla som deltar i älgjakt skall använda huvudbonad eller överdrag på sådan i röd eller orange färg, samt väst, rock eller liknande klädesplagg som har en från naturen klart avvikande färg.

Se LF (2006:70) om jakt.

37 §. Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på främmande område inom vilket jakt på ifrågavarande art då är tillåten, får den som innehar tillstånd att där fälla sådant djur behålla detta. Härvid inräknas djuret i det antal som får fällas på det främmande området. Om den som beviljats tillstånd till jakt på det främmande området inte önskar eller får behålla djuret, tillfaller detta skytten.

Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på område inom vilket jakt på ifrågavarande art då inte är tillåten, tillfaller djuret landskapet och inräknas i det antal som skytten får fälla. Djuret tillfaller dock skytten, om jakträtten på ifrågavarande område tillkommer honom.

38 §. (1991/5) Har i samband med jakt fällts flera rådjur eller älgar än meddelat tillstånd förutsätter eller har avvikelse skett från tillståndsvillkor som rör djurens ålder eller kön, skall jaktledare eller tillståndshavare utan dröjsmål göra anmälan därom hos polismyndighet. De som deltagit i jakten skall omedelbart därefter transportera djuret urtaget till plats som polismyndigheten anvisar.

39 §. Föreligger synnerligen vägande skäl, kan landskapsregeringen på ansökan bevilja tillstånd att fälla rådjur eller älg med avvikelse från bestämmelserna i denna lag. I landskapsregeringens beslut får ändring inte sökas.

40 §. Har älg sårats under jakt skall jaktledare utan dröjsmål efter att eftersök gjorts göra anmälan därom hos polismyndighet och hos den som innehar tillstånd att jaga älg på angränsande område. Chefen för polismyndigheten har, för att förhindra fällande av flera älgar än det meddelade tillståndet förutsätter, rätt att begränsa den jakt som sker med stöd av tillståndet eller att helt avbryta den, tills det sårade djurets tillstånd blivit tillräckligt klarlagt.

Om djur som avses i 1 mom. anträffas dött eller avlivas av tillståndshavare under jakttiden, avgörs frågan om vem djuret skall tillfalla i enlighet med bestämmelserna i 37 §.

8 kap. Tillsyn över hund och katt

41 §. (1995/68) Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om tider när det råder hundförbud i marker där det finns vilt. När hundförbud råder skall hund hållas under sådan tillsyn att den hindras från att löpa lös. Under annan tid skall hund, när den inte används vid jakt, hållas under sådan tillsyn att den hindras från att driva eller förfölja vilt.

Se LF (2006:70) om jakt.

42 §. 1 mom. upphävt (2005/77).

Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om tider för användande av hund vid jakt på vissa arter, vid jaktträning, för spårning av skadat vilt eller för andra särskilda ändamål. (1995/68)

3 mom. upphävt (1995/68).

Se LF (2006:70) om jakt.

43 §. Har vid jakt med hund drevet eller skallet avlägsnat sig från jaktområdet och inte återvänt inom en halv timme, skall hunden hämtas från det främmande jaktområdet. Om vapen medförs när hunden hämtas, skall detta hållas oladdat och öppet. Den som äger eller innehar det främmande området, jakträttsinnehavaren samt för området tillsatt jaktövervakare är dock berättigad att omedelbart avbryta drevet eller skallet och avlägsna hunden från området.

44 §. Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare och för området tillsatt jaktövervakare får avlägsna eller omhändertaga hund som anträffas lös på området, dock utan att tillfoga den skada. På uppmaning av person som avses i detta moment är hundägare skyldig att avhämta sin hund.

Den som i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. omhändertagit hund skall snarast möjligt underrätta ägaren därom, om ägaren är känd, eller i annat fall göra anmälan därom hos polismyndighet. Ägaren har rätt att återfå hunden, om han åt tillvaratagaren utger lösen och ersättning för utfodring av hunden för varje dag den varit omhändertagen. Lösen och ersättning för utfodring av hunden, vilkas storlek fastställs av landskapsregeringen, skall vid äventyr att hunden tillfaller tillvaratagaren erläggas inom sju dagar från det ägaren underrättats angående omhändertagandet eller, om anmälan gjorts hos polismyndighet, inom fjorton dagar från det anmälan gjorts, underrättelsesdagen respektive anmälningsdagen oräknad.

45 §. Kan hund som löper lös och jagar eller ofredar vilt i strid med bestämmelser om hundförbud eller om användande av hund inte omhändertas kan polismyndigheten besluta att hunden skall avlivas, om det är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt med hänsyn till övriga omständigheter. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget. (1995/68)

Innan i 1 mom. avsett beslut fattas skall hundens ägare, om ägaren är känd, i mån av möjlighet kontaktas. Efter det att hunden avlivats skall ägaren om möjligt underrättas.

46 §. Katt skall hållas under sådan tillsyn att den hindras från att ofreda vilt under fridlysningstid och på annans jaktområde även under annan tid.

Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare har rätt att döda förvildad katt som anträffas inom området på minst femhundra meters avstånd från annans bostadstomt. (1991/5)

9 kap. Fångstredskap och fångstsätt

47 §. (1995/68) Vid jakt är det förbjudet att använda följande fångstredskap och fångstmetoder:

- 1) sprängladdningar,
- 2) gifter och förgiftade beten eller beten som innehåller ett bedövande ämne, dock får i byggnader, inom gårdsplaner, i trädgårdar, i pälsdjurfarmer, på avstjälplingsplatser och vid fiskodlingsanstalter gift och giftbeten användas för dödande av möss, råttor och sorkar,
- 3) elektriska anordningar som kan bedöva eller döda,
- 4) (2012/13) konstgjorda ljuskällor, anordningar för belysning av viltet samt för nattskytte avsedda siktanordningar vilka elektroniskt förstärker eller förändrar bilden, dock får konstgjorda ljuskällor användas vid eftersök av skadat vilt samt när belysning får användas enligt 51b §,
- 5) bandspelare eller härmed jämförbara anordningar för ljudåtergivning,
- 6) speglar och andra bländande föremål,
- 7) fågellim och fågelnät,
- 8) (2005/77) spjut, armborst, pil och pilbåge, dock får jakt ske med pil och pilbåge vilka uppfyller av landskapsregeringen beslutade krav för ändamålet,
- 9) gasning eller utrökning,
- 10) levande djur som lockbete,
- 11) gropar och snaror, som har försetts med skjutvapen eller spjut eller något annat härmed jämförbart redskap samt andra motsvarande fångstanordningar som är farliga för människor eller husdjur,
- 12) saxar, dock får saxar utlagda på minst en meters djup användas för att fånga gråtrut och havstrut, samt
- 13) fällor, dock får fällor användas för att fånga gråtrut, havstrut, bisamråtta, kråka, mink, mårhund, mård, grävling, möss, råttor, räv, sorkar och förvildad katt. (1997/10)

2 mom. upphävt (1997/10).

Bestämmelser om förbud att använda redskap och anordningar som uppenbart kan utsätta djur för onödigt lidande finns i 13 § djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland. (2005/77)

En gillrad fålla skall vara försedd med den ansvarige användarens namn och adress. En gillrad fålla som inte medför de fångade djurens omedelbara död skall kontrolleras dagligen. I en fålla i vilket endast en viss djurart fångas, får redskapet vara konstruerat så att djuret dödas direkt vid fångsten. (2005/77)

48 §. (2005/77) Jakt med enhandsskjutvapen är förbjuden.

Vid grytjakt, vid avlivning av djur som fångats i en fålla och vid avlivning av skadat djur får dock lämpligaste vapen användas.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om användning av skjutvapen, ammunition samt pil och pilbåge vid jakt.

Se LF (2006:70) om jakt.

49 §. Katsas och ryssjas mynning skall hållas tillsluten ovan vattenytan. På land får fiskeredskap inte utsättas så att vilt kan fastna eller fångas i redskapet.

50 §. Jakt får inte bedrivas från motordrivet fordon, flyg eller med direkt tillhjälp av motordrivet fordon, av annat maskindrivet fortskaffningsmedel eller av ljudfram-

kallande maskin. Under tiden 15 mars – 25 maj får jakt på sjöfågel inte idkas från något slag av båt eller annan därmed jämförbar anordning. Utan hinder av vad här sägs får dock skadskjuten fågel förföljas med båt eller avlivas från båten, om det sker i omedelbar anslutning till sjöfågeljakt med utsatta vettar, dock inte under färd till eller från jaktplatsen. (1995/68)

Vapen skall under färd med maskindrivet fortskaffningsmedel hållas oladdat.

Vad i denna paragraf är föreskrivet gäller inte jakt på bisam, gråtrut, havstrut, kråka eller mink utanför område som utgör fågelskydds-, sälskydds- eller fredningsområde.

50a §. (2011/81) Trots bestämmelserna i 50 § får en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder bedriva jakt på däggdjur från trehjuling, lätt fyrehjuling, fyrehjuling och snöskoter, under förutsättning att fordonet inte är i rörelse och efter att motorn har varit avstängd under minst 2 minuter.

Begreppet *bestående rörelsehindrad* i 1 mom. avser en persons varaktiga och oavbrutna fysiska begränsning så att han eller hon inte utan rullstol eller liknande hjälpmedel kan röra sig annat än mycket korta sträckor.

51 §. Djur får inte skjutas över landsväg, bygdeväg eller kommunalväg eller medan djuret eller skytten befinner sig på sådan väg.

51a §. (1989/42) Landskapsregeringen kan, om det av synnerliga skäl visar sig nödvändigt, besluta att förbjudet fångstredskap eller fångstsätt får användas vid jakt efter visst viltslag.

51b §. (2012/13) Vid jakt på mårhundar, minkar, rävar och grävlingar får stationär fast monterad belysning användas för att underlätta jakten. Vid jakt på dessa djur får även ficklampor eller annan liknande belysning användas

- 1) när djuret ska avlivas i samband med jakt med en stållande hund,
- 2) för jakt i gryt eller
- 3) när fångstredskap vittjas.

10 kap. Innehav av vilt och handel med vilt

52 §. Under den tid visst slag av vilt är fridlyst är det förbjudet att inneha sådant vilt eller färsk del därav, om inte landskapsregeringens tillstånd härför erhållits. Vad här sägs gäller även oberett skinn av annat vilt än älg, rådjur, räv eller hare samt fågelägg.

Vad i 1 mom. är föreskrivet gäller inte ätligt vilt eller ägg som bevisligen erhållits i enlighet med någon av bestämmelserna i 27-31 §§, som lagligen fräntagits någon eller införts till landskapet eller som uppenbart fångats utan överträdelse av bestämmelserna rörande fridlysning och är avsett för personligt bruk.

53 §. Ätligt vilt som fällt under jakt skall tillvaratas och användas som människoföda.

Djur som åtkommit med stöd av 30 § eller 31 § får inte hållas till salu. (2005/77)

11 kap. Jaktkort

54 §. Den som idkar jakt med skjutvapen, pilbåge eller andra fångstmedel eller med användande av hund eller

K 35 Jaktlag (1985:31)

annat för jakt övat djur är skyldig att betala jaktvårdsavgift. Vad här sägs gäller dock inte:

- 1) den som avlivar möss, råttor och sorkar eller annat vilt med stöd av bestämmelserna i 30 eller 31 §;
- 2) den som deltar i bruksprov för jakthund;
- 3) den som dödar eller fångar vilt med stöd av bestämmelserna i 29 § 2 mom. eller
- 4) (2005/77) då en åtgärd vidtas i vetenskapligt syfte med stöd av 17 § landskapslagen (1998:82) om naturvård.

Jaktvårdsavgift betalas en gång per år till landskapet. Kvittering på betald jägaravgift gäller såsom jaktkort under jaktåret som börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Landskapsregeringen skall per post sända inbetalningskort till de personer som föregående år betalat jaktvårdsavgift. På inbetalningskortet skall antecknas fullständigt namn, personbeteckning och hemort beträffande den för vars räkning jaktvårdsavgiften betalas och det jaktår avgiften gäller. (1995/19)

Jaktvårdsavgift fastställs av landskapsregeringen. Vid fastställandet av avgiften kan iaktas att person som är bosatt i landskapet skall erlägga lägre avgift än person som är bosatt utom landskapet. I avgiften ingår jägaransvarsförsäkring. (1995/19)

Person som inte föregående jaktår betalt jaktvårdsavgift eller som inte blivit tillsänd inbetalningskort kan anskaffa inbetalningskort hos landskapsregeringen, polismyndigheten eller examinator som tillsatts av landskapsregeringen. För erhållande av inbetalningskort skall företes kvitto på tidigare år betald jaktvårdsavgift eller företes intyg över av landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag, övriga jaktbestämmelser samt om hantering av skjutvapen, av vilket ingetdera får vara äldre än fem år. Den som inte har hemkommun i landskapet kan erhålla inbetalningskort för jaktvårdsavgift genom att förete en av landskapsregeringen godkänd motsvarighet till nämnda intyg. (1995/68)

Intyg över att person innehar av landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag och övriga jaktbestämmelser utfärdas av examinator som tillsatts av landskapsregeringen eller jaktvårdsförening.

55 §. Den som idkar jakt är skyldig att medföra jaktkort och på anfordran uppvisa det för den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, för områdets ägare och innehavare, för jakträttsinnehavare samt för jakträttsövervakare som tillsatts för att övervaka jakten på området.

56 §. I landskapets enskilda årsstat skall årligen upptas ett anslag för främjande av viltvård och för andra därmed jämförbara ändamål. Anslaget skall uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort.

Det i 1 mom. avsedda anslaget kan användas för att finansiera

- 1) kostnader för viltvård och forskning;
- 2) kostnader för inrättande av skyddsområden som avses i 26 §;
- 3) kostnader för jägaransvarsförsäkringar;
- 4) kostnader för avlöning av funktionärer som erfordras för viltvården och jaktadministrationen samt för övriga kostnader för deras verksamhet;

5) understöd åt jaktvårdsföreningar och andra organisationer för främjande av viltvården och höjande av jaktkulturen;

6) understöd åt enskild person, efter inhämtande av jaktvårdsförenings yttrande, för viltvårdsåtgärder som är till nytta för en större region; samt

7) understöd åt organisation som upprätthåller jaktmuseum. (1989/42)

12 kap. Jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar

57 §. Tillsynen över jakten utövas av landskapsregeringen med bistånd av polismyndighet och, på sätt därom är särskilt föreskrivet, med bistånd av tjänstemän inom gränsbevakningsväsendet vilka är stationerade i landskapet.

Jaktvårdsförening kan utse edsvurna jaktövervakare för att handha tillsynen över jakten inom föreningens verksamhetsområde.

58 §. De personer som innehar i 4 eller 8 § avsedd jakträtt inom en kommun och som löst jaktkort bildar en jaktvårdsförening. Om de lokala förhållandena det påkallar, kan dock landskapsregeringen besluta att jaktvårdsförening skall bildas för ett annat område.

Jaktvårdsförening skall ha stadgar vilka skall underställas landskapsregeringen för fastställelse. Beslutanderätten i föreningens angelägenheter utövas av föreningsmöte och en av mötet vald styrelse på sätt i stadgarna sägs.

Jaktvårdsförening kan inte ålägga medlem att delta i kostnaderna för föreningens verksamhet. Föreningen kan dock, enligt de grunder landskapsregeringen bestämmer, uppbära avgifter för tjänster som tillhandahålls även annan än medlem.

59 §. I jaktvårdsförenings stadgar skall anges hur föreningen och dess styrelse med beaktande av ortsförhållandena skall verka för att bevara och förkovra viltstammarna samt för att främja efterlevnaden av jaktlagstiftningen.

60 §. Jaktvårdsförening kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

60a §. (2008/18) När en jaktvårdsförening sköter offentliga förvaltningsuppgifter enligt denna lag skall den iaktta förvaltningslagen för landskapet Åland. Beträffande offentligheten av jaktvårdsföreningens handlingar i dessa ärenden gäller vad som föreskrivs i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Vid beslut i enlighet med denna lag skall jäv inte anses föreligga för ledamöterna i jaktvårdsföreningens styrelse enbart på den grund att en ledamot eller någon ledamoten närstående är jägare, jaktledare eller markägare.

13 kap. Påföljdsbestämmelser

61 §. Den som på bar gärning anträffas idkande jakt utan särskilt tillstånd på fridlyst vilt har envar rätt att frånta vapen och andra jaktredskap, hundar samt vilt som åtkommit genom jakten.

Idkar någon olovligen jakt på främmande jaktområde tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som innehar jakträtten på området och för hans räkning områdets

ägare, innehavare samt för området tillsatt jaktövervakare. Om det främmande området tillhör staten eller landskapet, tillkommer här avsedd rätt även den som på området utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om jakt.

Idkar någon jakt utan att inneha jaktkort eller använder någon vapen i strid med denna lag, tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, områdets ägare, innehavare och jakträttsinnehavare samt för området tillsatt jaktövervakare.

62 §. Den som har omhändertagit egendom med stöd av bestämmelserna i 61 § skall ofördröjligen överlämna egendomen till polismyndighet. Egendomen skall förvaras av polismyndigheten tills domstol avgjort ärendet. Om hund har omhändertagits skall dock bestämmelserna i 44 § 2 mom. iaktas, likväl så att lösen erlätts i enlighet med vad i rikslagstiftning fastställts.

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs får jakträttsinnehavare som har omhändertagit vapen eller andra jaktredskap med stöd av bestämmelserna i 61 § 2 mom., om han inte önskar att åtal väcks för olovlig jakt, behålla dessa till dess ägaren styrkt sin identitet och erlagt en i enlighet med rikslagstiftning fastställd lösen. Angående omhändertagandet skall polismyndighet underrättas. Om ägaren inte löser in den omhändertagna egendomen inom en månad efter det att polismyndigheten underrättades angående omhändertagandet, tillfaller denna jakträttsinnehavaren.

63 §. Den som anträffar olovligen utsatt eller olovlig fångstanordning eller förgiftat bete har rätt att oskadliggöra eller omhänderta anordningen eller betet. Han får även omhänderta katts och ryssja som är öppna ovanför vattenytan samt fiskeredskap som utsatts på land så att vilt kan fastna i det.

Om fångstanordning eller fiskeredskap har omhändertagits med stöd av 1 mom. skall bestämmelserna i 62 § 1 mom. iaktas. Polismyndighet får dock återlämna fiskeredskap till ägare som styrkt sin identitet.

64 §. Den som

1) utan särskilt tillstånd dödar, sårar, fångar eller i strid med denna lag ofredar annat vilt än älg eller rådjur under tid då ifrågavarande art är fridlyst;

2) (1991/5) ofredar älg eller rådjur i strid med denna lag, genom vårdslöshet eller ovarsamhet dödar eller sårar älg eller rådjur eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur genom vårdslöshet eller ovarsamhet bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fallas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) bedriver jakt i strid med domstols, landskapsregeringens eller jaktvårdsförenings förbud;

4) använder vapen i strid med denna lag, använder förbjudet fångstredskap eller idkar jakt på annat förbjudet sätt;

5) bryter mot bestämmelserna i denna lag om innehav och saluhållande av vilt, skinn eller ägg;

6) idkar jakt utan att inneha eller utan att vid jakt medföra jaktkort eller

7) på annat sätt idkar jakt i strid med denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller på annat

sätt bryter mot påbud eller förbud i denna lag skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för *jaktförseelse* dömas till böter.

Den som under jakt inte medfört jaktkort och senast den tredje dagen därefter hos polismyndighet visar att han vid tidpunkten för jakten innehade giltigt jaktkort skall inte åtalas, om det av omständigheterna framgår att underlåtenheten berott på tillfälligt förbiseende.

65 §. Den som

1) i strid med denna lag idkar jakt med direkt tillhjälp av maskindrivet fortskaffningsmedel eller ljudframkallande maskin;

2) (1991/5) i strid med denna lag uppsåtligen dödar, sårar eller fångar älg eller rådjur utan tillstånd eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur uppsåtligen bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fallas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) bedriver i 64 § 1 mom. 1-5 punkterna avsedd verksamhet i betydande utsträckning eller så att handlingen, med beaktande av de omständigheter i sin helhet som föranlett handlingen och framgår av denna, bör anses grov skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för *jaktbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst två år samt till jaktförbud under viss tid, minst ett och högst fem år.

I strafflagen är föreskrivet hur den skall straffas som olovligen jagar på annans jaktområde, eller som överskrider den jakträtt han innehar såsom delägare i samfällt område eller med stöd av jaktarrendeavtal eller särskilt tillstånd.

66 §. Har endast enskilds rätt kränkts genom brott som avses i denna lag, får i ärendet åtal väckas endast om målsägande så önskar.

67 §. Förbjuden fångstanordning som använts vid jakt skall förklaras förverkad till staten.

Vapen och fångstanordningar som använts vid brott som avses i 65 § skall förklaras förverkade till staten. Likaså skall maskindrivet fortskaffningsmedel och ljudframkallande maskin som använts vid jakt förklaras förverkade till staten, om jakten bedrivits med direkt tillhjälp av fortskaffningsmedlet eller maskinen och användningen av fortskaffningsmedlet eller maskinen varit av väsentlig betydelse för jakten och bytet vid jakten varit betydande.

I stället för egendom som avses i denna paragraf kan dess värde förklaras förverkat.

68 §. Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag genom att kränka enskilds rätt under sådana förhållanden att den som kränkts hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde den som kränkts, oberoende av det sätt på vilket viltet dödat eller fångats. I detta moment avsett värde på vilt är ett i rikslagstiftning fastställt värde på levande vilt.

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag under sådana förhållanden att annan inte hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde staten, oberoende av om straff inte skall utdömas eller om handlingen utgör i 64 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 eller 5 punkten avsedd jaktförseelse eller jaktbrott. I detta moment avsett värde på vilt är dess i rikslagstiftning fastställda

K 36 LF (2006:70) om jakt

värde som byte. Är handling som avses i detta moment jaktbrott skall staten dessutom ersättas för skillnaden mellan bytets värde och det värde som avses i 1 mom. Den som dödat älg eller rådjur på sätt i 64 § 1 mom. 2, 3, 4 eller 5 punkten eller 65 § sägs skall även åläggas att till staten utge en avgift i enlighet med i riket föreskrivna grunder.

Vilt, skinn och ägg som innehas eller hålls till salu i strid med bestämmelserna i 52 eller 53 § eller deras värde tillfaller staten.

Polismyndighet har rätt att när som helst granska lager hos den som håller till salu vilt eller skinn av vilt.

14 kap. Särskilda bestämmelser

69 §. Vilt som under lovlig tid påskjutits på lovligt område och faller på främmande område tillfaller den som innehar jakträtten på det främmande området. Vad här sägs gäller även vilt som fastnar i sax eller annan fångstanordning och kommer in på främmande område.

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs gäller om älg och rådjur vad därom är föreskrivet i 7 kap.

70 §. Fallvilt av älg, rådjur eller vitsvansad hjort tillfaller landskapet. Detsamma gäller älg, rådjur eller vitsvansad hjort som anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att genom myndighets försorg döda det. Här djuret sårats under jakt och avlivats under jakt, skall dock bestämmelserna i 7 kap. följas om djuret är älg eller rådjur eller bestämmelserna i 69 § om djuret är vitsvansad hjort.

Fallvilt av annan än i 1 mom. avsedd art tillfaller landskapet om arten då var fridlyst och i annat fall den som innehar jakträtten på området. Detsamma gäller om här avsett vilt anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att döda det.

71 §. Polismyndighet har rätt att besluta om avlivning av vilt som uppenbart är sårat, skadat eller sjukt, oberoende av om ifrågavarande art då är fridlyst eller om jakt på ifrågavarande art inte får bedrivas. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget.

Vilt som avlivats med stöd av bestämmelserna i 1 mom. tillfaller landskapet.

72 §. Infaller sista dagen för anmälnings- eller ansökningstid som avses i denna lag på en lördag eller helgdag, får anmälan göras eller ansökan inges även första vardagen därefter.

I denna lag avsedd ansökan som inkommit efter utgången av i lagen angiven ansökningstid kan upptas till prövning, om olägenhet därigenom inte orsakas annan.

73 §. Den som omhändertagit vilt eller annat som enligt denna lag skall tillfalla staten eller landskapet är skyldig att utan dröjsmål underrätta polismyndighet. Om det föreligger fara för att omhändertaget vilt skall förskämmas, får han, efter det att viltet har värderats av två ojäviga personer, behålla det eller sälja det till åsatt pris. Medel som influtit genom försäljningen skall utan dröjsmål tillställas polismyndigheten.

Åt den som flått påsldjur, älg, rådjur eller vitsvansad hjort som skall tillfalla staten eller landskapet skall ur statens eller landskapets medel utges en skälig ersätt-

ning, om de medel som erhålls genom att sälja djuret därtill förslår. Under samma förutsättningar skall ersättning utges för transport av vilt.

74 §. Upphävd (2005/77).

75 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1985. Genom lagen upphävs landskapslagen (1965:10) den 25 mars 1965 om jakt.

Har före denna lags ikraftträdande genom dom eller på annat lagligt sätt bestämts annorlunda om jakträtt än i denna lag sägs, skall även framdeles iakttas vad sålunda bestämts.

Utän hinder av vad i 9 § sägs om giltigheten av avtal om jaktarrende skall tidigare gällande bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande.

Utän hinder av vad i denna lag sägs är enligt tidigare gällande bestämmelser beviljat jaktkort och tillstånd att bedriva jakt under tiden 15 mars - 25 maj giltigt under den tid som avsetts vid beviljandet.

Se LF (2006:70) om jakt och LF (1997:42) om jakt på älg.

K 36 Landskapsförordning (2006:70) om jakt

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om

1) vilka arter av vilt som får jagas och under vilka tider av året jakt får bedrivas på dessa arter, samt vilka arter av vilt som inte får jagas med användning av pilbåge,

2) under vilka tider hundförbud råder i marker där det finns vilt samt under vilka tider och särskilda förutsättningar hund, trots detta generella förbud, får användas i marker där det finns vilt,

3) krav på ammunition och vapen som får användas vid jakt,

4) krav på pil, båge och pilspetsar om får användas vid jakt samt om

5) krav på skjutskicklighet.

2 §. Vilt och jakttider

Om inte annat särskilt stadgas i denna förordning får jakt inom landskapet bedrivas under nedan nämnda tider efter följande vilt:

Jakttider	Vilt
hela året	bisam, fälthare, mink, mårddhund, dovhjort, dock inte hind som åtföljs av kalv, vildsvin, dock inte sugga som åtföljs av kulling, möss, råttor och sorkar samt djur som rymt från vilthägn, om arten inte förekommer i vilt tillstånd
1.1 - 15.2	orrupp
1.7 - 15.4	räv och grävling
16.7 - 20.3	kråka, havstrut och gråtrut

15.8 - 31.12	grågås och kanadagås
15.8 - 31.8	rådjursbock
1.9 - 31.12	rådjur
1.9 - 31.12	gräsand, skedand, bläsand, stjärtand, vigg, knipa, brunand, alfågel, storskrake, småskrake, morkulla, ringduva, orre och fasan
1.9 - 15.3	skogsmård
1.10 - sista februari	skogshare
15.10 - 20.12	älg och vitsvanshjort

(2012/14)

Utöver den jakt som är tillåten enligt 1 mom. är jakt efter vissa arter av fågel tillåten enligt 3 §. För jakt på älg och rådjur fordras särskilt tillstånd.

3 §. Fågelarter som får jagas viss tid av särskilda skäl

För att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa och säkerhet får fiskmås jagas i landskapet under hela året.

För att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa och säkerhet får kråka, havstrut och gråtrut jagas i landskapet under tiden 21 mars - 15 juli. (2012/14)

För att förhindra allvarlig skada, för att trygga människors hälsa och säkerhet eller för att skydda odling i och i omedelbar anslutning till odlingen, får grågås och kanadagås jagas under tiden 15 juli - 14 augusti. (2012/14)

4 §. Hundförbud och användande av hund

Det är förbjudet att under tiden 1 mars - 31 augusti jaga med hund i marker där det finns vilt. När sådant hundförbud råder ska hund hållas under sådan tillsyn att den hindras från att löpa lös och störa viltet. (2012/14)

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får hund användas i de fall som anges i bilaga 1, som är fogad till denna förordning.

Under hela året och med undantag av vad som gäller om tid för hundförbud i 1 mom. får

1) en hund som är särskilt dresserad för att spåra skadat jaktbart djur, för annat viltvårdsändamål eller för dressyr användas för dessa ändamål om hunden står under förarens kontroll,

2) en hund delta i tävling som ordnats med tillstånd av landskapsregeringen samt

3) en hund som är särskilt dresserad för att valla husdjur eller annan särskilt dresserad brukshund användas i tjänsteuppdrag.

Bestämmelserna om hundförbud och användning av hund gäller hundar som är fyra månader gamla eller äldre.

2 kap. Jakt med skjutvapen och ammunition

5 §. Skjutvapen

Vid jakt får inte användas luftgevär eller med luftgevär jämförbart vapen. Vid jakt får inte heller användas automatiska skjutvapen eller sådana halvautomatiska skjutvapen vilkas magasin kan laddas med flera än två patroner. Ett gevär skall vara i behörigt skick samt dugligt till jakt. Kikarsikte eller annat för jakt godkänt rikt-

medel får användas. Vid jakt och vid skytte på godkänd skjutbana får ett gevär vara försett med anordning som reducerar vapnets skottljud.

6 §. Skjutvapenammunition

Vid jakt på *älg* och *vitsvanshjort* får inte användas

1) ammunition med helmantlad kula,

2) oräfflat vapen,

3) ammunition med en kula vars vikt understiger 9 gram och vars anslagsenergi på 100 meters avstånd, mätt från pipans mynning, understiger 2 700 joule ($E_{100} < 2\,700\text{J}$) eller

4) ammunition med en kula vars vikt understiger 10 gram och vars anslagsenergi på 100 meters avstånd, mätt från pipans mynning, understiger 2 000 joule ($E_{100} < 2\,000\text{J}$).

Vid jakt på *rådjur* får inte användas

1) ammunition med helmantlad kula eller

2) ammunition med en kula vars vikt understiger 3,2 gram och vars anslagsenergi på 100 meters avstånd, mätt från pipans mynning, understiger 800 joule ($E_{100} < 800\text{J}$).

Hagelgevär får inte användas vid jakt på andra hjortdjur än rådjur.

3 kap. Jakt med pil och båge

7 §. Jaktbart vilt

Jakt med pil och båge får bedrivas på samtliga viltarter utom älg.

8 §. Båge

Vid jakt med pil och båge får användas båge med system som reducerar dragvikten vid ankringspunkten (compound) samt båge med icke reducerande läge (recurve och långbåge). Bågen skall ge pilen en rörelseenergi (E_0) som är minst 40 joule. Pilens rörelseenergi skall beräknas enligt formeln $E_0 = 0,5 \cdot m \cdot v_0^2$, där följande gäller:

E_0 = pilens rörelseenergi uttryckt i joule

---

m = pilens massa uttryckt i kilogram

---

v_0 = pilens hastighet uttryckt i meter per sekund

Vid jakt med pil och båge får inte på bågen användas en anordning som tillåter att skytten kan lösgöra mer än en pil åt gången eller en anordning som förspänner bågsträngen.

9 §. Pil

Pilens totala vikt skall vara minst 25 gram.

10 §. Pilspets

Pilspetsen skall vara sådan att en lyckad träff är direkt dödande. Pilspetsen skall ha minst två blad med vassa skärande egg samt skall ha en skärande diameter på minst 25 millimeter.

11 §. Krav på kunskaper och skjutskicklighet för bågjakt

Den som jagar med pil och båge skall ha giltigt åländskt jaktkort, ha godkänd bågjägarexamen enligt de krav som anges i bilaga 2 som är fogad till denna förordning samt för varje jaktår som avses i 2 mom. ha utfört ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet.

K 36 LF (2006:70) om jakt

Ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet är i kraft under jaktåret 1 augusti – 31 juli. Ett sådant godkänt bågskytteprov som har avlagts under tiden 1 juni – 31 juli är dock i kraft till och med följande jaktår. I denna förordning avsett årligt bågskytteprov avseende skjutskicklighet kan avläggas

1) i landskapet i enlighet med bestämmelserna i bilaga 2 som är fogad till denna förordning eller

2) enligt de i Danmark vid ikraftträdandet av denna förordning gällande bestämmelser för godkänd dansk bågjägarexamen (dansk buejagtprøve).

4 kap. Avslutande bestämmelser

12 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2006.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2005:79) om jakt.

Landskapsregeringen kungör på lämpligt sätt tider och platser för bågskytteprov avläggande för det jaktår som börjar den 1 augusti 2006.

Bilaga 1: Användning av hund vid jakt och jaktträning (2012/14)

Under tiden 1 mars – 31 augusti finns ett generell förbud mot att jaga med hund i marker där det finns vilt (förordningens 4 §). Med undantag av denna generella bestämmelse och med beaktande av jaktidsbestämmelserna för olika arter i förordningens 2 § får i följande fall jakthund användas vid jakt och jaktträning i marker där det finns vilt:

Vid jakt på däggdjur

Viltslag	Hundanvändning	Användningstid
1) älg	a) jakt	15.10 – 20.12
	b) jaktträning	1.9 – 31.12
2) rådjur *	a) jakt	1.10 – 31.12
	b) jaktträning	1.9 – 31.12
3) vitsvanshjärt *	a) jakt	15.10 – 20.12
	b) jaktträning	1.9 – 31.12
4) hare	a) jakt	1.10 – sista februari
	b) jaktträning	1.9 – sista februari
5) räv, mårhund, grävling och mink	a) jakt och jaktträning	1.9 – sista februari
	b) jakt och jaktträning i gryt	1.7 – 15.4
	c) jakt på häckningsskär	med landskapsregeringens tillstånd tidigast från den 1.3 till senast den 15.4
6) skogsmård	jakt och jaktträning	1.9 – sista februari

Vid fågeljakt

Hund	Användningssätt	Användningstid
7) hund som apporterar fågel	jakt och jaktträning på fågel	15.7 – 25.5

8) hund som markerar, stöter eller apporterar fågel	jakt och jaktträning på fågel	1.8 – sista februari
9) hund som markerar fågel genom att skälla (skällande fågelhund)	jakt och jaktträning på fågel	1.9 – 15.2

* Vid jakt och jaktträning på rådjur och vitsvanshjärt är endast långsamt drivande hund, kortdrivande hund och stöthund tillåtna.

En hund är långsamt drivande om den i normalfallet noga följer och ger skall på spårvittring från bytesdjuret, samt endast i undantagsfall ger akt på luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. En sådan hunds mankhöjd överstiger som regel inte 38 centimeter. En långsamt drivande hund hetsar inte bytesdjuret.

En hund är kortdrivande om den i normalfallet noga följer och ger skall på spårvittring från bytesdjuret, samt endast i undantagsfall ger akt på luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. Drevtiden överskrider som regel inte 20 minuter. En kortdrivande hund hetsar inte bytesdjuret.

En hund är en stöthund om den i regel inte driver efter löpan utan endast förföljer med hjälp av luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. Vid förlorad direktkontakt ska stöthunden avbryta drevet. Stöthunden förföljer därför endast i undantagsfall bytesdjuret under längre tid än fem minuter.

Bilaga 2: Regler för bågskytteprov (2009/5)

1 §. Tillämpningsområde

Med bågskytteprovet avses i denna bilaga det prov på skjutskicklighet som avläggs i landskapet och som avses i landskapsförordningens 11 §.

2 §. Skytteprovsexaminator

Skytteprovsexaminator för bågskytteprovet utses av landskapsregeringen på förslag av en jaktvårdsförening eller av en i landskapet verksam och registrerad bågskytteförening. En skytteprovsexaminator ska ha giltig IBEP-bågjägarexamen eller dansk bågjägarexamen.

3 §. Intyg och protokoll över genomförda bågskytteprov

Till provtagare ska lämnas intyg över avlagt godkänt bågskytteprov. Skytteprovsexaminatorn ska på av landskapsregeringen godkänt formulär upprätta protokoll över genomförda bågskytteprov, som årligen (före den 5 augusti) ska inlämnas till landskapsregeringen.

Skytteprovsexaminatorn ska till en skytt som avlagt godkänt bågskytteprov lämna landskapsregeringens statistikblankett för rapportering av jaktstatistik.

4 §. Provtillfällen

Bågskytteprovet kan avläggas vid särskilda provtillfällen, som årligen ordnas under tiden 1 juni-31 juli.

Närmare bestämmelser om tider och platser för provens avläggande publiceras årligen av landskapsregeringen i tidningen Jägaren, dock senast två veckor före första provdagen.

I samråd med landskapets jaktförvaltare kan av särskilda skäl beviljas möjlighet till avläggande av särskilt bågskytteprov på andra tider än de som avses i 2 mom. Protokoll över sådant prov ska snarast inlämnas till landskapsregeringen.

5 §. *Krav på dokument och utrustning*

Provtagaren skall i samband med provets avläggande uppvisa godkänd identitetshandling samt intyg över giltig

1) IBEP-båggjägarexamen (International Bowhunting Education Program) eller

2) dansk båggjägarexamen (dansk buejagtprøve).

Vid bågskytteprovet ska för jakt med båge godkänd utrustning avseende pilar och båge användas, provet får dock avläggas med övningsspetsar. Utrustningen ska vara i behörigt skick samt dugligt till jakt.

Bågskytteprovet ska utföras med den bågtyp vilken man avser att bedriva jakt med. Med bågtyp avses bågar med system som reducerar dragvikt vid ankringspunkten (compound) samt bågar med icke reducerande läge (recurve och långbåge).

6 §. *Skjutserier*

Bågskytteprovet omfattar en skjutserie med sex skott mot måltavlor utplacerade på jaktmässiga avstånd från skytten. Måltavlorna fastställs av landskapsregeringen och ska föreställa jaktbara viltarter. En pil skall skjutas mot respektive måltavla. Minst fem av de sex pilarna skall träffa i målfigurens vitalområde (hjärta/lungor) för att provet ska godkännas. Flera skjutserier får avläggas vid samma tillfälle.

K 37 Landskapsförordning (1997:42) om jakt på älg

1 §. *Tillämpningsområde*

I denna förordning finns bestämmelser om jakt på älg i landskapet Åland.

2 §. *Jakträttsområdets ansökan*

Till jakträttsområdets ansökan skall fogas en utredning som visar att de som bildat jakträttsområdet har jakträtt enligt 4 eller 6 §§ jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland eller att de skriftligen erhållit rätt till älgjakt av innehavaren av sådan jakträtt. Av utredningen skall framgå att jakträttsområdet består av ett område om minst 2000 hektar. Jakträttsområdet skall finnas tydligt markerat på en karta i skala 1:20.000.

I ansökan skall anges namnen på de personer som är jaktledare och ersättare. Vidare skall anges vem av ersättarna som i första hand respektive i andra hand träder i jaktledarens ställe.

3 §. *Upphävd (2002/38).*

4 §. *Jaktvårdsföreningens styrelses ansökan*

Jaktvårdsföreningens styrelses ansökan om tillstånd till jakt på älg skall grunda sig på jakträttsområdenas ansökningar och vad som är lämpligt med tanke på älgstammens vård och utveckling.

Av ansökan skall framgå vilka åtgärder för älgstammens vård och utveckling jaktvårdsföreningen avser vidta under treårsperioden. De jakträttsområden, för vilka ansökningar om tillstånd till jakt på älg inkommit, skall vara tydligt markerade på en karta i skala 1:50.000.

5 §. *[Landskapsstyrelsens] tillstånd*

I [landskapsstyrelsens] tillstånd skall anges det antal vuxna djur och älgkalvar som får fällas under treårsperioden inom det område för vilket tillståndet beviljats. I fråga om vuxna djur kan villkor föreskrivas även angående djurens kön.

6 §. *Jaktvårdsföreningens styrelses tillstånd*

Jaktvårdsföreningens styrelse skall senast fjorton dagar innan älgjakten inleds avgöra ansökningarna om tillstånd till jakt på älg. Sökanden skall utan dröjsmål skriftligen underrättas om beslutet.

Om tillstånd beviljas skall av tillståndet framgå det antal vuxna djur och älgkalvar som får fällas. I fråga om vuxna djur kan villkor föreskrivas även angående deras kön. Tillstånd att fälla vuxet djur innebär alltid rätt att i stället fälla älgkalv. Med älgkalv avses älg som är född under det kalenderår som jakten sker.

Av tillståndet skall dessutom framgå:

1) uppgifter om av [landskapsstyrelsen] fastställda avgifter för fällda djur samt betalningstidpunkten för avgifterna,

2) uppgifter om hur jaktresultatet skall redovisas till [landskapsstyrelsen],

3) hur jaktresultatet skall meddelas jaktvårdsföreningens styrelse,

4) vilka åtgärder som skall vidtas då avvikelser från tillståndsvillkoren har skett,

5) hur jaktvårdsföreningens styrelse skall underrättas om ändrade jakträttsförhållanden samt

6) hur besvär anförs.

Om ansökan avslås skall motivering samt besväransvisning bifogas till beslutet.

7 §. *Principer vid fördelning av tillståndskvoten*

Jaktvårdsföreningens styrelse skall fördela tillstånden till jakt på älg mellan jakträttsområdena på ett sådant sätt att jaktutövarens intressen såväl som principerna för älgstammens vård och utveckling tillgodoses på bästa sätt.

8 §. *Skylldighet att lämna information*

Jaktvårdsföreningens styrelse skall varje år innan jakten inleds meddela [landskapsstyrelsen], Ålands polisdistrikt och sjöbevakningen hur tillstånden till jakt på älg fördelats mellan jakträttsområdena. Jaktvårdsföreningens styrelse skall även meddela vilka personer som enligt tillstånden är jaktledare och ersättare.

9 §. *Jakt på odlingsområde*

Jaktvårdsföreningens styrelse kan besluta att en viss del av de tillstånd till jakt på älg som tilldelas jakträttsområdet kan utnyttjas för jakt på odlingsområde för att undvika skada på specialodling. Jakten får i sådant fall, med avvikelser från vad som sägs i 2 § jaktförordningen (1995:69) för landskapet Åland, inledas tidigast den 15 september.

Odlingsområdet skall markeras på den karta som bifogas till ansökan.

Med odlingsområde avses åker samt kringliggande område inom 100 meter från åkerns kanter.

K 37 LF (1997:42) om jakt på älg

10 §. Ansökningsblanketter

[Landskapsstyrelsen] fastställer blanketter för ansökan om tillstånd till jakt på älg.

11 §. Ikraftträdelsebestämmelse

Denna förordning träder i kraft den 15 maj 1997.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.